

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH

Filozofická fakulta

Ústav bohemistiky

DIPLOMOVÁ PRÁCE

JOSEF ČAPEK
(MONOGRAFICKÁ STUDIE)

Vedoucí práce: prof. PaedDr. Vladimír Papoušek, CSc.

Autor práce: Kateřina Koldová

Studijní obor: Bohemistika

Ročník: 2.

2015

Prohlašuji, že svoji diplomovou práci jsem vypracovala samostatně pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své diplomové práce, a to v nezkrácené podobě elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

České Budějovice, 14. dubna 2015

.....
Kateřina Koldová

Děkuji prof. PaedDr. Vladimíru Papouškovi, CSc. za svědomitý přístup při vedení mé diplomové práce, cenné rady, podnětné připomínky a rovněž také za velkou míru projevené důvěry. Dále chci poděkovat Bc. Ondřeji Selnerovi za to, že mi byl nejen výbornou oporou, ale zároveň i upřímným kritikem. A mé zvláštní poděkování patří Mgr. Markétě Veselé, neboť mě svým seminářem přivedla k zájmu o Josefa Čapka, a Mgr. Barboře Poslušné za její vstřícnost a ochotu.

ANOTACE

Diplomová práce, nazvaná *Josef Čapek (monografická studie)*, se soustředí na postihnutí specifik literárního diskursu Josefa Čapka. Poukazuje přitom jednak na témata a motivy, jež byly pro jeho slovesnou tvorbu stěžejní, a to včetně jejich významu a vývoje v kontextu celé autorovy produkce, jednak na formální stránku textů i specifika čapkovského literárního jazyka. Práce se rovněž snaží zodpovědět otázku, zda Josef Čapek zapadal do dobového literárního diskursu, či se od něho odlišoval a případně také čím. Neméně důležité je postihnout vztahu autorovy tvorby slovesné a výtvarné, a práce proto sleduje, jakým způsobem jeho činnost malířská odrážela či dokonce ovlivňovala jeho psaní. Práce je rozdělena do osmi kapitol, jimiž navrhuje členit literární tvorbu Josefa Čapka shodně na osm období a okruhů. Součástí diplomové práce je rovněž bibliografická příloha, mapující jak veškerá první knižní vydání autorových literárních děl, tak reflexi a recepci jeho tvorby slovesné, výtvarné i jeho osobnosti jako takové.

ANNOTATION

Diploma thesis called *Josef Čapek (monographic study)* focuses on Josef Čapek's literary discourse. On the one hand it deals with the meanings of topics and motives, which were crucial for Čapek's writing in the relation with the whole author's work, on the other one it concentrates on formal characteristics of Čapek's literary language. Thesis also attempts to answer the question whether Josef Čapek followed contemporary literary tendencies or whether his works differed and if they did, then how. The relationship between Čapek's writing and paintings is also important, therefore the thesis examines whether his painting activity somehow reflected in or even directly influenced his literary works. The whole thesis is divided into eight chapters, by which we suggest to structure also whole Josef Čapek's literary work itself into eight periods and areas. Bibliography, mapping published first editions of his texts, reception and reflection of his literary works, paintings and his own personality, is also important part of the thesis.

OBSAH

Úvod	7
1. Literární počátky	10
2. Kuboexpresionistické období	19
3. Knihy o umění a publicistika	31
4. Divadelní tvorba a filmová libreta	42
5. Beletrie pro děti	53
6. Jediná epická próza	61
7. Filozofické eseje	66
8. Posmrtně vydaná díla	72
Závěr	81
Použitá literatura	85
Přílohy	87

ÚVOD

„Dílo Josefa Čapka je podvojně...“¹ napsal Jiří Opelík v úvodu své čapkovské monografie z roku 1980. Autorova tvorba se však jeví být povahy dokonce trojí – výtvarné, literární a publicistické. Složka výtvarná je v tomto výčtu uvedena v první řadě ze dvou důvodů: zaprvé proto, že Josef Čapek sám se vždy cítil více malířem než literátem, u rodičů si těžce, ale přece vyvzdoroval právo jím být, a ačkoliv poměrně dlouho jej jako malíře veřejnost nebrala příliš na vědomí, dnes již, a to je zadruhé, bylo Čapkovo výtvarné dílo uznáno za jedinečnou hodnotu. Od počátku svého působení na české umělecké scéně měl přitom potřebu vyjadřovat se také literárně, a právě na tuto složku jeho díla se pokouší nahlédnout naše diplomová práce. Menší pozornost je věnována rovněž specifikaci autorovy činnosti žurnalistické, přičemž k obojímu je přihlíženo právě v kontextu jeho malířství, tedy jak korespondovaly či se naopak míjely autorovy tendence literární a výtvarné, a zároveň také zda a případně jak se v Čapkově beletrii projevovala jeho schopnost výtvarného vidění.

Diplomová práce je rozdělena celkem do osmi kapitol, jimiž navrhuje členit literární tvorbu Josefa Čapka shodně na osm období a okruhů. Až na výjimky přitom tvorbu dělí na základě časových úseků, v nichž jednotlivá díla vznikala, a řadí ji tak vesměs chronologicky. První část, nazvaná *Literární počátky*, mapuje autorovu nejranější tvorbu, do níž zahrnuje práce *Zářivé hlubiny a jiné prózy*, *Krakonošova zahrada*, *Tři prózy* a některé další drobné autorovy texty, uveřejněné pouze časopisecky. Kapitola *Kuboexpressionistické období* dále pojednává o prvních samostatných prozaických souborech *Lelio* a *Pro delfína*, vedle nichž se zmiňuje také o novinově otištěných povídkách *Podzim 1914* a *Chlapec*.

Následující tři části – *Knihy o umění a publicistika*, *Divadelní tvorba a filmová libreta* a *Beletrie pro děti* – jsou jediným odbočením v jinak chronologickém výkladu textů. Na díla sem zařazená (z dramát máme konkrétně na mysli hry *Lásky hra osudná*, *Ze života hmyzu*, *Země mnoha jmen*, *Adam Stvořitel*, nedokončený text *Gassirova loutna* a rovněž dvě Čapkova rozpracovaná filmová libreta *Moc pověry* a *Lakomec*, která do skupiny divadelní tvorby řadíme pro jejich formální podobnost; z dětské tvorby pak hovoříme o prozaické i dramatické verzi pohádky *O tlustém pradědečkovi a loupežnících*, o souborech *Povídání o pejskovi a kočičce* a *Povídejme si, děti* a o

¹ OPELÍK, J. *Josef Čapek*. Praha: Melantrich, 1980. s. 7.

samostatné *Pohádce o mně*, otištěné ve výboru *O sobě* určenému pro dospělé publikum; a konečně první ze zmíněných kapitol *Knihy o umění a publicistika* se zabývá autorovými eseji, úvahami a statěmi věnovanými jak zcela konkrétně právě umění, tak i všeobecně jakékoliv problematice, události či tématu, ke kterým se autor za léta působení v žurnalistické sféře vyjadřoval, a zahrnuje soubory *Nejskromnější umění*, *Málo o mnohém*, samostatně otištěnou *Diletantskou povídku*, obsáhlou studii *Umění přírodních národů*, ilustrovaný fejeton *Umělý člověk* a soubor novinových statí *Ledacos*, zastupující rovněž Čapkovu publicistiku obecně) práce pohlíží jako na tři uzavřené skupiny, neboť jsou svým charakterem specifická, navzájem si blízká a zároveň rozdílná od ostatní autorovy beletrie.

Dále navazují kapitoly *Jediná epická próza* a *Filozofické eseje*, které se shodně věnují vždy pouze jednomu autorovu dílu. Je tomu tak proto, že obě interpretované prózy – *Stín kapradiny* i *Kulhavý poutník* – jsou výrazně odlišnými texty od celé Čapkovy literární tvorby předcházející i od sebe navzájem, a bylo tedy nutno se na každou z nich zaměřit samostatně. Konečně poslední kapitola *Posmrtně vydaná díla* se věnuje jednak aforismům *Psáno do mraků*, jednak sbírce *Básně z koncentračního tábora*, a sdružuje tato díla do jednoho celku na základě podobných okolností jejich vydání, tedy až za horizontem autorova života.

Diplomová práce se teoreticky opírá především o znalosti dvou nejznámějších čapkovských badatelů, Jiřího Opelíka, jenž se věnoval literární složce autorova díla, a Jaroslava Slavíka, který se stal zase patronem jeho složky výtvarné, ale vychází rovněž z velice cenných poznatků jednotlivých doslovů edice *Spisy Josefa Čapka* nakladatelství Triáda. Informace o autorově životě, jež ukotvují jeho tvorbu do dobových i osobních souvislostí a jsou uváděny především proto, že do velké míry formovaly podobu jeho uměleckých děl, jsou čerpány, kromě již zmíněných zdrojů, také ze vzpomínkové knihy *Malíř – básník* a z autorovy korespondence, věnované jeho budoucí ženě Jarmile Pospíšilové, později sebrané v knize *Dvoji osud*. Práce se rovněž opírá o pojetí diskursu, jak jej vymezil francouzský literární teoretik Michel Foucault ve svých knihách *Archeologie vědění* a *Diskurs, autor, genealogie* a o nejrůznější teorie interpretace, o nichž pojednal K. M. Newton ve své knize *Jak interpretovat text*.

Hlavní metodou diplomové práce je právě interpretace, při níž vycházíme jednak z výše uvedené odborné publikace, částečně také z poznatků předchozích čapkovských badatelů, především však je analýza založena na znalosti jednotlivých literárních děl Josefa Čapka a na naší vlastní čtenářské zkušenosti. Jednotlivé texty, seřazené a

seskupené tak, jak již bylo dříve předesláno, jsou rozebírány po stránce tematické, motivické i formální. Díla, která jsou výsledkem společné tvorby obou bratří Čapků, jsou v této práci hodnocena, jako by je napsal Josef Čapek sám, neboť lze jen stěží rozhodnout, které texty, či dokonce, které pasáže jednotlivých z nich je možné přiřknout jednomu či druhému z bratrů. Cílem diplomové práce je postihnout specifika Čapkova literárního diskursu, poukázat na témata a motivy, jež jsou pro jeho slovesnou tvorbu stěžejní, a to včetně sledování jejich významu a vývoje. Interpretace jednotlivých textů přitom neprobíhají izolovaně, nýbrž jsou vždy usouvztažněny jednak s celkovou autorovou slovesnou produkcí, jednak s všeobecnými dobovými literárními tendencemi. Diplomová práce se tedy rovněž snaží zodpovědět otázku, zda Josef Čapek zapadal do dobového literárního diskursu, či se od něho odlišoval a případně čím. Neméně důležité je postihnout vztahu a vzájemného vlivu autorovy tvorby literární a výtvarné, a práce proto sleduje, jakým způsobem autorova činnost malířská odrážela či dokonce ovlivňovala jeho psaní. Zaměřuje se také na literární jazyk Josefa Čapka a jeho případná specifika a soustředí se rovněž na jeho proměny a vývoj. Práce se přitom vyhýbá subjektivním soudům typu: toto je nejsilnější, toto naopak nejslabší autorovo dílo, a snaží se o maximálně objektivní analýzu jeho děl a o vytvoření uceleného obrazu jeho literární produkce a jejího vývoje, jež shrnuje ve svém samotném závěru.

Součástí diplomové práce je rovněž bibliografická příloha, která je rozdělena do pěti částí. První z nich – *Autorská bibliografie Josefa Čapka* – vychází z uspořádání *Lexikonu české literatury* a z bakalářské práce *Literární dílo Josefa Čapka*, avšak je oproti oběma textům doplněna o nové poznatky i o nové knižní publikace, vydané od roku 2013. Autorská bibliografie přitom informuje vždy pouze o prvním vydání každé knihy (seznam všech vydání jednotlivých autorových literárních děl podávají v příloze publikace *Spisy Josefa Čapka* nakladatelství Triáda). Oddíl *Bibliografie literatury o díle a životě Josefa Čapka* se zaměřuje na knihy pojednávající o Josefu Čapkovi a vznikl rovněž na základě výše zmíněných zdrojů a taktéž byl oproti nim rozšířen nejen o jednotlivé publikace, ale především pak o oddíly *Bibliografie* a *Sborníky*. Zbývající tři oddíly *Bibliografie článků o literárním díle Josefa Čapka*, *Bibliografie článků o výtvarném díle Josefa Čapka* a *Bibliografie článků o osobnosti Josefa Čapka* mapují texty, vyjadřující se jak k autorově slovesné či výtvarné tvorbě, tak k jeho osobnosti jako takové, uveřejněné v novinách či časopisech v rozmezí let 1911–2014. Články byly vyhledávány pomocí databáze Ústavu pro českou literaturu AV ČR a databáze Národní knihovny ČR ČNB, na jejichž základě byl vytvořen kompletní seznam všech textů, věnujících se přímo, či alespoň okrajově Josefu Čapkovi.

1. LITERÁRNÍ POČÁTKY

Vůbec prvním uveřejněným literárním počinem Josefa Čapka byla jeho povídka *Pokušení bratra Tranquilla* z roku 1907. Poté následovalo období čtyř let, kdy se ukrýval za podpisem „Bratři Čapkové“, který se objevil např. hned pod jeho dalším textem *Návrat věštce Hermotima* publikovaným pouhý měsíc po úvodním. V této době pomalu začínala spoluautorská etapa Josefa a Karla a vznikaly jejich drobné prózy otiskované nejprve časopisecky a později shromážděné a vydané v knihách *Zářivé hlubiny a jiné prózy* (tyto texty bratří Čapků bývají tradičně nazývány jako novoklasicistní) v roce 1916 a *Krakonošova zahrada* (prózy tohoto souboru bývají naopak označovány jako secesní) v roce 1918. Většina povídek je z rozmezí let 1909–1910, nejstarší z roku 1908, nejmladší naopak z roku 1912. Z těchto společných próz samostatněji vystupuje povídka *Živý plamen*, inspirovaná Čapkovým pobytem v Marseille roku 1911 (odtud nejspíš rovněž pramenila inspirace výtvarná pro jeho olejomalby *Námořník* z roku 1913, *Námořník (Albatros)* z roku 1917 či stejnojmenné grafiky z let 1915–1917), jež se znovu objevila v roce 1912, tentokrát podepsaná výlučně Josefem Čapkem.²

Jinak však oba bratři vystupovali v podstatě jako jediný autor, což samo o sobě jistě nebylo rysem zcela ojedinělým, zároveň ale tím k sobě přitahovali určitou pozornost a tehdy, stejně jako dnes, byli díky tomu středem četných dohadů a otázek. Sami na „Bratry Čapky“ reagovali ve své *Předmluvě autobiografické* v knize *Krakonošova zahrada* takto: „...Tvrdilo se tehdy, že autoři toho jména vůbec neexistují, že je to bluf či apartní pseudonym, za kterým se skrývá osobnost jediná [...]. Od té doby se autorům podařilo dokázat, že existují. [...] Autoři těchto próz vpadli do literatury sice velmi časně, ale zato ve stavu naprosté literární divokosti. Nevěděli ani, že psátí společně je něčím v zemi neobvyklým. [...] Autoři si tehdy ani nebyli dobře vědomi, jakým divným a výstředním efektem se jevily jejich věci na veřejnosti.“³ Jejich spoluautorství je možné si vykládat vícero způsoby: nejjednodušším vysvětlením je to, že tvořit v počátcích společně pro ně zkrátka bylo nejlehčí cestou (v potaz však musíme brát i jejich pozdější společnou tvorbu dramatickou z 20. let, kdy již rozhodně žádnými nováčky na české literární scéně nebyli), mohlo jít také o jistý druh autorské strategie,

² OPELÍK, J. *Josef Čapek*. Praha: Melantrich, 1980. s. 16–18.

³ ČAPEK, J. a K. *Spisy II: Ze společné tvorby*. Praha: Československý spisovatel, 1982. s. 13–14.

jejímž cílem bylo, aby se čtenář namáhal a představoval si namísto jednoho autora hned dva, jakousi osobu „dvojjedinou“, nebo to byl určitý způsob provokace, jímž na sebe oba autoři chtěli upozornit hned při svém nástupu. Ať už tomu ale bylo jakkoliv, nejspíš se dnes již nedopátráme ani příčiny, ba co víc, ani podílu každého z bratří na té či oné povídce. A ačkoliv určité tendence je snad možné vypožorovat, nejsou taková zjištění pro samotnou interpretaci textů relevantní.

Prvotiny bratří Čapků jsou na první pohled prodchnuty mladistvou hravostí a místy až odvážnou drzostí. Jsou také velice pestrou přehlídkou nejrůznějších motivů, témat a žánrů, z nichž zmiňme např. povídku, úvahu, fejeton, jakousi formu divadelního dialogu, aforismus či anekdotu, přičemž není výjimkou, že se žánry vzájemně prostupují (dobrou ukázkou této tendence je např. povídka *Smrtelná večeře* ze souboru *Krakonošova zahrada*, která je v podstatě vystavěna na vršení jednoho aforismu na druhý). Texty se zcela vzdávají nároku na výchovu či morální povznesení čtenáře a mnohdy jsou také cíleným odkazováním umění k umění (příkladem nám může být *Fejeton* rovněž z knihy *Krakonošova zahrada*, v němž si je vypravěč vědom textu, jehož je součástí, a odkazuje k jeho následujícím či předchozím částem: „Muž, který ji miluje v tomto odstavci, je rovný, vášnivý a nadějný. V následujícím odstavci najdeme muže ještě vášnivějšího...“⁴) Nežřídka kdy se v prózách objevuje ironie a lehký erotický podkres, jsou ukázkou velké míry fantazie, jakousi touhou objevovat, jak ostatně své prózy sami hodnotili Josef a Karel: „...doba prvního mládí vidí směle a nadměrně mnoho, s úžasem a podivem, jenž věci zveličuje a zkřivuje; ale teprve po jejím uplynutí nastává doba pozornosti k věcem, pokornějšího hledání a naslouchání. [...] Nehleďte tudíž v této knížce, čeho v ní nemůže býti. Je to kniha prvního mládí, mladosti dvaceti let.“⁵

Ačkoliv jsou hlavními postavami většiny raných próz muži (v knize *Krakonošova zahrada* si dokonce v některých povídkách za vypravěči můžeme představit přímo bratry Čapky, jako např. v povídkách *System*, *Morálka I.*, *Morálka II.* či *Antika a křesťanství*), hlavním hybatelem děje či katalyzátorem proměny textu se vždy stává žena. Ta je v textech pojímána v jakémisi bipolárním rozporu: jako zdroj krásy, hlubokých citů i erotické touhy, ale současně také jako původce znepokojení, slepé posedlosti a záhuby (kvůli dychtivosti po ženě se např. vzbouřili dělníci v povídce

⁴ ČAPEK, J. a K. *Spisy II: Ze společné tvorby*. Praha: Československý spisovatel, 1982. s. 48.

⁵ Tamtéž, s. 15.

Systém), přičemž je vykreslována buď jako panensky čistá, či jako démonická bytost. Zároveň je žena zdrojem uměleckého prožitku, jakousi múzou, jak nám ji zobrazuje např. povídka *Olga Desmondová (Krakonošova zahrada)*: „Žena je prvotnější nežli umění. Obdiv k ženě je první formou obdivu krásy.“⁶ Obecně jsou postavy často redukovány na nějaké figury, či dokonce loutky. Takový charakter mají právě především ženy, např. v povídce *L'éventail (Zářivé hlubiny a jiné prózy)* přímo vystupuje postava stejnojmenné ženské loutky, ukryté navíc ještě za červenou škraboškou, která příznačně umí říkat jen slova *si* a *no*. V próze *Mezi dvěma polibky (Zářivé hlubiny a jiné prózy)* je Helena, žena – loutka, charakterizována absencí myšlenek a citů. Ale i mužské postavy se mnohdy v povídkách skrývají za maskami, či se za nimi přímo ztrácejí. Jako nejlepší ukázka poslouží *Červená povídka (Zářivé hlubiny a jiné prózy)*, v níž se dva muži – Niccoló a Paolo, ukrytí za černými masopustními maskami, bijí na život a na smrt o milovanou Gianninu: „Masky se ohlédly, a čtyři oči pod černými larvami hleděly na Gianninu, překrásnou cenu zápasu na okraji prata; [...]. Po celé louce proháněly se a motaly dvě masky...“⁷ Ve víru bitvy, díky maskám a v důsledku četných zranění, dojde k záměně obou mužů, a ačkoliv Paolo umírá, Giannina je přesvědčena, že přeživším je právě on. Niccolóva identita není odhalena, neboť je nejprve ukryt pod bílou masku obvazů a následně pod četnými jizvami, které se ne a ne zacelit. Takto skryt žije Niccoló po boku své Gianniny, jako by skutečně byl Paolem, až do své smrti, kdy teprve odkrývá svou pravou tvář, neboť již není potřeba nic předstírat: „Tak ještě naposledy se oddělila od jeho tváře maska jizev, jež stahovala jeho obličej, a teprve nyní bylo viděti podobu a výraz tváře Niccolovy...“⁸

I přes vážnější ladění některých próz (temnější ráz je nejvíce patrný v souboru *Zářivé hlubiny a jiné prózy*) jsou texty prodchnuty motivy souvisejícími s dospíváním a mladistvou zvědavostí, a jsou tím pádem jaksí časově nezakotvené, neboť taková obecná témata by se mohla objevovat stejně dobře v 19., jako právě ve 20. či dokonce 21. století. Z jejich kulis zároveň můžeme až na výjimky vyčíst výrazné vztahování se k jejich současnosti. Zcela konkrétně je tato tendence vidět v povídce *Zářivé hlubiny (Zářivé hlubiny a jiné prózy)*, vyprávějící o ztroskotání lodi *Oceanic* (roku 1912 přitom ztroskotal parník *Titanic*), nebo, navzdory názvu, v povídce *Antika a křesťanství*

⁶ ČAPEK, J. a K. *Spisy II: Ze společné tvorby*. Praha: Československý spisovatel, 1982. s. 70.

⁷ Tamtéž, s. 112.

⁸ Tamtéž, s. 116–117.

(*Krakonošova zahrada*), kde sice „...J. S. Machar mluvil o antice a křesťanství,“⁹ ale více se dozvídáme o okouzlení ženou, která seděla v přednáškovém sále před vypravěči, než o prezentovaném tématu, nehledě na přednášejícího J. S. Machara, o téměř tři generace staršího současníka bratří Čapků.

Rovněž motivy nejnovějších vynálezů, techniky, či dokonce člověka – stroje, které se v textech objevují, jsou dobově velice příznačné. Můžeme je připisovat vlivu přicházejícího futurismu, ale spíše než to se jedná o projev obecné dobové tendence, reakce na soudobé skutečnosti kolem bratří Čapků. Oproti pozdější poválečné avantgardní generaci, která k technickým vynálezům přistupovala s nadšením a obdivem, se však Josef Čapek k problematice zmechanizovaného člověka stavěl již od počátků skepticky (tento jeho postoj vrcholí ve fejetonu *Umělý člověk* z roku 1924). V povídce *Systém (Krakonošova zahrada)* takovéto zdokonalování člověka – dělníka vedlo až ke vzpouře a vraždění, v jiné próze, *Zářivé hlubiny*, je přímo zpochybněna důvěra k takovýmto novým vynálezům: „Největší té doby loď světa, nejdokonalejší výtvar člověka a veškeré lidské techniky skvostná koruna, tato loď zázrak na první své plavbě za moře, na nejživější silnici mořské narazila na ledovec a roztříštěna klesla do hloubky se dvěma tisíci lidí, jež vezla do nové země.“¹⁰

Vyprávění se ve většině případů odehrávají právě v současnosti, přičemž časová linie je jen velmi málo rozvinutá. Nejčastěji se jedná o nedějovou, statickou prózu (výjimkou je např. próza *Mezi dvěma polibky*, kde je rozvíjen příběh postihující celých deset let, fantaskní povídka *Skandál a žurnalistika*, či čistě Josefův text *Živý plamen*, v němž děj postupuje v jedné ucelené linii bez odboček, pouze jako plynulá reflexe hrdinova životního osudu; všechny tři zmíněné texty jsou ze souboru *Zářivé hlubiny a jiné prózy*), která je velice často vystavěna pouze na dialogu, jako je tomu např. v textech *Pšenice, Aristokracie* či *Smrtelná večere (Krakonošova zahrada)*. „Zatímco redukce času v secesních prózách bratří Čapků sloužila záměru plošné estetizující stylizace, pak v jejich novoklasicistních povídkách sloužila relativizaci času.“¹¹ Čas, ale i prostor, nabývají vždy jen takových rozměrů, jaké představují pro samotné hrdiny příběhů (proto např. deset let splynulo v jediný okamžik v povídce *Mezi dvěma polibky*). Spíše než časovou lineárnost, nějaké plynutí času, můžeme sledovat jeho tekutost. Čas v Čapkových povídkách neodkapává, ale přímo teče, roztéká se

⁹ ČAPEK, J. a K. *Spisy II: Ze společné tvorby*. Praha: Československý spisovatel, 1982. s. 40.

¹⁰ Tamtéž, s. 168.

¹¹ OPELÍK, J. *Josef Čapek*. Praha: Melantrich, 1980. s. 63.

v prostoru. Dokladem toho nám může být povídka *System*, kde je běh času měřen tím, jak daleko se muži, vhození do moře, postupně vzdalují od lodě, zatímco spolu hovoří: „Průběhem této řeči pan John Andrew Ripraton se zapletl do houštiny sliznatých chaluh, z nichž se nemohl vyprostít, co nás liknavý proud zcela zvolna odnášel k pobřeží, jehož úzký proužek se bělal na obzoru.“¹²

S touto zvláštní tekutostí času souvisí také další výrazný rys raných povídek bratří Čapků, a sice motiv pomíjivosti, který je snad nejlépe patrný v textu *Zářivé hlubiny*. Něco tak reálného a hmatatelného jako je parník *Oceanic*, tak ohromný, že dokáže vyplnit celý obzor, ba co víc, strhávat na sebe veškerou pozornost, tato dokonalá a nepotopitelná loď se najednou uprostřed noci propadá do temnoty. Lidské životy, jejich příběhy, láska, která je tak skutečná, až z ní vypravěče povídky jímá bolest a hrůza, vše se najednou ztrácí v černých hlubinách: „Tehdy naposled rozzářil se ve mně všečen život. Bylo to poslední vzplanutí zázračné záře života, jež z lidského nitra proniká tmou vše zahalující a zjevuje v ní svět. Ale pak vše náhle zhaslo, zavála tma a z ní se ozval věčný nářek.“¹³ Takovéto pojetí skutečnosti, již lze uvidět, již se lze dotknout, ale nelze ji zadržet, je zcela odlišné od stále ještě platného soudobého pojetí symbolistického, kde ve středu stojící subjekt něco vidí, něco vnímá a tyto skutečnosti kolem sebe nějakým způsobem uchopuje. Postoj bratří Čapků je až téměř existenciální, neboť jejich prózy sice umožňují vidět skutečnosti, předměty, lidi, ale vše v nich je mizivé, nestálé, vrtkavé, nenabízejí žádné jistoty ani hodnoty, jež by zůstaly věčné. Subjekt je vystaven chaosu světa: „Bez hranic se lidská díla zdokonalují a stávají se správnějšími; [...] jsou-li lidská díla divy, budou vždy podléhati zázrakům zkázy. Ale ani tento poměr není jakýmsi zákonem zániku; kdyby byl *zákonem*, dovedl by jej člověk ovládnouti, ale neovládne ho.“¹⁴ Poloha nezakotveného subjektu v pomíjivém světě, který hledá, k čemu by se přimkl, a touží v jasnějších obrysech spatřit alespoň sám sebe, avšak nenachází nic, než osamocení a zmatek, se přitom v pozdější Čapkově literární tvorbě stala jedním ze základních a zároveň i konstantních témat.

Karel Toman knihu *Krakonošova zahrada* ve své krátké recenzi z roku 1918 označil: „Ohňostrojem nápadů, bujnosti a zvůle a nikde žádná vážnost.“¹⁵ Jakkoliv lze ale souhlasit s tím, že rané prózy bratří Čapků jsou ukázkou jejich mladistvé hravosti,

¹² ČAPEK, J. a K. *Spisy II: Ze společné tvorby*. Praha: Československý spisovatel, 1982. s. 20.

¹³ Tamtéž, s. 172.

¹⁴ Tamtéž, s. 171.

¹⁵ Tamtéž, s. 419.

představivosti a odvahy experimentovat, nedá se textům upřít jistá rafinovanost a promyšlenost. Především kompozičně jsou texty, i přes svůj mnohdy skromný rozsah, velice propracovány, dějová linka se netáhne příběhem lineárně, ani se divoce nevětví a nerozbíhá, nýbrž se neustále vrací na začátek k jádru, ze kterého příběh vychází, a stejně tak se jednotlivé motivy velice často opakují, a to nejen v rámci jednoho textu, ale i napříč vícero z nich či celou sbírkou (příkladem nám může být velice důležitý motiv ženy, masky, ale i nejrůznějších technických vynálezů, např. jakéhosi předchůdce robota – lidské loutky). Přestože tedy texty označujeme za prvotiny, rozhodně je tímto označením nehodnotíme jako prvoplánové, a především v povídkách prvního z vydaných souborů *Zářivé hlubiny a jiné prózy* je zřetelná vážnější, byť ještě stále hravá, nota, která postupně, vrcholíce nejvíce v próze *Zářivé hlubiny*, nabývá existenciálního vyznění, jež je příznačné pro pozdější literární tvůrčí období Josefa Čapka.

Zároveň se texty, až na zmíněné dvojí autorství, výrazněji nevymykají obecným dobovým tendencím. Nenesou se sice v duchu stále ještě platných směrů dekadence (většina textů je situována do současnosti oproti dekadentnímu směřování do minulosti), symbolismu (u Čapků sledujeme v tomto období spíše secesní ornamentálnost, než symboliku) a výtvarného impresionismu, ale obsahem i formou souzní s počínající vlnou nové moderny a dotýkají se rovněž nově přicházejících avantgardních směrů, jakými byl mimo jiné kubismus (za kubizující bývá nejčastěji označována povídka *Zářivé hlubiny*) a expresionismus (např. *Červená povídka*, vrcholící: „...byl to výraz údesu, který byl ukryt pod larvou tváře Niccolovy...“¹⁶), nemluvě o literárních vlivech, které zmiňují sami bratři Čapkové ve své *Předmluvě autobiografické* (mezi jinými např. Oscar Wilde, Stendhal, E. A. Poe, Charles Baudelaire či domácí Karel Hlaváček, S. K. Neumann nebo Viktor Dyk).

V říjnu roku 1910 odjel třiatdvacetiletý Josef Čapek do Paříže, tehdejšího centra výtvarného umění a literatury. Karel Čapek za bratrem přijel v březnu roku 1911, a tak započalo tzv. pařížské období bratří Čapků, během něhož vznikly některé prózy, zařazené později do výše zmíněných souborů (např. povídka *Skandál a žurnalistika*, jež se opírala o skutečnou událost reflektovanou tehdy pařížskými novinami *Le Matin*), první verze komedie *Loupežník* (dopracované později roku 1920 už jen Karlem

¹⁶ ČAPEK, J. a K. *Spisy II: Ze společné tvorby*. Praha: Československý spisovatel, 1982. s. 117.

Čapkem) a Josefovy kresby a olejomalby (z dochovaných zmiňme např. obrazy *Španělka*, *Zpěvačka* či *Ležící muž* z roku 1911).¹⁷ Po návratu z Paříže se Josef Čapek ujal pozice redaktora nového časopisu *Umělecký měsíčník* právě zrozené Skupiny výtvarných umělců. Z té spolu s bratrem a jinými generačními souputníky vystoupil roku 1912 poté, co absolvoval druhou třítydenní pařížskou cestu, aby se stal členem Spolku výtvarných umělců Mánes a posléze také spoluredaktorem *Volných směrů*. „Zásadně se dá říci, že celé Čapkovo popařížské období až do začátku války stálo jednoznačně pod hvězdou jeho malování, že teď poprvé začal Josef Čapek uskutečňovat svou výtvarnou představu v dostatečné šíři a intenzitě. Je proto jen logické, že jeho skrovná literární tvorba z těchto posledních tří předválečných let byla generálně podrobena jeho malířské (praktické i teoretické) aktivitě.“¹⁸

V říjnu roku 1913 byl, coby proklamace nové vlny české moderny, jako předzvěst nastupujících avantgardních proudů a jako popření „staré“ generace symbolistní a zejména dekadentní, vydán sborník *Alamanach na rok 1914*, do něhož přispěl i Josef Čapek svými *Třemi prózami* (*Procházka*, *Událost* a *Vodní krajina*), a vystoupil tak výrazněji a na krátkou dobu samostatně do širšího povědomí jako spisovatel. Od počátku však tento svůj literární počín vysvětloval jako akt antiliterátský: „...vlastně nerad, jen z výsměšné zlomyslnosti vůči literátům, napsal jsem tři zcela krátké věci, naprosto teoreticky dělané, jež proti jejich způsobu psaní znamenají způsob modernější, mnohem bližší moderním obrazům.“¹⁹ A skutečně můžeme v jeho textech hledat mnoho z tendencí nejen soudobého výtvarnictví.

V povídce *Procházka* se vypravěč na vycházku nevydává, nýbrž ji koná, a s každým jeho krokem jakoby maloval scenérii kolem sebe. Vše sleduje drobnohledem a zároveň celistvě: „...ostře vykrojené listy s jemně vystříhanými vroubky a zoubčky jako z papíru, jeden každý je znát v znehybnění – to je lípa, a pak zase zelenost do dálky splývající...“²⁰, přičemž není důležité odkud, kam a proč jde, nýbrž co kolem sebe vidí. Dokonce i v prchavém momentě, kdy na scénu vstupuje postava dívky, jež by mohla rozehrát alespoň banální zápletku, rozplývá se ona opět v paletu barev a směsici tahů štětcem: „...na odpověď se usměje rty, očima, i v tvářích, až celá je úsměv a za bílými

¹⁷ OPELÍK, J. *Josef Čapek*. Praha: Melantrich, 1980. s. 45–49.

¹⁸ Tamtéž, s. 60.

¹⁹ Tamtéž, s. 14.

²⁰ ČAPEK, J. *Beletrie I*. Praha: Triáda, 2011. s. 13.

zuby smích ještě půvabnější stoupá dokola a rozlévá se, kam až mohu dohlédnout...²¹ Jakoby Josef Čapek v tomto textu spíše maloval slovy, než psal, a výsledkem byl mnohem více obraz krajiny, v níž se matně rýsují dvě postavy, než příběh, který někde začíná, vrcholí a končí. Zároveň je próza jistým Čapkovým literárním naplněním kubistické malby, jež započala rokem 1912, kdy pracoval na svých vůbec prvních kubistických plátnech (literární kubistické tendence se poprvé objevily již v povídce *Zářivé hlubiny* a výrazněji pokračovaly v prozaickém souboru *Lelio*, méně pak v knize *Pro delfína*). Nápadná je především pasáž: „...kolem ustupujících tyčí telegrafu křičí vrabci, pod plechovou klenbou nebe rýsuje svou dráhu velký pták spouštěje na zem dolů své chraplavé volání...“²², která evokuje jakýsi geometrický prostor, jenž je ze stran orámovaný úsečkami telegrafních tyčí a shora půlkruhem nebeské klenby, a v němž cosi rýsuje rachotící letadlo.

Ve skromné próze *Událost* vystupuje na povrch jiná soudobá tendence, a sice nastupující avantgardní směr expresionismus, jímž byl Josef Čapek osloven již dříve. „Mocně na něho zapůsobila pražská výstava ‚nejsilnějšího mistra severské secese‘ Edwarda Muncha (1905), jak dosvědčuje nejen jeho pozdější článek, ale také munchovské stopy v jeho malbě.“²³ V *Události* opět není rozvíjen žádný příběh, čtenář má pocit, že text spíše rozeznává jako namalovaný obraz, jehož nálada je dokreslena smutným hlasem cello. Co ale z něho vystupuje nejvíce, jsou pocity, výraz a atmosféra, která je navzdory motivu taneční zábavy spíše ponurá a tíživá. Hudba se neline, ale chrlí: „...prudce a opile, jako světelná fontána a jako žlutý gin-koktejl.“²⁴ Hra na cello je postupně vyhrocena do maxima, hudba je tak přítomná, že ji lze dokonce i vidět: „Byl to hlas tak silný, že všichni jsme viděli, jak rozvinulo (cello) své křivky a oživilo své plochy pohybem podivným, který zasahoval až do diváků a rušil jejich podobu...“²⁵ V nejvyhraněnější chvíli ale vše končí banálně – hudebníci odpočívají a hosté se upravují k dalšímu tanci a zábavě. Právě toto mikroskopické vidění a hluboké procítění i té nejbanálnější věci se později (především v knihách *Nejskromnější umění* a *Málo o mnohém*, ale nejen tam) staly velice příznačnými pro Čapkův styl psaní.

²¹ ČAPEK, J. *Beletrie I*. Praha: Triáda, 2011. s. 14.

²² Tamtéž, s. 13.

²³ OPELÍK, J. *Josef Čapek*. Praha: Melantrich, 1980. s. 13.

²⁴ ČAPEK, J. *Beletrie I*. Praha: Triáda, 2011. s. 15.

²⁵ Tamtéž, s. 15.

Nejabstraktnější z trojice próz je mikrotext *Vodní krajina*, jenž je skutečně spíše obrazem v próze, nebo možná ještě lépe obrazem v básni, který slouží k navození určitého pomíjivého pocitu z krajiny, jež před námi Josef Čapek slovy maluje: „Může vzniknouti takové místo a zdání, že řeka uzavřená do krajiny již neplyne a zastaví se v sobě v utkvění nezachytitelném rafijemi času. [...] Jako zdání chladné obrazy, tiché a rovné odrazy, podivně vážný soulad, zkonejšení a mír bez kazu.“²⁶ Obraz, který sledujeme, je po kubistickém vzoru jakoby rozdělen do třech pásem – ve středu spočívá vodní hladina, dole krajiny pod vodou a nad tím vším obzor se stromy, skálami a domy. V této povídce navíc ještě pečlivěji než v ostatních dvou textech pracuje autor se slovy, která se řetězí jedno za druhým a skutečně navozují spíše dojem básně v próze, což je opět rys pro něho velice příznačný (nejvíce patrný je přitom v knihách *Lelio* a *Pro delfína*).

Již v Čapkových prvotinách je zřejmé jeho netíhnutí k epické próze, které je z velké části ovlivněno jeho činností výtvarnou. Díky tomu jsou i postavy v jeho textech spíše nutnou formalitou, jako by se v nich vyskytovaly jen z důvodu obecných literárních požadavků, ale texty samy se o ně nijak neopírají, naopak, postavy se objevují, aby se posléze zase rozplývaly v krajině či její náladě. Tato tendence je nejvíce zřetelná v próze *Vodní krajina*, kde je až v úplném jejím závěru pohled zaostřen na loďku: „...a v ní člověk cítící všechny plochy tohoto prostoru, šedé, šedé a zelené, na nichž všech leží jako stejný povrch tesknosti.“²⁷ Čapek zde netvořil rozsáhlé příběhy, ale svými slovy maloval každodenní všednosti, v nichž dokázal objevit životní pocity doby. Přestože *Třemi prózami* již vstoupila do jeho literární tvorby vážnější nota, stále si texty zachovávaly mladistvou rozvernost a erotický nádech, jak dokládá např. povídka *Procházka*: „Kš kš, miláčku, není třeba tak pospíchat, raději bychom mohli jít spolu...“²⁸ Zároveň jsou *Tři prózy* nejen názornou ukázkou nové literatury, již proklamoval *Almanach na rok 1914*, ale také z celého Čapkova literárního tvůrčího období nejvýraznější snahou korespondovat se současnou uměleckou avantgardou.

²⁶ ČAPEK, J. *Beletrie I*. Praha: Triáda, 2011. s. 16.

²⁷ Tamtéž, s. 16.

²⁸ Tamtéž, s. 14.

2. KUBOEXPRESIONISTICKÉ OBDOBÍ

Povídka *Lelio*, jež se stala titulní prózou pozdějšího stejnojmenného souboru, vznikla ještě před propuknutím 1. světové války (vyšla v časopise *Lumír* v květnu roku 1914) a byla první beletristickou prací, kterou Josef Čapek napsal po *Třech prózách*. Ten se v tomto období ocitl v tíživé osobní krizi, jež byla hned dvojí povahy – vnější i zcela niterná. V březnu roku 1914 byl po téměř rok trvajících rozporech vyloučen z uměleckého spolku Mánes a z místa spoluredaktora jeho měsíčníku *Volné směry*. Ve stejné době se stal také terčem útoků vedených z druhé strany předválečné avantgardy, a sice z pozice Skupiny výtvarných umělců (v *Uměleckém měsíčníku* proti němu tvrdě vystupoval především Vincenc Beneš a Emil Filla). To vše se stalo právě v období, kdy se chtěl Čapek plně soustředit na své malování.²⁹ Jeho osobní krize zase pramenila z nenaplněného, v tu dobu téměř čtyři roky trvajícího, vztahu s Jarmilou Pospíšilovou, jejíž matka tvrdě bránila jejich případnému manželství. S Jarmilou proto Josef udržoval alespoň poměr korespondenční a v dopise z února roku 1914 jí svou situaci sám popisoval takto: „Já jistě jsem velice tvrdohlavý a netrpělivý, a musím být umírněný, lhostejný a trpělivý právě v dobách, kdy bych mnoho chtěl a kdy ustavičně a znovu se musím zříkat tolika věcí, které jsem si v sobě postavil a které jsem uznal za nutné a dobré.“³⁰

Oč smutnější pro Josefa Čapka muselo být, že se hned jeho první samostatná prozaická sbírka *Lelio* nedočkala příznivého ohlasu. Texty, na nichž pracoval od roku 1914, dlouhou dobu schovával, časopisecky vydal pouze titulní prózu a *Rukopis nalezený na ulici*, a ani později nemohl pro svou knihu najít nakladatele. Uspěl až u Arnošta Procházky, který knihu doporučil ve vydavatelství Kamily Neumannové, kde byla vydána roku 1917.³¹ Prvotina se dočkala značného kritického ohlasu, někteří recenzenti ji dokonce hodnotili velice kladně. Čapek sám si považoval analýzy Miroslava Rutteho, který „leliovské“ obrazy v próze přirovnával obrazům filmovým, Josef Florián zase vyzdvíhal kubizující charakter povídek.³² Avšak mnozí se ve svých posudcích stavěli ke sbírce spíše negativně. Za všechny z těchto odmítavých recenzí může hovořit jedna z vůbec prvních, kritika Ludvíka Bradáče, který *Lelia* odmítl se

²⁹ OPELÍK, J. *Josef Čapek*. Praha: Melantrich, 1980. s. 93–96.

³⁰ Tamtéž, s. 94.

³¹ Tamtéž, s. 142.

³² ČAPEK, J. *Beletrie I*. Praha: Triáda, 2011. s. 324–326.

slovy: „Nějak moc divoké!“³³ Přes poměrné neúspěchy a počáteční nechuť, pod vlivem soustavného povzbuzování Bohuslava Reynka, Čapek na povídky v roce 1923 navázal druhým souborem, nesoucím se v podobném duchu a uspořádání, tentokrát nazvaným *Pro delfína*. Osud tohoto díla je však obdobný jako u jeho předchůdce: „Opět skromný náklad (pouhopouhých 300 výtisků) a ohlas ještě menší, až urážlivě nepatrný.“³⁴ Arne Novák ve své kritice druhého autorova souboru sice ocenil slohovou vyspělost, spění k oproštěnosti výrazu a silný lyrismus, avšak podle něho: „Josef Čapek nevynalézá ani dějů, ani nekreslí postav, není epikem, nýbrž lyrikem, a rozvádí-li nějakou myšlenku, děje se to hlavně jenom pro její citový přízvuk, který pak u něho často nabývá patetičnosti.“³⁵ Autorův sloh Novák sice hodnotí jako pestrý a účinný, leč těžký. Z tohoto Čapkova tvůrčího období pocházejí ještě prózy *Podzim 1914* z roku 1915 a *Chlapec* z roku 1917, obě však otištěné již pouze časopisecky.

Oba výše zmíněné soubory shodně sestávají ze sedmi povídek poměrně skrovného rozsahu. Do *Lelia* byly zařazeny povídky *Lelio* z roku 1914, *Rukopis nalezený na ulici*, *Plynoucí do Acherontu* a *Opilec* z roku 1915, *Záchrana*, *Veš* a nejdelší z nich *Syn zla* z roku 1916. Sbírka *Pro delfína* zahrnuje prózy *Archanděl před houpačkami* a *Závojeová tanečnice* z roku 1917, *Zpěv z temného kouta* a *Trpělivost* z roku 1918, *Sestup s Araratu* z roku 1920, *Severus* z roku 1922 a konečně *Okradli chudého* z roku 1923.

Jednotlivé texty *Lelia* jsou čtenářsky poměrně náročné, neboť se nám při jejich čtení konstruují spíše jednotlivé obrazy než samotné příběhy. Ty se navíc navzájem prostupují a proměňují, a to mnohdy bez výraznější logické spojitosti. Celkově tak tyto obrazy v próze, označované často i jako básně v próze, navozují dojem zmatenosti a vrženosti jedince do světa, čímž nejspíše evokují propojení soudobého a Čapkem hojně reflektovaného kubismu s obecně silícími tendencemi expresionistickými.

Texty se nejčastěji skládají z několika úseků či pásem s vlastními tematickými jádry, která jsou však navzájem propojena jedním ústředním motivem (nejvýrazněji je tato tendence vidět v prázách *Rukopis nalezený na ulici*, *Plynoucí do Acherontu*, *Opilec* či *Syn zla*). Touto vícevrstevnatostí navozují dojem jakési rozkrájené reality a tento jejich charakter můžeme nazvat kubistickou kompozicí. Dynamické střídání

³³ TOMÁŠ, F. Josef Čapek ad usum delphini. *Právo*. 1998, Roč. 8, č. 34, s. 9.

³⁴ OPELÍK, J. *Josef Čapek*. Praha: Melantrich, 1980. s. 142.

³⁵ ČAPEK, J. *Beletrie I*. Praha: Triáda, 2011. s. 353.

jednotlivých obrazů navozuje až dojem snu. Nežřídky kdy se čtenáři může stát, že se při čtení v textu najednou začne pomalu ztrácet, jako je tomu u povídek *Plynoucí do Acherontu*, *Opilec* nebo *Syn zla*, v nichž vypravěč nečekaně přechází od jednoho „příběhu“ k druhému, od jedné „postavy“ k jiné. V první ze zmíněných povídek Čapek na snovost přímo upozorňuje: „...- a život jejich byl nyní jako sen.“³⁶ Snovost je v tomto případě dána především výrazně subjektivním způsobem, jakým je tento text vyprávěn. Zprvu autorský subjekt do vyprávění vůbec nezasahuje, pouze líčí z povzdálí sledované události utonulých sebevrahů. Zlom přichází v momentě, kdy do jednotlivých příběhů vstoupí slovy: „Kdysi viděl jsem obraz představující Utonulou a vždy jsem se domníval...“³⁷ S tímto autorovým příchodem končí v povídce poměrně přehledné a lineární spění vyprávění a pomalu začíná prolínání jednotlivých teď už spíše výjevů než příběhů, a jak Čapek sám povídku zakončuje: „Bylo těžko v tom se vyznat.“³⁸

V povídce *Opilec* je dynamika zřejmá především v rychlém a postupně méně a méně přehledném prolínání postav lovce antilop a lovce dívek. Ty zprvu čtenář poměrně dobře odděluje, ale náhlým vstupem dalších „hrdinů“, jakými je černochovej zejména pak opět sám vypravěč, navozuje Čapek zmatek podobný snu. Nejen postavy, ale také jednotlivá prostředí se rychle proměňují – Afrika, okruh města, jeho živé ulice, vesmír, jakási liduprázdná křižovatka. A chaos vrcholí: „Všemi ulicemi jsem se vláčel, [...] – dlouhá, dlouhá cesta, než jsem doběhl na *Konec všeho*. Ustrašený chodec zrychlil krok a ohlédl se úkosem, ztrácející se na obzoru: – Kam se řítíš, poutníku [...]?!“³⁹ Čapek tak v jediném odstavci změní „já“ na „on“ a znovu ještě tentokrát na „ty“. Zmatený čtenář se nejspíš právem zeptá, komu se vlastně příběh odehrává? A odpověď je nasnadě, neboť je tomu v textu právě tak jako ve snu, kde jsme chvíli jen pouhými pozorovateli, abychom se najednou nečekaně ocitnuli přímo v kůži jednající postavy.

Častým rysem Čapkových povídek je též pro kuboexpresionismus příznačná deformace, již v *Lelii* můžeme sledovat hned v několika rovinách. Deformace reality je způsobena niterným viděním člověka, skutečnost je pozměněna, neboť v jedinci vyvolává jisté pocity, které nemohou nikdy být objektivními. Tak je tomu např. v povídce *Plynoucí do Acherontu*: „...musím tu zaznamenat příběh [...]. Pokusím se podat ho zde tak, jak se vrací v mých vzpomínkách; byť by se ten nárys mohl

³⁶ ČAPEK, J. *Beletrie I*. Praha: Triáda, 2011. s. 33.

³⁷ Tamtéž, s. 35.

³⁸ Tamtéž, s. 40.

³⁹ Tamtéž, s. 44.

mnohému zdáti pouhou fantastickou divagací, domnívám se, že i fantazie může někdy vystihnouti pravou povahu případu ve směru reálním.”⁴⁰ Jiným druhem deformace je vnější vzhled postav, které zrovna prožívají nějaký silný okamžik nebo pocit, nejčastěji spojený s vidinou nebo prožitkem smrti, jako je tomu v tomtéž textu: „Obličej diváků se trhaly a splývaly v prostoru, a lidé zaměstnávající se kolem utopené prohýbali se a vlnili jako dým a hmoždili se s temnou mrtvolou...”⁴¹ Tato deformace nám může připomínat i jiný tehdy stále platný umělecký směr, a sice impresionismus, neboť snad nejvýrazněji zde vystupuje dojem z dané situace. Postavy bývají deformovány také přímo fyzicky, přičemž opět je tato skutečnost způsobena vnitřním stavem jedince, např. tamtéž: „Mokrý tvář, jak se zdálo, mluvila o slzách, prolévaných v hlubokém neštěstí života, a její obličej byl jako tuhá maska, na níž s krutou nahostí bylo napsáno bolestné odhodlání, hrůza a beznaděje. [...] údy, jež byly strašně těžké, nepoddajné a dvojnásob nemotorné jako páky zničeného stroje.”⁴²

Deformováno je rovněž prostředí, které, pokud v aktech vyvolává negativní pocity, bývá zobrazováno nejrůznějšími abstraktními způsoby, jako např. v úvodním *Lelii*: „Chloroform jsou tyto čtyři prázdné zdi...”⁴³ nebo v závěrečném *Synu zla*: „...všechna půda je pokryta slinou, ó jistě ne lidskou, poplivána hnusnou pěnou tak hustě, že nikde na vymřelých ulicích nebylo místa suchého a neslzkého, kam by mohla noha stoupnouti bez ošklivosti. Z mlžného nebe padala nepřetržitě krvavá prška, která mramorovala slinu dlažby nejšerednějšími obrazci trhaných žilek...”⁴⁴ Deformace, způsobená silným vnitřním prožitkem, který je různými způsoby reflektován ve vnější realitě, již tímto právě pokrývá, je v prózách *Lelia* všudypřítomná. Zároveň tím, že bývá realita v jednotlivých textech deformována, dává nám Čapek možnost sledovat příběh z více pohledů, což je znak příznačný především pro kubismus.

Výraz nebo také zaměření na detail jsou dalšími ze základních prvků prostupujících všemi povídkami. Už titulní próza *Lelio* začíná slovy: „Ta hynoucí tvář je tvá...”⁴⁵ a od soustředěnosti na obličej se dostáváme ještě dál: „...na čelo její položilo stín křivd, dosud nesplacených. Její rty jsou zvadlé zlo a zkaženost, a víčka

⁴⁰ ČAPEK, J. *Beletrie I*. Praha: Triáda, 2011. s. 36.

⁴¹ Tamtéž, s. 36.

⁴² Tamtéž, s. 36.

⁴³ Tamtéž, s. 25.

⁴⁴ Tamtéž, s. 65.

⁴⁵ Tamtéž, s. 25.

jsou sklopena, protože není již na světě ničeho, na co by tyto oči chtěly pohleděti.⁴⁶ Čapkův drobnohled ovšem nespočívá pouze v tom, co nám ukazuje (tedy tvář, čelo, rty, víčka, oči), ale také ve formě, jakou nám danou skutečnost podává, totiž v personifikaci jednotlivých částí těla. Nedává jim sice přímo promluvit, ale cítíme, jak vystupují oproti celé osobě neznámého „ty“, jež je stejným ne-li menším aktérem v celé věci jako čtenář. Výraz je dále stupňován také četnými zvoláními, jako např. v povídce *Rukopis, nalezený na ulici*: „Já však jsem sám!“⁴⁷ a je rovněž prostředkem pro vyjádření dalšího nápadného expresionistického rysu, kterým je úzkost, u Čapka až úzkost existenciální. Ta se přímo zračí v projevu jednotlivých postav, vnitřní obraz subjektu je vyjádřen jeho obrazem vnějším, jako např. v úvodním *Lelii*: „Z úzkosti té duše se zjevila smutná tvář [...] a milovaný půvab té tváře byl proměněn v samu žalost a tesknotu věčné ztráty.“⁴⁸ Úzkost je mnohdy demonstrována také vnějším prostředím nebo jeho ostatními činiteli, jako v téže povídce např.: „Štíhle vyrůstá [...] a na útlé lodyze již rozkvétá, živí se z napětí tvého fascinovaného srdce, ach [...] zvolna rozvíjí se bledý květ lilie. [...] To zjevení vyrostlo z tvé úzkosti...“⁴⁹ Onu hlubokou úzkost lze jistě přičítat Čapkově krizi profesní, a zvláště pak osobní, avšak stejně dobře může být traumatem obecně lidským, pramenícím nejen ze zkušenosti válečné, ale vůbec ze samotné podstaty života.

Hlavními postavami se v povídkách stávají opuštění jedinci, kteří jsou určitým způsobem vyvrženi ze světa, ale i ze svého vlastního života. Zároveň jsou tato individua manipulována jakousi neviditelnou vyšší instancí, kterou může jednak abstraktně představovat osud či všeobecné zlo, ale také konkrétně bůh, jehož Čapek vždy píše s malým počátečním písmenem. Tato krize konkrétního jedince se v textech přeměňuje na jakousi obecnou platnost – vystupující postavy totiž nikdy nemají vlastní jména, jsou označovány pouze zájmeny „já“ a „ty“, a právě tyto prvky se stávají prostředkem zobecnění a otevírají prostor otázkám všeobecné lidské problematiky, již lze aplikovat na každého čtenáře. Odosobnění, tolik příznačné pro expresionistický směr, bývá v textech mnohdy vyhoceno na nejvyšší stupeň. Nejenže jednotliví hrdinové nemají vlastní jména, ale mnohdy Čapek přímo zdůrazňuje, že tato potřeba vlastního jména je

⁴⁶ ČAPEK, J. *Beletrie I*. Praha: Triáda, 2011. s. 25.

⁴⁷ Tamtéž, s. 32.

⁴⁸ Tamtéž, s. 26.

⁴⁹ Tamtéž, s. 25–26.

nesmyslná, zbytečná, jako např. v povídce *Plynoucí do Acherontu*: „Tento neznámý (nesejde po tom, aby měl jméno)...”⁵⁰

Přestože, nebo možná právě proto, že jsou jednotlivé postavy jaksi odsunuty ze středu zájmu vypravěče, a tím i čtenáře, mají tyto neustálou potřebu se zpřítomňovat a upozorňují na sebe mnohdy až vyhrocenými gesty. Asi nejčastějším takovým projevem je sebevražda, již hrdinové volí mnohdy z důvodu beznaděje a zoufalství, které v nich nepřátelský život vyvolává. Jejich gesto je přitom odrazem jejich zlomené duše, neschopné pokračovat v nelehkém údělu života, jako je tomu v povídce *Plynoucí do Acherontu*: „...sebevrazi vznášející se na vodě zůstanou plavnou pápěrou lidského zoufalství, i když jsou vytaženi na zemi.”⁵¹ Nejvyhrocenější je ovšem Čapek v závěrečné povídce souboru *Syn zla*, kde je také nejvíce vystupňován výraz, a to dokonce samotného vypravěče: „Moje zuby jsou přibroušené do hrotu a vyzlacené. Svými zakrvavělými očima vidím dále a pronikavěji, než může dohlédnouti váš zrak...”⁵² V tomto textu se syn nejprve snaží zavraždit svého otce, jehož se posléze pokusí zachránit tím, že obětuje vlastní žebra, aby jimi nahradil roztržštěné lodní žebroví lodi *Espérance*, jež je jedinou záchranou v apokalypse, která náhle nastala a je dalším z typických rysů expresionistických poetik. Syn dále: „Obnažený kýl pobil svými vytrhanými nehty a na místě zlomeného stěžně vztyčil svou stehenní kost. Zhotovil nové kormidlo z křížové kosti a stáh si kůži z těla, rozpjal ji na stěžně náhradou za urvané plachty.”⁵³

Jaké je ovšem čtenářovo překvapení, když vypravěč po úspěšné záchraně otce jeho zlotřilým a napravivším se synem konstatuje: „Ne, pravím, neudělal bych díla tak neúplného, abych někoho ušetřil. Kdybych viděl trestance nabízetí své tělo bohu, aby z něho znova zřídil svět, rozmýšlel bych se jen chvíli, a pak bych ho zničil dříve, než by jeho oběť mohla se přijmouti.”⁵⁴ Absurdita, jež zde vyvěrá na povrch, prostupuje rovněž většinou povídek *Lelia*. Ne jinak je tomu i v případě textu *Opilec*, kde se dva hrdinové – lovec antilop a lovec dívek – nezávisle na sobě vyčerpávají zcela zbytečným a marným lovem. Lovec antilop nakonec „...definitivně umírá malárií. Rodičům, žalem zdrceným, posílá [...] svou poslední podobiznu a pozdrav, a odkazuje nejlepšímu příteli

⁵⁰ ČAPEK, J. *Beletrie I*. Praha: Triáda, 2011. s. 33.

⁵¹ Tamtéž, s. 35.

⁵² Tamtéž, s. 59.

⁵³ Tamtéž, s. 67.

⁵⁴ Tamtéž, s. 69.

své zbraně, [...] s prosbou, aby s lepším zdarem pokračoval v honbě neukončené.⁵⁵ Lovec dívek, sestrojivši automat, který jej nahradil v zaměstnání, pustil se do pronásledování plaché dívky, ovšem tato honba: „...řeknu to hned předem, byla příliš fantomatická a nevedla k ničemu.”⁵⁶ Absurditu ostatně můžeme sledovat také v povídce *Záchrana* a tato je zřejmě i nejobecnější ukázkou nesmyslnosti lidského života. Čapek zde mimo jiné zobrazuje jepici, zápasící na okně ujíždějícího vlaku o vlastní existenci, jež je ovšem děsivě pomíjivá. Absurditu v tomto skrytou nejlépe vystihují slova hlavního hrdiny, který se ptá: „Oč zápasíš, proč harašíš tak šílenými skoky, mřívá bytosti, polední mžitko, která, sotva zrozena, umíráš? [...] Proč toužíš tolik po svobodě, máš-li zítra zaniknouti?”⁵⁷

Nesmyslnost počínání jednotlivých postav mnohdy navozuje až dojem grotesky, s níž pracovali oba bratři již ve svých prvotinách sebraných v knize *Krakonošova zahrada*. Snad nejlepším příkladem této tendence nám může být závěrečná povídka *Syn zla*: „Jestliže mne rodiče tloukli vším, co jim přišlo do ruky, že již pak sami nemohli ani dechu popadnouti, věnuji jim tuto svoje uznání. Prováděli svrchované sochařství na neforemné hroudě živého masa, a povstal z toho člověk.”⁵⁸

V *Lelii* nám Čapek v podstatě vymezuje dva extrémy, kam až je schopna se lidská podstata vychýlit. Na jedné straně je to představa člověka – stroje, který ukazuje jednak nepochopitelnost lidské touhy po dosažení svého dokonalejšího já, jednak utvrzuje čtenáře v dojmu odcizení se. Asi nejvýstižněji je tato představa demonstrována povídkou *Opilec*: „Jsa inženýrem, jal se konstruovati důmyslný automat: svého přesného dvojníka. [...] Ale panák jím konstruovaný pohříchu se ukázal náhradou naprosto nespolehlivou.”⁵⁹ Druhým pólem je člověk, který se naopak pomalu a nevědomky stává zvířetem, jako je tomu v případě povídky *Syn zla*: „...otec, poslušen neprozřetelného instinktu, [...] se vhoupl do této záludné jámy jako bezradná myška, a za ním letí jeho syn, lítý foxteriér, uchvacuje v tmách svou schoulenou kořist...”⁶⁰ Těmito dvěma polohami Čapek v podstatě ukazuje lidskou nevymezenost, neboť o tom, co je ve středu mezi oběma póly, se nikde nezmiňuje. Vyvolává tak ve čtenáři zoufalý

⁵⁵ ČAPEK, J. *Beletrie 1*. Praha: Triáda, 2011. s. 42.

⁵⁶ Tamtéž, s. 42.

⁵⁷ Tamtéž, s. 51.

⁵⁸ Tamtéž, s. 59.

⁵⁹ Tamtéž, s. 42.

⁶⁰ Tamtéž, s. 63.

dojem, že člověk existuje buď na základě čistě mechanickém, nebo opačně pouze pudovém.

V pořadí druhý z vydaných souborů *Pro delfína* se rovněž nese v expresionistickém duchu, vždyť ostatně povídky vznikaly buď v období válečném či krátce poválečném, a nevytrácí se z nich proto výraz zděšení nad vlastní existencí, jako např. v úvodním textu *Archanděl před houpačkami*: „Můj obličej byl umně nalíčen v masku svrchované jistoty, usměvavé a hloupě nedotčené uprostřed velmi viditelných tenat smrti, [...]. Tu uzřel jsem velikého Anděla vznešené tváře, [...]. Odvrátil se beze slova, i zdá se mi, ač ráčil sestoupiti na zemi, že přece mnou pohrdal.”⁶¹ Toto zděšení je však již spíše tragikomické, než čistě tragické, neboť si postavy svou malost či špatnost uvědomují, ale nemohou s ní pranic učinit. Bezmoc zde není tolik vystupňována jako v *Lelii*, je spíše ironickým, ale o to děsivějším, konstatováním, čímž zjevuje život jako cosi zcela absurdního. Tak kupříkladu závojevá tanečnice bude „...tvrdošíjně a bez užitku živa ještě devadesát let, ačkoliv dávno již nemá ani pro svět, ani o život vůbec žádného zájmu.”⁶² Tento groteskní ráz je nám přitom již dobře znám, jak už bylo řečeno výše, a vedle něho vstupuje do povídek také silná rovina paradoxu, a to zejména v závěrečné próze *Okradli chudého*: „Velmi rozsáhlá je chudost Chudého. Jeho statky rozprostírají se po celém světě a ani za celý život jich nikdy pěšky neprojde. [...] Kdyby měl býti pořádně okraden, tu by bylo třeba ukrásti mu z mozku jedině tu těžkou myšlenku Stvořitelovu, již je Chudý tak hluboce zadumán.”⁶³ Čapek v těchto svých pozdějších prózách reflektuje lidský život s černým humorem, což přidává textům na absurdním, ale také tragičtějším vyznění.

Obě prozaické sbírky spojuje autorovo přetrvávající tíhnutí k nedějové próze, oproti *Lelii* mají však prózy *Pro delfína* již výraznější sklon k epičnosti a kubistická deformace, tolik příznačná právě pro *Lelia*, se z nich pomalu vytrácí (nejvýrazněji je tato tendence vidět u povídek *Závojevá tanečnice*, *Trpělivost* a především pak v povídce *Severus*). Texty však nadále ve většině případů zůstávají kompozičně rozčleněné do několika pásem, nejčastěji se dělí na pásmo úvahové, uvozující celý text, a pásmo vypravovací, kde je, byť minimalisticky, rozvíjen určitý příběh. Z Čapkových dřívějších próz, především pak z mikroprózy *Událost*, se navrací motiv hudby, jenž otevírá např.

⁶¹ ČAPEK, J. *Beletrie I*. Praha: Triáda, 2011. s. 194–195.

⁶² Tamtéž, s. 198.

⁶³ Tamtéž, s. 217–218.

úvodní povídku či prózy *Závoje tanečnice* a *Zpěv z temného kouta*. Postavy v „*Delfinovi*“ však již oproti jim předcházejícím textům nabírají zřetelnějších obrysů a některé mají dokonce i jména (např. Růženka a Václav z povídky *Závoje tanečnice*).

Výrazněji se zde objevuje dětský motiv a téma návratu do dětství, známý už ze souboru *Lelio* z povídky *Záchrana* a rovněž z autorovy dřívější kresby a malby (např. obrazy *Matka s dítětem* z roku 1911, *Chlapec s obručí* z roku 1914 nebo *Děvče v růžových šatech* z roku 1916), jako např. v úvodním textu *Archanděl před houpačkami*: „Když jsem byl ještě malým chlapcem, jaký sbírá brouky a housenky, [...] chodili jsme každé neděle na mši zvanou devátou, neboť se konala o deváté hodině z rána.“⁶⁴ V povídce *Chlapec* z roku 1917, jež nebyla zahrnuta do žádného ze souborů, Čapek zobrazuje křehký dětský svět, v němž se dětský hrdina, ve snaze zachránit motýla z pavoučí sítě, poprvé seznamuje se smrtí a pomíjivostí života. Tato povídka je však ještě veskrze laskavá, není v ní zatím přítomno žádné zlo, ani beznaděj, smrt je zpodobňována jako přirozený běh života a jako osudně krásná. Dětství v knize *Pro delfína* je pro autora jednak prostorem nevinnosti, radosti a poznávání, do něhož se rád vrací, jednak protipólem ke stáří, v němž člověk již nenachází žádné radosti, ale pouze rekapituluje svůj nešťastný životní úděl.

Prostor mezi těmito dvěma póly přitom představuje čas, tu nezadržitelně utíkající, tu nekonečně vleklý, až téměř strnulý: „...myslím, že se pro mne zastavil běh slunce, aby se prodloužila hodina boje stále nerozhodnutého, ač se již velmi pozdilo. Bylo to nedobře, neboť jsem zápasil se zoufalstvím z času, jenž se nemění. Jenž se nemění a nelepší a trvá příliš dlouho...“⁶⁵ Zdá se, jako by postavy Čapkových próz stále na něco čekaly (podobně, jako i Josef Čapek čekal na své umělecké, a především pak výtvarné uznání a na svolení konečně se oženit s Jarmilou Pospíšilovou), avšak nedostává se jim ničeho, čeho si přejí, jako v próze *Trpělivost*: „Ve vaší ulici se pohnula dlouhá fronta, drcená žhavým kalandrem slunce, zbytečně tu vyčkávající na chleba po dlouhé noci, [...]. Než chleba není. Zbytečná fronta se tedy pohnula a rozchází se a sterá ústa se otvírají v táhlém zpěvu zklamání, [...]: *Dostali jsme hovno!*“⁶⁶ S touto prózou se zároveň vrací krutý vypravěč z povídky *Syn zla*, jenž oslovuje přímo čtenáře a bere mu poslední kousky naděje na šťastný konec: „Čtenáři, je zbytečno příliš se lekatí a rozčilovati. Stalo se, a již se na tom nedá nic změnit. [...] Ty jsi to, jenž v mnohém

⁶⁴ ČAPEK, J. *Beletrie I*. Praha: Triáda, 2011. s. 193.

⁶⁵ Tamtéž, s. 199.

⁶⁶ Tamtéž, s. 202–203.

čekání byl nebo bude zklamán: též ty čekáš, dychtíš a usiluješ, a jako lačný pes sleduje žadonivýma očima ruku a čelisti žvýkajícího pána, tak i ty zkoumáš skoupé pohyby prozřetelna, abys vysuzoval z nich na splnění svých nadějí. Čekej a doufej!”⁶⁷

Podobně jako se Čapkova literární tvorba vždy určitým způsobem vztahovala k jeho kresbám a grafikám, vztahovaly se jeho texty vždy spíše k současnosti než k událostem a dobám minulým. A jestliže prózy souborů *Lelio* a *Pro delfína* zahrnují texty s univerzální časovou platností (mohli bychom zde hovořit snad i o nadčasovosti textů, neboť nejsou vázány dobou svého vzniku a otevírají otázky, jež si pokládáme stejně tak dnes, jako v první polovině 20. století), próza *Sestup s Araratu* se nejen vztahuje k současnosti Josefa Čapka, ale reflektuje přímo událost 1. světové války. Vize poválečné společnosti však přitom není nijak příznivá. Vypravěč válku přirovnává k biblické potopě, o níž si lidstvo nejen samo rozhodlo, ale již si samo přímo způsobilo, stalo se ničivým živlem, který hubil vše živé. V takovém kontextu se snad ještě více lidský život jeví jako cosi neuchopitelného, co člověku nepatří, a nemůže jej tudíž ovlivnit: „...nebylo tu ničeho tak relativně absolutního, co by bylo komukoliv s plnou jistotou zaručilo, že nebude široce rozmáchnutou kosou smrti nějak zasažen.“⁶⁸ V této povídce Čapek poprvé dochází k poznání, že mezi životem a smrtí není příliš velkého rozdílu: „Ještě se z nás cení smrt, svým velkým studeným a strašným úsměvem, a nad ní se cení život po svém nenasytně, sobecky a dravě. Dva úsměvy, které nerozveselují a neposilují důvěrou.“⁶⁹ a v tomto smyslu je sbírka *Pro delfína* dokonce temnější než první *Lelio*.

Oč zvláštější je vyznění výše zmíněné povídky v kontextu jí následující, a sice povídky *Severus*. V momentě, kdy Čapek vystupňuje nedůvěru v jakýkoliv smysl lidského života a snažení, rozehraje motiv lásky: „...není pochybno, a přiházívají se toho dosti četné důkazy, že člověk, jakkoliv bývá zpravidla nepochopitelně zlý, je bytostí tím zvláštější, že bývá schopen skutečné lásky. Ba někdy i miluje a nic za to nechce.“⁷⁰ Jako by autor, touto svou rozhodně nejpozitivněji laděnou prózou z celého souboru, spatřoval naději lidstva a smysl lidského života alespoň a právě v lásce (zde je tento úsudek zatím jen naznačen, avšak o bezmála 20 let později se stal naprosto zřetelným a jistým v Čapkových závěrečných *Básních z koncentračního tábora*). A

⁶⁷ ČAPEK, J. *Beletrie I*. Praha: Triáda, 2011. s. 203.

⁶⁸ Tamtéž, s. 207.

⁶⁹ Tamtéž, s. 207.

⁷⁰ Tamtéž, s. 209.

ačkoliv není třeba se opírat o biografické znalosti umělce života, jeví se tato povídka, spolu s prózou *Trpělivost*, velice autobiografickou, neboť v roce 1923, kdy byla napsána a otištěna poprvé, byl již Josef Čapek konečně ženatý s Jarmilou Pospíšilovou, a možná i proto lze sledovat tento závěrečný obrat od zoufalství, zpodobněného v *Trpělivosti*, napsané v roce 1918, kdy vyhlídky na svatbu byly mizivé, k šťastnému nalezení smyslu lidské existence nejen v honu za poznáním a úspěchem, jak nám jej spodobnil etnograf Severus, ale také v naplněné lásce manželské.

Hledání polohy člověka ve světě, jeho vztahování se ke skutečnosti a pátrání po smyslu lidské existence, započaté již v prvotině *Zářivé hlubiny*, je tedy klíčovým tématem dvojice prozaických sborů *Lelio* a *Pro delfína* a rovněž se stává i stěžejním pro Čapkovy texty pozdější i jeho literární tvorbu obecně. Zmíněné soubory zároveň opět potvrzují autorovo netíhnutí k dějové próze, až jakési ustrnutí v jednotlivé obrazy, z nichž nejvíce na čtenáře promlouvá jejich výraz a nálada. Vždyť Čapek sám prózy *Lelia* hodnotil takto: „Mínil jsem skládat literaturu asi tak jako hudbu, ovšem ne hudebností slohu, ale samotným způsobem skladby. Zároveň zůstává ve mně mnoho z malíře; proto to nejsou příběhy s časovým rozvinutím, ale věci kladou se k sobě spíš symfonicky a klenou se jakoby kolem sebe...“⁷¹ Úzké propojení mezi Čapkovou tvorbou výtvarnou a literární dokládá stejné ladění obou jeho „řemesel“ z tohoto období. Titulní prózu *Lelio* stejnojmenného souboru asi nejlépe vystihuje umělcův obraz nazvaný *Úzkost* z roku 1915, povídku *Opilec* zase nejrůznější obrazy pijáků (za všechny zmiňme např. olejomalby *Piják* již z roku 1913 nebo *Piják s dýmku* z roku 1919), povídky druhého ze sborů, jako např. *Zpěv z temného kouta*, *Trpělivost* či *Okradli chudého*, zase výborně ilustrují nejrůznější Čapkovy varianty žebraček a chudáků (např. obrazy *Klečící žebračka* z roku 1917, *Žebračka s dítětem* z roku 1918 nebo *Ubožák* z roku 1919).

Ačkoliv soubor *Lelio* hodnotíme jako kuboexpresionistický a sbírku *Pro delfína* jako lyricko-expresionistickou, což oboje vyhovuje tendencím Čapkově generaci předválečné moderny, tak „...právě v Čapkově válečné tvorbě započal proces postupného vymaňování z těsné, tj. programové vázanosti na dobovou modernost, proces způsobený jak zaškrcením normálního uměleckého života [...], tak vynuceným umělcovým obratem do vlastního nitra a koneckonců i naprosto běžným vyhraňováním

⁷¹ ČAPEK, J. *Beletrie I.* Praha: Triáda, 2011. s. 324.

umělcovy osobitosti...“⁷² Zároveň vedle skupiny předválečné avantgardy (tehdy označované též jako generace pragmatická, dnes také přímo čapkovská) vyrůstala nová avantgarda poválečná, do níž patřili např. Jiří Wolker, Vítězslav Nezval, Jaroslav Seifert, Vladislav Vančura, Karel Teige a jiní. Tato levicově orientovaná nastupující básnická vlna spojovala své umění v praxi i teorii s marxismem a komunistickou stranou, mimo něž neviděla žádného moderního umění. Odmítala rovněž ismy spojené s předcházející novou modernou, jakými byl mj. kubismus, futurismus či expresionismus a minulou generaci hodnotila slovy: „Nejenže tato ‚tvrdošijná generace‘ nedovedla vytvořit díla rovnocenná tvorbě generace předešlé, ale nemůže se chlubití jedinou prací, která by se vyrovnala nejlepším věcem generace následující.“⁷³ Přestože Čapkova tvorba výtvarná měla k nejmladší generaci poměrně blízko (např. jeho obrazy *Na obvodu města* z roku 1920, *Zátiší s lahví vína* z roku 1921 či *Děti na písku* z roku 1922), z umělcovy literární produkce 20. let byla mladými plně uznána jen povídka *Severus*, vyhovující poetistickým tendencím pro svou exotičnost, dobrodružnost, zvědavost a celkově pozitivní vyznění, a kniha *Nejskromnější umění*, jež se však později stala dokonce součástí jejich vlastního programového usilování.⁷⁴

⁷² OPELÍK, J. *Josef Čapek*. Praha: Melantrich, 1980. s. 130.

⁷³ Tamtéž, s. 154.

⁷⁴ Tamtéž, s. 151–154.

3. KNIHY O UMĚNÍ A PUBLICISTIKA

Přestože byl Josef Čapek těsně před propuknutím 1. světové války zklamán z domácího uměleckého dění, ze svého vyloučení z Mánesa, odchodu z *Volných směrů* a útočné kritiky ze strany *Uměleckého měsíčníku*, rostla ve válečném období alespoň jeho spolupráce s německými expresionistickými časopisy *Die Aktion* a *Der Sturm*, v nichž vycházely jak jeho kresby a grafiky, tak i jeho prózy vybrané z knih *Krakonošova zahrada* a *Lelio*. Ke konci války, již musel strávit v neustálém strachu z narukování, se konečně Čapkovi blýskalo na lepší časy. Na jaře roku 1918 byl spoluzakladatelem výtvarné skupiny Tvrdošijní, na jejíž první výstavě se objevily i jeho obrazy, stal se přispěvatelem nového časopisu *Červen* (pod vedením S. K. Neumanna) a od konce roku byl rovněž výtvarným referentem *Národních listů*.⁷⁵ V roce 1924 se dočkal také své první (a za života také jediné) souborné výstavy, která se konala v pražském Rudolfinu, a jejíž součástí byla rovněž první monografie o jeho obrazech.⁷⁶

I v osobním životě se Josefu Čapkovi dařilo, neboť po dlouhém období odmítání ze strany Zdenky Pospíšilové, ve svých čtyřiceti letech, mohl konečně požádat její dceru Jarmilu o ruku. Skromná svatba se konala v květnu roku 1919 ve vinohradském kostele sv. Ludmily a novomanželé se nastěhovali do malostranského bytu Čapkových rodičů, kde s nimi bydlel také Josefův bratr Karel.⁷⁷

Toto období autorova života je po stránce tvůrčí příznačné rozmachem jeho grafické tvorby, která vznikala jednak jako knižní ilustrační doprovod (většina umělcových knižních ilustrací pochází z let 1918–1929), jednak pro potřeby novátorské knižní obálky, kterých Čapek vytvořil několik set. Pracoval zejména pro: „...Aventinum, Borového, Čin, Družstevní práci, Floriana, Obzinu, Petra, Reynka, Sfinx, Škeřika a Vokolka.“⁷⁸ Rovněž se rozmáhala umělcova kresba, a to především z důvodů čistě praktických, a sice pro potřeby divadla, pro něž nakreslil desítky scénických a kostýmních návrhů. Konečně i do novin Josef Čapek přispíval svými ironickými a humoristickými kresbami a karikaturami, které se objevovaly v satirickém

⁷⁵ OPELÍK, J. *Josef Čapek*. Praha: Melantrich, 1980. s. 134.

⁷⁶ Tamtéž, s. 136.

⁷⁷ Tamtéž, s. 135.

⁷⁸ Tamtéž, s. 137.

časopise *Nebojsa* (jehož byl v letech 1918–1920 redaktorem), a především pak v *Lidových novinách*.⁷⁹

Právě *Lidové noviny* se od dubna roku 1921, po odchodu z *Národních listů*, staly Josefu Čapkovy zdrojem obživy. Uveřejňoval zde své články, výtvarné eseje, fejetony a drobné prózy, z nichž sestavil nejprve svazek *Málo o mnohém* vydaný v roce 1923 a později v roce 1928 také výbor z novinových sloupků nazvaný *Ledacos*. Z jeho fejetonistických příspěvků pro *Lidové noviny* byla v roce 1937 knižně vydána *Diletantská povídka* (poprvé však byla v novinách otištěna již v roce 1921 s podtitulem *Fejeton z roku 1920*) a samostatné publikace se dočkal i autorův nejrozsáhlejší ilustrovaný fejeton *Umělý člověk* (otištěný původně s titulem *Homo artefactus*), který byl knižně vydán v roce 1924. Jediný Josefem Čapkem od počátku knižně zamýšlený soubor úvah *Nejskromnější umění* vznikal však ještě dávno před jeho vstupem do *Lidových novin* v letech 1918–1920 a byl vydán v roce 1920.

Kniha *Nejskromnější umění* je kombinací poetického fejetonu s estetickou esejí a Čapek v ní spojuje svůj um literární se schopností malířského vidění světa. Hned úvodní stať *Jest, co jest* je hrou barev (hlavně bílé a kontrastní černé), a především pak konfigurací světla, tmy a stínů: „Věci, před chvílí zatopené v temnotách a skryté vašim očím, počnou býti: bílé kachlové plochy a černé pláty kamen [...], jsou tu, žijí plně a rozměrně veškerou svou bytností. [...] Jistě nebyl to boj a zápas; jen prosté bytí.“⁸⁰ Vypravěč přímo před námi maluje obraz důvěrně známého pokoje a nasvicuje tu kamna, tu stůl, scénu nad to dokresluje hudba a tak celá próza velice připomíná jiný Čapkův text, a sice *Událost (Tři prózy)* a nejsilnějším jejím rysem, po vzoru autorových raných abstraktních próz, je rovněž hluboký dojem. Věci, byť personifikovány a oživovány, nedělají nic zvláštního a Čapka na nich nejvíce fascinuje právě jejich obyčejnost a to, že jejich podstatou je právě než bytí. I zde si tak klade otázku, jaký je smysl lidského života i existence věcí a dochází zde, na půli cesty mezi *Leliem* a *Kulhavým poutníkem*, k poznání, že podstatou věcí, podobně jako lidí, je prostě to, že jsou.

A přesně v tomto duchu se nese celý soubor, v němž se Čapek nezaobíral tvorbou velkých umělců, jejichž díla sice uznával a velice si jich cenil, avšak zabýval se

⁷⁹ OPELÍK, J. *Josef Čapek*. Praha: Melantrich, 1980. s. 137.

⁸⁰ ČAPEK, J. *Knihy o umění*. Praha: Triáda, 2009. s. 10.

věcmi nejuvednějšími, které právě nazýval uměním nejskromnějším. Tyto obyčejné předměty každodenní potřeby přitom měly podle něho výsadu umění (a možná ještě spíše než umění vysoké) především proto, že byly věcmi užitečnými a tím i krásnými: „Umění není tedy uzavřeno jen v galeriích a uměleckých časopisech, kde se dovolává vašeho vkusu a estetické výchovy jakožto dosažená dokonalost, vůči níž to ostatní nezasluhuje pozornosti. [...] Umění nejskromnější [...] též se vás dovolává; chce vám čistě znázorniti věci prospěšné, potřebné člověku; je prodchnuto pietou k práci a k životu [...]; neklade si vysokých met, ale uskutečňuje svou skromnost způsobem ryzím a dojímavým, a to není malá zásluha.“⁸¹ Užitečnost, smysluplnost a skromnost, to byly podle Josefa Čapka atributy hodné obdivu a zároveň vlastnosti, jež se kloubily v krásno.

Proti velikým sochám a obrazům Čapek staví např. starou pohovku (*Zátoka odpočinku*), která „...je důvěrná jako přátelské slovo. Neodrazuje, nýbrž přivádí nás k člověku; praví, že třeba židle nemusí vždy býti kamenem nebo trůnem, ale že někdy je skoro sedícím člověkem...“⁸² Vedle zvučných jmen umělců, jakým byl např. Henri Rousseau, objevují se zase v autorových textech postavy zcela všední, jimž se vlastních jmen ani nedostává, např. postava zedníka. Jako protipól malířů akademických jsou zde stavěni obyčejní malíři vývěsních štítů, tzv. malíři lidu. Ti představují přirozeného prostředníka mezi životem a uměním: „...miluje malíř z lidu věci, jak je zná; miluje bělost cukru a mouky [...]; podá je tedy pěkně bílé [...], a obraz nese na sobě nevinné stopy této hmotné lásky, jeví se přepečlivý a dojímavý, byť i byl zroben rukou hrubou a neobratnou.“⁸³

Kniha *Nejskromnější umění* je Čapkovým nejexplicitnějším slovním vyjádřením ohledně názoru na to, co má být uměním, a ukazuje se, že skutečným uměním není pro něho ani tak vysoce ceněná tvorba akademická (nejčastěji označovaná jako umění vysoké), nýbrž obyčejná tvorba lidová (označovaná také jako umění nízké). Za umění rovněž považoval poctivou lidskou práci, jíž si cenil více než velkého umění, které sice bere dech, ale ničemu neslouží, prospívá a obohacuje sice lidskou duši, avšak nenahradí i ten neobyčejnější chléb, který sice není všeobecně považován za krásný, ale jeho uměním je, jak dokáže nakrmit člověka a zahnat hlad. I věci na první pohled nevkusné, jako např. produkty sériové výroby, se mohou stát uměním, vybuduje-li si k nim člověk osobní vztah (jako např. v případě výše zmíněné pohovky rodiny Čapkových).

⁸¹ ČAPEK, J. *Knihy o umění*. Praha: Triáda, 2009. s. 9–10.

⁸² Tamtéž, s. 49.

⁸³ Tamtéž, s. 18.

Akademická tvorba je podle Čapka do velké míry umělá a tím i vzdálená prostému člověku, zatímco lidové umění vzniká povětšinou nahodile, reaguje na aktuální lidské potřeby (např. vývěsní štít) a člověk mu dobře rozumí, a může se z něho proto radovat. Neznamená to ovšem, že by Josef Čapek uznávanými umělci opovrhoval, jak sám vysvětloval v závěru jednoho z jeho textů: „Byl jsem dalek úmyslu ponížiti nějakým srovnáváním jejich dokonalost; ale dívaje se na nepochybnou Krásu, viděl jsem, že chudoba nemá sprosté tváře.“⁸⁴ Nad to si byl vědom, že umění je pouze umění (tuto myšlenku demonstrovali mladí bratři Čapkové již v jejich dramatické prvotině *Lásky hra osudná* z počátku 10. let): „Ta neděle, to není žánr, ale skutečný svět malých lidí, tak jej vymaloval celník Henri Rousseau ve svých prostoduchých, nesmírně líbezných obrazech.“⁸⁵ Zároveň ale toužil po neustálém setkávání umění a života, neboť v tomto jejich prolínání tkvěla podle něho celá umělecká podstata.

Kniha, byť tomu esejistická forma příliš nenaznačuje, je zároveň také autorovou velice osobní zповědí. Navrací se v ní totiž k mnoha důležitým momentům a předmětům svého dětství i mládí, jako např. k už zmíněné pohovce, na níž celá rodina Čapkových od nepaměti sedávala, ke skleněné misce připomínající ruce, již dostala Josefova matka jako svatební dar a která jej ještě jako malého chlapce děsila a budila ze spaní, nebo obraz zesnulé babičky Čapkové, který namaloval, jak jinak než venkovský malíř pokojů. A tak byl soubor *Nejskromnější umění* nejen autorovým vyjádřením k otázkám po vymezení hranic umění, ale také umírněnou formou jeho dřívější knihy *Lelio*, jíž dokonce v mnoha pasážích ani nebyl tak nepodobný: „Spáč vzdychne ze sna, zajektá a vymrští se prudce z podušek, rozevíraje uděšené oči do bílého dne; měl tak strašný sen, že zůstane obluzený a tesklivý až do večera.“⁸⁶ Bez známek expresionistické vyhraněnosti Čapek v souboru opět reflektoval své dětství a své nejskrytější obavy, a znovu se zamýšlel nad smyslem bytí lidí i nejobyčejnějších věcí. Jednoduchost je přitom ve vztahu k pátrání po významu existence velice směrodatným prvkem. Naprosto všední věci se Čapkovi jeví být náplní každodenního života, a smyslem lidského bytí se tak stávají předměty jednoduché a zcela základní, neméně podstatná je rovněž úloha tradice.

Na diletantské umělce z *Nejskromnějšího umění* autor záhy volně navázal diletanty literárními ve své *Diletantské povídce*. A ačkoliv hned v úvodu představuje

⁸⁴ ČAPEK, J. *Knihy o umění*. Praha: Triáda, 2009. s. 25.

⁸⁵ Tamtéž, s. 12.

⁸⁶ Tamtéž, s. 51.

všeobecný názor na tuto po domácky napsanou a neuměleckou tvorbu: „...pokusy diletantské, psané lidmi bez literárních schopností; jsou to věci směšné a bez umu, jichž skutečně nelze čísti.“⁸⁷, jako by se s ním sám slučoval, následujícím rozbořením nás umě přesvědčí o opaku. Diletantská literatura, podobně jako malované vývěsní štíty či kýčovitě keramické sošky, nejspíš neuspokojí náročnější publikum, avšak je opět pro Čapka tím nejvěrnějším obrazem skutečného života, a proto uměním: „Ano, je to velice nedostatečné a směšné; ale je to, pravím, *pohled do živého*.“⁸⁸

„Zde je několik ne zrovna souvislých a soustavných kapitol, které se volně dotýkají některých odvětví lidského života a činu, v němž se uplatňuje, nebo chce či má uplatnit živel umění. [...] Zahrnul jsem, vedle úvah výhradně o umění, do této vlastně žurnalistické směsi i ledacos, co ani pod pojem uměleckého průmyslu nijak nespadá: předměty nejvezdejší spotřeby, nástroje i kuchyňské utěrky, [...]. Vycházel jsem od oné formující činnosti člověkovy, která děje se nejtěsněji na životě, v němž se konzumuje tak cele a samozřejmě, že se tu [...] ten trošek krásy pak už ztrácí...“⁸⁹ Těmito slovy uvádí Josef Čapek čtenáře do svého druhého souboru věnujícího se umění *Málo o mnohém*, a ačkoliv texty tohoto svazku vznikaly povětšinou později, než úvahy první knihy, a byly seskupeny více méně nahodile, autor v nich neodbočuje z cesty próz věnujících se kráse každodennosti a všednosti.

Své otázky, směřující k vymezení povahy a nově i funkce umění, zasazuje tentokrát, po vzoru svých beletristických próz, explicitně do současného dění, neboť jimi reaguje na podněty, jež přicházely právě ve chvíli, kdy každý jednotlivý text psal. Ironicky, přesto však shovívavě, se tak vyslovuje např. k tématu ornamentální kultury (názor na ni vtipně vyjádřil ve stejnojmenném textu: „V zájmu lidstva jest lépe, když slepice snese denně jedno vejce, než kdyby jednou za rok snesla kraslici.“⁹⁰), ke kritice purismu či dokonce k umění v módě (zmiňuje např. Čekanovy klobouky či Bařovu obuv). Klíčovou otázkou však pro něj ve všech textech, bez ohledu na pestrost jednotlivých námětů, zůstává otázka smyslu moderního umění, jež bylo v této době více než kdy dříve určováno a formováno technickými pokroky a průmyslovou výrobou. Čapek si byl tohoto nového technického fenoménu vědom, přesto se však nevzdal hledání vztahu mezi uměním a prostým životem. „Umění“, jak Čapek vysvětluje, je

⁸⁷ ČAPEK, J. *Knihy o umění*. Praha: Triáda, 2009. s. 71.

⁸⁸ Tamtéž, s. 76.

⁸⁹ Tamtéž, s. 79.

⁹⁰ Tamtéž, s. 117.

přítom odvozeno od „umění“, a tedy každý obyčejný řezbář či kreslířka kraslic jsou podle něho v podstatě umělci, každá dobře odvedená řemeslná práce zase uměním. A tak se z této druhé autorovy knihy o umění, ač lehce odlišnou a více publicistickou formou, dozvídáme to, co nám již bylo předloženo v *Nejskromnějším umění*: „Umění je v podstatě projevem života přesně tak, jako všechno jiné jest projevem života. Jest jím zrovna tak, jako každá dobrá lidská činnost, jako práce, skutky, myšlenky.“⁹¹

Rozhodně největším a nejucelenějším Čapkovým literárním počinem z oblasti výtvarné teorie je kniha *Umění přírodních národů* z roku 1938. Její počátek přitom můžeme vysledovat už v období autorových cest po Evropě, zejména pak za pobytu v Paříži, kde se osudově setkal s uměním černé Afriky. Výsledkem zájmu o černošské umění i vlivu tehdy nastupujícího kubismu byly na poli Čapkovy výtvarné činnosti četné obrazy s černošskou tematikou, jako např. olejomalba *Černošský král* z roku 1920. Obsáhlými poznámkami zase začala jeho dlouholetá a rozsáhlá teoretická práce, která byla dovršena až v průběhu více než čtvrt století a byla považována za u nás zcela ojedinělou popularizační práci z dějin výtvarného umění i jedinečnou antropologickou studii.⁹²

Autorova studie o primitivním umění přitom pojednává nejen o výtvarné tvorbě přírodních národů Afriky, Oceánie a předkolumbovské Ameriky, ale rovněž postihuje vliv tohoto specifického uměleckého druhu na umění soudobé a moderního člověka vůbec. Vedle poznatků teoretických je kniha zároveň také výpovědí o obecných principech umělecké vnímavosti a tvořivosti, jež jsou podle Čapka opět podřízeny elementárním lidským hodnotám. Umění je podle něho jednak zvláštním prostředkem poznávání člověka, života a světa, jednak prostředkem vyjádření základních lidských poznatků a potřeb. A specifické umění černošské spolu s dětskou tvorbou je pro něho zároveň nejčistší a nejsuverénnější formou umění vůbec, jak reflektuje v jednom ze svých aforismů z 30. let: „Staré umění, lidové umění, umění přírodních národů – pamatuj, jak je mnoho velikého a trvalého umění *anonymního!*“⁹³

Kromě dalších mnoha ismů, s nimiž se Josef Čapek v průběhu své literární i výtvarné tvorby setkával a seznamoval, vyrovnával se také s Marinettiho futurismem.

⁹¹ ČAPEK, J. *Knihy o umění*. Praha: Triáda, 2009. s. 81.

⁹² OPELÍK, J. *Josef Čapek*. Praha: Melantrich, 1980. s. 49.

⁹³ ČAPEK, J. *Beletrie 2*. Praha: Triáda, 2010. s. 159.

Výstava futuristických obrazů, putující napříč celou Evropou od roku 1912, sice dorazila do Prahy až v roce 1914, ale Marinettiho futuristické manifesty vycházely již od roku 1909. „Josef Čapek se o futurismu snažil spravedlivě informovat čtenáře Uměleckého měsíčníku (1912) a Lumíru (1914), ale za svůj názor jej přijmout nemohl...“⁹⁴

Na své setkání s futurismem, vedle jeho publicistických příspěvků, reagoval také, a tentokrát již zřetelně negativně, v roce 1924 rozsáhlým ilustrovaným fejetonem *Umělý člověk*. Téma umělého či zdokonaleného člověka se přitom v autorově slovesné tvorbě neobjevuje poprvé. Již ve společné prvotině bratří Čapků *Krakonošova zahrada* se stal častým motivem právě motiv loutky či dokonce androida. V povídce *Opilec* z pozdějšího prozaického souboru *Lelio* se zase vášní puzený inženýr rozhodl sestrojít svého umělého dvojníka, a v próze *Syn zla* z téhož souboru se dokonce napravený syn v podstatě transformuje v loď. Taktéž fejeton *Umělý člověk* představuje jakousi lidskou posedlost, v tomto případě touhu po dokonalosti a novosti, vedoucí ovšem nejen k umělosti ale i k nesmyslnosti. Hned úvodním ironickým prohlášením, které je jako vystřižené z o tři roky staršího dramatu *Adam Stvořitel*, však Čapek dává tušit, co si o ideálech Nového člověka myslí: „Dosti jsme se již natrápili nad nedokonalostí člověka! Jděte nám s Člověkem starým a necht' už tu máme Člověka nového! Neboť člověk byl od přírody špatně udělán, i budiž nově upraven, zreformován, přetvořen a překonán! Starý člověk měl vady, kterých Nový člověk míti nebude, a svět se zlepší!“⁹⁵ Ve stejném parodickém duchu se nese celý fejeton.

Nový člověk žijící v době skvělého technického pokroku by se měl, jak nám jej Čapek představuje, připodobnit nejlépe stroji a spět k jedinému cíli, jímž má být Zmechaničtění. Překonal by tak všechna stará snažení o umělou výrobu člověka, všechny ty Homunkuly, Mužičky mandragorové a Golemy, ba co více, překonal by i samotné dílo *Stvořitelovo*. Předchůdcem Nového člověka přitom není ani Drozův Android, ani nejrůznější lidské automaty, nýbrž tzv. Homo postbellicosus, tedy Člověk poválečný: „To není už syrové tělo zakuklené v kovových rourách, to není už hračka či loutka, [...]. Je skoro celý umělý, sestáváje bezmála celý z protéz, cíle je téměř dosaženo!“⁹⁶ Tím Čapek reagoval nejen na nesmyslnost futuristické honby za pokrokem a dokonalostí, nýbrž i na jeho zavržení hodné schvalování války, kterou tento směr

⁹⁴ OPELÍK, J. *Josef Čapek*. Praha: Melantrich, 1980. s. 85.

⁹⁵ ČAPEK, J. *Publicistika I*. Praha: Triáda, 2007. s. 114.

⁹⁶ Tamtéž, s. 132.

považoval za jediný možný způsob, jak očistit svět od všeho starého a vytvořit tak prostor pro svět nový, lepší. V dalším vývoji zmiňuje rovněž Karlova Robota z dramatu *R.U.R.* a Člověka kubistického, tzv. *Homo cubisticus*, jenž však byl usvědčen jako falzum, neboť nikdo, jako kubistický člověk z toho velkého množství pokřivených obrazů, neexistoval a nadto nebyl ani proletářem. Směřování této autorovy satiry je zřejmé – reakce na soudobé odmítání kubistického umění novou poválečnou generací, jež byla vesměs levicově orientovaná.

„Když jsme nyní odstřelili Robota i Člověka kubistického, ukazuje se nutnost, abychom si odklidili z cesty ještě jeden omylný typ, zvaný *Homo sandwichiensis*.“⁹⁷ Ten představuje, i přes svou zdánlivou výstřednost, typickou čapkovskou postavou, reprezentující obyčejného a hlavně chudého člověka, jakého známe především z prozaické sbírky *Pro delfína*. Zároveň je také postavou nejtragičtější, neboť mu, zatímco hlásá skvělost nejrůznějších kuchyní a nápojů, kručí hladem v břiše. Čapek dále zmiňuje *Homo friseuriensis*, *Homo vestiarius*, *Homo elegans antiquus* i *Homo elegans mod.*, *Panáka fackovacího* či *Homo miles*, žádný však neodpovídá požadavkům *Homo artefactus*, k jehož konstrukci nakonec autor přeci jen dospěl. Avšak ani tento Člověk nový nepotlačí v sobě zcela Člověka starého, neboť podstata každého člověka podle Čapka nespočívá ani tolik v charakteru fyzickém, jako v charakteru duševním, a jak fejeton končí: „...otázka sociální a otázka poctivosti nejsou nikdy náležitě dořešeny.“⁹⁸

Autor tak ve svých textech vždy dochází k závěru, že zdokonalení člověka, leč se v prózách jeví jako možné, nevede ke štěstí. Člověk je pro něho dokonalý právě svou obyčejností, rozličností a omylností, jak předznamenal ve svých souborech uměleckých statí *Nejskromnější umění* a *Málo o mnohém*, a štěstí nachází naopak v drobných maličkostech každodenního života a v sobě samém. Jakékoliv umělé vylepšení člověka Čapek odmítal a považoval za nesmyslné, oč paradoxnější tak je, že se stal autorem celosvětově užívaného slova „robot“, které na výzvu bratra Karla navrhl pro jeho drama *R.U.R.*: „Bylo to tak: v jedné nestřežené chvíli napadla řečeného autora látka na tu hru. I běžel s tím zatepla na svého bratra Josefa, malíře, který zrovna stál u štafle [...]. ‚Ty, Josef,‘ začal autor, [...] já nevím, [...] jak mám ty umělé dělníky nazvat. Řekl bych jim laboři, ale připadá mně to nějak papírové.‘ ‚Tak jim řekni roboti,‘ mumlal malíř se

⁹⁷ ČAPEK, J. *Publicistika I*. Praha: Triáda, 2007. s. 136.

⁹⁸ Tamtéž, s. 157.

štětce v ústech a maloval dál. A bylo to. Tím způsobem se tedy zrodilo slovo robot...“⁹⁹

Přestože je tematické vymezení fejetonu poměrně výrazně soustředěno na reflexi soudobého fenoménu futurismu, není to jediné dobové téma, které v něm Josef Čapek pojednal. Zmínil se např. o hře *R.U.R.* mladšího bratra Karla a satiricky se vyjádřil i ke krátce předtím zformovanému Uměleckému svazu Devětsil a k některým svým dalším kolegům: „Tento Götz mit der eisernen Hand nesmí však být zaměňován s Götzem Františkem, kritikem moravským [...], jenž, jak současné prameny dotvrzují, po stránce fyzické neměl na sobě pranic umělého, ačkoliv ani zde nemůžeme zamlčeti, že vyskytly se tu některé zprávy znění odporujícího, které tvrdí, že tento Götz František sice neměl ruku ze železa, zato prý však plechová ústa.“¹⁰⁰

Poslední za autorova života vydaný výbor ze sloupků publikovaných v *Lidových novinách* v letech 1921–1927 *Ledacos* není, oproti výše zmíněnému fejetonu, tematicky ohraničený. Čapek v něm zaznamenává nejrůznější podněty od nehody při výrobě válečného plynu po obyčejné uklouznutí na ulici, a kniha je tak ukázkou jeho všední činnosti novinářské, jíž si on sám příliš nepovažoval. To ostatně dokládá jeho dopis Josefu Florianovi z roku 1923: „Pokud se týká článků v *Lidových novinách*, nevím opravdu, že bych tam byl napsal co pozoruhodnějšího. Nejsm zrovna moc čilý žurnalista, tuze mnoho věcí mne nezajímá tak, jak by žurnalistu zajímat mělo, a stal jsem se nějak tak plachým [...]. A tak píšu do těch novin to, co zrovna mne trkne a s čím jsem brzo hotov, anebo někdy docela bez nápadu, když je zrovna potřeba článku.“¹⁰¹ Přesto však byly noviny Josefu Čapkovi nejen zdrojem obživy, ale s houstnoucí předmnichovskou atmosférou také prostředkem, jak reflektovat a částečně také ovlivňovat společenské dění (za všechny zmiňme např. texty *Totalitně* z roku 1937, *Národ důstojný své svobody* z roku 1938 nebo *Vojákům na rozloučenou* z roku 1939), neboť s jejich pomocí mohl oslovovat i ty čtenáře, kteří se s jeho viděním světa prostřednictvím výtvarných či beletristických děl nesetkali. A navzdory své sebekritice byl Josef Čapek novinářem velice plodným, jak zase dokládají poslední a nejkomplexnější výběry z jeho žurnalistické činnosti *Publicistika I* z roku 2007 a

⁹⁹ ČAPEK, K. O slově robot. *Lidové noviny*. 1933, Roč. 41, č. 644, s. 12.

¹⁰⁰ ČAPEK, J. *Publicistika I*. Praha: Triáda, 2007. s. 123.

¹⁰¹ Tamtéž, s. 570–571.

Publicistika 2 z roku 2012, v nichž je shrnuta jednak jeho všední žurnalistika, jednak jsou zde uspořádány autorovy výtvarné eseje a kritiky.

Tematicky je publicistika Josefa Čapka velice pestrá škálou. Ve svých člancích z rozmezí let 1905–1939 autor pojednával nejen o aktuálních otázkách politických (např. texty *Proč nejsem komunistou?* z roku 1925, *Politika klacku* z roku 1933 nebo *Návštěvou v Sovětském svazu* z roku 1938) a sociálních (např. texty *Co je to dělník???* z roku 1926, *Stará žena* z roku 1928 nebo *Vynalézavá chudoba* z roku 1935), jak již bylo předesláno výše, nýbrž také o jevech každodenního života (např. texty *Když se motocyklista vymázne* z roku 1928, *Jak si založiti zahrádku* z roku 1931 nebo *Otrava houbami* z roku 1934) či proměnách přírody (např. texty *Jaro* z roku 1921, *Podzim* z roku 1923 nebo *Leden* z roku 1924). Součástí jeho žurnalistické tvorby jsou také eseje věnované dobovému umění výtvarnému i literárním (např. texty *Auguste Renoir, Výstava Veraikon* z roku 1920 nebo *Przybyszewski* z roku 1923), úvahy o osobních tématech Čapkova dětství a domova (např. texty *Kousek našeho venkovského mládí v Praze* z roku 1937, *O matce* z roku 1938 nebo *Tvář domova* z roku 1939) a články, komentáře či nekrology věnované jeho současníkům či přátelům (např. texty *Náš prezident* z roku 1930, *Soused pan profesor Zich* z roku 1934 nebo *Veřejné dopisy J. S. Macharovi* z roku 1935).

Čapkova publicistika je pestrá rovněž po stránce formální, neboť vedle klasického článku psal autor také krátké zprávy a statě, nebo naopak poměrně rozsáhlé úvahy, fejetony, kritiky i polemiky. Z hlediska jazykového je jeho novinařina, stejně jako jeho tvorba beletristická, specifická jazykovým citem a smyslem pro hru se slovy a pro vytváření četných novotvarů. Zároveň však i ve svém jazykovém vyjádření, věrný myšlenkám, jež ve svých textech prosazoval, uplatňoval ideu skromnosti a obyčejnosti. Tento Čapkův smysl pro každodenní maličkosti a krásu všednosti postihl již Josef Florian ve svém komentáři k předcházející knize *Pro delfína*, když napsal: „Autor je skvěle explicatus, tj. dobře vykládající, i explicitus, tj. prostý. Začne vždy vyprávěti o něčem nepatrném, samozřejmém, ale brzy se vám rozvinou, ba možno říci rozrojí, podivné obzory, netušené hry paprsků...“¹⁰² A tak v jeho textech nenajdeme přesložitě formulace, svým jazykem, ač by nejspíš mohl, se nepovyšoval nad průměrného čtenáře, jemuž právě své články a texty psal a věnoval, a z jeho publicistické i beletristické tvorby je tak patrná jeho všeobecná idea humanity a lidský rozměr jeho slov.

¹⁰² ČAPEK, J. *Beletrie I*. Praha: Triáda, 2011. s. 354.

Téměř všechny autorovy texty zároveň prostupuje všudypřítomná hravost, nebo alespoň shovívavá ironie či satira. Přestože byl Josef Čapek poměrně plachým a jinak neprůbojným člověkem, čelil-li nějaké křivdě na sobě, svých přátelích či na svém milovaném národu, dělal tak beze strachu a odhodlaně. I ve svých polemikách však zůstával nanejvýše kultivovaný, na kritiku reagoval bez zpáteční sprostoty či agrese a činil tak vždy velice chytře a mile, že se snad pisatel musel i zastydět. Za dobrou ukázkou jeho diplomacie a zároveň neuhýbavé přímočarosti nám poslouží článek *Mravní rozhořčení* z roku 1927 věnovaný Viktoru Dykovi: „Želíme, že nutno užívat zbraní, kterých jsme si nevymysleli a s kterými jsme nezačínali,“ praví Dyk dále. Jsme tomu povděční, že Dyk toho želí; co zde říká, je opravdu spíše přiznání než obhajoba. „Ale,“ praví Dyk ještě dále, „proč by měl *Národ* jednati v rukavičkách, když ti jiní kydají hnůj?“ – Nu tedy, rukavičky sem, rukavičky tam; my především dávno mysleli, že nemá-li co rukaviček, tož hnůj.¹⁰³ Zároveň i na ta nejzávažnější témata, jakými byly např. válka nebo okupace, byl autor schopen reagovat nepateticky, ač o poznání vážněji.

¹⁰³ ČAPEK, J. *Publicistika I*. Praha: Triáda, 2007. s. 266.

4. DIVADELNÍ TVORBA A FILMOVÁ LIBRETA

Divadelní tvorba Josefa Čapka započala v roce 1910 jednoaktovou *Lásky hrou osudnou*, již vytvořil, stejně jako rané prózy *Krakonošovy zahrady* a *Zářivých hlubin*, společně s bratrem Karlem. Zatímco ale tato rádobý renesanční commedia dell'arte příliš nezapadala do obecných dobových tendencí v dramatické tvorbě a vymyká se rovněž i pozdějšímu společenskovýchovnému charakteru her obou bratří, tak s tehdejší jejich tvorbou prozaickou korespondovala zcela. Podobně jako rané texty je totiž komedie situována do doby současné a stejně tak, jako oba zmíněné soubory pracovaly s motivem umělosti (představovaným především skrze umělého člověka – loutku), je i tato hra demonstrací umělého, a sice divadlem na divadle, neboť dějištěm se stává divadelní scéna a hlavními postavami herci, splývající se svými rolemi.

Ženské postavy, a především pak Isabella, jsou vykresleny v duchu prozaických prvotin podvojně, jako ztělesnění nevinnosti i erotické touhy, prostoty i rafinovanosti. Isabella má „...sladké, modré, velice nevinné oči a sladké, modré, velice hříšné kruhy pod nimi. Hraje špatně, ale chce se líbiti. Její povaha je svrchovaně jednoduchá.“¹⁰⁴ Příliš se však nedostávají ke slovu (Isabella nejčastěji opakuje částice *ano* a *ne*, čímž je velice blízká loutce z povídky *L'éventail* opakující ekvivalent *si a no*). Čím méně mluví ženské postavy, tím více se slova ujímají muži. Trivalinovy a Gillesovy promluvy jsou až téměř parodií symbolistické květnaté mluvy: „To není kapesník, to krásná žena jest, jež stojí u okna, a bílé šaty má a myslí na lásku, snad myslí na lásku a o Gillesovi sní, Gilles chodí pod okny a hraje na housle, a luna svítí tam na bílý kapesník, jenž vypil slzu teď – –“¹⁰⁵ Výmluvný Brighella zase připomíná othellovského Jaga, když pokouší a navádí oba Isabelliny nápadníky k vzájemné rivalitě, aby nakonec zapříčinil Gillesovu smrt a sám s mladou dívkou uprchl ze scény. Hra je však mnohem spíše než tragédií veselou lyrickou hříčkou, která ironicky demonstruje obecně známou zásadu, že peníze jsou cennější než láska nebo život, a parodizuje symbolistické i naturalistické pojetí dramatu tím, že neustále připomíná, že divadlo je pouze divadlo, a ne skutečnost, a tím i dokládá rozhodující převahu života nad uměním.¹⁰⁶

¹⁰⁴ ČAPEK, J. a K. *Spisy II: Ze společné tvorby*. Praha: Československý spisovatel, 1982. s. 178.

¹⁰⁵ Tamtéž, s. 192.

¹⁰⁶ Tamtéž, s. 420–421.

Hru *Loupežník*, započatou v roce 1911 v Paříži, přenechal Josef Čapek zcela bratru Karlovi (nová verze měla premiéru roku 1920). Ke společné tvorbě, již se oba bratři uvedli do literárních kruhů, se ještě dvakrát vrátili, jejich spolupráce však již nikdy neměla charakter prozaický (s výjimkou zřetelně Josefových příspěvků do Karlových knih *Jak vzniká divadelní hra a průvodce po zákulisí* z roku 1925 a příznačně pojmenované *Devatero pohádek a ještě jedna od Josefa Čapka jako přivažek* z roku 1932), nýbrž čistě dramatický. Výsledkem této obnovené spolupráce byly komedie *Ze života hmyzu* (hra byla vydána roku 1921, premiéra se uskutečnila o rok později v brněnském Národním divadle) a *Adam Stvořitel* (sepsaný a poprvé sehraný v roce 1927, tentokrát v Národním divadle v Praze). Mezi tím stihl Josef napsat ještě samostatnou hru *Země mnoha jmen* (vydanou a poprvé odehranou v roce 1923 v pražském Vinohradském divadle)¹⁰⁷ a za jeho života dvě nepublikovaná filmová libreta *Lakomec* (inspirovaný povídkou *Ludvík* z knihy *Divné příběhy* francouzského filozofa a prozaika Ernesta Hella) a *Moc pověry* (mající jako předlohu povídku dánského spisovatele J. P. Jacobsena *Dva světy*; oba texty vznikly nejspíš v roce 1921 a zůstaly dodnes nerealizovány, *Lakomec* byl poprvé otištěn v roce 1970 v časopise *Film a doba*, libreto *Moc pověry* bylo vydáno až v roce 1989 péčí nakladatelství Odeon).¹⁰⁸

Obě libreta přitom přinášejí náměty známé již z prozaického souboru *Lelio*. *Lakomec* je vyostřenější verzí Čapkova *Opilce* z roku 1915, v níž se Ludvík Hart v touze a chamtivosti po bohatství užene až k smrti, *Moc pověry* zase nápadně připomíná kuboexpresionistickou povídku plnou utonulých sebevrahů *Plynoucí do Acherontu* z téhož roku: „Plynoucí řeka v jasu; [...]. V dolní části obrazu mátožně, jako na dně řeky, zjevuje se ležící postava utonulé ženy, smývaná posuny plynoucí vody.”¹⁰⁹ Nově ale otevírá otázku smyslu života jednoho jedinice na úkor smrti druhého, což je naopak myšlenka až téměř neuvěřitelně nadčasová, vzhledem k druhé světové válce i autorovu nemilosrdnému osudu, zakončenému v koncentračním táboře.

Společným jmenovatelem Čapkových her z 20. let, stejně jako je tomu i v případě jeho textů prozaických, je jejich sepětí s přítomností a reflexe soudobého dění. Touto svou konstantní tendencí se Josef Čapek výrazně rozcházel s novou panující levicově orientovanou generací autorů, jež byla naopak, pod vlivem futurismu a

¹⁰⁷ OPELÍK, J. *Josef Čapek*. Praha: Melantrich, 1980. s. 159.

¹⁰⁸ Tamtéž, s. 170 a 173.

¹⁰⁹ ČAPEK, J. *Beletrie I*. Praha: Triáda, 2011. s. 98.

komunismu, zřetelně orientovaná do budoucnosti. Nejmladší z her, komedie *Ze života hmyzu*, je v podstatě alegorií před i poválečného stavu společnosti a vizí jejího nového uspořádání, která však nikterak nesouzní s nadšenými ovacemi avantgardy 20. let, těšící se na světlejší zítřky a novou, lepší a spravedlivější společnost.

S výjimkou Tuláka jsou hlavními postavami dramatu nejrůznější druhy hmyzu, přičemž zvířecí tematika se v literární tvorbě Josefa Čapka rozhodně neobjevuje poprvé. Především v souboru *Lelio* je nástup této tendence, vrcholící právě ve hře *Ze života hmyzu* a rovněž v pohádce *Povídání o pejskovi a kočičce*, velice výrazný. Ať už se jedná o konkrétní připodobnění člověka ke zvířeti (např. povídky *Opilec* či *Syn zla*) nebo přímo o vystupování zvířecích postav, jež ovšem přeneseně reprezentují lidské vlastnosti, jako je tomu právě ve výše zmíněné komedii (v *Leliově* tuto tendenci můžeme sledovat např. u „postavy“ jepice v povídce *Záchrana* či vši v povídce *Veš*). Fakt, že motýli a brouci v dramatu skutečně představují charaktery v podstatě lidské, demonstrují již úvodní poznámky: „Obleky u hmyzu celkem lidské: u Motýlů salónní, u Kořistníků občanské [...]. Hmyzí charakter se vyjadřuje hlavně v pantomimice. Ale vždy to zůstávají lidé, až na to, co skuteční lidé mají hmyzího.“¹¹⁰

Jako protipól pokřiveného alegorizovaného hmyzu prochází jednotlivými dějstvími Tulák, který je symbolem přirozeného lidského života a zdá se být, oproti všem těm cvrčkům, larvám a mravencům, až téměř nelidsky čistý. Zároveň je tato postava představitelem typické Čapkovy tendence k tak řečeno „člověku obyčejnému“: „...kdybch se netoulal po světě, nepoznal bych tolik věcí. Vždyť jsem byl jářku i na té velké vojně; vždyť já jsem uměl i latinsky, a dnes umím všechno. Kydat hnůj, zametat ulice, hlídat, čepovat pivo a všechno ostatní. [...] Teď vidíš, kdo jsem. [...] Ano, to jsem já; mne znají všude. – Já jsem totiž člověk.“¹¹¹ Tulák přitom nesleduje jen proměnu prostředí a rozličných hmyzích druhů kolem sebe, ale podstupuje i změnu v sobě samém. Z pouhého pasivního pozorovatele a posluchače se postupně stává aktivním účastníkem hmyzí říše, když zašlápne v mravenčí válce vítězivšího Žlutého vůdce. Čapek tak ukazuje, že nespravedlnosti nelze jen přihlížet.

První dějství je jakýmsi odlehčeným hravým úvodem celé hry. Ženské postavy motýlů jsou jako vystřižené z *Lásky hry osudné*, laškující, dráždivé a poněkud primitivní charaktery, oproti ženám z *Krakonošovy zahrady* jsou však méně fatální a

¹¹⁰ ČAPEK, J. a K. *Spisy II: Ze společné tvorby*. Praha: Československý spisovatel, 1982. s. 223.

¹¹¹ Tamtéž, s. 228.

nebezpečné. Motýlí tematika se přitom objevuje již v samostatném textu Josefa Čapka *Ruce Eurydichiny (Nejskromnější umění)*, kde je explicitně zmíněn druh clythia a iris. Motýlí společnost můžeme snad chápat jako alegorii bujaré poválečné generace, vítající lepší zítřky a zdá se být až přímo odrazem skupiny poetistické: „Úděl básníka je hrozně se radovat; a oslavovat život; víte, milostný, štědrý, zelený život.“¹¹², hodnotí Clythie poetu Felixe. Scéna a výstupy s motýly jsou tak nejspíš parodií této nové, mladé společnosti, která je sice plná optimismu a nešetří gejzíry radosti, avšak je veskrze pomíjivá a nic nečiní s příliš pevným přesvědčením.

Kritika ovšem nemíří jen do řad nejmladší generace, hra je totiž alegorií obecného člověčenstva, které je dle autorů nejen majetnické a hrabivé, ale také slepé. Zatímco si párek Chrobáků valí svou velkou kuličku hnoje a vymýšlí, kam ji co nejlépe ukryt, aby mohla vzniknout druhá, ještě mnohem větší koule, hlásí se o slovo Kukla, jež se má každou chvíli narodit, kterou však slyší jen Tulák. A zatímco se chystá tento velký zrod, jak křičí Kukla: „Připravte na světě více místa! Něco ohromného se chystá!“¹¹³, jen o kousek dál se jiný člen toho samého hmyzího společenství krmí sobě rovným. Lumek se pyšní tím, jak si jeho dceruška Larvička pochutnává hned na třech cvrčcích denně: „Myslíte, že je spapá celé? Toto, jen nejměkčí kousky, ještě zaživa, haha! Skvělé dítě, co?“¹¹⁴ Ale jak říká Tulák: „A přec i cvrček chce žít a nikoho nezabíjí.“¹¹⁵ Ačkoliv se nabízí možnost si jednání Lumka vysvětlit běžnými darwinovskými zákony přírody: silnější přežije, vstup Cvrčků na scénu ukazuje, že nezáleží na zvířecím druhu (či lidské rase nebo národnosti), ale že zabíjení a vnímání smrti je něco nejen zcela přirozeného, ale dokonce zábavného či směšného. Tak totiž popisuje Cvrček smrt předchozího majitele jejich nového domova: „Tak tedy – včera si ho napíchl ťuhýk na trn. Namouduši drahoušku, skrz naskrz. Jen si to považ! Takhle tam třepe nožičkami, vidíš? Hihi, ještě živý.“¹¹⁶ Nejtragičtější na celém druhém jednání je to, že Lumek nezabíjí toliko proto, že by musel (z textu je nám naznačováno, že Larvičce by bohatě stačil jen jeden cvrček denně), ale protože je hamižný a chce stále víc a víc a z každého si utrhnout jen ten nejlepší kousek. Vraždění, které je zde pomocí Lumka a Cvrčků zpodobněno, představuje tedy spíše než hrůzy válečné, obecnou

¹¹² ČAPEK, J. a K. *Spisy II: Ze společné tvorby*. Praha: Československý spisovatel, 1982. s. 244.

¹¹³ Tamtéž, s. 257.

¹¹⁴ Tamtéž, s. 259.

¹¹⁵ Tamtéž, s. 260.

¹¹⁶ Tamtéž, s. 263.

lidskou chamtivost, ukryvanou mnohdy pod ctné zájmy, jakými je např. rodina či zachování rodu.

Jedním z typických autorových motivů, objevujícím se již od počátků jeho literární tvorby, je motiv času. Představa času, jako čehosi neuchopitelného, co jednou běží nezastavitelně rychle, podruhé se zase vleče, jako by snad ani neběžel, v třetím dějství hry *Ze života hmyzu* vykryštovala až v touhu po ovládnutí a podmanění si času. Mravenci vysvětlují Tulákovi, že není ničeho většího než právě ovládnutí času, neboť čas je pro ně větším rozměrem než prostor. Přitom oním prostředkem na jeho zkrocení je rychlost, neboť čím rychleji se pracuje, tím více času se ušetří. Opět se zdá, jako by Čapek reagoval na novou mladší generaci, hledící do budoucnosti a toužící po všem novém, nejlépe hned, zavrhuje generaci minulou, jež podle ní brzdí a nechápe pokrok nové poválečné společnosti. „Zpráskejte bičem spěchu ten starý pomalý čas, mrskejte jej a žeňte, ať rychleji letí vpřed, vždyť rychlost je pokrok. Svět chce se rychleji řídit, [...] a kdyby do záhuby letěl, ať je to aspoň rychleji!“¹¹⁷

Zatímco Mravenci válčí za mír, Kukla se stále rodí. Ta je spolu s Tulákem nejtragičtější postavou celé hry, neboť se jako jediná z celé hmyzí říše tolik těší na svět, celou hru se chystá, že učiní něco velkého a tolik se raduje ze života, když se konečně narodí, avšak jaké je Tulákově zklamání, když se z Kukly nakonec vyloupne Jepice (připomeňme opět povídku *Záchrana* z roku 1916) a po chvilce opěvování života padá k zemi mrtva. Čapkova hmyzí společnost v jednotlivých třech dějstvích symbolizuje různé druhy sobectví. Motýli představují sobectví osobní, neboť se kvůli své hrdosti či pýše nestarají o štěstí druhých, Chrobáci, Lumek a Cvrčci představují sobectví rodinné, protože i když by se pro svou rodinu třeba obětovali (pro kuličku, Larvičku či novorozeného cvrčka), nehledí na práva a strasti ostatních a nejsou schopni uvidět za hranice svých vlastních rodinných zájmů, a konečně Mravenci představují sobectví státní, jež maže každou individualitu pro vyšší zájmy celku. Z celého hmyzího společenství je tedy jediné Jepici umožněno spatřit skutečnou krásu a hodnotu světa, aby však hned záhy zemřela. Svou podstatou tak tato postava zdůrazňuje pomíjivost lidského života, jenž bývá často promrhán povrchními zábavami, nesmyslným hromaděním majetku či dokonce válkami. A právě taková je Čapkova představa o spravedlnosti a správnosti formující se poválečné společnosti, do jejíhož protikladu

¹¹⁷ ČAPEK, J. a K. *Spisy II: Ze společné tvorby*. Praha: Československý spisovatel, 1982. s. 280.

staví své krásy všedního dne, prosté lidi a obyčejnou, však o to více smysluplnou, poctivou práci v souborech *Nejskromnější umění* a *Málo o mnohém*.

Ke čtvrtému vydání komedie *Ze života hmyzu* z roku 1924 bratři Čapkové nově připojili předmluvu, v níž se vyjadřovali k ohlasům jejich hry: „O této komedii se během její nedlouhé existence napsalo tolik přívětivých i nevlídných slov, že autorům přichází zatěžko ještě něco připojit k tomu matoucímu a mnohohlasému koncertu. Prý je to ‚úžasná satira na lásku, bohatství a válku‘, ale také ‚ošklivé, cynické a pesimistické drama, jemuž chybí pravda‘...“¹¹⁸ Právě velká míra pesimismu byla jejich hře vytýkána nejvíce, autoři se však ve své předmluvě této interpretaci brání: „...k tomu všemu mají autoři nakonec máloco připojit. Jen v jednom se ohražují: jejich komedie je možná ošklivá, ale není pesimistická. [...] Nepsali jsme o lidech ani o havěti polní: psali jsme o jistých špatnostech. A to, bůhví, není špinavý pesimismus, shledá-li se, že špatnost je něco všivého a mizerného; [...]. A tak měli spíš pravdu ti, kdo tuto komedii nazvali ‚obnošenou alegorií‘.“¹¹⁹ I přes nesouhlas bratří Čapků s poměrně rozšířeným názorem, že jejich hra nemá příliš pozitivní vyznění, doplnili raději původní verzi ve třetím knižním vydání z roku 1922 o novou smírnější variantu závěru, kde Tulák neumírá, ale naopak procítá ze zlého snu. Obecně ale právě toto drama patří k nejrecipovanějším z divadelní tvorby Josefa Čapka.

Znatelně menšími úspěchy pokračoval svou vůbec první samostatnou hrou *Země mnoha jmen*, která se ve většině případů setkala s nepochopením a byla označována za příliš fantaskní a těžkomyslnou.¹²⁰ Ta částečně navazuje na dramatické torzo *Gassirova loutna* z rozmezí let 1921–1923 (poprvé vydané až v roce 1987), jež pojednává o africkém bojovníkovi Gassirovi (zde se opět projevil autorův zájem o černošské umění a kulturu), který přese všechnu slávu získanou vítězstvími v četných bojích stále není králem. Celé drama se v podstatě odehrává v myšlenkách této hlavní postavy, která zápasí s chtíčem po moci získané otcovraždou a s morálními zásadami, jimiž je proslulý.

Obdobně i v utopickém dramatu *Země mnoha jmen* vystupuje do popředí legendami opředená postava setníka Elan Chola, zatímco ostatní aktéři ve většině

¹¹⁸ ČAPEK, J. a K. *Spisy II: Ze společné tvorby*. Praha: Československý spisovatel, 1982. s. 225.

¹¹⁹ Tamtéž, s. 225–226.

¹²⁰ OPELÍK, J. *Josef Čapek*. Praha: Melantrich, 1980. s. 177.

případů nemají ani vlastní jména a vyskytují se velice často ve dvojicích i trojicích, např. 1. a 2. Dělník nebo 1., 2. a 3. Klepna. Jaromír Pečírka postřehl, že tato tendence koresponduje s charakterem Čapkových olejomalb z let 1923–1927, na nichž se vyskytují především „chlapi“ ze sociální periferie, což lze podle Pečírky považovat za projev dobového kolektivismu.¹²¹ Příznačné pro umělcovu výtvarnou tvorbu z tohoto období jsou rovněž postavy Sendvičmenů, které se taktéž hojně objevovaly na jeho obrazech (literárně přitom byly zpracovány také v o rok mladším fejetonu *Umělý člověk*). Zajímavý je výrazný posun v pojetí ženských postav, které ještě v předchozí hře bratří Čapků představovaly poměrně jednoduché charaktery a předměty erotických tužeb a vášně. V *Zemi mnoha jmen* jsou, s výjimkou Milenky, ztělesněním mateřství, z jejich řeči se vytrácí laškovný tón a stávají se naopak mluvčími skutečných životních hodnot, oproti většinou majetnický či mocensky smýšlejícím mužským postavám. Promluva Staré matky dokonce silně připomíná monology hlavní postavy dramatu Karla Čapka *Matka* z roku 1938: „Můj syn! Tolik chtěl do té Nové země! Tak rád šel na vojnu! Vy jste ho neviděli? Proč nepřišel s vámi? – Poslali mi oznámení, že padl. Ale já tomu nevěřím. Byl to můj syn. Já tomu nevěřím. Řekněte mi, kdy přijde?“¹²²

Hra je laděna v obdobném duchu jako jí předcházející *Ze života hmyzu*, ale můžeme zde nalézt i souvislosti s o mnoho starší autorovou tvorbou. V prvním jednání kupříkladu vystupuje postava Opilce, známá již ze stejnojmenné povídky prozaického souboru *Lelio*. Cizí nám ovšem není především prostředí, v němž se jednání odehrává, apokalyptický svět. Elan Cholova věta: „Zda mnohdy neslyšíte, jak děšť slz a krvavých kapek smáčívá půdu města? Je kluzká tím blátem, které stvořila trýzeň.“¹²³ je jako vystřižená z expresionistické prózy *Syn zla* z válečných let. Postavy invalidů, žebráků, chudáků („...práce není, živobytí není, lidé chodí nazí a nemají kde bydlet –,“¹²⁴) a sebevrahů („...předevčirem se zase jeden oběsil, byl to ještě mladý člověk a nechal po sobě psaní. Odpusťte mi, tam stálo, bude mi lépe, zde pro mne už žádné štěstí nekvete, odcházím do krajů krásnějších.“¹²⁵) jakoby přímo promlouvaly z obou starších sbírek *Lelio* a *Pro delfína*, a tak se utopickým dramatem *Země mnoha jmen* Čapek ještě jednou vrátil ke svému období expresionistickému.

¹²¹ OPELÍK, J. *Josef Čapek*. Praha: Melantrich, 1980. s. 169.

¹²² ČAPEK, J. *Beletrie I*. Praha: Triáda, 2011. s. 178.

¹²³ Tamtéž, s. 136.

¹²⁴ Tamtéž, s. 138.

¹²⁵ Tamtéž, s. 138.

Na rozdíl od prozaických souborů však hra nedisponuje groteskností a paradoxy, nýbrž spíše ironií, již je odlehčována podobně jako komedie *Ze života hmyzu*. V obou hrách je rovněž shodně parodováno rozložení a poměry soudobé společnosti: „S chudými to házelo, s bohatými taky. Šmarjá, vždyť se pomíchají proleti s měšťáky, hej hup, hej hup, hej hup.“¹²⁶ Drama je v podstatě vystavěno na střídání vážné a veselé roviny: nejprve sledujeme výsledek téměř apokalyptické pohromy, symbolizující nejspíše 1. světovou válku, poté přichází uvolnění a rozradostnění ze zrození šestého kontinentu, symbolizující radostné vyhlídky poválečné 1. republiky, avšak v důsledku rozdílných představ o úloze, jakou má Nová země plnit (nejlépe jsou tyto rozdílnosti zřejmé z širokého spektra názvů, jež jsou šestému kontinentu přisuzovány), opět přichází válka, po níž Stará země hřmí a praská. A tak stále dokola.

I v tomto jednání hraje prostředí, ostatně jako v celé hře, důležitou, až téměř stěžejní roli. Nově zrozená pevnina je symbolem naděje a lepší budoucnosti, zároveň také čistoty a neposkvřenosti: „Krásná krajina je to a blažená, svých sester šťastnější. [...] pevnina šestá, nový ráj, lepší než jiné, nový svět našich nadějí. Dosud ji lidská krev a trýzeň nezbortila, dosud nesídlí na ní lidská bída a svár...“¹²⁷ Země sama tedy za utrpení svých obyvatel nemůže, až člověk je podle Čapka tím, kdo pustoší, ničí a zabíjí, lidstvo si je samo nešťastím a záhubou. Je tomu tak především proto, že člověku nestačí obvykle žít, pracovat a mít tak vše, co k životu potřebuje. Lidský jedinec je, jak nám jej hra vykresluje, tvorem hamižným (obdobně jako zástupci hmyzí říše z předcházející hry), chce všechno, hned a nejsnazší možnou cestou, neusiluje jen o své vytoužené místo na zemi, jež v dramatu představuje nově zrozená pevnina, nýbrž chce rovnou celý svět, který by si v nejlepším případě podmanil: „VÝROSTEK: [...] mám to už všechno naveskrz promyšlené. Ej juch, panečku, já půjdu najisto a rovnou do toho! Tady už mám nůž. Pěkný. A teď si ještě musím někde splášit pušku – MUŽ S RÝČEM: Nůž? Pušku? A na co? VÝROSTEK: Hm, na co? Na zvířata – i na lidi! Holenku, já přece nezůstanu na kraji, já půjdu rovnou dovnitř.“¹²⁸

Čapek svou hrou také demonstroval pro něho utopickou a příliš radikální myšlenku komunismu, jež přicházela spolu s mladou avantgardou ve 20. letech. Básník Pieris proto o Nové zemi říká: „Nebude chudých ani bohatých. Jen jediné bratrství

¹²⁶ ČAPEK, J. *Beletrie I*. Praha: Triáda, 2011. s. 147.

¹²⁷ Tamtéž, s. 151.

¹²⁸ Tamtéž, s. 156.

dobra.¹²⁹ Avšak ostatní chtějí právě než bohatství. Pieris jim nabízí bohatství lásky, ale všichni chtějí jen majetek a moc. Autor zde zjevuje nevíru v totální spravedlnost lidského společenství, v němž si všichni budou rovni, neboť dle něho, jak již bylo ukázáno v komedii *Ze života hmyzu*, člověk je od přírody jinak udělán, je chamtivý a netouží po ničem jiném než po majetku, slávě a moci.

Nechuť a nedůvěra Josefa Čapka k příliš velkým ideám a především pak k radikálním proměnám společnosti vrcholí v komedii *Adam Stvořitel*. Hra, jež se opět nese v obdobném duchu, jako by byla předznamenána nejen světovou válkou a následným formováním společnosti, ale již v úplných literárních počátcích obou bratří Čapků. Nejen že ve svých prvních prózách souborů *Zářivé hlubiny a jiné prózy* a *Krakonošova zahrada* velice často zobrazovali postavy loutek či lidí – masek, jakýchsi mechanických tvorů bez vlastní tváře či duše, které pouze vykonávali určité role, ba dokonce funkce, ale jednou ze svých prvních povídek *Systém* nevědomky nastínili hlavní téma svého posledního dramatu. Továrník John Andrew Ripraton přetvořil obyčejné dělníky na jakési lidské stroje bez pocitů, emocí a potřeb, kteří se ale tímto stali dokonalými a nejproduktivnějšími pracovníky. Tato „ideální společnost“ fungovala do té doby, dokud jednomu zaměstnanci nebylo dáno spatřit krásu ženy. Ta v něm probudila city, touhu po poznání, umění, vlastním rozvoji a nastala vzpoura všech dělníků. Ideální společnost se rozpadla. Povídka přímo končí slovy: „Ubohý Ripraton! Ubohý Gibbon, nový Adam! Jak jste nám nebezpečny, ó přítelkyně za mořem! Ochraňujte, nebesa, naše mládí!“¹³⁰ I v utopickém dramatu *Země mnoha jmen* je podobenství Adama a Evy a zároveň nového lepšího společenství přímo zjevováno: „...budeme žít jako nový Adam a Eva v novém ráji. Já budu pracovat – tam bude jiný, lepší život než tady ve starém světě.“¹³¹ A tak ani název, ani hlavní náplň hry nemohla být pro soudobé čapkovské publikum velkým překvapením.

Motiv konce světa je v této hře oproti dramatu *Země mnoha jmen* představován komediálně a jaksí nadneseně: „Já jsem se stal tvůrcem! Tvůrcem z vlastní vůle a moci! Kdo má sílu ničit, dovede i tvořit. [...] Zamhuřme oči a neomezenou tvůrčí silou si vyvolejme obraz něčeho, co není bídný člověk. Tak. [...] To je pitomé. Pořád mi tane

¹²⁹ ČAPEK, J. *Beletrie I*. Praha: Triáda, 2011. s. 160.

¹³⁰ ČAPEK, J. a K. *Spisy II: Ze společné tvorby*. Praha: Československý spisovatel, 1982. s. 23.

¹³¹ ČAPEK, J. *Beletrie I*. Praha: Triáda, 2011. s. 161.

na mysli klokan.¹³² Hlavní postava Adama hned v úvodu proklamuje ideály, s nimiž není příliš těžké se ztotožnit: „ – ohlašuje se zničení světa. Důvody: Každý rád je násilí. Náboženství je podvod. Soukromý život je předsudek. Zákony jsou otrocká pouta. Každá vláda je tyranie. Jediná odpověď na tento stav je hromové Ne!“¹³³ Jakkoliv se však čtenář/divák s jeho myšlenkou prohnílé minulé společnosti a touhou vytvořit nového lepšího člověka (Adam hovoří přímo o Nadčlověku) slučuje, tento úkol jeví se mu postupně zhola nemožný. Nově stvoření lidé jsou odrazem Adamovým a jeho ideály, řečené z jiné perspektivy, rázem nabývají zcela odlišného, nevyhovujícího charakteru. Nejlépe je Adamovi zrcadlo nastaveno ve chvíli, kdy si stvoří sobě rovného Alter Ega, který je zároveň podobiznou Čapkovy představy, jak Bůh tvořil člověka k obrazu svému (započaté již obrazem zbabělého Boha v povídce *Syn zla*). Rozdrobený Adam představuje obecné lidské vlastnosti, které se v různé míře a v různém poměru sjednocují v každém jednom člověku. Jsou jimi suchá racionalista a intelektuálnost (reprezentované samotným Adamem), povýšenost (reprezentovaná Evou), touha po slávě, moci a válce (reprezentované Nadčlověkem Milesem), malost, neustálé pochybnosti o sobě samém a neštěstí (reprezentované Lilith), soupeřivost, posměvačnost a rozmarnost (reprezentované Alter Egovou Ženou) a konečně jakási věčná naivní myšlenka, že lze stvořit nový lepší svět (reprezentovaná Alter Egem). Alter Egovy davy jsou zase zřetelnou parodií na soudobý unanimitismus, který nadřazoval význam kolektivu nad jednotlivce.

Jediný Zmetek, vstupující na scénu světa až téměř v závěru a zcela neplánovaně, není nositelem těchto lidských nectností. Tato postava přitom velice připomíná úvodní charakteristiku Tuláka z komedie *Ze života hmyzu*: „ADAM: A čím se vlastně živíš? ZMETEK: Jak se co najde, blahorodí. Zmetek udělá všechno. Mám vozit hnůj? Mám štípat dříví? Mám zakopat mrtvého psa? Hned to bude.“¹³⁴ A podobně jako Tulák i Zmetek ví, jak si doopravdy vážít světa, navzdory tomu, že nemá to, po čem právě touží všichni ostatní (majetek, krásu, slávu či moc) a je nositelem hodnot, které jsou vlastní jednotlivým členům společnosti bez ohledu na jejich společenské postavení. A tak Zmetek, jakkoliv okolnostmi svého vzniku a vnějším popisem připomíná z hmyzí komedie spíše postavu Parazita, je ve skutečnosti mnohem spíše Čapkovým preferovaným obyčejným člověkem: „ZMETEK: [...] Já vám dám, zničit svět! [...]

¹³² ČAPEK, J. a K. *Spisy II: Ze společné tvorby*. Praha: Československý spisovatel, 1982. s. 315.

¹³³ Tamtéž, s. 310.

¹³⁴ Tamtéž, s. 380.

tohle je můj svět, tohleto všecko! [...] Nedám, nedám! Vy všechny byste chtěli rozbít svět pro samý velký myšlenky. Zmetek nemá žádný velký myšlenky. Zmetek chce být jenom živ. A proto vám nedá ten svět. Pro Zmetka je dobře dost.”¹³⁵ Zároveň je Zmetek kontrastem ke světu sice velkých, ale přesto zlo plodících idejí. A tak je *Adam Stvořitel* nejen alegorií lidské špatnosti, ale zároveň i vrcholícím dialogem staré o nové generace, který Josefa Čapka zajímal již od první hry z 20. let. Ze všech jeho dramát je právě tato komedie také nejvýraznější obranou předválečné avantgardy, již bylo vyčítáno nedostatečné vizionářství a neporozumění nastupující nové éře. Alter Ego Adamovi explicitně říká: „Zkušenosti jsou stará veteš. Zkušenost tě jen zatěžuje tím, co tu už bylo. Ty jsi člověk staré generace, Adame; ty nemůžeš stvořit nic nového. Na to by musel přijít zbrusu nový duch.“¹³⁶ Adam a Alter Ego jsou právě oněmi dvěma soupeřícími generacemi, jež se přou o to, kdo správně rozumí životu a lépe udělá svět. Výsledek jejich rozepře na sebe nenechá dlouho čekat – neustálý koloběh tu válek, tu míru, bez ohledu na generaci, ideu či Stvořitele, lidé jsou to, co utváří svět k obrazu svému, a proto je svět tak nešťastně udělán.

Adamem Stvořitelem, který se podobně jako předchozí autorova hra dočkal poměrně rezervované kritiky, roku 1927 skončila nejen společná tvorba dramatická, ale také celková konkrétnější tvůrčí spolupráce bratří Čapků. K divadlu se Josef ještě jednou, naposledy, vrátil v roce 1932 svou, jak ji sám nazval, hrou pro malé i velké děti *Dobře to dopadlo aneb Tlustý pradědeček, lupiči a detektivové*, jež je tematicky výrazným odbočením na cestě jeho dramatické tvorby, která byla až dosud dosti vážně a moralisticky orientovaná. Jakkoliv však poslední autorova komedie nezapadala (spolu s prvotinou *Lásky hra osudná*) do celkového konceptu jeho dramatické tvorby, pojila se, oproti jí předcházejícím dramátům, těsně s jeho tvorbou výtvarnou (za všechny obrazy s dětskou tematikou zmiňme olejomalby *Hrající si děti* z roku 1928, *Děti s fialkami* z roku 1930 nebo *Děti u plotu* z roku 1931). Období 20. let je jinak snad prvním, kdy se, nejspíš vlivem tíživého dobového kontextu a společenským zaměřením her, Čapkova tvorba literární a výtvarná obecně rozchází.

¹³⁵ ČAPEK, J. a K. *Spisy II: Ze společné tvorby*. Praha: Československý spisovatel, 1982. s. 392.

¹³⁶ Tamtéž, s. 346–347.

5. BELETRIE PRO DĚTI

Rokem premiéry *Adama Stvořitele* pomalu končí v malířské tvorbě Josefa Čapka tzv. období chlapů (literárně reflektované až v epické próze *Stín kapradiny* z počátku 30. let) a už v roce 1928 vznikají jeho první obrazy velké a v podstatě nikdy neukončené série hrajících si dětí, jak již bylo zmíněno v předešlé kapitole (dokonce ještě v letech těsně předválečných, kdy Čapek přisedlal na motiv ohně a touhy, maloval ojediněle obrazy s dětskou tematikou, jako např. olejomalby *Děti před chalupou* z roku 1938 nebo *Dědeček a dítě* z roku 1939, na dětský motiv pak kreslil i v koncentračním táboře). Proměnu jeho produkce výtvarné, ale i literární, způsobila především Čapkova tehdy pětiletá dcera Alena, jež mu byla nejen vděčným a žádostivým publikem, nýbrž i dobrou inspirací a ukázkou dětské představitivosti a tvořivosti,¹³⁷ jimž vedle uznání hodnoty umění černošskému přikládal Josef Čapek prvořadý význam. O dětském malování řekl: „Uchovati se umělcem jest mnohé získávati, ale mnohé neztráceti; to dobré a vzácné, co jest neztráceti, je v podstatě obsaženo v [...] dětských kresbách.”¹³⁸ Ve svém posmrtně uveřejněném článku *Má první vzpomínka* zase napsal: „...dospělý člověk bývá ztupělý a unavený. Vidět věci jako dítě je vidět je bezprostředně a přitom se svěží a nejbohatší vnitřní účastí.”¹³⁹

A tak se v tomto období posiluje umělcův zájem o dětskou tematiku, známý jak z jeho dřívějších obrazů (nejstarší dochované Čapkovy práce na dětský motiv jsou tři tušové kresby z roku 1912, ale dětská tematika se v jeho malířské tvorbě, byť poměrně izolovaně, objevuje konstantně, např. olejomalba *Myjící se dítě* z roku 1916 či *Hoch s trubkou* z roku 1923)¹⁴⁰ i z jeho nejstarších samostatných próz (za všechny zmiňme např. povídky *Záchrana* ze souboru *Lelio*, *Archanděl před houpačkami* z druhého souboru *Pro delfína* či časopisecky otištěnou prózu *Chlapec*), a uplatňuje se jak teoreticky (Čapkův zájem o principy dětského výtvarného projevu šel přitom ruku v ruce s jeho zájmem o umění přírodních národů), výtvarně (první, základní linií přitom byly výše zmíněné kresby a olejomalby, druhou pak Čapkovy ilustrace dětských knížek), tak i beletristicky. Tentokrát však nejsou jeho prózy s dětskou tematikou

¹³⁷ OPELÍK, J. *Josef Čapek*. Praha: Melantrich, 1980. s. 177–178.

¹³⁸ Tamtéž, s. 150.

¹³⁹ Tamtéž, s. 180.

¹⁴⁰ Tamtéž, s. 178–179.

určeny primárně dospělému publiku, nýbrž publiku dětskému, ačkoliv byly jeho texty populární právě i mezi dospělými čtenáři.

V roce 1927 se ve vánočním čísle *Lidových novin* objevil první z mnoha Čapkových textů o zvířecí dvojici Pejškovi a Kočičce. Z novinových příspěvků vycházejících v rozmezí let 1927–1929 byla nakonec uspořádána celá kniha nazvaná *Povídání o pejskovi a kočičce* (poprvé v této knižní podobě vyšla v roce 1929). Sám autor tuto svou knihu „...nazval povídáním, sebe stylizoval jako pana povídače a v tomto duchu vytvořil i postavu báby Povídajdy.“¹⁴¹ Ta se objevuje až v knize *Povídejme si, děti* složené z příspěvků pro *Dětský koutek Lidových novin* (vydaná byla posmrtně v roce 1954). Vůbec nejstarší povahy je Čapkova knižně zamýšlená pohádka *O tlustém pradědečkovi a loupežnících*. První verze, původně nazvaná *Můj tlustý pradědeček a loupežníci*, pochází již z roku 1918 (tehdy byla poprvé vydána jako součást sborníku *Nůše pohádek* spolu s příspěvkem dalších autorů), upravenou verzi textu z téhož roku zařadil Josef do souboru bratra Karla *Devatero pohádek a ještě jedna od Josefa Čapka jako přívažek* vydaného v roce 1932. Pohádka se přitom dočkala ještě třetího provedení, když byla téhož roku zdramatizována a uvedena tentokrát pod názvem *Dobře to dopadlo aneb Tlustý pradědeček, lupiči a detektivové* (hra měla premiéru v pražském Národním divadle v roce 1932).¹⁴² Dramatizace se rovněž dočkaly dva pohádkové texty ze souboru *Povídání o pejskovi a kočičce: Jak pejsek s kočičkou slavily 28. říjen* a *Jak děti dělaly s pejskem a kočičkou Mikuláše* (hry vyšly za Čapkova života pouze časopisecky, a to v roce 1932 v časopise *Loutkář*,¹⁴³ knižně byly vydány až v roce 2013 v souboru *Beletrie pro děti* nakladatelství Triáda), v obou případech se přitom jednalo o hry loutkové. Knižně byla vydána také Čapkova *Pohádka o mně* (ta byla zařazena do výboru próz *O sobě* vydaného v roce 1958), která se svým závažnějším vyzněním přimyká spíše k jeho předchozí tvorbě prozaické.

Jiří Opelík autorovu beletrii pro děti dělí na dvě vrstvy: pohádku a povídání.¹⁴⁴ K tomuto dělení můžeme snad ještě připojit vrstvu třetí, a sice divadelní hru, ačkoliv se totiž v případě „*Tlustého pradědečka*“ v podstatě jedná o pouhou variaci téhož tématu,

¹⁴¹ OPELÍK, J. *Josef Čapek*. Praha: Melantrich, 1980. s. 187.

¹⁴² Tamtéž, s. 183.

¹⁴³ ČAPEK, J. *Beletrie pro děti*. Praha: Triáda, 2013. s. 292–293.

¹⁴⁴ OPELÍK, J. *Josef Čapek*. Praha: Melantrich, 1980. s. 183.

formální zpracování je přeci jen odlišné. Věra Vařejková¹⁴⁵ si nad to nově všímá způsobu, jakým Čapek s oběma označeními – pohádka a povídání – nakládá. Zatímco totiž Jiří Opelík do skupiny pohádek řadí pouze „*Tlustého pradědečka*“, Vařejková sem řadí i *Povídání o pejskovi a kočičce*. A skutečně tyto dětské prózy formálně připomínají spíše představu, jakou máme právě o pohádce, než autorova typická rozprávková povídání, reprezentovaná především knihou *Povídejme si, děti*.

Než však přistoupíme k vlastnímu dělení jeho literární tvorby pro děti, je nutné vymezit si, co znamenají oba výše zmíněné pojmy v pojetí Josefa Čapka. Hovoříme-li o jeho pohádkách, máme na mysli texty, jež se vyznačují poměrně lineárním dějem, jenž je jen minimálně narušován promluvami vypravěče či úvahovými odbočkami. Za všechny můžeme jako ukázkou typické autorovy pohádky uvést text *Jak si pejsek s kočičkou dělali k svátku dort*. Ten začíná docela banálně informací, že měl pejsek svátek. Děti, které se s oběma zvířecími kamarády přátelily, mu udělaly dort z písku a bílých kamínků. A protože pejskové ani kočičky písek nejedí, poděkoval pejsek dětem, pochválil jim dort, ale když odešly, rozhodl se, že si s kočičkou upečou dort vlastní. Následuje líčení toho, jak dort pekli a co všechno do něho dali dobrého i nedobrého. A protože v pohádce nesmí chybět zápletka a záporný hrdina, přichází na scénu zlý pes, který jim hotový dort snědl. Zlo však v takové pohádce musí být potrestáno, a proto zlého psa za trest rozbolí břicho, neboť pejsek s kočičkou do dortu přimíchali vše, co je napadlo. V závěru samozřejmě nechybí dobrý konec a nějaké to poučení, a tak se pejsek s kočičkou náhodou nachomýtnou na oběd k dětem, velice si pochutnají a pro příště vědí, že na nic, co člověku nepatří, se nemá sahat.

Oproti tomu je autorovo oblíbenější povídání založeno nikoliv na čisté linii příběhu, ale na rozvíjení a míšení nejrůznějších rozhovorů. Výchozím bodem povídání je většinou otázka nebo pobídnutí vypravěče, nejčastěji reprezentovaného samotným Josefem Čapkem, který se ocitá uprostřed dětské skupiny. Následují odpovědi či další otázky dětí, případně pejska a kočičky. Touto hravou formou je pak zkonstruován celý text, který se většinou soustředí jen na jedno téma (jako příklad uveďme názvy některých próz souboru *Povídejme si, děti: Mytí, Snídaně, Hraní* nebo *Jak je svět zařízen*). Krátce do textů vstupují také skrovné příběhové pasáže, v nichž je vypravěčem odvyprávěn nějaký příběh, jenž dokládá probírané téma, jako např. text *O klukovi, který se tuze bál pana doktora*, v němž Čapek vypráví příběh chlapce, který se tolik bál

¹⁴⁵ VAŘEJKOVÁ, V. Zapomenutá pohádka. *Zlatý máj*. 1991, Roč. 35, č. 6, s. 327–329.

ošetření zkaženého zubu, až se mu v něm udělala taková díra, že do ní spadl a ztratil se v ní, čímž vyprávěč nabádá děti, aby ničeho podobného nečinily. Vyprávěcí pasáže i rozprávky samotné vždy v závěru vedou k morálnímu poučení, které je ale nejmenšímu publiku servírováno přístupnou, zábavnou formou a tak přirozeně, že má čtenář mnohdy pocit, že na celou tu pravdu vlastně přišel úplně sám.

Na základě poznatků Jiřího Opelíka a Věry Vařejkové a na základě předložených „definic“ navrhuje pro dětskou beletrii Josefa Čapka nově následující dělení: mezi pohádky řadíme prózu *O tlustém pradědečkovi a loupežnících*, většinu textů ze souboru *Povídání o pejskovi a kočičce* a *Pohádku o mně* (tu je však pro úvodní a závěrečnou pasáž možno částečně řadit také mezi povídaní); do skupiny povídaní řadíme text *Jak to bylo na Vánoce* a částečně také *O klucích z Domažlic* (oba texty jsou ze souboru *Povídání o pejskovi a kočičce*) a cyklus vyprávění *Povídejme si, děti*; a konečně do skupiny divadelních her pro dětské publikum řadíme hru *Dobře to dopadlo aneb Tlustý pradědeček, lupiči a detektivové* a loutkové hry *Jak pejsek s kočičkou slavili 28. říjen* a *Jak děti dělaly s pejskem a kočičkou Mikuláše*. Z formální i obsahové stránky textů je přitom patrné, že Čapek sám si cenil více formy povídaní než klasických pohádek: „Cože? Zase už povídat? Vždyť jsem vám, děti, přeci povídal tuhle – hm? [...] To už je dávno, povídají děti, a teď už zase potřebujeme povídat něco jiného. Vy děti ale spotřebujete nějakého povídaní! [...] To se ví, povídají děti, to se ví, že potřebujeme mnoho povídaní. Když se nám povídá, tak my posloucháme a zatím rostem.“¹⁴⁶

Na hranici mezi pohádkou a povídaním stojí Čapkova *Pohádka o mně*, která je ve svém úvodu i závěru orámovaná rozprávěcí formou. Vlastní „vnitřní“ text však již odpovídá obecným zásadám výstavby pohádkových textů, jak si můžeme potvrdit aplikací schématu V. J. Proppa, podle něhož vždy pohádka začíná v tzv. výchozí situaci (v našem případě je jí seznámení s hlavním hrdinou), následně se hrdina rozhodne opustit domov (Josef Čapek se vydává hledat poklad), poté se dostává do nesnází a je mu něco zakázáno nebo přikázáno (Josef Čapek dostává radu, aby nikdy lidem neříkal, že nemají pravdu, anebo že dělají něco špatně), následuje porušení zákazu a do pohádky vstupuje škůdce (Josef Čapek se na své cestě za pokladem třikrát potká s lidmi, kterým řekne, že není správné, jak věci dělají nebo co říkají, a pokaždé dostane výprask),

¹⁴⁶ ČAPEK, J. *Beletrie pro děti*. Praha: Triáda, 2013. s. 256.

škůdce je poražen (v našem případě zlo zůstává nepotrestáno, protože podstatné není to, co je někde venku, ale co si člověk nese uvnitř sebe) a hrdina se vrací (v *Pohádce o mně* se jedná o návrat téměř metafyzický, neboť Josef Čapek se vrací do království své duše).

Zcela netypická a vymykající se zažitému modelu je ale postava hlavního hrdiny – není běžné, aby vypravěč byl zároveň ústředním hrdinou, s nímž se dějí pohádkové divy, jako je tomu v tomto případě. Výraznou odlišností *Pohádky o mně* jsou také kouzelné postavy. Ve většině pohádek najdeme nejružnější staré babičky i dědečky, poustevníky, dobré víly, čaroděje či kouzelná zvířata a tyto postavy hlavnímu hrdinovi pomáhají na jeho cestě, dávají mu rady a zachraňují jej z nesnází. I Josef Čapek cestou potkává různé kouzelné bytosti a ty mu říkají, kudy má jít, přestože ony samy jdou zcela opačným směrem. Čapek ale od nich na své pouti dostane zvláštní a jen velice málo pohádkovou radu: „Ale nesmíš jim – ať ti lidé dělají, co chtějí – nikdy říci ‚To je špatné‘ nebo ‚Není to pravda‘, sice se potážeš se zlou...“¹⁴⁷ Taková rada ovšem úplně postrádá mravní hodnotu, když navádí ke všemu přikyvovat a všechno pochválit, na druhou stranu je jednoznačná a výhodná, protože vydat se s ní do světa slibuje jedině úspěch.

Čapek jde ale dětem vzorem a takové špatné rady se nedrží. Odměnou za poctivost je mu však výprask, což by samo o sobě zas tak netypické v pohádce nebylo. Co je ale zcela nepohádkové, je fakt, že zlo není v této pohádce potrestáno, lidé dál lžou, kradou a ničí a náš hrdina se nakonec ocitá odraný, opuštěný a nahý v poušti, kde mu zbývá už jen holý život a naděje na návrat. Věra Vařejková se ve svém článku *Zapomenutá pohádka*, věnovaném právě Čapkově *Pohádce o mně*, trefně ptá: „Jsme vůbec ještě v pohádce, jež má odměňovat dobré a trestat zlé, mířit k šťastnému konci a přinášet uspokojení?“¹⁴⁸ A skutečně, vypravěčský tón, který se z prvotní veselosti a lehkosti proměnil do velice vážné noty, naznačuje, že jsme spíše než v pohádkovém světě v nějaké Nerudově povídce.

Text ale svou žánrovou povinnost splní, protože poutník Josef Čapek na konci své cesty nehyne fyzicky ani morálně a naopak pochopí něco velmi podstatného. A tu se nacházíme opět v momentě, kdy se vyprávění (samotného příběhu hlavního hrdiny) mění v povídání, jako by se Josef Čapek nevracel ani tolik domů, jako spíše k nám – ke čtenářům. Povídání zároveň ve svém závěru znovu nabírá laskavý a veselý nádech,

¹⁴⁷ ČAPEK, J. *O sobě*. Praha: Československý spisovatel, 1958. s. 12.

¹⁴⁸ VAŘEJKOVÁ, V. *Zapomenutá pohádka*. *Zlatý máj*. 1991, Roč. 35, č. 6, s. 328.

Čapek při cestě zpět potkává starého poustevníka, který mu vypoví, že i on se před lety vydal hledat království a poklady, na jeho pouti se mu přihodilo zrovna to, co našemu hrdinovi, ale on že na ten poklad přišel. Řekl mu: „Že z toho nedělá žádnou tajnost a že mi to beze všeho poví: ‚To zakleté království a poklad, to každý člověk nese v sobě sám. Každý člověk, který se vydal na daleké cesty za zakletým královstvím a pokladem, octne se proto nakonec až na holé poušti, kde nenajde už než sama sebe; a jestli v sobě pak nenalezne všechno své království a bohatství, jinde jich už nedojde.‘“¹⁴⁹ Tato pasáž nemůže nepřipomenout Komenského *Labyrint světa a ráj srdce*, k němuž se znovu a mnohem výrazněji Josef Čapek umělecky vyjádřil ve svém *Kulhavém poutníkovi*.

Právě postava poutníka a otázky po smyslu lidské existence jsou nápadným prvkem, který spojuje autorovu dětskou beletrii s jeho předchozí literární tvorbou. Hned v první uveřejněné pohádce *O tlustém pradědečkovi a loupežnících* se objevuje jeden z vůbec nejstarších rysů Čapkovy tvorby, známý již z próz *Krakonošovy zahrady*, a sice motiv loutky. Těmi se naoko stávají loupežníci po příchodu Lorda Havelocka, avšak motivu je zde užito čistě pro zábavu a nemá žádný hlubší či závažnější smysl, jak tomu bylo v prozaických prvotinách. S výjimkou loupežníků se však hlavními postavami Čapkových pohádek stávají reální hrdinové, nejčastěji děti nebo zvířata, kteří se pohybují ve zcela obyčejném a mnohdy i konkrétním prostředí. Pradědeček Novotný jede kupříkladu na trh do Hradce Králové, pejsek s kočičkou zase píší děvčatům do Nymburka nebo jdou navštívit pana Čapka: „V zemi, která se jmenuje Redakce, panuje zlý obr jménem Klíma, jenž sídlí za devaterými dveřmi v jeskyni, která se zove Šéfárna.“¹⁵⁰ Projevuje se zde tak autorova obliba prostého, ale poctivého a pracovitého člověka, známá z jeho esejistických souborů *Nejskromnější umění* a *Málo o mnohém*, za všechny texty reprezentovaného např. hlavním hrdinou první Čapkovy pohádky, jímž se stává obyčejný sekerník s ještě obyčejnějším jménem Novotný. Ten nadto není žádným krásným a urostlým mladíkem, ale dokonce 98-letým tlustým pradědečkem. Není přitom nic zcela ojedinělého, když se mezi pohádkové hrdiny přímo vmísí postava samotného Josefa Čapka (ten se v *Pohádce o mně* stává, vedle své úlohy vypravěče, dokonce také ústředním hrdinou), který ze sebe nedělá žádného chytráka, ba naopak, je čtenáři blízký tím, jak je opět v tom nejlepším smyslu slova obyčejný: „...prát se

¹⁴⁹ ČAPEK, J. *O sobě*. Praha: Československý spisovatel, 1958. s. 17.

¹⁵⁰ ČAPEK, J. *Beletrie pro děti*. Praha: Triáda, 2013. s. 121.

nemohu tak, jak se to odjakživa hodí na silného Jíru, protože jednak mám na nose brejle a ty by mi při rvačce shodili a rozbili...“¹⁵¹

Autor si své dětské čtenáře získává také vtipem, texty jsou prodchnuté hravostí, již leckdy napomáhají také pojmenování jednotlivých postav, jako např. jména loupežníků z „*Thustého pradědečka*“: Lotrando, Hrdlořez, Kudlich, Hmatač, Chramostejl či jediná ženská postava Kokotička. Ta jsou zároveň ukázkou Čapkova mistrného smyslu pro hru se slovem, projevující se také vhodným střídáním spisovného a hovorového jazyka. Slovo a vůbec psaní je, podobně jako v dřívější komedii z 10. let *Lásky hra osudná* a pozdější novele *Stín kapradiny* z let 30., přímo reflektováno v textech *Povídání o pejskovi a kočičce*: „Pejsek s kočičkou seděli na pohovce [...]. Někdo zaklepal, oni řekli ‚Dále‘ a vešel pan Čapek. ‚I heled‘me,‘ řekl pejsek, ‚vás už jsme dávno neviděli. To vy asi ani nevíte, že mě tuhle bolela noha. Šlápl jsem totiž na střepe a poranil jsem si tlapičku.‘ ‚I vím,‘ řekl pan Čapek, ‚vždyť jsem to přece všechno napsal.“¹⁵² Čapek tak znovu zdůrazňuje, že psaní je jen psaní a ne nějaká skutečnost, a zároveň si ze sebe v duchu svých autoportrétů, jež knihu doprovázejí, utahuje.

V *Povídání o pejskovi a kočičce* zároveň pokračuje v linii próz situovaných do současnosti, otevírá zde aktuální soudobé otázky, a ani v těchto textech se tak nevyhnul tématům jako je válka či demokracie, jen tyto problémy formuloval jednodušším, a možná tím i účinnějším způsobem, přijatelným pro dětské publikum. Snad nejlépe o tom svědčí pohádka *Jak pejsek s kočičkou slavili 28. říjen*: „Já jenom vím, že dříve bylo na světě hůř než teď, že byla velká vojna a hlad, a lidé byli smutní a nešťastní, protože měli špatného císaře pána, a že teď je to na světě tisíckrát lepší, protože není vojna a lidé mají dobrého pana prezidenta a ten se jmenuje Masaryk.“¹⁵³ Jak moc tento text, byť nevinně určen dětskému publiku, vypovídal o základních otázkách lidského života a spravedlivém uspořádání společnosti, ukazuje mj. fakt, že byl v rozmezí let 1953–1987 z ideologických důvodů z knihy, jež stihla v tomto období vyjít celkem jedenáctkrát, vynechán.¹⁵⁴

Čapkova beletrie pro děti je jakýmsi průsečíkem jeho tvorby předcházející a následující. Postavami loutek a obyčejných lidí navázal na svá nejstarší tvůrčí období,

¹⁵¹ ČAPEK, J. *O sobě*. Praha: Československý spisovatel, 1958. s. 10.

¹⁵² ČAPEK, J. *Beletrie pro děti*. Praha: Triáda, 2013. s. 146.

¹⁵³ Tamtéž, s. 113.

¹⁵⁴ Tamtéž, s. 290.

rovněž postava poutníka, pokládající si základní lidské otázky, zřetelné směřování do současnosti a uvědomování si vlastní tvůrčí činnosti jsou konstantními rysy jeho próz. Užíváním hovorového jazyka, a především pak svou dialogickou podobou zase dětské texty předznamenaly jeho pozdější baladickou novelu *Stín kapradiny* a závěrečnou knihu *Kulhavý poutník*. A ačkoliv se autor sám ke svým pohádkovým textům vyjadřoval zdrženlivě a na anketní otázku „Pane spisovateli, co jste nejraději čítal jako dítě? a co byste četl, kdybyste byl dítětem dnes?“¹⁵⁵ odpověděl: „Nevím [...], s jakými pocity bych četl Povídání o pejskovi a kočičce nebo Tlustého pradědečka od Josefa Čapka.“¹⁵⁶, staly se jeho pohádky, vedle prozaické balady *Stín kapradiny* z počátku 30. let, veřejně nejoblíbenější složkou jeho literárního díla.

¹⁵⁵ ČAPEK, J. *Beletrie pro děti*. Praha: Triáda, 2013. s. 265.

¹⁵⁶ Tamtéž, s. 265.

6. JEDINÁ EPICKÁ PRÓZA

Podobně jako Čapkova beletrie pro děti vycházela i jeho nejrozsáhlejší a nejpětičtější próza *Stín kapradiny* nejprve v *Lidových novinách* jako seriál na pokračování (celkem byla otištěna ve 43 částech od června do srpna roku 1930, knižně byla poprvé vydána na podzim téhož roku).¹⁵⁷ A nejspíš právě díky zaměření na široký čtenářský okruh se novela vyznačuje silným uplatněním děje a rovněž tradičním rozvržením fabule, což rozhodně nejsou nijak stálé konstanty v autorově literární tvorbě. Vždyť on sám se ve své předmluvě ke *Stínu kapradiny* (vydané poprvé až v roce 1977 z pozůstalosti Josefa Palivce, jemuž Josef Čapek text věnoval) obrací na čtenáře s prosbou o radu: „Čtenáři, můžeš ty si představit, do jakého osamocení se to autor dostal, když se chtěl se svým příběhem obrátit k množství? [...] Nemohl bys mě poradit, jak bych začal? Čím začít, aby příběh, se kterým se obracím k množství, se zdárně rozvinul, aby byl správně uspořádaný, aby tu byly důležité dramatické momenty, gradace a peripetie, aby dospěl k vysvobození a vyvrcholení a k takovému konci, jaký korunuje dílo?“¹⁵⁸ A ve svém dopisu Josefu Florianovi rovněž vysvětluje: „Psal jsem to pro Lidové noviny, [...] aby ,to bylo také pro chudý lid', prosté a čitelné – a kde by to bylo složité, aby to ten chudý lid nepoznal a nemrzela se. Ale psal jsem to přece pořádně a poctivě a dával jsem tam prožitého, [...] opravdu mě nešlo jen o nějaký ten kousek děje a holou líceň přírody.“¹⁵⁹

Poměrně jednoduchou lineární dějovou linii – příběh dvou vesnických pytláků, kteří zabijí hajného a dávají se na útěk před spravedlností – Čapek však ozvláštnil silnou dialogizací, na níž je v podstatě vystavěno celé vyprávění (k této strategii výstavby textu se pak ještě jednou vrátil, aby ji zdokonalil a zcela využil ve své poslední za života vydané knize *Kulhavý poutník*). Pomocí rozhovorů hlavních postav, ať už imaginárních, rozvíjejících se pouze v jejich mysli, či reálných, odehrávajících se mezi nimi v podobě přímé řeči (v té do Čapkovy prózy pronikla také u něho jen zcela ojediněle užívaná hovorová mluva, jež charakterizuje obě postavy), se čtenář posouvá v příběhu dál a dál. Symbolické rozprávění probíhá také mezi vypravěčem a čtenářem, popřípadě mezi vypravěčem a postavami (připomeňme přitom vypravěče z povídek *Syn zla* a *Trpělivost*). Čtenář je v baladě navíc nejen pasivním pozorovatelem, ale stává se i

¹⁵⁷ ČAPEK, J. *Beletrie I*. Praha: Triáda, 2011. s. 358.

¹⁵⁸ Tamtéž, s. 359–360.

¹⁵⁹ Tamtéž, s. 360–361.

komentátorem, hodnotícím charaktery a jednání obou postav, ba dokonce stavějícím se někdy až do opozice vůči názorům či volbám samotného vypravěče: „Počkejme, praví čtenář, toto mně jaksi nesouhlasí. [...] Utíkají, bojíce se pronásledování, skrývají se opatrně jako zajíci, [...] neboť jsou plni strachu, že užuž je četníci dopadnou. Necht' jim ten strach svou palčivostí vysuší plíce, necht' je zadává, ať jim svými vzteklými zuby po zásluze vyžere útrobu! A teď najednou se vydávají na otevřenou silnici docela troufale [...]. Jak může někdo být zároveň zbabělý a zároveň tou měrou smělý? I může, čtenáři. Kupříkladu Václav Kala a Rudolf Aksamit.“¹⁶⁰ Rozepřemi mezi postavami, vypravěčem a čtenářem jakoby se Čapek vracel ke své dramatické prvotině *Lásky hra osudná*, neboť zpochybňování vypravěče není ničím jiným než demonstrací psaní v psaní podobně, jako bylo demonstrováno divadlo zmíněnou divadelní hrou.

Zcela nově je v novele pojímána postava ženy, reprezentovaná především švadlenou Marií Rousovou (s níž výtvarně koresponduje např. pozdější umělcův obraz *Prodavačka výšivek* z roku 1936). Ta, oproti dřívějším koketním a vesměs prostoduchým ženským hrdinkám (s výjimkou postav matek v utopickém dramatu *Země mnoha jmen*), reprezentuje stálost, věrnost, umírněnost a morální zásadovost: „...mrtvému ženichu a milenci, na kterého se dnes už sotva kdo jiný nějak pamatuje, zůstala Marie Rousová věrná po deset let a provždycky.“¹⁶¹ Muži, zastupováni především prchající dvojicí, jsou naopak ukázkou lehkovážnosti, bezcitnosti, divokosti, ba až jakési zvířecí pudovosti.

Naopak sepětí s autorovou prozaickou tvorbou předcházející můžeme sledovat v typickém a mistrovském líčení duševních stavů hlavních postav. Rozsáhlé úvahové pasáže nastupují v okamžiku, kdy jsou oba vrahové dohnáni vlastním svědomím a strachem. Úvahy se přitom dotýkají primárních existenciálních otázek známých již z knihy próz *Lelio*, jakými je pozice člověka ve světě a vůči světu, a ukazují, kam až sahají hranice lidské svobody. Ta je, obdobně jako v próze *Záchrana*, vyzdvihována dokonce nad hodnotu samotného lidského života. Cizí nám není ani animální vyznění, kterého obě postavy nabývají v krajních situacích (během scény probíhajícího pohřbu hajného jsou např. přirovnávání ke dvěma vlkům, divým šelmám a krvavým ďáblům). Zároveň jsou Rudolf Aksamit a Václav Kala jakýmsi literárním dozvukem Čapkova výtvarného období chlapů (snad nejvíce prózu připomínají obrazy *Dva chlapi v lese* a *Na útěku*, oba již z roku 1923), které je od roku 1927 pozvolna vystřídáno obrazy na

¹⁶⁰ ČAPEK, J. *Stín kapradiny*. Praha: Československý spisovatel, 1975. s. 31.

¹⁶¹ Tamtéž, s. 98.

dětské motivy (i ty se však v próze reflektují neustále vstupujícími vedlejšími dětskými postavami). Kontinuitu s jeho dětskou beletrií zase udržuje krátká pasáž s Tondou a Mírečkem, která silně evokuje posmrtně vydaný soubor *Povídejme si, děti*.

Svou tuláckou povahou jsou Rudolf a Václav také jedním z nejtypičtějších rysů autorovy slovesné tvorby jako takové. Postava tuláka či poutníka se poprvé výrazněji objevuje v próze *Severus (Pro delfína)*, explicitně potom vystupuje v satirické komedii *Ze života hmyzu* (v rozšířené verzi z roku 1922 dokonce vystupuje jak hlavní postava Tuláka, tak závěrečná mikropostava Poutníka) a snad nejvíce tento svůj oblíbený motiv Josef Čapek rozpracoval v alegorickém textu *Kulhavý poutník*, jenž zároveň spojuje dva vůbec nejvýraznější umělcovy literární náměty – motiv pouti s motivem věčného hledačství, objevujícího se již od společných prvotin napsaných s bratrem Karlem.

Čapkova cesta za poznáním sebe sama i vymezení jedince ve světě byla v jeho dosavadní tvorbě čistě alegorické povahy. V próze *Stín kapradiny* je však hned trojího druhu: poprvé se jedná o skutečně fyzickou pouť, již Rudolf a Václav konají v útěku před spravedlností, cesta je rovněž charakteru symbolického, a představuje jednak dráhu života, jednak cestu sebepoznání, tedy cestu k vlastní duši a za vlastním svědomím, a konečně je cesta povahy dialogické, uskutečňovaná jednotlivými promluvami postav: „Přetékájící proud silných řečí se zarazil dole na rozcestí. Dali se tou lepší cestou nalevo.“¹⁶² Putování našich hrdinů přitom probíhá přímo, jednotlivé události se vyvíjejí chronologicky, pouze s výjimkou snových nebo vzpomínkových odboček, které slouží především jako únik od reality a běžně se objevují v autorových textech již od prvních próz, především pak v emocionálně vypjatých pasážích. Zároveň je jejich alegorická pouť, po vzoru tradičních cyklických eposů, uskutečňována v kruhu, neboť začíná i končí smrtí. Rudolf s Václavem nejprve zavraždí hajného, ba co je možná více podstatné, ještě před tím zabijí srnce a v závěru potom sami umírají, přirovnává se právě k lesní zvěři: „Už je nám to prisouzeno, že se máme státi právě takovými chudáky, jako jsou srnci a zajáci a všechna ta ostatní uštvaná zvěř...“¹⁶³ Příznačně se motiv kruhu explicitně objevuje v samotném závěru prózy, kdy Ruda s Václavem bloudí v bukovém lese: „Skutečně, je to zase onen bukový les, [...]. „Jak to přijde? Museli jsme se nějak stočit do kruhu. Ale jak se nám to mohlo stát?“¹⁶⁴ Čapek nám tím

¹⁶² ČAPEK, J. *Stín kapradiny*. Praha: Československý spisovatel, 1975. s. 57.

¹⁶³ Tamtéž, s. 110.

¹⁶⁴ Tamtéž, s. 134.

ukazuje, že vše, co člověk ve svém životě učiní, se mu v kruhu zase vrátí zpět, neboť to je jediná spravedlnost na světě, že každý lidský čin má svůj nevyhnutelný důsledek.

Postavy se pohybují ve velice přesně vymezeném a zcela konkrétním prostředí, jímž jsou pravděpodobně míněny Malé Svatoňovice (krajina Čapkova dětství), které ohraničuje neviditelná hranice lesa, již hrdinové nemohou za žádnou cenu opustit. Les, objevující se poprvé už v předmluvě ke *Krakonošově zahradě*, je v novele personifikován a neustále znovu tematizován: „Je to nádhera,‘ rozkochává se amatér, zakusuje se vyceněným objektivem do zelené lesní krajiny. ‚Bez mála tři čtvrtě hodiny už jedeme a pořád hluboký les. [...] ‚Nu, to je opravdu les,‘ míní druhý a rozhlíží se poněkud roztržitě dokola.“¹⁶⁵ Lesní krajina zprvu oba prchající muže chrání: „Mír, dýchá všechna dálava; hrudí obou kamarádů dme se síla neomezeného spoléhání. Natřásajíce libostí své údy, vydávají se na další pouť. [...] Mlčky jim houština poskytuje průchod, nevztahujíc za nimi svého větroví, aby je zadržela.“¹⁶⁶ Postupně se však stává mnohem spíše vězením než útočištěm, neboť je od počátku svědkem jejich zločinu, z něhož je neustále usvědčuje a dožene je tak spolu s obživlými mrtvými až k jejich smrti: „Těžko je Vaškovi uprostřed prastarého žulového kamení, v šeru deště a lesů. Vane jimi příliš chladný dech.“¹⁶⁷

S blížícím se závěrem les počíná splývat s postavami, s nimiž se pytláci na svém útěku setkávají: „To vojsko dívek, co to má znamenat? [...] barva jejich šatů je olivově zelená: toť les. Toť les. Toť les, ulekli se násilníci, ano, odtud se to vzalo! A tu si Ruda vzpomněl na zabitého hajného...“¹⁶⁸ Stále více je přítom pronásleduje přízrak zabitého hajného a četníka, symbolizující jejich svědomí, až nejsou téměř schopni rozlišit mezi snem, představou a skutečností (jako příklad uveďme neobjasněnou postavu Vládece lesů, kázající oběma vrahům pokoj a mír). Vysílení a poblouznění vlastním strachem se ve vzpomínkách vracejí k úplně obyčejným šťastným okamžikům jejich životů, jakým např. pro Václava byla vesnická pouť. Čapek znovu ukazuje, že lidské štěstí nespočívá v penězích, moci či slávě, ale v každodenních maličkostech. To už je však pro oba zločince pozdě, neboť je dohánějí četníci a lidé z blízké vsi. Smrt, která záhy přichází, však pro ně není ani tolik trestem, jako spíše vysvobozením: „Vrahu! Vrahu! vykřikly pušky. Smrt! Zaječely pistole. [...] Václave Kalo! uslyšel zas znovu volati. S Rudou je

¹⁶⁵ ČAPEK, J. *Stín kapradiny*. Praha: Československý spisovatel, 1975. s. 18.

¹⁶⁶ Tamtéž, s. 22 a 24.

¹⁶⁷ Tamtéž, s. 65.

¹⁶⁸ Tamtéž, s. 101.

konec, teď volají mne. Vyskočila v něm podivně sladká představa širé lesklé hladiny na obzoru s mlžným nástinem modravých hor. To už si nasadil revolver k čelu a spustil. Bože, co dělám, vždyť tam bude ten hajný, poděsil se. Ale už bylo pozdě: uviděl veliký sršící oheň a pak byla jen tma. Je po nich, řekli mužové, a tak by to nemělo být: vyhnuli se trestu.“¹⁶⁹ Čapek se tak zde v otázkách po smyslu života a smrti započatých v *Lelii* přiblížil k odpovědi, již tomuto jeho nejvýraznějšímu motivu snad dal závěrečný *Kulhavý poutník* a dvojice posmrtně uveřejněných knih.

Ačkoliv je kriminální balada *Stín kapradiny* výrazným odbočením z cesty Čapkovy nedějové prózy, dobovým čtenářům a kritikům tento jeho krok stranou zřejmě nevadil. Na začátku 30. let, kdy byla kniha vydána, se totiž právě forma balady v próze stávala hojně užívanou literární formou, neboť v postupně houstnoucí atmosféře těchto let autorům umožňovala dobrý způsob vyjádření se k základním otázkám lidské existence (z dalších autorů zmiňme např. bratra Karla Čapka, Vladislava Vančuru, Františka Langra nebo Ivana Olbrachta).¹⁷⁰ Čapek sám byl velice potěšen recenzí svého přítele Josefa Floriana, který o jeho próze napsal: „Knížku jsem hned přečetl na jednu zápraž, a musím spravedlivě říci: Tohle se Vám podařilo!“¹⁷¹ A i všeobecně se balada dočkala převážně pochvaly, stala se jedním z vůbec nejoblíbenějších a nejrecipovanějších autorových děl, a v roce 1930 za ni dokonce byla Josefu Čapkovi udělena Státní umělecká cena. Zároveň svou dialogickou formou, postavou poutníka a rozvažováním o základních otázkách lidské existence novela předznamenala za Čapkova života poslední publikovanou filozofickou knihu esejí.

¹⁶⁹ ČAPEK, J. *Stín kapradiny*. Praha: Československý spisovatel, 1975. s. 147.

¹⁷⁰ OPELÍK, J. *Josef Čapek*. Praha: Melantrich, 1980. s. 194–195.

¹⁷¹ ČAPEK, J. *Beletrie I*. Praha: Triáda, 2011. s. 361.

7. FILOZOFICKÉ ESEJE

Druhá polovina 30. let se v literární tvorbě Josefa Čapka, s výjimkou zanedbatelné *Diletantské povídky*, jež vyšla roku 1937 jako drobný soukromý tisk Kmene, nese v duchu jediné uveřejněné beletristické knihy *Kulhavý poutník*. Silná čtenářská odezva po vydání těchto Čapkových esejí v roce 1936 (v anketě *Lidových novin* o nejzajímavější knihu roku 1936 se ocitl *Kulhavý poutník* na celkově čtvrtém místě a v letech 1936–1937 se dočkal dokonce šesti vydání) přitom poněkud kontrastuje se skutečností, že se tato kniha vynořila z ticha po několikaleté odmlce a byla jednak poměrně vzdálená autorovým předchozím textům, ale hlavně zcela odlišná od soudobé české literatury. Traduje se také, že *Kulhavý poutník* byl první Josefovou knihou, která byla i pro Karla Čapka překvapením.¹⁷²

Proč Josef Čapek v netušeném závěru své beletristické tvorby sáhl právě po esejistickém útvaru, vysvětluje ve svých vzpomínkách jeho sachsenhausenský spoluvězeň Ivan Herben: „Už nikdy nebudu psát román,“ říkával Josef, „proč si má člověk vymýšlet všechny ty kulisy, závěsy a třepení, kterých potřebuje beletrista k tomu, aby vyjádřil prostou myšlenku? Ve filozofické esaji mohu říci rovnou, že věřím v Osud, a nemusím k tomu vymýšlet mnoho zbytečných slov...“¹⁷³ Již od svých literárních počátků se autor vyhýbal velkým epickým útvarům a příliš lineárnímu spění vypravování, nyní však tuto tradiční beletrii, vyprávějící fiktivní příběhy a zakládající se na spleťtém ději, vzrušujících historkách a překvapivém závěru, odmítal zcela. Neviděl smyslu v tom, když je hluboká myšlenka obalena zbytečnými okrasami a čtenář se musí všemožně namáhat, aby ji ve vší té zdobnosti vůbec našel, ba jestli vůbec. I proto se po vydání *Kulhavého poutníka* uchýlil k formě aforismu a za všechny zmiňme k tomuto tématu následující: „*Beletrizovaná myšlenkovost, žurnalistické, fejetonistické apoštoláty*. Podávat spasitelné ideje žoviálně vulgarizující formou = výprodej ducha za snížené ceny.“¹⁷⁴

Zároveň v této době stále tíživější necítil potřebu vymýšlet si smyšlené hrdiny a jejich vykonstruované příběhy, ale naopak pocíťoval nutnost obrátit se nejen k tomu nejobyčejnějšímu, nejvšednějšímu a nejreálnějšímu člověku, ale i k sobě samotnému. Vlivem dobových událostí a jistě i vlivem Čapkova zranění se tak jeho *Kulhavým*

¹⁷² OPELÍK, J. *Josef Čapek*. Praha: Melantrich, 1980. s. 202.

¹⁷³ Tamtéž, s. 207.

¹⁷⁴ ČAPEK, J. *Beletrie 2*. Praha: Triáda, 2010. s. 118.

poutníkem a aforistickou sbírkou *Psáno do mraků* uzavírá pomyslný kruh, propojující jeho tvorbu počáteční (především pak máme na mysli aforismy z prvotiny *Krakonošova zahrada* a prózy souborů *Lelio* a *Pro delfína*) s tvorbou závěrečnou. Stále z jeho psaní, více než cokoliv jiného, vystupují ony palčivé otázky každého jedince, jež si Josef Čapek kladl už od samého počátku: Kdo vlastně jsem? Jaké je mé místo na světě? Jaký má můj život smysl? Odkud a kam směřuji? A texty jsou opět zobecňující reflexí jeho vlastní životní zkušenosti a možná více než kdy dříve jsou obráceny spíše směrem k samotnému autorovi, než k širokému publiku, s nímž Josef Čapek, zdá se, ani příliš nepočítal: „Zde je asi to místo, kde zklamaný čtenář, docházející k mínění, že není co slibného čekat, knihu sklopne a odloží.“¹⁷⁵

Ústředním motivem esejistické knihy je motiv hledání a cesty, či až jakési metafyzické poutě. Ta se přitom na počátku 30. let stala také výrazným námětem Čapkovy malby (zmiňme např. olejomalby *Z podzámku* z roku 1933, *Neděle* z roku 1936 nebo *Krajina s křížem a holuby* z roku 1937, které zobrazují buď samotnou cestu, na níž jsou rozmístěny jdoucí postavy, nebo i rozcestí, znázorňující tak otázku volby). V *Kulhavém poutníkovi* ji můžeme vnímat ve dvou rovinách, jako cestu skutečnou a cestu symbolickou. Reálná pouť se přitom stává jen jakousi opěrnou kostrou celé prózy a rozhodující význam má putování symbolické, jež představuje cestu za poznáním, a především pak je metaforou lidského života a směřování. Hlavním hrdinou je přitom příznačně Poutník, který reprezentuje jedince sjednocujícího v sobě podvojnost Osoby (ta podle něho sestává ze sloučení těla, světa a sobělibosti) a Duše. Vedle této postavy vystupuje v knize ještě autorský subjekt, jenž je jednou pouhým vypravěčem, který pozoruje, komentuje a hodnotí děj, podruhé, a to mnohem častěji, se vyslovuje jako samotný autor (jakýsi autostylizovaný Josef Čapek), který formou monologu promlouvá ke čtenáři, jednak vede klasický dialog s nejrůznějšími personifikovanými jevy (např. s přírodou, mladostí či rozumem), jednak, a to především, hovoří s naším Poutníkem. Dialogickou formu, jež je zde právě dovedena do dokonalosti, přitom Čapek nastoupil už ve své kriminální baladě *Stín kapradiny*. Rozprávky mezi oběma subjekty plynou přirozeně a s nimi plyne také samotná cesta, která, protože dialog je povětšinou souhlasný, bez konfrontací či nedorozumění, ubíhá klidně, bez větších odboček či peripetií, směřující ke svému cíli.

¹⁷⁵ ČAPEK, J. *Beletrie 2*. Praha: Triáda, 2010. s. 22.

Cesta však našemu Poutníkovi není ani zdaleka tak přísně vymezena jako pytlákům z výše zmíněné prózy. Je to pout' neurčitá, ponejvíce určována náhodou, cesta mezi začátkem a koncem, mezi zrozením a smrtí, při níž Poutník neví, kam dojde, ba co více, není si jist ani tím, odkud jde a kým vlastně je: „Přicházím, odpovídá Poutník, ze svého zrození. Ale odkud jsem se to vlastně vydal, to nevím. Vyšel jsem ze svých rodičů [...]. Dozajista, vyšel jsem z organického [...]. A nepochybně také jsem vyšel z vesmíru, z kterého všechno, co jest, vychází. [...] Ale odkud jsem já, není mi známo. Ptal jste se, odkud a kam jdu, abyste z toho vysoudil, kdo asi jsem. – Ani to hrubě nevím.“¹⁷⁶ Je tedy podstatné, jak dokládá ukázka, aby člověk věděl, odkud a kam na své pouti směřuje, neboť teprve tak může skutečně pochopit svou vlastní podstatu. Přitom není důležité ono samotné poznání, ale cesta, již při hledání odpovědi každý jedinec podstoupí. I proto je Čapkův Poutník kulhavý, neboť mu tato zdánlivá vada umožňuje pozorně vnímat věci kolem sebe a stává se mu vlastně výhodou, neboť cesta s kulhavým doprovodem zdá se být přínosnější než putování s rychlým průvodcem. Zároveň svou vnější charakteristikou udržuje linii autorových chudáků a invalidů z raných próz a je typickým představitelem jeho obyčejného člověka: „Poutník, co ho znám, pokulhával svou cestou a do žádných [...] komplikací nevstoupil. Zhola nic [...] mimořádného se s ním za ta léta nedělo.“¹⁷⁷

Poutník se na své cestě potkává nejen s běžnými momenty lidského života, jakými je dětství, dospělost, stáří a nakonec i smrt, seznamuje se rovněž s přírodou, krajinou a lidmi a imaginárně se setkává také s jinými autory, jejichž výroky komentují, doplňují, vyvrací či potvrzují daný okamžik nebo poznání, s nímž se hrdina na své pouti střetává. Čapek tak zůstává věrný nejen své představě přirozeného běhu lidského života a dění, jenž beze spěchu spěje a dochází tam, kam je mu určeno, nýbrž také tradici, symbolizované právě výše zmíněnými citacemi, již vyzdvihoval už ve svých úvahách věnovaných umění. Jednotlivé citáty jsou zároveň také nejotevřenější reflexí autorovy osobní četby a jeho zájmu uměleckého i filozofického. K literárním vlivům se přitom přihlásili už oba mladí bratři Čapkové ve své *Předmluvě autobiografické* k raným prózám *Krakonošovy zahrady*: „Nepochybně četli to, čím tenkrát se kazila všechna mládež; i jich dotklo se kouzlo očí Jarryho Messaliny, i je očarovala Wildova Salome a Dorian Gray; také je dojímal Strindberg, Hamsun a Garborg a později Stendhal, znali

¹⁷⁶ ČAPEK, J. *Beletrie 2*. Praha: Triáda, 2010. s. 25.

¹⁷⁷ Tamtéž, s. 14.

Poea, Baudelaira a Huysmansa, [...]. Ale mluvil k nim v oné době take Hlaváček, Neumann a Dyk...¹⁷⁸ Vedle zmíněných autorů se v esejích *Kulhavého poutníka* objevují staří antičtí velikáni, křesťanští filozofové, uznávaní básníci evropští, a dokonce i čínští, parafrázován je také Starý zákon a minulí i současní literáti a filozofové čeští (objevuje se zde např. i citace Čapkova přítele T. G. Masaryka nebo pasáž ze sbírky Františka Halase *Staré ženy* z roku 1935). Nejčastěji citovanými autory jsou William Shakespeare, jenž zabírá rozhodně první místo, Sapphó, J. W. Goethe, K. H. Mácha a J. A. Komenský, jehož knihu *Labyrint světa a ráj srdce* Čapkův text alegoričností své poutě připomíná.

Kulhavý Poutník se však neodvrací od světa, po němž putuje, jako to činí hlavní postava Komenského knihy: „Ne, nechci tím nijak říci, že tam, na druhé straně, má teprve býti snad to pravé, to lepší, proti čemu to zdejší je jen bezcenným brakem...“¹⁷⁹ Dochází sice k poznání, že pravé hodnoty a útěchu přede všemi boly života může člověk nalézt v sobě sám (k tomuto závěru ostatně došel již pohádkový Josef Čapek v dřívější *Pohádce o mně*), konkrétně ve své Duši, ale zároveň si je vědom, že všechno, co člověk na své cestě životem potkává, k němu tak nějak patří, a je tudíž jeho běžnou součástí. I smrt je podle Čapka přirozenou součástí života, neboť vše již svým zrodem spěje k zániku a tato konečnost všeho je snad jedinou jistotou každého bytí. Jakoby zde však již autor ze smrti nepocíťoval strach tak, jak jej vyjadřoval ve svých prvních prózách *Lelia*, nesymbolizuje pro něho už ani vysvobození z krutého světa, jímž byla pro pytláky ze *Stínu kapradiny*, není s ní smířen a vyrovnán, nýbrž je s ní zde, na konci své literární cesty, zcela ztotožněn. Stejně tak, jako nemá význam děsit se života, nemá smysl hrozit se ani smrtí: „...není nikterak mým záměrem strašiti kohokoliv smrtí. Co by nám zbylo dobrého na životě, kdyby nám věci přirozené měly být lhostejnými!“¹⁸⁰

Právě věci přirozené a události zcela běžné, až obyčejné, jsou hlavní náplní *Kulhavého poutníka*. Čapek si po vzoru svých sebraných statí *Nejskromnější umění* a *Málo o mnohém* všimá nejběžnějších zážitků lidského života, všeho, s čím se snad každý člověk v životě potkává: „Nehodlám zde totiž mluvit o ničem, co nikdo nezná, nýbrž právě o tom, co všichni znají. Co nikoho neudiví ani nepřekvapí a co se mnoha lidem ani nezdá hodno pozornosti a úvahy.“¹⁸¹ Pohybuje se přitom vždy jaksí mezi

¹⁷⁸ ČAPEK, J. a K. *Spisy II: Ze společné tvorby*. Praha: Československý spisovatel, 1982. s. 14.

¹⁷⁹ ČAPEK, J. *Beletrie 2*. Praha: Triáda, 2010. s. 29.

¹⁸⁰ Tamtéž, s. 17.

¹⁸¹ Tamtéž, s. 22.

dvěma póly: mezi zrodem a zánikem, životem a smrtí, světlem a tmou, velikostí a nepatrností, neboť není na světě jen jediná pravda a jediné dobro. „Jsem maximalistou, kterému i málo stačí. Jsem rád, jak tady jdeme, že svítí slunce, ale líbí se mi to také v podmraku. [...] Vždycky tu něco je, vždycky je ve všem všechno.“¹⁸² říká Čapkův Poutník. Autor je stále, či možná ještě více, fascinován každodenními maličkostmi a všedním životem, v jehož přirozeném koloběhu spatřuje všechnu krásu světa. A ačkoliv otázky, jež si na své cestě klade, jsou, jak jsme již předeslali v úvodu, zcela v duchu prozaického *Lelia*, odpovědi jsou oproti tomu naprosto „neleliovské“. Jestliže se totiž postavy zmíněného souboru děsily své vrženosti, nahodilosti a malosti, kulhavý Poutník se z těchto svých vlastností naopak raduje: „Hleďte, při ohromném provozu vesmíru je možno považovati sám holý fakt vlastního života za úspěch, ba za něco jako vyznamenání; při nedbalosti zase, jaká je – pochopitelně – nezbytnou součástí takového drtivě mohutného provozu, za jedinečnou náhodu, tedy za dobrodružství.“¹⁸³

A tak Josef Čapek, alespoň co o tom může vypovědět jeho *Kulhavý poutník*, našel na své otázky z 10. let konečně možná trochu uspokojivé odpovědi a od pochybností o přijetí své tvorby literární, a především pak výtvarné, také snad došel určitého klidu: „Čtenáři, asi se cítíš ošizen; dávno tě snad omrzelo naslouchati řečem Kulhavého [...]. Tak tedy, nebylo toho více, než jako kdyby neumělý pokoušel se preludovat na velice velikých varhanách. [...] Ty však jsi kritičtější. A tak tedy pochybuj si dle libosti o autorovi; ale nemusíš proto pochybovati též o těch varhanách.“¹⁸⁴ Řečeno jeho slovy nastoupil cestu od Osoby k Duši, neboť: „To Osoba je činorodá; Osoba se chce, musí uplatnit, rvát se o chleba i pozici, ničiti druhé, míti úspěch. To duše ne; [...]. Duše není zjištná; [...]. Trvá, zvláště pasivní, neuplatněná a neprokázaná; [...], trvá věrna drahému tělu zrozenému, jednajícimu i umírajícimu...“¹⁸⁵ Zároveň by duše „...nebyla duší, kdyby se nenapíjala za svým maximem.“¹⁸⁶ V podvojnosti Osoby a Duše odráží se dvojakost samotného Josefa Čapka, od počátku se pohybujícího mezi volbou tvorby výtvarné a literární, mezi touhou malovat a psát tak, jak by se mu chtělo, a tak, jak by se to mělo správně, mezi nevšímavostí a uznáním,

¹⁸² ČAPEK, J. *Beletrie 2*. Praha: Triáda, 2010. s. 28.

¹⁸³ Tamtéž, s. 31.

¹⁸⁴ Tamtéž, s. 113.

¹⁸⁵ Tamtéž, s. 48.

¹⁸⁶ Tamtéž, s. 83.

a jistě také mezi tím, čeho chtěl docílit a čeho nakonec skutečně docílil. „Divně svobodné i nesvobodné. Jednou nohou v řádu, tou druhou – asi je to ta kulhavá – mimo něj. Vlastně tedy jakási poloviční divokost.“¹⁸⁷ hodnotí své postavení ve společnosti sám Josef Čapek. Zdá se však, že v esejích *Kulhavého poutníka* byl autor konečně se svými volbami, tvorbou i přijetím vyrovnán, a zároveň nejspíš právě tato jeho vytrvalost a nezlomnost Duše dala vzniknout i jeho zcela závěrečným textům, jež se však svého vydání dočkaly až po umělcově smrti.

¹⁸⁷ ČAPEK, J. *Beletrie 2*. Praha: Triáda, 2010. s. 110.

8. POSMRTNĚ VYDANÁ DÍLA

Až za úplným horizontem autorova života leží dvě posmrtně vydané knihy *Básně z koncentračního tábora* z roku 1946 a *Přáno do mraků* z roku 1947. „Vznikaly z niterného nezbytí, ale zároveň nenuceně, jako deníkový doprovod tragicky se nachylujícího životního údělu: nebyly započaty, programovány jako knihy, knihami se staly až od určitého okamžiku. Čapek dbal o jejich dotvoření a uchování – u aforismů se postaral o titul a dataci [...], u básní zase, pokud jen mohl, usiloval o přesnější a tím definitivnější výraz –, ale jejich zveřejnění nadobro ponechal náhodě.“¹⁸⁸ Druhou zmíněnou knihu autor sice dokončil, ale nikomu se o ní nezminil. A tak se jeho aforistické texty, vznikající v posledních letech jeho svobodného života, na světlo světa dostaly až v roce 1943, kdy musela Čapkova rodina postoupit svůj domov k obývání prominentnímu příslušníkovi SS a kdy autorovy rukopisné sešity náhodou během stěhování objevila jeho žena Jarmila.¹⁸⁹

Čapek si své myšlenky zapisoval již od roku vydání *Kulhavého poutníka* a nejspíš by v zápisech pokračoval, nebýt jeho zatčení gestapem 1. září roku 1939 v Želivě. V tomto svém tvůrčím období se již zcela distancoval od literárních druhů, z nichž sestávalo jeho slovesné umění doposud, tedy od klasické beletristické prózy a dramatu, a věnoval pozornost spíše žánrům u něho až do té doby opomíjeným (míníme tím hlavně jeho zvýšený zájem o poezii, jak ji reflektoval např. v *Kulhavém poutníkovi* či v některých svých aforismech: „Verše, dobré verše, jsou pravda; romány neobsahují tolik věrohodnosti.“¹⁹⁰), a především pak se upínal stále více ke své činnosti žurnalistické (o čemž svědčí téměř zdvojnásobený počet uveřejněných článků za rok v rozmezí let 1937–1939 a žádná tvorba beletristická), která mu umožňovala nejrychleji a v nejširší možné míře informovat národ o blížícím se nebezpečí. Ve svých sloupcích a satirických politických kresbách (z nejznámějších zmiňme např. cyklus *Diktátorské boty* vydaný knižně roku 1937), jež se mu staly jediným prostředkem boje proti nadcházejícím událostem, reflektoval soudobé dění a naléhal na vědomí každého občana zatím svobodného československého státu.

¹⁸⁸ OPELÍK, J. *Josef Čapek*. Praha: Melantrich, 1980. s. 201.

¹⁸⁹ Tamtéž, s. 201.

¹⁹⁰ ČAPEK, J. *Beletrie 2*. Praha: Triáda, 2010. s. 298.

Podobně, ač naopak zcela neveřejně, si počínal i při zapisování svých myšlenek jednotlivých sešitů *Psáno do mraků*. Forma aforismu mu přitom nebyla nikterak cizí, vždyť již čtvrtá jeho vydaná kniha *Krakonošova zahrada* obsahovala oddíly *Aforismy I*, *Aforismy II* a rovněž aforistický oddíl *Člověk a zvíře*, věnované však především ženské tematice. Nicméně i v textech, v nichž bychom to nejspíš jen stěží čekali, *Nejskromnější umění* a *Málo o mnohém* se objevují pasáže, jež pozdější Čapkovy zápisy výrazně připomínají. Ačkoliv se oba soubory primárně vyjadřovaly k otázkám umění, coby původně novinové články byly rovněž reakcí na soudobé dění a mravy. Za všechny uveďme příklad prózy *Letoráz*: „Po svérázu přichází na nás letoráz. Po letorázu může přijít jako zvláštní projev našeho horlivého národního ducha už jen nehoráz.“¹⁹¹ A přesně v tomto duchu, o dvě desetiletí později, vznikaly i deníkové zápisy knihy *Psáno do mraků*. Nutno přitom podotknout, že jak forma deníku, tak forma aforismu nebyly v této době, s výjimkou posmrtně vydaného souboru aforismů Ladislava Klímy *Arkanum. Cogitata. Sentence* z roku 1934 a deníkových konfesí Jakuba Demla ze svazků *Šlépěje* z období let 1930–1937, v české literatuře významněji zastoupeny.¹⁹²

Knihy je přitom pestrou ukázkou autorova širokého okruhu zájmů, z jejichž značného množství v následujících odstavcích zmíníme alespoň ty nejčastější. Jedním z velkých Čapkových témat je otázka původu a smyslu umění a poslání autora – umělce. V postojích k umění byl přitom Josef Čapek stálý, neboť pro něj pořád představovalo nejen zdroj obživy a poslání, nýbrž i životní lásku: „Ba ne, umění není ‚služba‘ (zákazníkovi, tím méně ve smyslu dokonce nějaké oběti!). – Umění je osud.“¹⁹³ Stále toužil po propojení umění s obyčejným životem a určoval jej především všednímu prostému člověku: „Nikdy a nikde se ve velikém umění ani v nejhorečnejších vidinách nevyfantazirovalo nic, co by nějak nenáleželo k podobě života.“¹⁹⁴ I proto mu bylo umění blízké řemeslu, avšak nesmělo se stát jenom tím: „*Uměti své řemeslo*. Umění přece není řemeslem. – Tedy uměti své umění? Umění nikdy není dosti uměním.“¹⁹⁵ Umělec byl pro Čapka puzen neustálou snahou po umění, jež však není jakousi jemu vnější honbou za uznáním, nýbrž niternou vnitřní potřebou najít a vyjádřit sebe sama. Tím se také vyrovnával a vyjadřoval k ne vždy příznivým ohlasům jak své tvorby

¹⁹¹ ČAPEK, J. *Knihy o umění*. Praha: Triáda, 2009. s. 107.

¹⁹² OPELÍK, J. *Josef Čapek*. Praha: Melantrich, 1980. s. 230.

¹⁹³ ČAPEK, J. *Beletrie 2*. Praha: Triáda, 2010. s. 117.

¹⁹⁴ Tamtéž, s. 138.

¹⁹⁵ Tamtéž, s. 121.

literární, tak, a to především, své tvorby výtvarné: „*Veřejnost si vykrmuje své miláčky*. Úspěch: chvála posiluje, ale zavazuje, spoutává. (Nerozumění: hana skličuje, ale nechává umělce svobodným.)“¹⁹⁶ Umění bylo pro Čapka svobodným prostorem, o který se okrádají ti z umělců, kteří se přizpůsobují dobovému diktátu a všeobecnému vkusu. A přesně takovým svobodným umělcem se Josef Čapek snažil být, a jak snad dostatečně jeho tvorba dokládá, jím skutečně byl. Bohužel nejspíš právě proto se v dalším ze svých aforismů ptá: „Jestli někdy dostanu domovské právo v domácí kultuře?“¹⁹⁷

Zpovídal se také ze svého vztahu k žurnalistice, jež pro něho vždy představovala spíše překážku, jakousi brzdu na cestě za tím, čemu se chtěl věnovat ze všeho nejvíce – malování: „Žurnalistika – služba veřejnosti; příliš často jsem ji cítil jako těžké a krušné násilí na sobě samotném... [...] Můj život byl vlastně ustavičným vyrušováním a odváděním od toho pravého. Div že jsem se v tom docela nepotopil.“¹⁹⁸ Kriticky se přitom k novinářině nevyjadřoval jen ve vztahu k sobě samému, nýbrž i k jejímu obecně rozšířenému charakteru jako takovému: „*Tragika těchto časů*. Povrchnost této lidské hromady, která nedovede ani mluvit, ani mlčet. (Počínaje od novin.)“¹⁹⁹

Ve svých aforismech se vyslovoval také k nejrůznějším dobovým tendencím i nešvarům. Stále zdůrazňoval hodnotu poctivé, byť obyčejné lidské práce: „Hodnota i tzv. drobné práce je zajisté v tom, že i drobná práce je zásadně práce.“²⁰⁰ Za současnou zhoršující se situaci přitom vinil především lidskou nevšímavost: „Více zla pochází z lidské lhostejnosti než z přímé zloby.“²⁰¹ a soustředěnost jen na své zájmy na úkor vyšších cílů a společnosti: „Leckdo, aby si zachránil své živobytíčko, byl by ochoten obětovat za to vůbec všechnen život ostatní.“²⁰² Po vzoru *Adama Stvořitele* a především pak *Země mnoha jmen* Čapek varoval před sebedestruktivní tendencí lidského společenství: „Mnoho lidí je zmítáno neodvratitelným puzením zničit se po svém, po svém zákonu.“²⁰³ A hrozba další války byla mu děsivou představou, jež mazala

¹⁹⁶ ČAPEK, J. *Beletrie 2*. Praha: Triáda, 2010. s. 122.

¹⁹⁷ Tamtéž, s. 125.

¹⁹⁸ Tamtéž, s. 132.

¹⁹⁹ Tamtéž, s. 154.

²⁰⁰ Tamtéž, s. 336.

²⁰¹ Tamtéž, s. 120.

²⁰² Tamtéž, s. 342.

²⁰³ Tamtéž, s. 157.

význam každého jedince: „Abychom se nemýlili: když nejde o hesla, o charitu, sentimentalitu, když to jde do tuhého, nemá ani v tomto civilizovaném světě život valnou cenu. Netřeba dnes dokazovati.“²⁰⁴ O soudobém uspořádání společnosti tak neměl Čapek příliš valné mínění, neboť si dle něho nevážila opravdových hodnot a hnala se, jak jinak než za uznáním, penězi a mocí: „Společnost smyslná, požívačná, povrchní, surová, pyšná; a to je dnes právě mír.“²⁰⁵

Reflektoval tak, čím více se temnilo, nastupující tíživou atmosféru, která se odrážela také v jeho obrazech (za všechny zmiňme např. obrazy *Ohníčky* nebo *Těžko*, oba z roku 1937). Kriticky se rovněž vyjadřoval k soudobým tyranským systémům. O levicovém smýšlení např. napsal: „Komunismus počítá s člověkem jen jako s danou, podmíněnou, neproměnnou a disciplinovatelnou přírodní a sociální specií...“²⁰⁶ O nastupujícím německém nacismu zase: „*Politika na účet svobody*: Bytosti temnot, chtějíce panovati nad světlem, co mohou přinášeti jiného než temnotu?“²⁰⁷ Snad ještě více než kdy dříve zdůrazňoval hodnotu svobody: „Člověk nemá být zneužíván za nástroj člověka druhého.“²⁰⁸, neboť ta pro něho představovala jedno ze základních lidských práv: „Svoboda není žádný nebetyčně nedosažený ideál; je, musí to být prostý vezdejší statek.“²⁰⁹ Svou milovanou vlast proto, byť skrytě, nabádal ke statečnosti: „Je třeba hroziti se války, nelze však třásti se v bitvách.“²¹⁰ a složení zbraní po Mnichovské dohodě komentoval hořkou satirou: „*V zastoupení národa*. Obléknou si proužkované kalhoty, na hlavu cylindr a jdou si pro pár facek.“²¹¹ a výtvarně i svými vůbec posledními malířskými cykly posmrtně nazvanými *Oheň* z rozmezí let 1938–1939 a *Touha* z roku 1939 (zamýšlen byl přitom ještě třetí cyklus, který měl oslavovat vítězství, a z něhož se dochoval jen náčrt tužkou – motiv kohouta, vítajícího nový den).

Rovněž se zde, což nás nejspíš ani příliš nepřekvapí, nevzdal svého pátrání po smyslu lidského života a vymezení každého jedince ve světě, a zároveň je v těchto svých textech, snad ještě více než v esejích *Kulhavého poutníka*, osobní a otevřený.

²⁰⁴ ČAPEK, J. *Beletrie 2*. Praha: Triáda, 2010. s. 163.

²⁰⁵ Tamtéž, s. 164.

²⁰⁶ Tamtéž, s. 147.

²⁰⁷ Tamtéž, s. 291.

²⁰⁸ Tamtéž, s. 338.

²⁰⁹ Tamtéž, s. 342.

²¹⁰ Tamtéž, s. 243.

²¹¹ Tamtéž, s. 332.

Člověk pro Čapka představoval malý zázrak, který ho nepřestával fascinovat: „Jak nicotně maličký, ztracený ve vesmíru – jak veliký a cenný v životě – právě toto je člověk.“²¹² Život byl pro něho přítom vždy, a nereflektuje to zde rozhodně poprvé, jakousi binární opozicí, volbou mezi tím, či oním, avšak právě mezi těmito dvěma póly se pro něho skrývala jeho pravá podstata: „Trpím životem? Jak bych netrpěl! Miluji život? Jak bych nemiloval! – Je v tom tedy rozpor? – Ba ne, je v tom život sám!“²¹³ Otázky, jež se člověku rodí jedna za druhou, přítom nelze všechny zodpovědět: „(Mám samá *ale*. Ale jak bych nenamítal, musím-li přijímat tolik neobsáhnutelného?)“²¹⁴ a jednou z velkých neznámých Čapkovy stále zůstávala smrt: „Jak bychom mohli pochopiti smrt, když ani život nemůžeme dostatečně pochopiti?“²¹⁵ V úvahách směřovaných k sobě samému byl mnohdy velmi kritický: „A přece: *Mám přátele!*, musím si říci s údivem. A se stejným údivem: Čím jsem si je zasloužil?“²¹⁶ Na konci své pomyslné cesty však snad konečně nachází smysl života, jímž se mu stala láska: „Proč mám rád svou ženu, své dítě? Proč za ně skládám svůj život? Asi že si to zaslouží, asi že si to zasloužím já. Asi že je to zaručeně v řádu života. Aspoň něco pevného, ty nepevný člověče!“²¹⁷

„Kniha, která je něčím jiným, než měla být. Myšlena subjektivně, [...], potřeba ujistiti se, že tento život a svět je spíše dobrý než špatný [...]. Ale kniha stala se obrazem toho, co všechno se na událostech do mysli tlačilo: otázky dočista subjektivní, všelidské národní. [...] Ze svědectví o osobě stala se svědectvím časů...“²¹⁸ zhodnotil *Psáno do mraků* Josef Čapek. Přesto však se jeho deníkové záznamy nezdají být více výpovědí doby, ale mnohem spíše jeho osobní zpovědí, v níž dává čtenářům, byť se zpožděním jednoho desetiletí, nahlédnout do svého soukromí, tužeb a životních pocitů, z nichž nejniternější jsou snad aforismy věnované bratru Karlovi: „(Ach, Karle, kus mé bytosti s tebou zemřel!) [...] Můj bratře, ubohý, povznesený, netečný, víš ty, že jsi mrtev?“²¹⁹ Oč skromnější byla forma a rozsah jednotlivých Čapkových myšlenek, tím

²¹² ČAPEK, J. *Beletrie 2*. Praha: Triáda, 2010. s. 337.

²¹³ Tamtéž, s. 129.

²¹⁴ Tamtéž, s. 153.

²¹⁵ Tamtéž, s. 350.

²¹⁶ Tamtéž, s. 156.

²¹⁷ Tamtéž, s. 217.

²¹⁸ Tamtéž, s. 379.

²¹⁹ Tamtéž, s. 370.

větší byla jejich hloubka a přímočarost. V dobách nejtíživějších, kdy bylo potřeba na každý nový podnět, na každou rodící se nespravedlnost reagovat co nejrychleji a nejpříměji, zvolil sobě právě Josef Čapek útvar tak stručný a výstižný, jakým byl právě aforismus. Jeho kniha začíná: „*Necht' nemyslím jen ve slovech!*“²²⁰ a příznačně končí: „A dost. Život se nepíše; žije se.“²²¹ Škoda jen, že ač jeho aforismy řaly rovnou do živého, nebylo jim dlouhou dobu dáno dostat se za hranice autorovy pracovny.

Ještě v končícím období míru byli oba bratři Čapkové vyzýváni přáteli, aby uprchli za hranice své vlasti: „...vím o dopisu, pozvání anglického spisovatele, který mu nabízel v Anglii svůj domov, a který jsem již po jeho odchodu nenašla...“²²² napsala ve svých *Vzpomínkách* Čapkova žena Jarmila. Oba tuto možnost shodně zamítli, neboť by nedokázali opustit svou milovanou vlast v dobách nejtěžších. Karel Čapek zemřel krátce po Mnichovské dohodě 25. prosince roku 1938, Josef Čapek byl, pro svou silnou a intenzivní angažovanost v protifašistickém zápase, zatčen gestapem v rámci „akce rukojmí“ hned v první den vypuknutí 2. světové války. Z pražské věznice na Pankráci byl po několika dnech převezen do koncentračního tábora v Dachau a odtud 26. září do Buchenwaldu, odkud pochází jeho překlady anglické a španělské poezie a rovněž několik tužkových skic. Překladům, tentokrát i poezie norské, se Čapek podle svědectví Ivana Herbena věnoval i v Sachsenhausenu, kde byl vězněn od 26. června roku 1942, s výjimkou asi sedmitýdenního pobytu ve vězení na berlínském Alexanderplatzu. Z těch se však již nedochoval žádný, zachráněny naopak byly jeho sachsenhausenské kresby.²²³

Ve své kritice ke hře *Země mnoha jmen* v roce 1923 Jiří Karásek napsal: „Že Josef Čapek není básníkem, vidíte z pateticko-lyrických monologů Elana Chola. V nich burácí nejdívalnější plech, na nějž autor bubnuje, aby co nejvíce zalehaly uši posluchačům – ale analyzujte jeho volné verše: jsou složeny z vykřičníků a otázek, [...]. Vedle této napodobené, falešné poetičnosti zdánlivě vyššího koturnu padá autor vzápětí do nejvšednější prózy, do nejtriviálnějšího dramatického žargonu, [...]. *Země mnoha jmen* je básnický omyl...“²²⁴ A přeci dal Josef Čapek v úplném závěru své tvorby

²²⁰ ČAPEK, J. *Beletrie 2*. Praha: Triáda, 2010. s. 117.

²²¹ Tamtéž, s. 380.

²²² OPELÍK, J. *Josef Čapek*. Praha: Melantrich, 1980. s. 234.

²²³ ČAPEK, J. *Beletrie 2*. Praha: Triáda, 2010. s. 595.

²²⁴ ČAPEK, J. *Beletrie 1*. Praha: Triáda, 2011. s. 349.

vzniknout právě sbírce *Básně z koncentračního tábora*. Verše vznikaly až za jeho sachsenhausenského pobytu a Čapek na nich začal pracovat pravděpodobně po návratu z hrůzné berlínské věznice v prosinci roku 1942. První básně psal zřejmě z vlastního niterného popudu (bylo to právě čtyři roky, co zemřel jeho bratr Karel), další i na naléhání svých spoluvězňů. Ti mu rovněž pomáhali poezii přechovávat, opisovat a později i doručovat jeho ženě Jarmile. První texty se jí dostaly do rukou už během války (pomocí ilegálních balíčků či prostřednictvím vysokoškoláků propuštěných v rámci akce „17. listopad“, jejichž poslední skupina se ze Sachsenhausenu dostala domů v dubnu roku 1943), jiné až po jejím skončení.²²⁵

Forma básně, kterou si Josef Čapek zvolil, nás přitom nepřekvapí hned z trojice důvodů. Tím prvním z nich je fakt, že již jeho nejranější texty (a na myslí máme především *Tři prózy* a povídky souboru *Lelio*, oboje z 10. let) byly označovány nejen za obrazy v próze, ale rovněž také básněmi v próze. Ačkoliv tedy formálně byly zcela jiným žánrem, nebyly básně v kontextu autorovy tvorby rozhodně žádnou neznámou a jeho poetický jazyk, byť vyjádřen skrze prózu, měl počátky už právě zde. Dalším dokladem Čapkova vztahu k poezii je jeho vlastní reflexe nejrůznějších básníků českých, evropských i světových, jak o ní snad nejlépe svědčí eseje *Kulhavého poutníka*. Nad to se k poezii vyjadřoval také teoreticky a veliká míra uznání, jež tomuto uměleckému druhu přisuzoval, je snad nejlépe patrná z tohoto jeho aforismu: „Čím více je obraz básní, tím je – jakožto malba – v sobě pravdivější.“²²⁶, neboť v něm básnictví propojoval nejen s pravdou, nýbrž také se svým nejdražším malováním. A konečně nemohl se Josef Čapek formě básně vyhnout ani proto, že mu ve chvílích nejtěžších poskytovala nezbytnou úlevu a zároveň také, z literárních prostředků, jediný způsob vyjádření, neboť nebylo jistě dost dobře možné, aby v koncentračním táboře rozpracoval např. román nebo divadelní hru. Ke všemu, co jsme zde řekli, připojme ještě jednu důležitou poznámku, a sice že už před napsáním *Kulhavého poutníka* se autor právě těchto dvou žánrů, klasické beletrie a dramatu, definitivně zřekl, a tak byla poezie jediným a naprosto logickým vyústěním jeho literární tvorby.

Sachsenhausenské básně je možno pomyslně rozdělit do tří okruhů dle jejich povahy a zaměření. Jednu jejich rovinu zastupovaly verše reflektující a komentující, podobně jako Čapkova žurnalistika za svobodna, „běžný“ život v koncentračním

²²⁵ ČAPEK, J. *Beletrie 2*. Praha: Triáda, 2010. s. 595–597.

²²⁶ Tamtéž, s. 137.

táboře (např. básně *Vězeňská procházka I a II, Mřížemi* nebo *Prosinec 1944*), jenž se mu stal zároveň každodenní ukázkou všudypřítomného zla a znehodnocování lidského života (např. básně *Mrtvé z vozu, Té ohavnosti* nebo *Rakví*). Další vrstvu pak tvořily básně velice osobní, v nichž vzpomínal na bratra Karla (např. básně *Za bratrem Karlem, Vzpomínka na Karla* nebo *Ve výročí úmrtí*), na domov (např. básně *Z jara, Svlačec* nebo *V zlatavé záři*), k němuž se nejvíce vracel pomocí jednotlivých fází přírody nebo skrze motivy květin a zvířat, i na přátele (např. básně *Vzpomínka I a II, Místo dopisu* nebo *Přátelům*). Mnoho z nich samozřejmě věnoval své ženě Jarmile a dceři Aleně (např. básně *Stesk, Mé ženě* nebo *Štědrý den v táboře*).

Konečně třetí vrstvu *Básní z koncentračního tábora* tvořily verše, jimiž se Čapek jednak vyjadřoval k přetrvávajícím otázkám ohledně smyslu a určení umění, jednak ty, v nichž se vyrovnával s některými ze svých celoživotních témat. Umění, jak jej ve svých básních reflektoval, pro něj snad více než kdy dříve vznikalo z hlubokého propojení se životem, nikoliv tedy uměle, jen jako nějaká pouhá demonstrace výtvarného či slovesného umu: „Básníci imaginárních bolestí, / vy, kterým se život tak snadno protiví, / které zklamává, unavuje, děsí, / kteří si ho oškíváte, jím otráveni, / tady, kde já jsem, byste měli být, / uprostřed smutku, v samém středu běd, / zde se mnou, mezi tisíci podobnými: / zde byste mohli o hrůze a hoři pět!“²²⁷

Jedním z hlavních motivů sachsenhausenské poezie se stal také čas (např. básně *Čas příliš pomalý, Den i noc* nebo *Pátý rok*), což je autorova konstanta po celé jeho tvůrčí období, zde však nabyl svého definitivního výrazu. Jestliže hrdinům z povídek souboru *Zářivé hlubiny a jiné prózy* čas tu odkapával téměř nezatelně, tu utíkal, že se až nedal postřehnout, jestliže se pak postavám prozaických sbírek *Lelio* a *Pro delfína* už jen vlekl, zde se čas zastavil a nesl se v duchu věčného čekání. Jako by tak Čapek již svou povídkou *Trpělivost (Pro delfína)* předznamenal právě svých několik závěrečných básní nazvaných *Čekání*. Přesto všechno ani zde se autor nevzdával naděje a víry v lidské dobro. Sbírkou *Básně z koncentračního tábora* symbolicky i prakticky završil svou cestu za hledáním podstaty lidského života a základních lidských hodnot, které podle něho nespočívaly v ničem jiném než v lásce ke svým bližním i v lásce k samotnému žití. Smyslem bytí se na úplném jeho autorově konci jevil být život sám, se vším dobrým i zlým, ve zrození i smrti, stále binární, a právě proto život: „Co všechno viděly ty moje staré oči! / ty poznaly už tolik krutého a hrozného, / že měl by

²²⁷ ČAPEK, J. *Beletrie 2*. Praha: Triáda, 2010. s. 413.

se v nich tmítí smutek ze všeho. // Co všechno viděly ty staré moje oči! / ty uviděly tolik krásného a dobrého, / že měla by z nich zářit radost ze všeho. // Až jednou ty oči semkne věčný sen, / kus světa, v němž se dobré se zlým dělí, / a jeden lidský osud celý / v nich bude uzamčen.²²⁸

Navzdory přesvědčování a odporování svých spoluvězněných přátel nastoupil Josef Čapek 25. února roku 1945 do transportního vlaku jedoucího ze Sachsenhausenu do koncentračního tábora Bergen-Belsen, který se mu stal konečnou stanicí. Nejzazší datum, k němuž se podařilo svědecky doložit, že byl Josef Čapek ještě naživu, byl 4. duben téhož roku, jedenáct dní před osvobozením tábora britskými jednotkami. Zahynul nejspíš někdy mezi 5. a 24. dubnem roku 1945, kdy v táboře zuřila tyfová epidemie. Datum jeho smrti ani skutečný hrob neznáme, jeho symbolický hrob se nachází na vyšehradském hřbitově v Praze, kde byl pohřben i jeho bratr Karel.²²⁹

²²⁸ ČAPEK, J. *Beletrie 2*. Praha: Triáda, 2010. s. 418.

²²⁹ Tamtéž, s. 595.

ZÁVĚR

Josef Čapek byl autorem stálým jak po stránce formální, tak po stránce motivické. Jeho tvorba, až na drobné výjimky, jimiž máme na mysli především závěrečné aforismy z knihy *Psáno do mraků* a verše posledních *Básní z koncentračního tábora*, nezaznamenávala radikální proměny žánrů. Autor již od počátku pro své slovesné vyjádření volil formu kratšího prozaického útvaru nebo povídky, které mnohdy působily spíše dojemem na sebe navazujících obrazů, než textů vyprávějících nějaký příběh. Tento jejich rys byl určován Čapkovou podvojnou uměleckou povahou – na jedné straně byl sice literátem, na druhé však také malířem. Malování pro něho přitom vždy představovalo hlavní zájem, k němu se od svého uměleckého vstupu upínal a jemu se chtěl věnovat ze všeho nejvíce, a právě díky tomu se jeho texty vyznačují takovou mírou literární obraznosti. Ve *Třech prózách* byla kupříkladu zcela potlačena jakákoliv příběhová linka na úkor jednotlivých obrazů cesty, tanečního bálu nebo vodní krajiny, jež před námi vypravěč slovy maloval. Tato autorova tendence byla samozřejmě nejsilnější v samotných jeho literárních začátcích a s postupujícími léty se pomalu uvolňovala, až se jeho texty stávaly skutečně více literárními než výtvarnými a nabývaly zřetelnějších příběhových pasáží.

Nikdy se však Čapkova slovesná tvorba od jeho činnosti výtvarné neoddělila. Ruku v ruce se vyvíjely náměty jeho obrazů i próz, a tak např. titulní text souboru *Lelio* dal v roce 1914 vzniknout obrazu pojmenovanému *Figura zvaná Lelio*, povídka *Závojevá tanečnice* z následující sbírky *Pro delfína* zase pastelou nazvanému *Tanečnice* nejspíš z roku 1917–1918, a dokonce i autorovy zájmy teoretické, jako např. ty o umění přírodních národů, byly doprovázeny jeho malířstvím, v tomto případě např. olejomalbou *Černošský král* z roku 1920. Ale i naopak se např. Čapkovo kubistické období promítalo do jeho nejranějších výše zmíněných próz, jeho tzv. období chlapů dokonce předznamenalo vznik balady *Stín kapradiny* a jeho téměř závěrečný aforismus: „Aforismy. Hvězdičky. Kniha plná hvězd, inkoherentní, psána bez zámyslu do prázdna. Krása světa, krása věcí, růže, ptáci. Až strach, že člověk zemře a to všechno zhasne s ním, a ti, kdo jsou jeho, už nebudou nic mít, že pro něho už ničeho nebude.“²³⁰ jako by zase plně slovně vystihoval atmosféru před ním vzniklých obrazů *Modrá noc* z rozmezí let 1933–1937 a *Hvězdy* z roku 1936.

²³⁰ ČAPEK, J. *Beletrie 2*. Praha: Triáda, 2010. s. 380.

Kromě značné míry obrazného vidění se Čapkovy prózy vyznačovaly také až téměř úplnou absencí děje a nepřímocharým spěním vyprávění. Tuto tendenci výrazněji porušila teprve epická novela *Stín kapradiny* z počátku 30. let, v níž je naopak příběh rozvíjen velmi plynulou lineární formou, vystavěnou však ne na klasickém vyprávění, nýbrž vesměs na rozhovorech hlavních postav. Forma dialogu byla přitom pro autora velice příznačná, ať už se objevovala v jeho dramatech, kde byla přirozeně téměř nepostradatelná, nebo se uplatnila i v jeho za života poslední vydané knize *Kulhavý poutník* z druhé poloviny 30. let. Pomyslný dialog však Josef Čapek zahájil již na počátku svého tvůrčího období. Vždy jej vedl v první řadě se čtenářem, kterého pokaždé určitým způsobem namáhal, zkoušel a nutil k aktivnímu zapojení při konstruování významů svých slov i k zamyšlení nad sebou samým (velice zřetelná je tato tendence v jeho prvních samostatných knihách *Lelio* a *Pro delfína*, dále i v epickém *Stínu kapradiny* a filozofických esejích *Kulhavého poutníka*), a rovněž také s jednotlivými postavami svých textů (vyjma již zmíněná díla se toto autorovo rozmlouvání snad nejzřetelněji projevilo v jeho beletrii určené pro děti, v níž nevystupoval ukrytý za úlohou vypravěče, ale zcela oficiálně jako pan Čapek, který si povídá tu s dětmi, tu s Pejskem a Kočičkou), pomyslně však polemizoval i s dobou, jejími nároky a všeobecnými tendencemi, ať už tak činil zcela explicitně (jako ve svém fejetonu *Umělý člověk*, v němž parodoval soudobý nastupující futurismus), nebo naopak na úrovni umělecké metafory (tak např. dramaty *Ze života hmyzu* a *Adam Stvořitel* vyjádřil svůj názor na nejmladší avantgardní generaci i nově se formující poválečnou společnost), a konečně vedl svůj symbolický rozhovor také sám se sebou, neboť si neustále pokládal nejrůznější otázky, na něž ve svých textech hledal ty správné odpovědi nebo alespoň jisté uspokojivé možnosti.

Čapkův literární projev se velice rychle vyvíjel od počáteční rozvernosti a ornamentálnosti až k umírněné formě, která si však stále zachovávala notný smysl pro humor a um shovívavé ironie. Jeho jazyk byl veskrze jednoduchý, byť velice kultivovaný. Obešel se bez zbytečných příkras a vždy směřoval k samotnému jádru věci, jež nevystavoval ani příliš prostě, ani příliš zaobaleně a skrytě do nejrůznějších metafor, jak to činili mnozí autorovi současníci. Touto jednoduchou formou se Čapek snažil zjevovat pravou podstatu věcí a jevů, neboť si byl, i díky své činnosti publicistické, dobře vědom, že píše především pro obyčejného člověka. Svým jazykem, ač by nejspíš mohl, se nepovyšoval nad průměrného čtenáře, jemuž právě své články i knihy psal a věnoval, a kterému rovněž určoval veškeré umění, v jehož vztahu k

prostému životu každého jednotlivce, poctivé práci a každodenním maličkostem viděl jeho pravou podstatu. Z jeho slovesného vyjádření je tak patrný nejen značný přehled, sečtěllost a vzdělanost v oblasti literární i výtvarné, nýbrž také všeobecná idea humanity a lidský rozměr jeho slov.

Když jsme prve Josefa Čapka označili za stálého, nikterak jsme tím nemínili, že by snad byl autorem statickým, neboť je tomu právě naopak. V jeho literární tvorbě sice můžeme pozorovat konstantní témata a motivy, které se objevovaly buď snad téměř v každém jeho textu, anebo se pravidelně navracely a opakovaly, nezůstávaly však nehybné, nýbrž se spolu se zráním samotného autora vyvíjely až ke svému závěrečnému, definitivnímu vyznění. Mezi nejčastější z Čapkových literárních motivů patří např. motiv ženy (ženské postavy se přitom postupně proměňovaly ze secesních *femme fatale*, přes laškovně prostoduché charaktery hrdinek v *Lásky hře osudné* až na nositelky mravních zásad a opravdových hodnot, zpodobňovaných především skrze postavy matek, jako např. v dramatu *Země mnoha jmen*), téma umělého či zdokonaleného člověka (jemuž se Čapek bránil již v textech *Krakonošovy zahrady* a *Zářivých hlubin*, ad absurdum jej pak pojednal i v povídce *Opilec* ze souboru *Lelio* a toto své téma uzavřel satirickým fejetonem *Umělý člověk* a dramatem *Adam Stvořitel*, v nichž plně vyjevil nesmyslnost lidského snažení po dokonalosti, které nevedlo podle něho k ničemu jinému, než ke stále se znovu rodící nespokojenosti), anebo zcela naopak člověka přibližujícího se či připodobňovaného ke zvířeti (animální tematika se přitom objevuje nejen explicitně, jako např. v komedii *Ze života hmyzu* a pohádce *Povídání o pejskovi a kočičce*, ale rovněž symbolicky, jako je tomu kupříkladu v povídce *Syn zla* z prozaické sbírky *Lelio* nebo i v lyrickém *Stínu kapradiny*, v nichž lidské postavy v nejkrajnějších situacích nabývají právě divokého zvířecího vzezření).

Hlavními hrdiny jeho textů se ponejvíce stávaly postavy tuláků či poutníků, kteří jednak reprezentovali autorova preferovaného obyčejného člověka, jednak mu svou podstatou umožňovali otevírat a rozehrávat jeho nejdůležitější téma, jakým bylo pátrání po smyslu lidské existence a pozice člověka ve světě, započaté již téměř existenciální povídkou *Zářivé hlubiny* z 10. let. Více tyto úvahy ale rozvinuly až expresionistické prózy *Lelia* a *Pro delfína*, jež však byly ještě plné úzkosti a beznaděje. Oproti nim umělecké statě z 20. let, shromážděné v souborech *Nejskromnější umění* a *Málo o mnohém*, nabídly, vedle Čapkovy reflexe významu umění, už určité ukotvení člověka v jeho každodenních drobných radostech a poctivé lidské práci. Ke stejnému poznání doputovali i dva pytláci z balady *Stín kapradiny* a úplným završením tohoto snad

nejzávažnějšího autorova námětu byly filozofické eseje *Kulhavého poutníka* i obě posmrtně vydaná díla, v nichž Čapek nakonec došel, alespoň sám pro sebe, k závěru, že podstatou a smyslem lidského bytí je život sám se všemi jeho všedními krásami i strastmi a také láska, v níž spatřoval jeho pravé naplnění.

Život pro Josefa Čapka představoval vždy jakousi binární opozici – dobro a zlo, radost i utrpení, ale třeba také volbu mezi malováním a psaním, to všechno byl život, neboť neexistovala pro něho jen jediná pravda, skrývající se uprostřed, a vše, co člověk zažíval, bylo jeho přirozenou součástí, stejně jako jeho plynutí od zrození až ke smrti. A právě čas, který byl určujícím rozměrem lidského bytí, byl dalším z důležitých motivů autorovy literární tvorby. V prozaických prvotinách čas nabýval jakési zvláštní tekutosti, neplynul, obdobně jako příběhy v textech, lineárně, nýbrž se jednou valil nezadržitelnou rychlostí (např. v povídce *Mezi dvěma polibky* z knihy *Zářivé hlubiny a jiné prózy*), podruhé zase stál téměř nehnutě na místě (např. v povídce *Trpělivost* ze souboru *Pro delfína*). Postupně se však uklidňoval a odplýval pomalu a klidně, neboť nebylo pro Čapka kam spěchat. Lidský život, jímž byl neustále znovu fascinován, pro něho totiž představoval jen velice krátký úsek. „Jsem jen kulhavým poutníkem,“ říká ve své poslední za života vydané knize, „ale i tak dostalo se mi už zde více, než stačím obsáhnouti; jen malý kousek místa a času, a vidíš, ani to nestačím všechno spotřebovat.“²³¹

Nejspíš proto se jeho literární díla mnohým jevila být, vedle tvorby jeho generačních vrstevníků, jaksi pomalá, opomíjející nové tendence (formální i tematické) a směřování do budoucnosti. Své prózy totiž Čapek situoval nejčastěji do současnosti (s výjimkou několika antiutopických textů, dramatu *Země mnoha jmen*, fejetonu *Umělý člověk* a komedie *Adam Stvořitel*, které podávaly jeho skeptickou vizi nového, lepšího uspořádání společnosti; a rovněž vyjímaje jeho četné návraty do dětství) a jeho úvahy se dotýkaly nejrůznějších soudobých problémů (prózou *Sestup s Araratu* ze souboru *Pro delfína* např. přímo reflektoval událost 1. světové války). Zároveň však také vizionářsky otvíraly otázky, jež nebyly příznačné pouze pro dobu svého vzniku, nýbrž zůstávají aktuálními až dodnes, kdy tvorba Josefa Čapka není jen snad konečně uznanou a nezpochybnitelnou hodnotou literární, ale také výpovědí autorových hodnot životních, jeho skromnosti a nesmírné lásky k životu.

²³¹ ČAPEK, J. *Beletrie 2*. Praha: Triáda, 2010. s. 83.

POUŽITÁ LITERATURA

Primární literatura

ČAPEK, J. *Beletrie 1*. Praha: Triáda, 2011. ISBN 978-80-87256-56-5.

ČAPEK, J. *Beletrie 2*. Praha: Triáda, 2010. ISBN 978-80-8725-635-0.

ČAPEK, J. *Beletrie pro děti*. Praha: Triáda, 2013. ISBN 978-80-7474-077-0.

ČAPEK, J. *Dvojí osud. Dopisy Josefa Čapka*. Praha: Odeon, 1980. ISBN neuvedeno.

ČAPEK, J. a K. *Spisy II: Ze společné tvorby*. Praha: Československý spisovatel, 1982. ISBN neuvedeno.

ČAPEK, J. *Knihy o umění*. Praha: Triáda, 2009. ISBN 978-80-8725-609-1.

ČAPEK, J. *Lelio, Pro delfína, Stín kapradiny, Kulhavý poutník*. Praha: Lidové noviny, 2005. ISBN 80-7106-781-4.

ČAPEK, J. *O sobě*. Praha: Československý spisovatel, 1958. ISBN neuvedeno.

ČAPEK, J. *Publicistika 1*. Praha: Triáda, 2007. ISBN 978-80-86138-98-5.

ČAPEK, J. *Publicistika 2*. Praha: Triáda, 2012. ISBN 978-80-7474-064-0.

ČAPEK, J. *Stín kapradiny*. Praha: Československý spisovatel, 1975. ISBN neuvedeno.

Sekundární literatura

FORST, V. a kol. *Lexikon české literatury I (A-G)*. Praha: Academia, 2000. ISBN 80-2000-797-0.

FOUCAULT, M. *Archeologie vědění*. Praha: Hermann & synové, 2002. ISBN neuvedeno.

FOUCAULT, M. *Diskurs, autor, genealogie*. Praha: Nakladatelství Svoboda, 1994. ISBN 80-205-0406-0.

KOLDOVÁ, K. *Literární dílo Josefa Čapka*. České Budějovice: Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, 2013. ISBN neuvedeno.

NEWTON, K. M. *Jak interpretovat text: Kritický úvod do teorie a praxe literární interpretace*. Olomouc: Periplum, 2008. ISBN 978-80-86624-47-1.

OPELÍK, J. a J. SLAVÍK. *Josef Čapek*. Praha: Torst, 1996. ISBN 80-856-3992-0.

OPELÍK, J. *Josef Čapek*. Praha: Melantrich, 1980. ISBN neuvedeno.

PEČINKOVÁ, P. a Společnost bratří Čapků. *Malíř – básník: Vzpomínání na Josefa Čapka*. Praha: Academia, 2004. ISBN 80-200-1120-X.

PROPP, V. J. *Morfologie pohádky a jiné studie*. Jinočany: H&H, 1999. ISBN 80-86022-16-1.

SLAVÍK, J. *Josef Čapek*. Bratislava: Tatran, 1987. ISBN neuvedeno.

Tištěná periodika

ČAPEK, K. O slově robot. Glosa o: Původu slova robot. *Lidové noviny*. 1933, Roč. 41, č. 644, s. 12. ISSN neuvedeno.

TOMÁŠ, F. Josef Čapek ad usum delphini: Recenze na: Lelio, Pro delfína. *Právo*. 1998, Roč. 8, č. 34, s. 9. ISSN neuvedeno.

VAŘEJKOVÁ, V. Zapomenutá pohádka: Článek o: Pohádková tvorba Josefa Čapka. *Zlatý máj*. 1991, Roč. 35, č. 6, s. 327–329. ISSN neuvedeno.

Internetové databáze

Bibliografie české literární vědy (1961 – červenec 2012). Dostupné z: isis.ucl.cas.cz

Databáze české literární vědy (období 1945–1960 a od 1. srpna 2012). Dostupné z: aleph20.lib.cas.cz

Retrospektivní bibliografie (do roku 1945) – Lístková kartotéka v systému RETROBI. Dostupné z: retrobi.ucl.cas.cz

PŘÍLOHY

Následující bibliografické přílohy jsou rozděleny do pěti částí. První z nich, nazvaná *Autorská bibliografie Josefa Čapka*, vychází z uspořádání *Lexikonu české literatury* a z bakalářské práce *Literární dílo Josefa Čapka*, avšak je oproti oběma textům doplněna o nové poznatky i o nové knižní publikace, uveřejněné od roku 2013. Autorská bibliografie přitom informuje vždy pouze o prvním vydání každé knihy, neboť seznam všech vydání jednotlivých autorových literárních děl podávají ve své příloze publikace *Spisy Josefa Čapka* nakladatelství Triáda.

Druhá část příloh, pojmenovaná *Bibliografie literatury o díle a životě Josefa Čapka*, se zaměřuje na knihy pojednávající jednak o osobnosti Josefa Čapka, jednak o jeho tvorbě literární i výtvarné. Tato část přitom zahrnuje nejen odborné publikace (nejčastěji monografie nebo biografie), nýbrž také vzpomínkové knihy a beletrii o autorově díle a životě. Příloha vznikla rovněž na základě výše zmíněných zdrojů a taktéž byla oproti nim rozšířena nejen o jednotlivé publikace, ale především pak o oddíly *Bibliografie* a *Sborníky*.

Zbývající tři přílohové části zahrnují již pouze novinově či časopisecky uveřejněné texty, jež vyšly v rozmezí let 1911–2014. *Bibliografie článků o literárním díle Josefa Čapka* mapuje články týkající se literární tvorby Josefa Čapka, a to i včetně krátkých poznámek či komentářů vyjadřujících se k jednotlivým divadelním inscenacím autorových her, k filmovým zpracováním jeho knih či k překladům jeho děl do cizích jazyků. *Bibliografie článků o výtvarném díle Josefa Čapka* obsahuje texty věnující se veškeré výtvarné činnosti Josefa Čapka, nevyjímaje poznámky k jeho knižním ilustracím či divadelnímu výtvarnictví, rovněž jsou zde zahrnuty články, jež informují o výstavách, na nichž se objevila autorova výtvarná tvorba. A konečně *Bibliografie článků o osobnosti Josefa Čapka* podává přehled textů jakkoliv se dotýkajících osobnosti Josefa Čapka. Nejčastěji se přitom jedná o články věnované autorovým důležitým životním momentům a později také výročím, jeho publicistické, ediční i korespondenční činnosti, zahrnuty jsou ovšem rovněž texty informující o rodině Čapkových obecně, dále také o nejrůznějších výročních či vzpomínkových akcích. Nejspornější částí tohoto oddílu jsou jistě recenze vyjadřující se k publikacím věnovaným životu nebo dílu Josefa Čapka, jež jsou však do přílohy zařazeny proto, že se vždy, byť minimálně a až druhotně, o osobnosti Josefa Čapka zmiňují.

Články byly vyhledávány pomocí databáze Ústavu pro českou literaturu AV ČR a databáze Národní knihovny ČR ČNB, na jejichž základě byl vytvořen kompletní seznam všech textů, věnujících se přímo, či alespoň okrajově Josefu Čapkovi. Nejnovější a zároveň poslední zahrnuté články připadají k roku 2014, neboť vyhledávání v databázích bylo ukončeno 31. října 2014.

Bibliografické zápisy jsou ve všech přílohových částech řazeny chronologicky podle data uveřejnění, tedy od nejstaršího po nejmladší publikovaný text. Záznamy v prvních dvou částech dodržují klasickou citační formu knižní publikace a údaj ISBN udávají pro úplnost bibliografického záznamu. Následující tři části respektují běžné zvyklosti citační formy určené pro periodika, avšak doplňují tuto tradiční podobu o údaj informující jednak o druhu novinového příspěvku (např. článek, recenze, poznámka, komentář, glosa, oznámení apod.), jednak, a to je především podstatné, o obsahu tohoto příspěvku. Je tomu tak proto, že nebýt těchto informací, postrádaly by poslední tři přílohové části smysl, neboť by nebylo čtenáři pouze z názvu příspěvku zřejmé, čemu je věnován (např. jakému literárnímu dílu, jaké příležitosti apod.). Tyto tři bibliografie jsou zároveň kvůli svému rozsahu a pro usnadnění případného vyhledávání rozčleněny do jednotlivých desetiletí, počínaje 10. léty 20. století a konče rovněž léty 10., tentokrát však století 21.

PŘÍLOHA 1: Autorská bibliografie Josefa Čapka

Beletrie a práce o umění

ČAPEK, J. *Tři prózy: Procházka, Událost, Vodní krajina*. In Almanach na rok 1914. Praha: Přehled, 1913. ISBN neuvedeno.

ČAPEK, J. a K. *Zářivé hlubiny a jiné prózy*. Praha: Fr. Borový, 1916. ISBN neuvedeno.

ČAPEK, J. *Lelio*. Praha: Kamila Neumannová, 1917. ISBN neuvedeno.

ČAPEK, J. a K. *Krakonošova zahrada*. Praha: Fr. Borový, 1918. ISBN neuvedeno.

ČAPEK, J. *Můj tlustý pradědeček a loupežníci*. In Nůše pohádek – Díl 1. Praha: Pražská akciová tiskárna, 1918. ISBN neuvedeno.

ČAPEK, J. *Nejskromnější umění*. Praha: Aventinum, 1920. ISBN neuvedeno.

ČAPEK, J. a K. *Ze života hmyzu*. Praha: Aventinum, 1921. ISBN neuvedeno.

ČAPEK, J. a K. *Lásky hra osudná*. Praha: Aventinum, 1922. ISBN neuvedeno.

ČAPEK, J. *Pro delfína*. Petrkov u Německého Brodu: Bohuslav Reynek, 1923. ISBN neuvedeno.

ČAPEK, J. *Málo o mnohém*. Praha: Aventinum, 1923. ISBN neuvedeno.

ČAPEK, J. *Země mnoha jmen*. Praha: Aventinum, 1923. ISBN neuvedeno.

ČAPEK, J. *Umělý člověk*. Praha: Aventinum, 1924. ISBN neuvedeno.

ČAPEK, J. a K. *Jak vzniká divadelní hra a průvodce po zákulisí*. Praha: Aventinum, 1925. ISBN neuvedeno.

ČAPEK, J. a K. *Adam Stvořitel*. Praha: Aventinum, 1927. ISBN neuvedeno.

ČAPEK, J. *Ledacos*. Praha: Aventinum, 1928. ISBN neuvedeno.

ČAPEK, J. *Povídání o pejskovi a kočičce*. Praha: Aventinum, 1929. ISBN neuvedeno.

ČAPEK, J. *Stín kapradiny*. Praha: Aventinum, 1930. ISBN neuvedeno.

ČAPEK, J. *Dobře to dopadlo aneb Tlustý pradědeček, lupiči a detektivové*. Praha: Fr. Borový, 1932. ISBN neuvedeno.

ČAPEK, J. a K. *Devatero pohádek a ještě jedna od Josefa Čapka jako přivažek*. Praha: Aventinum, 1932. ISBN neuvedeno.

ČAPEK, J. *Jak se dívati na moderní obrazy*. Břeclav: Soukromý tisk k 7. sjezdu moravských knihomilů, 1935. ISBN neuvedeno.

ČAPEK, J. *Kulhavý poutník*. Praha: Fr. Borový, 1936. ISBN neuvedeno.

ČAPEK, J. *Diletantská povídka*. Praha: Kmen, 1937. ISBN neuvedeno.

ČAPEK, J. *Umění přírodních národů*. Praha: Fr. Borový, 1938. ISBN neuvedeno.

ČAPEK, J. *Básně z koncentračního tábora*. Praha: Fr. Borový, 1946. ISBN neuvedeno.

ČAPEK, J. *Psáno do mraků*. Praha: Fr. Borový, 1947. ISBN neuvedeno.

Ostatní práce

ČAPEK, J. *Album deseti grafických listů Josefa Čapka*. Praha: Veraikon, 1918. ISBN neuvedeno.

ČAPEK, J. *Osm linoleí*. Praha: Jílovská – Dobré dílo, 1919. ISBN neuvedeno.

ČAPEK, J. *Diktátorské boty*. Praha: Fr. Borový, 1937. ISBN neuvedeno.

ČAPEK, J. *Dějiny zblízka*. Praha: Fr. Borový, 1949. ISBN neuvedeno.

ČAPEK, J. *Veselý rok*. Praha: Státní nakladatelství, 1949. ISBN neuvedeno.

ČAPEK, J. *Josef Čapek a kniha*. Praha: Nakladatelství československých výtvarných umělců, 1959. ISBN neuvedeno.

ČAPEK, J. *Obrazy a kresby*. Praha: Národní galerie, 1979. ISBN neuvedeno.

ČAPEK, J. *Nejskromnější umění (katalog)*. Praha: Obecní dům, 2003. ISBN neuvedeno.

Korespondence

DYK, V., NEUMANN, St. K. a ČAPEK, J. a K. *Korespondence z let 1905–1918*. Praha: Československá akademie věd, 1962. ISBN neuvedeno.

ČAPEK, J. a B. REYNEK. *Nepřicházejí vhod. Josef Čapek – Bohuslav Reynek. Dopisy – Básně – Překlady – Prózy – Bibliografie*. Brno: Blok, 1969. ISBN neuvedeno.

ČAPEK, J. *Listy Josefa Čapka Mojmiru Helceletovi*. Prostějov: Soukromý tisk J. Glivického, 1974. ISBN neuvedeno.

ČAPEK, J. *Dvojí osud. Dopisy Josefa Čapka, které v letech 1910–1918 posílal své budoucí ženě Jarmile Pospíšilové*. Praha: Odeon, 1980. ISBN neuvedeno.

ČAPEK, J. a K. *Bratři Čapkové: Dopisy z mládí*. Praha: Společnost bratří Čapků, 1982. ISBN neuvedeno.

Výbory

ČAPEK, J. *Co má člověk z umění a jiné úvahy o umění z let 1912–37*. Praha: Umělecká beseda, 1946. ISBN neuvedeno.

ČAPEK, J. *Povídejme si, děti*. Praha: Státní nakladatelství dětské knihy, 1954. ISBN neuvedeno.

ČAPEK, J. *Moderní výtvarný výraz*. Praha: Československý spisovatel, 1958. ISBN neuvedeno.

ČAPEK, J. *O sobě*. Praha: Československý spisovatel, 1958. ISBN neuvedeno.

ČAPEK, J. *Rodné krajiny*. Praha: Mladá fronta, 1985. ISBN neuvedeno.

ČAPEK, J. a K. *Filmová libreta*. Praha: Odeon, 1989. ISBN neuvedeno.

ČAPEK, J. *Méně výstav a více umění*. Praha: Vysoká škola uměleckoprůmyslová, 1999. ISBN neuvedeno.

ČAPEK, J. *Publicistika 1*. Praha: Triáda, 2007. ISBN 978-80-86138-98-5.

ČAPEK, J. *Publicistika 2*. Praha: Triáda, 2012. ISBN 978-80-7474-064-0.

Souborná vydání

ČAPEK, J. a K. *Spisy bratří Čapků*. Praha: Aventinum, 1928–32. ISBN neuvedeno.

ČAPEK, J. a K. *Spisy bratří Čapků*. Praha: Fr. Borový, 1932–48. ISBN neuvedeno.

ČAPEK, J. a K. *Dílo bratří Čapků*. Praha: Československý spisovatel, 1954–71. ISBN neuvedeno.

ČAPEK, J. *Oheň a Touha*. Praha: Odeon, 1980. ISBN neuvedeno.

ČAPEK, J. a K. *Spisy II: Ze společné tvorby*. Praha: Československý spisovatel, 1982. ISBN neuvedeno.

ČAPEK, J. *Lelio, Pro delfína*. Praha: Dauphin, 1997. ISBN 80-86019-54-3.

ČAPEK, J. *Ledacos, Umělý člověk*. Praha: Dauphin, 1997. ISBN 80-86019-48-9.

ČAPEK, J. *Lelio, Pro delfína, Stín kapradiny, Kulhavý poutník*. Praha: Lidové noviny, 2005. ISBN 80-7106-781-4.

ČAPEK, J. *Knihy o umění*. Praha: Triáda, 2009. ISBN 978-80-8725-609-1.

ČAPEK, J. *Beletrie 2*. Praha: Triáda, 2010. ISBN 978-80-8725-635-0.

ČAPEK, J. *Beletrie 1*. Praha: Triáda, 2011. ISBN 978-80-87256-56-5.

ČAPEK, J. *Beletrie pro děti*. Praha: Triáda, 2013. ISBN 978-80-7474-077-0.

Příspěvky ve sbornících

GLIVICKÝ, J. *Listy Josefa Čapka moravským přátelům*. Zprávy Spolku sběratelů a přátel exlibris, 3/1987, s. 4–5.

ŠTĚPÁN, V. *Pařížský loupežník bratří Čapků*. Sborník Národního muzea, řada A – Historie, 41, 1987, č. 1, s. 1–50.

ČAPEK, J. *Gassirova loutna*. Sborník Národního muzea, řada A – Historie, 41, 1987, č. 1, s. 51–71.

GLIVICKÝ, J. a J. OPELÍK. *Vzájemná korespondence Josefa Čapka a Josefa Floriana z let 1918–1938*. Literární archiv 23, 1989, s. 203–248.

GLIVICKÝ, J. *Korespondence Josefa Čapka Josefu Portmanovi*. Strahovská knihovna 20/21, 1990, s. 309–314.

LAHODA, L. *Dopisy bratří Čapků V. Hofmanovi z roku 1911 a 1913*. Umění 40, 1992, s. 44–66.

OPELÍK, J. *Z dílny bratří Čapků. Josef Čapek píše Josefu Chocholovi. 1916–1917*. Zpravodaj Společnosti bratří Čapků, č. 34, 1995, s. 1–6.

PŘÍLOHA 2: Bibliografie literatury o díle a životě Josefa Čapka

Monografie, biografie a jiné odborné práce

PEČÍRKA, J. *Josef Čapek*. Praha: Melantrich, 1937. ISBN neuvedeno.

NEZVAL, V. *Josef Čapek*. Praha: Fr. Borový, 1937. ISBN neuvedeno.

PEČÍRKA, J. *Josef Čapek*. Praha: Státní nakladatelství krásné literatury, hudby a umění, 1961. ISBN neuvedeno.

HAVEL, V. a V. PTÁČKOVÁ. *Josef Čapek dramatik a jevištní výtvarník*. Praha: Divadelní ústav, 1963. ISBN neuvedeno.

HALÍK, M. a J. SLAVÍK. *Bojovné dílo Josefa Čapka*. Havlíčkův Brod: Východočeské nakladatelství, 1964. ISBN neuvedeno.

NEZVAL, V. *Josef Čapek: Manifesty, eseje a kritické projevy z let 1931–1941*. Praha: Fr. Borový, 1974. ISBN neuvedeno.

OPELÍK, J. *Josef Čapek*. Praha: Melantrich, 1980. ISBN neuvedeno.

MRÁZ, B. *Josef Čapek*. Praha: Horizont, 1987. ISBN neuvedeno.

SLAVÍK, J. *Josef Čapek*. Bratislava: Tatran, 1987. ISBN neuvedeno.

KOŽMÍN, Z. *Zvětšeniny ze stylu bratří Čapků*. Brno: Blok, 1989. ISBN 80-702-9012-9.

MAREŠ, P. *Styl, text, smysl: O slovesném díle Josefa Čapka*. Praha: Univerzita Karlova, 1989. ISBN neuvedeno.

PEČINKOVÁ, P. *Josef Čapek*. Praha: Svoboda, 1995. ISBN 80-205-0493-1.

MAREŠ, P. *Publicistika Josefa Čapka*. Praha: Univerzita Karlova, 1995. ISBN 80-7184-005-X.

OPELÍK, J. a J. SLAVÍK. *Josef Čapek*. Praha: Torst, 1996. ISBN 80-856-3992-0.

MALEVICH, O. M. (přel. ŠTĚPÁNKOVÁ, H.) *Bratři Čapkové*. Praha: Ivo Železný, 1999. ISBN 80-237-3436-9.

VŠETIČKA, F. *Dílna bratří Čapků: Příspěvek k poetice jejich literární tvorby*. Praha: Votobia, 1999. ISBN 80-719-8370-5.

ČERNÝ, F. *Premiéry bratří Čapků*. Praha: Hynek, 2000. ISBN 80-8620-236-4.

OPELÍK, J. *Čtrnáctero prací o Karlu Čapkovi a ještě jedna o Josefu Čapkovi jako přívažek*. Praha: Torst, 2008. ISBN 978-80-7215-356-5.

Vzpomínky

ČAPKOVÁ, H. *Malé děvče*. Praha: Aventinum, 1920. ISBN nevedeno.

FILLA, E. *Vzpomínka na dobu společného věznění*. In katalog výstavy Josef Čapek in memoriam. Praha: Umělecká beseda, 1945. ISBN nevedeno.

KONRÁD, E. *Nač vzpomenu*. Praha: Československý spisovatel, 1957. ISBN nevedeno.

KUBKA, F. *Na vlastní oči*. Praha: Československý spisovatel, 1959. ISBN nevedeno.

ČAPKOVÁ, H. *Moji milí bratři*. Praha: Československý spisovatel, 1962. ISBN nevedeno.

LANGER, F. *Byli a bylo*. Praha: Československý spisovatel, 1963. ISBN nevedeno.

HOFFMEISTER, A. *Čas se nevrací*. Praha: Československý spisovatel, 1965. ISBN nevedeno.

ŠTORCH-MARIEN, O. *Sladko je žít*. Praha: Československý spisovatel, 1969. ISBN nevedeno.

ŠTORCH-MARIEN, O. *Ohňostroj*. Praha: Československý spisovatel, 1969. ISBN nevedeno.

ŠTORCH-MARIEN, O. *Tma a co bylo potom*. Praha: Československý spisovatel, 1972. ISBN neuvedeno.

BURIÁNEK, F. a Z. MENEK. *Krajem bratří Čapků*. Praha: Albatros, 1983. ISBN neuvedeno.

KÁBRT, J. *Krakonošova zahrada bratří Čapků: Léta pobytu Dr. Antonína Čapka a jeho rodiny v Úpici (1890–1907)*. Hradec Králové: Kruh, 1985. ISBN neuvedeno.

VACINA, L. *Jeden i druhý: Vzpomínky na bratry Čapky*. Hradec Králové: Kruh, 1988. ISBN neuvedeno.

PETZLOVÁ, L. *Po stopách bratří Čapků v Jindřichově Hradci*. Jindřichův Hradec: Akademia A. Komenského, 1990. ISBN neuvedeno.

KOL. AUTORŮ. *Střípky vzpomínek na bratry Čapky*. Trutnov: Klub bratří Čapků, 1992. ISBN neuvedeno.

KOŽELUHOVÁ, H. *Čapci očima rodiny*. Praha: Sklizeň, 1995. ISBN 80-9018-410-3.

ČAPKOVÁ, J. *Vzpomínky*. Praha: Torst, 1998. ISBN 80-7215-046-4.

PEČINKOVÁ, P. a Společnost bratří Čapků. *Malíř – básník: Vzpomínání na Josefa Čapka*. Praha: Academia, 2004. ISBN 80-200-1120-X.

Beletrie o díle a životě Josefa Čapka

ŠULCOVÁ, M. *Čapci*. Praha: Melantrich, 1985. ISBN neuvedeno.

BORSKÁ, I. *Příběh staršího bratra*. Praha: Albatros, 1987. ISBN neuvedeno.

ŠULCOVÁ, M. *Ladění pro dvě struny*. Praha: Melantrich, 1990. ISBN 80-7023-279-X.

ŠULCOVÁ, M. *Poločas nadějí*. Praha: Melantrich, 1993. ISBN 80-7023-165-3.

ŠULCOVÁ, M. *Brána věčnosti*. Praha: Melantrich, 1997. ISBN 80-7023-245-5.

ŠULCOVÁ, M. *Prodloužený čas Josefa Čapka*. Praha: Paseka, 2000. ISBN 80-7185-332-1.

BORSKÁ, I. *Poutník pod hvězdami: Příběh Josefa Čapka*. Praha: Motto, 2004. ISBN 80-7246-261-X.

Bibliografie

PŘEROSTOVÁ, L. *Josef Čapek: Metodický materiál z literárního díla umělce*. Brno: Státní vědecká knihovna, 1986. ISBN neuvedeno.

ŠKRABALOVÁ, M. *Josef Čapek: 23. 3. 1887 – duben 1945. (Personální bibliografie)*. Otrokovice: Pobočka knihovny SK ROH, 1987. ISBN neuvedeno.

VESECKÁ, A. *Josef Čapek mezi přáteli*. Pelhřimov: Okresní knihovna, 1987. ISBN neuvedeno.

SOBOTKOVÁ, M. a L. VACINA. *Bratři Čapkové a východní Čechy*. Náchod: Okresní knihovna, 1989. ISBN neuvedeno.

Sborníky

VLČEK, J. *Josef Čapek (1887–1997): Sborník ze semináře (březen 1997)*. Hradec Králové: Státní vědecká knihovna, 1997. ISBN neuvedeno.

KOL. AUTORŮ. *Josef Čapek 1887–1945: Sborník příspěvků ze symposia konaného 27. a 28. května 1995 v Hronově*. Hronov: Městský úřad v Hronově, 1998. ISBN neuvedeno.

PŘÍLOHA 3: Bibliografie článků o literárním díle Josefa Čapka

1913–1919

WINTER, G. Almanach na rok 1914. Článek o: Almanach na rok 1914. *Umělecký měsíčník*, 1913, Roč. 2, č. 10, s. 281–282. ISSN nevedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. Almanach na rok 1914. Oznámení o: Almanach na rok 1914. *Právo lidu*, 1913, Roč. 22, č. 268, s. 9. ISSN nevedeno.

KREJČÍ, F. V. Almanach „Přehledu“. Recenze na: Almanach na rok 1914. *Právo lidu*, 1913, Roč. 22, č. 287, s. 1. ISSN nevedeno.

PALLAS, G. Naše literární almanachy. Článek o: Mj. Almanach na rok 1914. *Venkov*, 1913, Roč. 8, č. 302, příloha, s. nevedena. ISSN nevedeno.

DYK, V. Bez názvu. Reakce na: Almanach na rok 1914. *Lumír*, 1913, Roč. 42, č. 1, s. 40–42. ISSN nevedeno.

HOLEČEK, J. Bez názvu. Reakce na: Almanach na rok 1914. *Msl. revue*, 1913, Roč. 10, č. nevedeno, s. 203–206. ISSN nevedeno.

SOVA, A. In Margine Almanachu na rok 1914. Recenze na: Almanach na rok 1914. *Česká kultura*, 1914, Roč. 2, č. nevedeno, s. 61–66. ISSN nevedeno.

VESELÝ, A. O knihách. Recenze na: Almanach na rok 1914. *Česká revue*, 1914, Roč. neveden, č. 6–7, s. 437–447. ISSN nevedeno.

WOJKOWICZ, J. Několik slov k „Almanachu na rok 1914“ (Almanach „Přehledu“). Článek o: Almanach na rok 1914. *Lumír*, 1914, Roč. 42, č. 3, s. 133–136. ISSN nevedeno.

VESELÝ, A. Almanach na rok 1914. Recenze na: Almanach na rok 1914. *Květy*, 1914, Roč. 36, č. 1, s. 111–124. ISSN nevedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ (-t.). Rozhledy literární. Recenze na: Zářivé hlubiny a jiné prózy. *Akademie*, 1916, Roč. 20, č. nevedeno, s. 357–360. ISSN nevedeno.

VECHER, R. Z knihkupectví, dílen a divadel. Poznámky k: Mj. nejmenovaným literárním dílům bratří Čapků. *Lidové noviny*, 1916, Roč. 24, č. 136, s. 2–3. ISSN neuvedeno.

VODÁK, J. Od lehkosti k vážnosti. Recenze na: Zářivé hlubiny a jiné prózy. *Lidové noviny*, 1916, Roč. 24, č. 222, s. 1–3; č. 229, s. 1–2. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. Nakladatelství Fr. Borový. Oznámení o: Zářivé hlubiny a jiné prózy. *Literární noviny*, 1916, Roč. 24, č. 348, s. neuvedena. ISSN neuvedeno.

DYK, V. Arne Novák vydal... Poznámka o: Mj. nejmenovaných literárních dílech bratří Čapků. *Lumír*, 1916, Roč. 44, č. 8, s. 348. ISSN neuvedeno.

SEZIMA, K. Z původní novelistiky. Recenze na: Zářivé hlubiny a jiné prózy. *Lumír*, 1916, Roč. 44, č. 11, s. 512–520. ISSN neuvedeno.

KLICMAN, M. Beletrie prózou. Recenze na: Zářivé hlubiny a jiné prózy. *Moderní revue*, 1916, Roč. 22, č. 6, s. 286–287. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ (K.). Bez názvu. Recenze na: Zářivé hlubiny a jiné prózy. *Právo lidu*, 1916, Roč. 25, č. 313, s. 11–12. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. Okénka (Výpisky z knih). Článek o: Zářivé hlubiny a jiné prózy. *Právo lidu*, 1916, Roč. 25, č. 335, s. neuvedena. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ (M.P.). Literatura. Krásná. Dvojím směrem... Recenze na: Zářivé hlubiny a jiné prózy. *Naše doba*, 1916, Roč. 24, č. 3, s. 225–229. ISSN neuvedeno.

PROCHÁZKA, F. S. Literature. Recenze na: Zářivé hlubiny a jiné prózy. *Zvon*, 1916, Roč. 17, č. 3, s. 42–43. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ (F.). Čapkové bratři, Zářivé hlubiny a jiné prózy. Recenze na: Zářivé hlubiny a jiné prózy. *Česká osvěta*, 1917, Roč. 13, č. 2, s. 55. ISSN neuvedeno.

VODÁK, J. Některé nové knihy. Recenze na: Lelio. *Lidové noviny*, 1917, Roč. 25, č. 347, s. 1–2. ISSN neuvedeno.

RUTTE, M. Literatura. O nových knihách. Recenze na: Lelio. *Národní listy*, 1917, Roč. 57, č. 330, s. 1. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. Okénka (Výpisky z knih). Článek o: Lelio. *Právo lidu*, 1917, Roč. 26, č. 304, s. neuvedena. ISSN neuvedeno.

WINTER, G. Rozhledy literární. Článek o: Lelio. *Akademie*, 1917, Roč. 22, č. neuvedeno, s. 69–72. ISSN neuvedeno.

TOMAN, K. Konečně tady máme knihu z války, vzniklou v její bezprostřední blízkosti... Recenze na: Lelio. *Česká revue*, 1917, Roč. 11, č. 3, s. 186–188. ISSN neuvedeno.

FIALA, K. Knihy bratří Čapků. Recenze na: Mj. Lelio. *Moderní revue*, 1917, Roč. 24, č. 4, s. 187–190. ISSN neuvedeno.

ŠALDA, F. X. Kapitoly literárně kritické V. – Karel a Josef Čapkové. Článek o: Literární tvorbě bratří Čapků. *Kmen*, 1917–1918, Roč. 1, č. 42, s. 1–4; č. 52, s. 1–3. ISSN neuvedeno.

TOMAN, K. Snad všichni bereme do rukou novou knihu básní... Recenze na: Krakonošova zahrada. *Česká revue*, 1918, Roč. 11, č. 10, s. 633–635. ISSN neuvedeno.

WEINER, R. Josef a Karel Čapkové. Článek o: Mj. Zářivé hlubiny a jiné prózy a Lelio. *Národ*, 1918, Roč. 2, č. 9, s. 119–120. ISSN neuvedeno.

BENEŠOVÁ, B. Bez názvu. Recenze na: Lelio. *Lípa*, 1918, Roč. 1, č. 26, s. 415. ISSN neuvedeno.

SEZIMA, K. Knihy novel a drobné prosy. Recenze na: Mj. Lelio a Zářivé hlubiny a jiné prózy. *Lumír*, 1918, Roč. 46, č. 4, s. 171–178; č. 5, s. 206–211. ISSN neuvedeno.

PROCHÁZKA, F. S. Literatura. Recenze na: Lelio. *Zvon*, 1918, Roč. 18, č. 37, s. 517–518. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. Okna. Poznámka k: Mj. Krakonošova zahrada. *Archa*, 1918, Roč. 6, č. 6, s. 189–192. ISSN neuvedeno.

WEINER, R. Z knihkupectví, dílen a divadel. Poznámka k: Mj. literární tvorbě bratří Čapků. *Lidové noviny*, 1918, Roč. 26, č. 67, s. 1. ISSN neuvedeno.

VODÁK, J. Rod bratří Čapků. Poznámka k: Krakonošova zahrada. *Lidové noviny*, 1918, Roč. 26, č. 220, s. 1–2. ISSN neuvedeno.

POLAN, B. Prósy bratří Čapků. Článek o: Lelio a Zářivé hlubiny a jiné prózy. *Nové Čechy*, 1918, Roč. 1, č. 4, s. 189–192. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ (K.). Bez názvu. Článek o: Lelio. *Právo lidu*, 1918, Roč. 27, č. 28, s. neuvedena. ISSN neuvedeno.

NEUMANN, S. K. Dvě knihy skutečně nové. Recenze na: Lelio. *Červen*, 1918, Roč. 1, č. 11, s. 23–27. ISSN neuvedeno.

BRTNÍK, V. Bez názvu. Poznámka o: Mj. literárních příspěvcích Josefa Čapka k dílu Nůše pohádek. *Lípa*, 1919, Roč. 2, č. 15, s. 240. ISSN neuvedeno.

SEZIMA, K. Zrcadla mládí. Recenze na: Krakonošova zahrada. *Lumír*, 1919, Roč. 47, č. 2, s. 58–64. ISSN neuvedeno.

KODÍČEK, J. Krakonošova zahrada. Místo kritiky knihy bratří Čapků. Úryvek z: Krakonošova zahrada. *Tribuna*, 1919, Roč. 1, č. 11, s. 5. ISSN neuvedeno.

1920–1929

RUTTE, M. Bez názvu. Poznámka o: Mj. příspěvcích Josefa Čapka k dílu Nůše pohádek. *Cesta*, 1919–1920, Roč. 2, č. 25–26, s. 503–504. ISSN neuvedeno.

JOHN, J. Záhada povrchu. Recenze na: Nejskromnější umění. *Lidové noviny*, 1920, Roč. 28, č. 600, s. 9. ISSN neuvedeno.

FEURSTEIN, B. Literatura. Recenze na: Nejskromnější umění. *Národní listy*, 1920, Roč. 60, č. 339, s. 1–2. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ (S.). Večer ukázek nejmladší literatury a hudby české a francouzské... Poznámka o: Mj. Lásky hra osudná. *Právo lidu*, 1920, Roč. 29, č. 75, s. 9. ISSN neuvedeno.

HORA, J. Bez názvu. Recenze na: Nejskromnější umění. *Právo lidu*, 1920, Roč. 29, č. 223, s. 9. ISSN neuvedeno.

NEBESKÝ, V. Nejskromnější umění. Recenze na: Nejskromnější umění. *Tribuna*, 1920, Roč. 2, č. 267, s. 5–6. ISSN neuvedeno.

RADA, V. Ze světa chudých lidí. Recenze na: Nejskromnější umění. *Cesta*, 1920, Roč. 3, č. 20, s. 297. ISSN neuvedeno.

FISCHER, J. L. Bez názvu. Recenze na: Nejskromnější umění. *Kmen*, 1920, Roč. 4, č. neuvedeno, s. 441. ISSN neuvedeno.

BRTNÍKOVÁ-PETŘÍKOVÁ, A. Bez názvu. Recenze na: Nejskromnější umění. *Zvon*, 1920, Roč. 21, č. 13–14, s. 194. ISSN neuvedeno.

KALISTA, Z. Český propagační literární film. Satirická próza o: Mj. prozaické činnosti bratří Čapků. *Země*, 1920–1921, Roč. 2, č. 9, příloha Rarach, s. 270–272. ISSN neuvedeno.

GÖTZ, F. O nejmladší české poesii. Esej o: Mj. literární tvorbě bratří Čapků. *Msl. revue*, 1920–1922, Roč. 15, č. neuvedeno, s. 89–94. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. Ze života hmyzu, komedie bratří Čapků... Oznámení o: Ze života hmyzu. *Jeviště*, 1921, Roč. 2, č. 50, s. 758. ISSN neuvedeno.

VODÁK, J. V Praze dne 29. prosince 1921. Úvodník o: Mj. divadelní tvorbě bratří Čapků. *Jeviště*, 1921, Roč. 2, č. 52, s. 797–798. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. Nové české činohry. Zpráva o: Mj. Ze života hmyzu. *Lidové noviny*, 1921, Roč. 29, č. 442, s. 7. ISSN neuvedeno.

EISNER, P. Tschechische Einakter. Oznámení o: Lásky hra osudná. *Prager Presse*, 1921, Roč. 1, č. 79, s. 5. ISSN neuvedeno.

MAJEROVÁ, M. Volné jeviště. Oznámení o: Lásky hra osudná. *Rudé právo*, 1921, Roč. 2, č. 129, s. neuvedena. ISSN neuvedeno.

RAMBOUSEK, A. Josef Čapek, Nejskromnější umění. Recenze na: Nejskromnější umění. *Česká osvěta*, 1921, Roč. 18, č. 2–3, s. 61. ISSN neuvedeno.

GÖTZ, F. Zoufalá komedie. Recenze na: Ze života hmyzu. *Host*, 1921–1922, Roč. 1, č. neuvedeno, s. 108–110. ISSN neuvedeno.

STEJSKAL, B. Režisérovy poznámky o „Hmyzu“. Článek o: Ze života hmyzu. *Host*, 1921–1922, Roč. 1, č. neuvedeno, s. 111–112. ISSN neuvedeno.

NOVOTNÝ, M. Divadlo. Oznámení o: Ze života hmyzu. *Cesta*, 1922, Roč. 4, č. 44, s. 724–727. ISSN neuvedeno.

GÖTZ, F. Kubismus v české povídce. Studie o: Mj. Lelio. *Cesta*, 1922, Roč. 4, č. 33, s. 528–530; č. 34, s. 545–547; č. 35, s. 559–562; č. 36, s. 579–580. ISSN neuvedeno.

SOMMER, V. Tříaktová fantastická komedie s předehrou a dohrou... Recenze na: Ze života hmyzu. *Český svět*, 1922, Roč. 18, č. 34, s. 13. ISSN neuvedeno.

PROCHÁZKA, A. Divadlo. Recenze na: Ze života hmyzu. *Moderní revue*, 1922, Roč. 28, č. 8–9, s. 236–246. ISSN neuvedeno.

MELNIKOVÁ-PAPOUŠKOVÁ, N. Divadelní poznámky. Poznámka k: Mj. Ze života hmyzu. *Most*, 1922, Roč. 1, č. 8–9, s. 123–124. ISSN neuvedeno.

SVOBODA, K. Divadlo. Činohra. Zpráva o: Mj. Ze života hmyzu. *Naše doba*, 1922, Roč. 29, č. 9, s. 571–576. ISSN neuvedeno.

SMETÁČEK, Z. Život hmyzu a nový svět. Článek o: Mj. Ze života hmyzu. *Var*, 1922, Roč. 1, č. neuvedeno, s. 384–385. ISSN neuvedeno.

NEJEDLÝ, Z. Ze života hmyzu. Poznámka o: Ze života hmyzu. *Var*, 1922, Roč. 1, č. neuvedeno, s. 391–392. ISSN neuvedeno.

TRÉVAL, E. Bez názvu. Oznámení o: Ze života hmyzu. *Zvon*, 1922, Roč. 22, č. 31, s. 436. ISSN neuvedeno.

KREJČÍ, F. Matěj Poctivý a Ze života hmyzu. Článek o: Mj. Ze života hmyzu. *Česká mysl*, 1922, Roč. 18, č. 4, s. 255–256. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. R.U.R. přeloženi do maďarštiny drem Polákem... Zpráva o: Mj. Ze života hmyzu. *Jeviště*, 1922, Roč. 3, č. 2, s. 31. ISSN neuvedeno.

KREJČÍ, J. Brněnský dopis (O komedii bratří Čapků „Ze života hmyzu“ provedené v Brně). Recenze na: Ze života hmyzu. *Jeviště*, 1922, Roč. 3, č. 6–7, s. 88–90. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ (K. P.). Dvojmost literárního zjevu. Úvaha o: Mj. Ze života hmyzu. *Jeviště*, 1922, Roč. 3, č. 19, s. 284. ISSN neuvedeno.

STEJSKAL, B. O scénování „Hmyzu“ v Brně. Článek o: Ze života hmyzu. *Lidové noviny*, 1922, Roč. 30, č. 59, s. 7. ISSN neuvedeno.

ELGART-SOKOL, K. Bez názvu. Oznámení o: Ze života hmyzu. *Lidové noviny*, 1922, Roč. 30, č. 62, s. 7. ISSN neuvedeno.

KLÍMA, K. Z. Z pražské činohry. Oznámení o: Ze života hmyzu. *Lidové noviny*, 1922, Roč. 30, č. 182, s. 7. ISSN neuvedeno.

KLÍMA, K. Z. Umění valiti svou kuličku. Sloupek o: Ze života hmyzu. *Lidové noviny*, 1922, Roč. 30, č. 221, s. 5. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. Komédie Ze života hmyzu. Poznámka o: Ze života hmyzu. *Lidové noviny*, 1922, Roč. 30, č. 221, s. 5. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. Hry bratří Čapků na cizích jevištích. Poznámka o: Mj. Ze života hmyzu. *Lidové noviny*, 1922, Roč. 30, č. 336, s. 7. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ (Ra). České drama a hudba v Anglii. Článek o: Mj. Ze života hmyzu. *Lidové noviny*, 1922, Roč. 30, č. 456, s. 7. ISSN neuvedeno.

SKÁCELÍK, F. Činohra. Článek o: Ze života hmyzu. *Lumír*, 1922, Roč. 49, č. 4, s. 219–220. ISSN neuvedeno.

FISCHER, O. Divadlo a hudba. Bratří Čapkové. Úvaha o: Bratřích Čapcích a hře *Ze života hmyzu*. *Národní listy*, 1922, Roč. 62, č. 97, s. 4. ISSN neuvedeno.

FISCHER, O. Divadlo a hudba. Hra o životě a smrti. Článek o: *Ze života hmyzu*. *Národní listy*, 1922, Roč. 62, č. 100, s. 4. ISSN neuvedeno.

BROD, M. Aus dem Leben der Insekten. Recenze na: *Ze života hmyzu*. *Prager Abendblatt*, 1922, Roč. 56, č. 83, s. 5. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. Ein modernes tschechisches Stück ins Magyarische Übersetzt. Zpráva o: *Ze života hmyzu*. *Prager Presse*, 1922, Roč. 2, č. 76, s. 6. ISSN neuvedeno.

TILLE, V. Tschechisches Theater. Bühnenzauber. Článek o: *Ze života hmyzu*. *Prager Presse*, 1922, Roč. 2, č. 100, s. 6–7. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. Eine Studie über Petr Bezruč. Zpráva o: Mj. nejmenované novele Josefa Čapka. *Prager Presse*, 1922, Roč. 2, č. 143, s. 3. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. Aus dem Leben der Insekten. Zpráva o: *Ze života hmyzu*. *Prager Presse*, 1922, Roč. 2, č. 174, s. 6. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. Tschechische Bühnenwerke im Ausland. Zpráva o: *Ze života hmyzu*. *Prager Presse*, 1922, Roč. 2, č. 184, s. 4. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ (K.). Aus dem Leben der Insekten. Recenze na: *Ze života hmyzu*. *Prager Tagblatt*, 1922, Roč. 47, č. 32, s. 5. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ (J. M.). Pozoruhodné publikace. Recenze na: Nejskromnější umění. *Pramen*, 1922, Roč. 3, č. 4, s. 187–189. ISSN neuvedeno.

POLAN, B. Divadlo. Oznámení o: *Ze života hmyzu*. *Pramen*, 1922, Roč. 3, č. 10–12, s. 529–531. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. Premiéra čtyřaktové fantastické komedie od bratří Čapků „*Ze života hmyzu*“. Poznámka o: *Ze života hmyzu*. *Právo lidu*, 1922, Roč. 31, č. 78, s. 11. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ (nv.). Bez názvu. Recenze na: *Ze života hmyzu*. *Právo lidu*, 1922, Roč. 31, č. 85, s. 1–2. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. R.U.R. na americkém jevišti. Poznámka o: Mj. *Ze života hmyzu*. *Právo lidu*, 1922, Roč. 31, č. 267, s. 8. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. „*Ze života hmyzu*“ na americkém jevišti. Zpráva o: *Ze života hmyzu*. *Právo lidu*, 1922, Roč. 31, č. 271, s. 11. ISSN neuvedeno.

MAJEROVÁ, M. Bez názvu. Článek o: *Ze života hmyzu*. *Rudé právo*, 1922, Roč. 3, č. 85, s. neuvedena. ISSN neuvedeno.

VANĚK, K. Hmyz a měšťáci – želvy. Glosa o: *Ze života hmyzu*. *Večerník Rudého práva*, 1922, Roč. 3, č. 86, s. neuvedena. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ (B. K.). Bez názvu. Recenze na: *Ze života hmyzu*. *Studentský časopis*, 1922, Roč. 1, č. 3, s. 86. ISSN neuvedeno.

NOVOTNÝ, M. Pražská činohra. Článek o: Mj. *Ze života hmyzu*. *Studentský časopis*, 1922, Roč. 1, č. 4–5, s. 145–146. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ (M-y.). Bratří Čapků „*Ze života hmyzu*“ v Košicích. Článek o: *Ze života hmyzu*. *Tribuna*, 1922, Roč. 4, č. 50, s. 5. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. Repertoáry divadel. Oznámení o: *Ze života hmyzu*. *Tribuna*, 1922, Roč. 4, č. 83, s. 5. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. *Ze života hmyzu*. Recenze na: *Ze života hmyzu*. *Tribuna*, 1922, Roč. 4, č. 84, s. 5. ISSN neuvedeno.

KODÍČEK, J. *Ze života hmyzu*. Článek o: *Ze života hmyzu*. *Tribuna*, 1922, Roč. 4, č. 85, s. 4. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. Čeští spisovatelé v norském překladu. Článek o: Mj. literárních dílech bratří Čapků. *Venkov*, 1922, Roč. 17, č. 8, s. 7. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. Premiéra původní komedie bratří Čapků *Ze života hmyzu*... Zpráva o: *Ze života hmyzu*. *Venkov*, 1922, Roč. 17, č. 27, s. 6. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. Činohra Nár. divadla... Zpráva o: Mj. Ze života hmyzu. *Venkov*, 1922, Roč. 17, č. 31, s. 7. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. Novinky Národního divadla. Zpráva o: Mj. Ze života hmyzu. *Venkov*, 1922, Roč. 17, č. 37, s. 7. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. Činohra Národního divadla... Zpráva o: Ze života hmyzu. *Venkov*, 1922, Roč. 17, č. 75, s. 7. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. Premiéra čtyřaktové fantastické komedie od bratří Čapků Ze života hmyzu... Zpráva o: Ze života hmyzu. *Venkov*, 1922, Roč. 17, č. 78, s. 7. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. Ze života hmyzu... Zpráva o: Ze života hmyzu. *Venkov*, 1922, Roč. 17, č. 79, s. 6. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. Premiéra Ze života hmyzu. Zpráva o: Ze života hmyzu. *Venkov*, 1922, Roč. 17, č. 84, s. 7. ISSN neuvedeno.

HILBERT, J. Ze života hmyzu... Recenze na: Ze života hmyzu. *Venkov*, 1922, Roč. 17, č. 85, s. 3. ISSN neuvedeno.

ŠKÁBA, K. Z plzeňského divadla. Poznámka o: Ze života hmyzu. *Venkov*, 1922, Roč. 17, č. 221, s. 6. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. Ze života hmyzu na americkém jevišti. Zpráva o: Ze života hmyzu. *Venkov*, 1922, Roč. 17, č. 271, s. 6. ISSN neuvedeno.

RYDVAN, J. Ze života hmyzu bratří Čapků v Americe. Pozvánka na: Ze života hmyzu. *Topičův sborník*, 1922, Roč. 10, č. neuvedeno, sv. 3, s. 377–378. ISSN neuvedeno.

PÍŠA, A. M. Bez názvu. Poznámka o: Ze života hmyzu. *Proletkult*, 1922–1923, Roč. 1, č. 1, s. 124–126. ISSN neuvedeno.

KONRÁD, E. Siamská dvojčata. Recenze na: Země mnoha jmen. *Cesta*, 1923, Roč. 5, č. 43, s. 586–587. ISSN neuvedeno.

GÖTZ, F. Dva dramatikové. Článek o: Země mnoha jmen. *Host*, 1923, Roč. 2, č. neuvedeno, s. 279–283. ISSN neuvedeno.

NOVÁK, A. Tschechischer Brief. Článek o: Mj. Ze života hmyzu. *Das literarische Echo*, 1923, Roč. 25, č. neuvedeno, s. 736–737. ISSN neuvedeno.

PROCHÁZKA, A. Divadlo. Článek o: Země mnoha jmen. *Moderní revue*, 1923, Roč. 29, č. 9–12, s. 293–298. ISSN neuvedeno.

SVOBODA, K. Divadlo. Zpráva o: Mj. Země mnoha jmen. *Naše doba*, 1923, Roč. 30, č. 9, s. 568–573. ISSN neuvedeno.

FISCHEROVÁ, I. J. Tři původní hry. Článek o: Země mnoha jmen. *Přerod*, 1923, Roč. 1, č. 14–15, s. 235–236; č. 16–17, s. 266–268. ISSN neuvedeno.

RYDVAN, J. Pražský činoherní přehled. Poznámka k: Země mnoha jmen. *Topičův sborník*, 1923, Roč. 10, č. neuvedeno, sv. 8, s. 377–378. ISSN neuvedeno.

TRÉVAL, E. Bez názvu. Oznámení o: Země mnoha jmen. *Zvon*, 1923, Roč. 23, č. 32, s. 447. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. Divadlo. Poznámka o: Mj. Země mnoha jmen. *Archa*, 1923, Roč. 11, č. 5–6, s. 241–243. ISSN neuvedeno.

KISCH, E. E. Ze života hmyzu v Berlíně. Zpráva o: Ze života hmyzu. *Lidové noviny*, 1923, Roč. 31, č. 58, s. 7. ISSN neuvedeno.

KISCH, E. E. První česká hra na německém jevišti. Článek o: Ze života hmyzu. *Lidové noviny*, 1923, Roč. 31, č. 73, s. 4. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. Hra bratří Čapků v maďarštině a rumunštině. Zpráva o: Mj. Ze života hmyzu. *Lidové noviny*, 1923, Roč. 31, č. 93, s. 7. ISSN neuvedeno.

KISCH, E. E. Čapkovo R.U.R. v Berlíně. Zpráva o: Mj. Ze života hmyzu. *Lidové noviny*, 1923, Roč. 31, č. 143, s. 7. ISSN neuvedeno.

KLÍMA, K. Z. Z pražské činohry. Recenze na: Země mnoha jmen. *Lidové noviny*, 1923, Roč. 31, č. 182, s. 7. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. Angličan o Čapkově Zemi mnoha jmen. Poznámka o: Země mnoha jmen. *Lidové noviny*, 1923, Roč. 31, č. 250, s. 7. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. Čeští dramatikové ve Vídni. Zpráva o: Mj. Ze života hmyzu. *Lidové noviny*, 1923, Roč. 31, č. 291, s. 7. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. Londýnská The Slavonic Review... Zmínka o: Mj. Ze života hmyzu. *Lidové noviny*, 1923, Roč. 31, č. 332, s. 7. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. Ideové pozadí her Čapkových a kritika anglická. Poznámka o: Mj. Ze života hmyzu. *Lidové noviny*, 1923, Roč. 31, č. 352, s. 7. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. Nové drama Johna Drinkwatera. Zmínka o: Mj. Ze života hmyzu. *Lidové noviny*, 1923, Roč. 31, č. 422, s. 7. ISSN neuvedeno.

NOVÁK, A. Bez názvu. Recenze na: Pro delfína. *Lidové noviny*, 1923, Roč. 31, č. 634, s. neuvedena. ISSN neuvedeno.

HÁSKOVÁ, Z. Divadelní přehled. Poznámka o: Mj. Země mnoha jmen. *Lumír*, 1923, Roč. 50, č. 4, s. 217–219. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. Čapeks „Aus dem Leben der Insekten“ in Berlin. Glosa o: Ze života hmyzu. *Prager Abendblatt*, 1923, Roč. 57, č. 34, s. 5–6. ISSN neuvedeno.

KAYSER, R. Berliner Premiere von Čapeks „Insekten“. Článek o: Ze života hmyzu. *Prager Abendblatt*, 1923, Roč. 57, č. 38, s. 4. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. „Aus dem Leben der Insekten“... Zpráva o: Ze života hmyzu. *Prager Abendblatt*, 1923, Roč. 57, č. 61, s. 3. ISSN neuvedeno.

BROD, M. „Das Land der vielen Namen“. Recenze na: Země mnoha jmen. *Prager Abendblatt*, 1923, Roč. 57, č. 88, s. 5. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. Werke von Čapek und Šrámek auf Wiener Bühnen. Zpráva o: Mj. Ze života hmyzu. *Prager Abendblatt*, 1923, Roč. 57, č. 132, s. 6. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. Ze života hmyzu. Zpráva o: Ze života hmyzu. *Prager Presse*, 1923, Roč. 3, č. 40, s. 8. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. Die Erfolgreichen. Josef und Karel Čapek. Epigram o: Literární tvorbě bratří Čapků. *Prager Presse*, 1923, Roč. 3, č. 95, s. 11. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. Josef Čapeks neues Bühnenwerk. Uraufführung im Weinberger Stadttheater. Zpráva o: Země mnoha jmen. *Prager Presse*, 1923, Roč. 3, č. 98, s. 6. ISSN neuvedeno.

PICK, O. Das Land Vietnam. Recenze na: Země mnoha jmen. *Prager Presse*, 1923, Roč. 3, č. 99, s. 3. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. Ein japanisches Urteil über Čapeks Insekten Komaedie. Glosa o: Ze života hmyzu. *Prager Presse*, 1923, Roč. 3, č. 152, s. 6. ISSN neuvedeno.

WEINBERGER, J. Jaromír Weinberger über die amerikanischen Kunstverhältnisse. Článek o: Mj. divadelních hrách bratří Čapků. *Prager Presse*, 1923, Roč. 3, č. 199, s. 6 a 11. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. Wiener Aufführungen tschechischer Bühnenwerke. Zpráva o: Mj. Ze života hmyzu. *Prager Presse*, 1923, Roč. 3, č. 229, s. 6. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. Aus dem Leben der Insekten. Zpráva o: Ze života hmyzu. *Prager Presse*, 1923, Roč. 3, č. 264, s. 6. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. Čapek-Premieren in Wien. Zpráva o: Mj. Ze života hmyzu. *Prager Presse*, 1923, Roč. 3, č. 268, s. 11. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. Čapeks-Premiere in Wien. Zpráva o: Ze života hmyzu. *Prager Presse*, 1923, Roč. 3, č. 350, s. 4. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. Pflege tschechoslovakischer Kunst in Ungarn. Zpráva o: Mj. Ze života hmyzu. *Prager Presse*, 1923, Roč. 3, č. 456, s. 11. ISSN neuvedeno.

DÖBLIN, A. Die beiden Čapeks (Deutsche Uraufführung Aus dem Leben der Insekten im Theater der Königgrätzstrasse). Zpráva o: Ze života hmyzu. *Prager Tagblatt*, 1923, Roč. 48, č. 43, s. 5. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ (k). Eine Uraufführung Josef Čapeks. Recenze na: Země mnoha jmen. *Prager Tagblatt*, 1923, Roč. 48, č. 84, s. 5. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. Čapek-Flut in Wien. Glosa o: Mj. Ze života hmyzu. *Prager Tagblatt*, 1923, Roč. 48, č. 238, s. 5. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. Die Brüder Čapek. Glosa o: Literární práci bratří Čapků. *Prager Tagblatt*, 1923, Roč. 48, č. 278, s. 7. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. Čapek in Budapest. Zpráva o: Ze života hmyzu. *Prager Tagblatt*, 1923, Roč. 48, č. 298, s. 6. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ (nv.). Bez názvu. Článek o: Země mnoha jmen. *Právo lidu*, 1923, Roč. 32, č. 86, s. 9. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. Tokijský tisk o Čapkových dramatech. Zpráva o: Mj. Ze života hmyzu. *Právo lidu*, 1923, Roč. 32, č. 147, s. 7. ISSN neuvedeno.

MAJEROVÁ, M. Bez názvu. Zpráva o: Země mnoha jmen. *Rudé právo*, 1923, Roč. 4, č. 84, s. neuvedena. ISSN neuvedeno.

KUPKA, K. Čapků „Hmyz“ v Berlíně. Zpráva o: Ze života hmyzu. *Tribuna*, 1923, Roč. 5, č. 36, s. 3. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ (-vjh-). Bří Čapkové v Londýně. Zpráva o: Ze života hmyzu. *Tribuna*, 1923, Roč. 5, č. 74, s. 3. ISSN neuvedeno.

KODÍČEK, J. Bez názvu. Zpráva o: Země mnoha jmen. *Tribuna*, 1923, Roč. 5, č. 84, s. 3. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. Čapkova konjunktura. Poznámka o: Divadelních hrách Josefa Čapka. *Tribuna*, 1923, Roč. 5, č. 253, s. 3. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. Díla bratří Čapků v esperantském tisku. Zpráva o: Mj. Ze života hmyzu. *Tribuna*, 1923, Roč. 5, č. 268, s. 3. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. „Ze života hmyzu“ hráno v Berlíně. Zpráva o: Ze života hmyzu. *Večerník Práva lidu*, 1923, Roč. 12, č. 134, s. 4. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. Kulturní drobnosti. Zpráva o: Mj. Ze života hmyzu. *Večerník Práva lidu*, 1923, Roč. 12, č. 231, s. 5. ISSN neuvedeno.

HILBERT, J. Země mnoha jmen. Recenze na: Země mnoha jmen. *Venkov*, 1923, Roč. 18, č. 84, s. 4. ISSN neuvedeno.

KARÁSEK, J. Bez názvu. Recenze na: Země mnoha jmen. *Literární listy*, 1923, Roč. 1, č. 2, s. 20–21. ISSN neuvedeno.

TEIGE, K. a J. SEIFERT. J. Kodíček a jeho generace. Článek o: Mj. literárním díle Josefa Čapka. *Host*, 1923–1924, Roč. 3, č. neuvedeno, s. 207–209. ISSN neuvedeno.

NOVOTNÝ, J. O. Kapitoly z praktické estetiky. Recenze na: Málo o mnohém. *Cesta*, 1924, Roč. 6, č. 20, s. 298. ISSN neuvedeno.

KRECAR, J. České knihy. Článek o: Málo o mnohém. *Moderní revue*, 1924, Roč. 30, č. 7–8, s. 225–234. ISSN neuvedeno.

RYDVAN, J. Italská divadelní revue Comedia otiskuje... Zpráva o: Mj. Ze života hmyzu. *Topičův sborník*, 1924, Roč. 11, č. neuvedeno, sv. 9, s. 427. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. Ukázky moderní české režie... Zpráva o: Mj. Ze života hmyzu. *Zvon*, 1924, Roč. 24, č. 48, s. 672. ISSN neuvedeno.

VODÁK, J. Sešity lidové knihovny. Recenze na: Mj. Umělý člověk. *České slovo*, 1924, Roč. 16, č. 264, s. 1. ISSN neuvedeno.

NOVOTNÝ, M. Co vyšlo a co vyjde. Článek o: Mj. Umělý člověk. *Kulturní zpravodaj*, 1924, Roč. 1, č. 7–8, s. 21–24. ISSN neuvedeno.

JEŽ, Š. Výtvarné umění. Glosa o: Mj. Málo o mnohém. *Lumír*, 1924, Roč. 51, č. 2, s. 109–111. ISSN neuvedeno.

JEŽ, Š. Bez názvu. Recenze na: Pro delfína. *Lumír*, 1924, Roč. 51, č. 5, s. 275. ISSN neuvedeno.

TEIGE, K. Málo o mnohém. Recenze na: Málo o mnohém. *Národní osvobození*, 1924, Roč. 1, č. 20, s. 5. ISSN neuvedeno.

KOVÁRNA, F. Naši v cizině. Zpráva o: Mj. Ze života hmyzu. *Národní osvobození*, 1924, Roč. 1, č. 67, s. 5. ISSN neuvedeno.

GÖTZ, F. Kapitoly z literárních dějin, napsané r. 3560 po Kristu... Satirické glosy o: Mj. Umělý člověk. *Národní osvobození*, 1924, Roč. 1, č. 271, s. 55. ISSN neuvedeno.

FISCHEROVÁ, I. J. „Scéna adeptů“ v Legii Malých. Zpráva o: Lásky hra osudná. *Národní osvobození*, 1924, Roč. 1, č. 246, s. 5. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. Tschechische Literatur in italienischen Zeitschriften. Zpráva o: Ze života hmyzu. *Prager Presse*, 1924, Roč. 4, č. 127, s. 5–6. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. Aus dem Insektenleben im Budapester Lustspieltheater. Zpráva o: Ze života hmyzu. *Prager Presse*, 1924, Roč. 4, č. 134, s. 6. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. Aus dem Leben der Insekten. Zpráva o: Ze života hmyzu. *Prager Presse*, 1924, Roč. 4, č. 187, s. 7. ISSN neuvedeno.

EISNER, P. Tschechische Literatur. Tschechische Literatur und der Krieg. Článek o: Mj. nejmenovaných povídkách Josefa Čapka. *Prager Presse*, 1924, Roč. 4, č. 211, s. 4. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. Budapester Čapek-Aufführung. Zpráva o: Ze života hmyzu. *Prager Presse*, 1924, Roč. 4, č. 298, s. 8. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. Kulturní a umělecké drobnosti. Zpráva a glosa o: Mj. Umělý člověk. *Právo lidu*, 1924, Roč. 33, č. 227, s. 2. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. České divadlo v italské revue. Zpráva o: Ze života hmyzu. *Tribuna*, 1924, Roč. 6, č. 82, s. 5. ISSN neuvedeno.

PUJMANOVÁ-HENNEROVÁ, M. Josef Čapek, Pro delfína. Recenze na: Pro delfína. *Tribuna*, 1924, Roč. 6, č. 146, s. 5. ISSN neuvedeno.

JÍRA, J. Bez názvu. Recenze na: Málo o mnohém. *Nové Čechy*, 1924, Roč. 8, č. 1–2, s. 52–53. ISSN neuvedeno.

DYBOSKI, R. Dvě české hry na londýnském jevišti. Pojednání o: Mj. *Ze života hmyzu*. *Apollon*, 1924, Roč. 2, č. 5, s. 76–78. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ (Řsm.). Bez názvu. Recenze na: Lelio a Pro delfína. *Česká osvěta*, 1925, Roč. 21, č. 10, s. 617. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. Z oslavy spisovatele Karla Čapka v M. Svatoňovicích. Zpráva o: Mj. literárním díle bratří Čapků a o jejich rozdílných charakteristikách. *Český svět*, 1925, Roč. 21, č. 44, s. 13. ISSN neuvedeno.

BLATNÝ, L. Básně v prose. Článek o: Mj. Pro delfína. *Host*, 1925, Roč. 4, č. neuvedeno, s. 94–95. ISSN neuvedeno.

NOVÁK, A. Krásné umění nové prózy. Článek o: Mj. literární tvorbě bratří Čapků. *Host*, 1925, Roč. 4, č. neuvedeno, s. 269–274. ISSN neuvedeno.

BORECKÝ, J. Bez názvu. Recenze na: Umělý člověk. *Zvon*, 1925, Roč. 25, č. 22, s. 306. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. Nové knihy. Zpráva o: Mj. nejmenovaných chystaných knihách bratří Čapků. *České slovo*, 1925, Roč. 17, č. 240, s. 5. ISSN neuvedeno.

ELGART-SOKOL, K. Z brněnské činohry. Zpráva o: Lásky hra osudná. *Lidové noviny*, 1925, Roč. 33, č. 286, s. 7. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. Hra bratří Čapků *Ze života hmyzu*... Zpráva o: *Ze života hmyzu*. *Lidové noviny*, 1925, Roč. 33, č. 290, s. 7. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. O české literatuře v esperantském tisku. Zpráva o: Mj. literárním díle bratří Čapků. *Národní osvobození*, 1925, Roč. 2, č. 94, s. 7. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. „*Ze života hmyzu*“ v Tokiu. Zpráva o: *Ze života hmyzu*. *Národní osvobození*, 1925, Roč. 2, č. 156, s. 5. ISSN neuvedeno.

SVRČEK, J. B. Brněnská činohra. Scénický experiment. Článek o: Lásky hra osudná. *Národní osvobození*, 1925, Roč. 2, č. 158, s. 4. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. Deutsche Uraufführung Čapeks. Glosa o: Země mnoha jmen. *Prager Abendblatt*, 1925, Roč. 59, č. 4, s. 6. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. Deutsche Čapek-Erstaufführung. Zpráva o: Země mnoha jmen. *Prager Presse*, 1925, Roč. 5, č. 4, s. 6. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. Deutsche Čapek-Erstaufführung. Zpráva o: Země mnoha jmen. *Prager Presse*, 1925, Roč. 5, č. 54, s. 6. ISSN neuvedeno.

FISCHER, O. Tschechische Theaterwoche. Článek o: Mj. dramatické tvorbě bratří Čapků. *Prager Presse*, 1925, Roč. 5, č. 175, s. 6. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. Das Land vielen Namen. Zpráva o: Země mnoha jmen. *Prager Presse*, 1925, Roč. 5, č. 332, s. 6. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. Josef Čapeks neues utopisches Drama. Zpráva o: Země mnoha jmen. *Prager Tagblatt*, 1925, Roč. 50, č. 6, s. 6. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. Úspěch bratří Čapků v Tokiu. Zpráva o: Ze života hmyzu. *Tribuna*, 1925, Roč. 7, č. 133, s. 5. ISSN neuvedeno.

JERÁBEK, Č. Brněnská činohra. Článek o: Mj. Láska hra osudná. *Tribuna*, 1925, Roč. 7, č. 135, s. 4. ISSN neuvedeno.

CHALOUPKA, A. Karel Čapek. Pojednání o: Mj. Krakonošova zahrada, Ze života hmyzu a Lásky hra osudná. *Ženský svět*, 1925, Roč. 29, č. 13–14, s. 203–204. ISSN neuvedeno.

LOM, S. Umění podle statistiky. Glosa o: Mj. divadelních hrách bratří Čapků. *Literární rozhledy*, 1925, Roč. 10, č. 1, s. 24–25. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. České povídky v anglickém rouše. Poznámka o: Mj. překladech děl bratří Čapků. *Literární rozhledy*, 1925, Roč. 10, č. 2, s. 53. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. Světový úspěch her Karla a Josefa Čapka „Ze života hmyzu“ a „R.U.R.“ na japonských jevištích. Zpráva o: Mj. Ze života hmyzu. *Světozor*, 1925, Roč. 26, č. 4, s. 70. ISSN neuvedeno.

NOVOTNÝ, J. O. Kulturní přehled. Článek o: Mj. Země mnoha jmen. *Cesta*, 1926, Roč. 8, č. 34, s. 539–540. ISSN neuvedeno.

HOFFMEISTER, A. Knihy Čapků. Epigram o: Literární tvorbě bratří Čapků. *Host*, 1926, Roč. 5, č. neuvedeno, s. 96. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. Čapek opět na londýnském divadle. Zpráva o: Země mnoha jmen. *České slovo*, 1926, Roč. 18, č. 78, s. 5. ISSN neuvedeno.

NOVÁK, A. Nové překlady z češtiny do vlaštiny. Zpráva o: Mj. Ze života hmyzu. *Lidové noviny*, 1926, Roč. 34, č. 440, s. 9. ISSN neuvedeno.

CHÁB, V. Bratří Čapkové přeloženi do ruštiny. Zpráva o: Mj. Ze života hmyzu. *Národní osvobození*, 1926, Roč. 3, č. 12, s. 3. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. Československá literatura v Rusku. Zpráva o: Mj. překladech děl bratří Čapků. *Národní práce*, 1926, Roč. 2, č. 48, s. 3. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. Neue Komödie der Brüder Čapek. Zpráva o: Adam Stvořitel. *Prager Presse*, 1926, Roč. 6, č. 222, s. 7. ISSN neuvedeno.

HILAR, K. H. Wohin steuert das Tschechischen Nationaltheater? Rozhovor o: Mj. Adam Stvořitel. *Prager Presse*, 1926, Roč. 6, č. 242, s. 6. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. Karel Čapeks Komödie „Der Räuber“... Zpráva o: Mj. Adam Stvořitel. *Prager Presse*, 1926, Roč. 6, č. 257, s. 6. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. Der Brüder Insekten-Komödie in London. Zpráva o: Ze života hmyzu. *Prager Presse*, 1926, Roč. 6, č. 282, s. 6. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. Ein neues Stück der Brüder Čapek. Glosa o: Adam Stvořitel. *Prager Tagblatt*, 1926, Roč. 51, č. 191, s. 6. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ (V. X.). Hra Josefa Čapka „Země mnoha jmen“... Poznámka o: Země mnoha jmen. *Právo lidu*, 1926, Roč. 35, č. 89, s. 5. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. Nová hra bratří Čapků... Zpráva o: Adam Stvořitel. *Tribuna večerní vydání*, 1926, Roč. 8, č. 75, s. 1. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. České divadelní hry ve Vídni... Zpráva o: Mj. Ze života hmyzu. *Tribuna*, 1926, Roč. 8, č. 222, s. 4. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. Nová česká opera. Zpráva o: Lásky hra osudná. *Tribuna večerní vydání*, 1926, Roč. 8, č. 260, s. 2. ISSN neuvedeno.

KONRÁD, E. Nedotvoření Stvořitelé. Recenze na: Adam Stvořitel. *Cesta*, 1927, Roč. 9, č. 30, s. 474–475. ISSN neuvedeno.

PRACH, V. Čapkové bratři. Adam Stvořitel. Fantastická komedie o 7 obrazech. Poznámka o: Adam Stvořitel. *Česká osvěta*, 1927, Roč. 23, č. 10, s. 532. ISSN neuvedeno.

TETAUER, F. Zmoudření dona Adama (Několik poznámek k nové hře bratří Čapků). Článek o: Adam Stvořitel. *Host*, 1927, Roč. 6, č. neuvedeno, s. 197–199. ISSN neuvedeno.

GÖTZ, F. O dramatické formě Adama Stvořitele bratří Čapků. Esej o: Adam Stvořitel. *Rozpravy Aventina*, 1927, Roč. 2, č. neuvedeno, s. 182. ISSN neuvedeno.

ŠTORCH, K. Bez názvu. Recenze na: Adam Stvořitel. *Rozpravy Aventina*, 1927, Roč. 2, č. neuvedeno, s. 195. ISSN neuvedeno.

TRÄGER, J. Česká divadelní produkce. Studie o: Mj. divadelních hrách bratří Čapků. *Studentský časopis*, 1927, Roč. 6, č. 9, s. 266. ISSN neuvedeno.

ČERVINKA, K. Bez názvu. Zpráva o: Adam Stvořitel. *Zvon*, 1927, Roč. 27, č. 33, s. 463–464. ISSN neuvedeno.

PROCHÁZKA, F. S. Nakladatelství F. Hozsicka ve Varšavě... Poznámka o: Mj. Adam Stvořitel. *Zvon*, 1927, Roč. 27, č. 36, s. 504. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. Nová hra bratří Čapků. Zpráva o: Adam Stvořitel. *České slovo*, 1927, Roč. 19, č. 8, s. 6. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. Činohra Národního divadla... Zpráva o: Mj. Adam Stvořitel. *České slovo*, 1927, Roč. 19, č. 25, s. 6. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. Langrův Grandhotel Nevada v Teatru Polském. Zpráva o: Mj. Adam Stvořitel. *České slovo*, 1927, Roč. 19, č. 89, s. 6. ISSN neuvedeno.

VODÁK, J. Filosofická napínačka. Recenze na: Adam Stvořitel. *České slovo*, 1927, Roč. 19, č. 89, s. 6. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ (L. F.). Bratří Čapkové, Adam Stvořitel. Recenze na: Adam Stvořitel. *České slovo*, 1927, Roč. 19, č. 105, s. 6. ISSN neuvedeno.

WENIG, F. Z plzeňské činohry. Poznámka o: Adam Stvořitel. *České slovo*, 1927, Roč. 19, č. 131, s. 6. ISSN neuvedeno.

BASS, E. Z pražské činohry. Článek o: Adam Stvořitel. *Lidové noviny*, 1927, Roč. 35, č. 189, s. 7. ISSN neuvedeno.

ELGERT-SOKOL, K. Z brněnské činohry. Článek o: Adam Stvořitel. *Lidové noviny*, 1927, Roč. 35, č. 220, s. 7. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ (L. K.). Zájem o české drama v Cambridgi. Článek o: Ze života hmyzu. *Lidové noviny*, 1927, Roč. 35, č. 288, s. 7. ISSN neuvedeno.

ELGERT-SOKOL, K. Adam Stvořitel v novém rouše. Článek o: Adam Stvořitel. *Lidové noviny*, 1927, Roč. 35, č. 294, s. 7. ISSN neuvedeno.

HALUZICKÝ, B. Bratří Čapků Adam Stvořitel. Recenze na: Adam Stvořitel. *Lidové noviny*, 1927, Roč. 35, č. 485, s. 9. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ (čk). Adam Stvořitel na ochotnické scéně. Zpráva o: Adam Stvořitel. *Lidové noviny*, 1927, Roč. 35, č. 513, s. 7. ISSN neuvedeno.

ELGERT-SOKOL, K. Bez názvu. Článek o: Ze života hmyzu. *Lidové noviny*, 1927, Roč. 35, č. 526, s. 7. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ (ý). Dílo bratří Čapků v japonštině. Zpráva o: Mj. Ze života hmyzu. *Lidové noviny*, 1927, Roč. 35, č. 588, s. 7. ISSN neuvedeno.

SCHULZ, K. Propadlá revue. Poznámka o: Mj. Adam Stvořitel. *Lidové noviny*, 1927, Roč. 35, č. 618, s. 10. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ (ol.). Adam Stvořitel bratří Čapků v Košicích. Zpráva o: Adam Stvořitel. *Lidové noviny*, 1927, Roč. 35, č. 619, s. 8. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. Nová hra bratří Čapků. Zpráva o: Adam Stvořitel. *Národní osvobození*, 1927, Roč. 4, č. 10, s. 3. ISSN neuvedeno.

FREJKA, J. Premiéra bratří Čapků. Zpráva o: Adam Stvořitel. *Národní osvobození*, 1927, Roč. 4, č. 102, s. 7. ISSN neuvedeno.

FRAENKL, P. Monolog nebo divadlo? Recenze na: Adam Stvořitel. *Národní osvobození*, 1927, Roč. 4, č. 103, s. 3. ISSN neuvedeno.

NOVÁKOVÁ, M. Hořká mandle ve velikonočním božidaru. Kursivka o: Adam Stvořitel. *Národní osvobození*, 1927, Roč. 4, č. 106, s. 4. ISSN neuvedeno.

JEŘÁBEK, Č. Brněnský „Adam Stvořitel“. Článek o: Adam Stvořitel. *Národní osvobození*, 1927, Roč. 4, č. 120, s. 3. ISSN neuvedeno.

JEŘÁBEK, Č. Brněnská činohra. Článek o: Ze života hmyzu. *Národní osvobození*, 1927, Roč. 4, č. 288, s. 5. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. Překlad her K. Čapka do japonštiny. Zpráva o: Mj. Ze života hmyzu. *Národní osvobození*, 1927, Roč. 4, č. 337, s. 3. ISSN neuvedeno.

BASS, E. Bez názvu. Zpráva o: Adam Stvořitel. *Národní práce*, 1927, Roč. 3, č. 17, s. 3. ISSN neuvedeno.

FUCHS, R. Čapeks „Adam der Schöpfer“. Recenze na: Adam Stvořitel. *Prager Abendblatt*, 1927, Roč. 61, č. 93, s. 5. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. Tschechische Werke auf deutschen Bühnen. Zpráva o: Mj. Adam Stvořitel. *Prager Presse*, 1927, Roč. 7, č. 235, s. 3. ISSN neuvedeno.

MÁGR, A. S. Drama der Bruder Čapk in Japan. Zpráva o: Mj. Ze života hmyzu. *Prager Presse*, 1927, Roč. 7, č. 324, s. 7. ISSN neuvedeno.

FISCHER, O. Adam Stvořitel. Zpráva o: Adam Stvořitel. *Právo lidu*, 1927, Roč. 36, č. 88, s. 5. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. Bratři Čapkové v Japonsku. Zpráva o: Mj. Ze života hmyzu. *Právo lidu*, 1927, Roč. 36, č. 288, s. 6. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. Bratři Čapkové. Zpráva o: Adam Stvořitel. *Samostatnost*, 1927, Roč. neuveden, č. 17, s. 5. ISSN neuvedeno.

KONRÁD, E. Čapků „ano“ a „ne“. Článek o: Adam Stvořitel. *Tribuna*, 1927, Roč. 9, č. 89, s. 1–2. ISSN neuvedeno.

SVRČEK, J. B. Adam Stvořitel v Brně. Zpráva o: Adam Stvořitel. *Tribuna*, 1927, Roč. 9, č. 104, s. 4. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. Adam Stvořitel v Plzni. Zpráva o: Adam Stvořitel. *Tribuna*, 1927, Roč. 9, č. 127, s. 6. ISSN neuvedeno.

SVRČEK, J. B. Brněnská činohra. Nově nastudovaná komedie bratří Čapků... Zpráva o: Ze života hmyzu. *Tribuna*, 1927, Roč. 9, č. 248, s. 4. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. Dramata bratří Čapků v japonštině. Zpráva o: Mj. Ze života hmyzu. *Tribuna*, 1927, Roč. 9, č. 285, s. 4. ISSN neuvedeno.

FUČÍK, B. Dramatické řemeslo. Úvaho o: Dramatech bratří Čapků. *Tvar*, 1927, Roč. 1, č. 8, s. 158–166. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. Adam Stvořitel. Poznámka o: Adam Stvořitel. *Večerní České slovo*, 1927, Roč. 9, č. 84, s. 2. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. Výsledek premiéry. Poznámka o: Adam Stvořitel. *Večerní České slovo*, 1927, Roč. 9, č. 248, s. 2. ISSN neuvedeno.

PÍŠA, A. M. Nová hra bratří Čapků. Recenze na: Adam Stvořitel. *Večerník Práva lidu*, 1927, Roč. 16/36, č. 86, s. 6. ISSN neuvedeno.

HILBERT, J. Adam Stvořitel... Zpráva o: Adam Stvořitel. *Venkov*, 1927, Roč. 22, č. 88, s. 2. ISSN neuvedeno.

RAISOVÁ, D. Bratří Čapkové, Adam Stvořitel. Zpráva o: Adam Stvořitel. *Ženský svět*, 1927, Roč. 31, č. 8, s. 126–127. ISSN neuvedeno.

JELÍNEK, H. Adam Stvořitel bratří Čapků. Zpráva o: Adam Stvořitel. *Lumír*, 1927, Roč. 54, č. 3, s. 166–168. ISSN neuvedeno.

POLAN, B. Stará morálka a Nový svět. Glosa o: Mj. Ze života hmyzu. *Pramen*, 1927, Roč. 7, č. 1, s. 30–31. ISSN neuvedeno.

ZIMA, V. Bez názvu. Recenze na: Ledacos. *Zvon*, 1927, Roč. 28, č. 36, s. 502. ISSN neuvedeno.

VOČADLO, O. Hry Čapků v Londýně. Článek o: Dramatech bratří Čapků. *Studentský časopis*, 1928, Roč. 7, č. 9, s. 267. ISSN neuvedeno.

HLÁVKA, M. Josef Čapek, Ledacos. Recenze na: Ledacos. *Studentský časopis*, 1928, Roč. 7, č. 9, s. 267. ISSN neuvedeno.

VODÁK, J. Kritik a sloupkař. Recenze na: Mj. Ledacos. *České slovo*, 1928, Roč. 20, č. 79, s. 10. ISSN neuvedeno.

VODÁK, J. Uchované dílo. Článek o: Ze života hmyzu. *České slovo*, 1928, Roč. 20, č. 134, s. 4. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. Nové knihy Karla Čapka. Zpráva o: Spisy bratří Čapků. *České slovo*, 1928, Roč. 20, č. 221, s. 7. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. Překlad dramatu bratří Čapků Ze života hmyzu do polštiny. Zpráva o: Ze života hmyzu. *České slovo*, 1928, Roč. 20, č. 273, s. 4. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. České divadelní hry v zahraničí. Zpráva o: Mj. dramatech bratří Čapků. *České slovo*, 1928, Roč. 20, č. 302, s. 5. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. Na českém kolektivním románu... Zpráva o: Humoristickém kolektivním románu, na němž se podílí mj. Josef Čapek. *České slovo*, 1928, Roč. 20, č. 302, s. 5. ISSN neuvedeno.

VOČADLO, O. Díla bratří Čapků v japonském rouše. Zpráva o: Mj. Ze života hmyzu. *Lidové noviny*, 1928, Roč. 36, č. 263, s. 7. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ (k). Z pražské činohry. Zpráva o: Ze života hmyzu. *Lidové noviny*, 1928, Roč. 36, č. 277, s. 7. ISSN neuvedeno.

HERBEN, I. Spisy bratří Čapků. Zpráva o: Spisy bratří Čapků. *Lidové noviny*, 1928, Roč. 36, č. 439, s. 7. ISSN neuvedeno.

HERBEN, I. Novinky pražských divadel. Zpráva o: Mj. Adam Stvořitel. *Lidové noviny*, 1928, Roč. 36, č. 458, s. 9. ISSN neuvedeno.

MÜNZER, J. Kolektivní povídka. Zpráva o: Kolektivním románu, na němž se podílí mj. Josef Čapek. *Národní práce*, 1928, Roč. 4, č. 51, s. 4. ISSN neuvedeno.

EISNER, P. Josef Čapeks Feuilletons. Článek o: Ledacos. *Prager Presse*, 1928, Roč. 8, č. 87, s. 7. ISSN neuvedeno.

MÁGR, A. S. Englische Čapek-Premiere. Zpráva o: Adam Stvořitel. *Prager Presse*, 1928, Roč. 8, č. 149, s. 6. ISSN neuvedeno.

MÁGR, A. S. Adam, der Weltschöpfer. Zpráva o: Adam Stvořitel. *Prager Presse*, 1928, Roč. 8, č. 307, s. 9. ISSN neuvedeno.

ROČEK, A. Divadelní přehled. Článek o: Mj. Ze života hmyzu. *Samostatnost*, 1928, Roč. neuveden, č. 27, s. 3. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. Další obnovy. Poznámka o: Mj. Ze života hmyzu. *Večerní České slovo*, 1928, Roč. 10, č. 129, s. 2. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. Nové soubory. Zpráva o: Spisy bratří Čapků. *Panorama*, 1928, Roč. 6, č. 6, s. 179. ISSN neuvedeno.

RUTTE, M. Dílo bratří Čapků. Článek o: Literární tvorbě bratří Čapků. *Rozpravy Aventina*, 1928–1929, Roč. 4, č. nevedeno, s. 55–56. ISSN nevedeno.

NOVÁK, A. Úspěch Adama Stvořitele v Anglii. Zpráva o: Adam Stvořitel. *Lidové noviny*, 1929, Roč. 37, č. 286, s. 7. ISSN nevedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ (Dr). Čapků Lásky hra osudná. Poznámka o: Lásky hra osudná. *Lidové noviny*, 1929, Roč. 37, č. 600, s. 7. ISSN nevedeno.

MÁGR, A. S. Polnische Čapek-Aufführung. Zpráva o: Ze života hmyzu. *Prager Presse*, 1929, Roč. 9, č. 22, s. 7. ISSN nevedeno.

MÁGR, A. S. Adam, der Weltschöpfer. Zpráva o: Adam Stvořitel. *Prager Presse*, 1929, Roč. 9, č. 156, s. 10. ISSN nevedeno.

VRBA, J. Literatura. Článek o: Ze života hmyzu. *Pramen*, 1929, Roč. 3, č. 9, s. 427–430. ISSN nevedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ (T.). České umění v Polsku. Zpráva o: Mj. Ze života hmyzu. *Právo lidu*, 1929, Roč. 38, č. 18, s. 10. ISSN nevedeno.

SUK, V. F. Jos. Čapek, O pejskovi a kočičce. Článek o: Povídání o pejskovi a kočičce. *Úhor*, 1929, Roč. 17, č. 9/10, s. 164–165. ISSN nevedeno.

SUK, V. F. Čapek Josef, Povídání o pejskovi a kočičce. Recenze na: Povídání o pejskovi a kočičce. *Česká osvěta*, 1929, Roč. 26, č. 9–10, s. 480. ISSN nevedeno.

MAJEROVÁ, M. Bez názvu. Recenze na: Povídání o pejskovi a kočičce. *Čin*, 1929, Roč. 1, č. nevedeno, s. 212. ISSN nevedeno.

PAULÍK, J. J. Bez názvu. Zpráva o: Mj. Lásky hra osudná. *Rozpravy Aventina*, 1929, Roč. 5, č. nevedeno, s. 440. ISSN nevedeno.

1930–1939

ČERVINKA, K. I. večer studia činohry Nár. divadla. Článek o: Lásky hra osudná. *Zvon*, 1930, Roč. 30, č. 39–40, s. nevedena. ISSN nevedeno.

KREJČÍ, F. Theatralia. Glosa o: Mj. nejmenované hře bratří Čapků. *Česká mysl*, 1930, Roč. 26, č. 3, s. 284–288. ISSN nevedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. Studio Národního divadla... Zpráva o: Mj. nejmenované hře bratří Čapků. *České slovo*, 1930, Roč. 22, č. 106, s. 6. ISSN nevedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. První večer Studia Národního divadla. Zpráva o: Mj. Lásky hra osudná. *České slovo*, 1930, Roč. 22, č. 114, s. 6. ISSN nevedeno.

VODÁK, J. Večer Studia. Zpráva o: Mj. Lásky hra osudná. *České slovo*, 1930, Roč. 22, č. 116, s. 6. ISSN nevedeno.

VODÁK, J. Znamení doby. Recenze na: Stín kapradiny. *České slovo*, 1930, Roč. 22, č. 252, s. 10. ISSN nevedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ (F. W.). Finský překlad Komenského Didaktiky. Poznámka o: Mj. Ze života hmyzu. *Lidové noviny*, 1930, Roč. 38, č. 38, s. 9. ISSN nevedeno.

PICK, O. Příznaky. Článek o: Mj. Ze života hmyzu. *Lidové noviny*, 1930, Roč. 38, č. 77, s. 1–3. ISSN nevedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. Adam Stvořitel ve francouzštině. Zpráva o: Adam Stvořitel. *Lidové noviny*, 1930, Roč. 38, č. 92, s. 9. ISSN nevedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. Čapkův Adam Stvořitel v Ženevě. Zpráva o: Adam Stvořitel. *Lidové noviny*, 1930, Roč. 38, č. 103, s. nevedena. ISSN nevedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ (jr). Mluvené slovo v brněnském rozhlse. Článek o: Mj. Země mnoha jmen. *Lidové noviny*, 1930, Roč. 38, č. 501, s. 14. ISSN nevedeno.

NOVÁK, A. Kriminální balada Josefa Čapka. Recenze na: Stín kapradiny. *Lidové noviny*, 1930, Roč. 38, č. 516, s. 9. ISSN nevedeno.

KONRÁD, E. Studio Národního divadla. Zpráva o: Mj. Lásky hra osudná. *Národní osvobození*, 1930, Roč. 7, č. 260, s. 4. ISSN neuvedeno.

FISCHEROVÁ, I. J. Závěrečný večer dramatického kursu Hosovy školy. Článek o: Mj. Lásky hra osudná. *Národní osvobození*, 1930, Roč. 7, č. 141, s. 3. ISSN neuvedeno.

GÖTZ, F. Vývoj Josefa Čapka k epické formě. Recenze na: Stín kapradiny. *Národní osvobození*, 1930, Roč. 7, č. 260, s. 4. ISSN neuvedeno.

MÁGR, A. S. Čapek in Genf. Zpráva o: Adam Stvořitel. *Prager Presse*, 1930, Roč. 10, č. 44, s. 8. ISSN neuvedeno.

EISNER, P. Josef Čapeks Waldlied. Recenze na: Stín kapradiny. *Prager Presse*, 1930, Roč. 10, č. 311, s. 8. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ (-jl-). Premiéra Adama Stvořitele v Ženevě. Článek o: Adam Stvořitel. *Právo lidu*, 1930, Roč. 39, č. 61, s. 6. ISSN neuvedeno.

TROJAN, J. Nástup mladých. Článek o: Mj. Lásky hra osudná. *Právo lidu*, 1930, Roč. 39, č. 116, s. 6. ISSN neuvedeno.

PÍŠA, A. M. Nové povídky. Recenze na: Mj. Stín Kapradiny. *Právo lidu*, 1930, Roč. 39, č. 275, s. 7. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. Z původní české prózy výpravné i essayistické... Oznámení o: Mj. Stín kapradiny. *RV*, 1930, Roč. 11, č. 224, s. 3. ISSN neuvedeno.

TROJAN, J. Studio Národního divadla. Poznámka o: Mj. Lásky hra osudná. *Večerník Práva lidu*, 1930, Roč. 18, č. 113, s. 2. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. Divadlo. Zpráva o: Mj. Lásky hra osudná. *Samostatnost*, 1930, Roč. neuveden, č. 23, s. 5. ISSN neuvedeno.

HORA, J. Studio Národního divadla se představuje. Zpráva o: Mj. Lásky hra osudná. *Telegraf*, 1930, Roč. 2, č. 112, s. 2. ISSN neuvedeno.

HEYDUK, J. Bez názvu. Recenze na: Stín kapradiny. *Venkov*, 1930, Roč. 25, č. 239, s. 9. ISSN neuvedeno.

ZELINKA, V. Bez názvu. Recenze na: Stín kapradiny. *Zvon*, 1930, Roč. 31, č. 6, s. 82–83. ISSN neuvedeno.

FISCHER, O. Z pražské činohry. Zpráva o: Lásky hra osudná. *Lidové noviny*, 1930, Roč. 38, č. 250, s. 7. ISSN neuvedeno.

PRACH, V. Čapek Josef, Stín Kapradiny. Poznámka o: Stín kapradiny. *Česká osvěta*, 1930, Roč. 27, č. 2, s. 77. ISSN neuvedeno.

KRIPNER, V. Literární cizina. Článek o: Mj. literárních dílech bratří Čapků. *Literární noviny*, 1930, Roč. 5, č. 7, s. 5. ISSN neuvedeno.

SEZIMA, K. Z nové tvorby románové VIII–IX. Recenze na: Stín kapradiny. *Lumír*, 1931, Roč. 57, č. 4, s. 193–204. ISSN neuvedeno.

RUTTE, M. Stín Čapkovy kapradiny. Článek o: Stín kapradiny. *Rozpravy Aventina*, 1931, Roč. 6, č. neuvedeno, s. 100. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. Josef Čapek, Stín kapradiny. Článek o: Stín kapradiny. *Studentský časopis*, 1931, Roč. 10, č. 8, s. 251. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. Divadlo horního města Kladna... Zpráva o: Mj. Adam Stvořitel. *České slovo*, 1931, Roč. 23, č. 202, s. 16. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. Divadlo horního města Kladna... Zpráva o: Mj. Adam Stvořitel. *České slovo*, 1931, Roč. 23, č. 214, s. 14. ISSN neuvedeno.

NOVÁK, A. Dílo bratří Čapků v Anglii. Zpráva o: Literární tvorbě bratří Čapků. *Lidové noviny*, 1931, Roč. 39, č. 203, s. 9. ISSN neuvedeno.

MAJEROVÁ, M. Nové knihy pro děti. Článek o: Mj. Devatero pohádek a ještě jedna od Josefa Čapka jako přívažek. *Lidové noviny*, 1931, Roč. 39, č. 628, s. 9. ISSN neuvedeno.

CHÁB, V. Naši Čapci v Anglii. Zpráva o: Literární tvorbě bratří Čapků. *Národní osvobození*, 1931, Roč. 8, č. 106, s. 3. ISSN neuvedeno.

CHÁB, V. U Čapků. Zpráva a citát o: Vypravování Josefa Čapka ve sborníku *Do života*. *Národní osvobození*, 1931, Roč. 8, č. 169, s. 3. ISSN neuvedeno.

MÁGR, A. S. Čapek-Aufführung in Australien. Zpráva o: Adam Stvořitel. *Prager Presse*, 1931, Roč. 11, č. 255, s. 9. ISSN neuvedeno.

HEJDUK, J. Bez názvu. Recenze na: Devatero pohádek a ještě jedna od Josefa Čapka jako přívazek. *Venkov*, 1931, Roč. 26, č. 298, s. 7. ISSN neuvedeno.

JELÍNEK, H. Repertoire. Poznámka o: Mj. Ze života hmyzu. *Lumír*, 1931, Roč. 58, č. 8, s. 458–462. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. Josef Čapek; Země mnoha jmen bude mít premiéru 7. února ve Stockholmu. Zpráva o: Země mnoha jmen. *Rozpravy Aventina*, 1931, Roč. 7, č. 20, s. 166. ISSN neuvedeno.

PAULÍK, J. J. Bez názvu. Zpráva o: Ze života hmyzu. *Rozpravy Aventina*, 1931, Roč. 7, č. 38, s. 311. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ (P.). Čapek Karel, Devatero pohádek a ještě jedna jako přívazek od J. Čapka, který nakreslil též obrázky. Poznámka o: Devatero pohádek a ještě jedna od Josefa Čapka jako přívazek. *Česká osvěta*, 1932, Roč. 28, č. 9–10, s. 449. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. Čapkova Země mnoha jmen ve švédském rozhlasu. Zpráva o: Země mnoha jmen. *České slovo*, 1932, Roč. 24, č. 34, s. 4. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. Nově nastudovaná komedie bratří Čapků *Ze života hmyzu*... Zpráva o: *Ze života hmyzu*. *České slovo*, 1932, Roč. 24, č. 121, s. 16. ISSN neuvedeno.

VODÁK, J. Ze života hmyzu v novém nastudování. Článek o: *Ze života hmyzu*. *České slovo*, 1932, Roč. 24, č. 128, s. 8. ISSN neuvedeno.

VODÁK, J. Hra pro malé i velké děti. Recenze na: Dobře to dopadlo aneb Tlustý pradědeček, lupiči a detektivové. *České slovo*, 1932, Roč. 24, č. 308, s. 9. ISSN neuvedeno.

FISCHER, J. L. Z dětské literatury. Recenze na: Devatero pohádek a ještě jedna od Josefa Čapka jako přívazek. *Index*, 1932, Roč. 4, č. neuvedeno, s. 7–8. ISSN neuvedeno.

FISCHER, O. Bratří... Zpráva o: Ze života hmyzu. *Lidové noviny*, 1932, Roč. 40, č. 273, s. 7. ISSN neuvedeno.

FISCHER, O. Hrou pro malé i velké. Zpráva o: Dobře to dopadlo aneb Tlustý pradědeček, lupiči a detektivové. *Lidové noviny*, 1932, Roč. 40, č. 658, s. 9. ISSN neuvedeno.

MUNZER, J. Čapkovy pohádky. Recenze na: Devatero pohádek a ještě jedna od Josefa Čapka jako přívazek. *Literární noviny*, 1932, Roč. 6, č. 6, s. 4. ISSN neuvedeno.

KONRÁD, E. Míreček píše Alence. Recenze na: Dobře to dopadlo aneb Tlustý pradědeček, lupiči a detektivové. *Národní osvobození*, 1932, Roč. 9, č. 359, s. 5–6. ISSN neuvedeno.

EISNER, P. Zwei Bücher Karel Čapeks. Článek o: Mj. Devatero pohádek a ještě jedna od Josefa Čapka jako přívazek. *Prager Presse*, 1932, Roč. 12, č. 9, s. 8. ISSN neuvedeno.

MÁGR, A. S. Josef Čapeks Land der vielen Namen. Zpráva o: Země mnoha jmen. *Prager Presse*, 1932, Roč. 12, č. 27, s. 8. ISSN neuvedeno.

KUBKA, F. Aus dem Leben der Insekten. Zpráva o: Ze života hmyzu. *Prager Presse*, 1932, Roč. 12, č. 148, s. 8. ISSN neuvedeno.

EISNER, P. Josef Čapek, Gut is' gangen. Recenze na: Dobře to dopadlo aneb Tlustý pradědeček, lupiči a detektivové. *Prager Presse*, 1932, Roč. 12, č. 300, s. 8. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ (L-r). Křička – J. Čapek, Uraufführung. „Der dicke Urgrossvater“. Recenze na: Dobře to dopadlo aneb Tlustý pradědeček, lupiči a detektivové. *Prager Tagblatt*, 1932, Roč. 57, č. 307, s. 7. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. Hry bratří Čapků v cizině. Poznámka o: Mj. Země mnoha jmen. *Právo lidu*, 1932, Roč. 41, č. 34, s. 6. ISSN neuvedeno.

PÍŠA, A. M. Národní divadlo... Poznámka o: Ze života hmyzu. *Právo lidu*, 1932, Roč. 41, č. 128, s. 6. ISSN neuvedeno.

PÍŠA, A. M. Pohádková opereta. Recenze na: Dobře to dopadlo aneb Tlustý pradědeček, lupiči a detektivové. *Právo lidu*, 1932, Roč. 41, č. 308, s. 6. ISSN neuvedeno.

NOVOTNÝ, M. Bez názvu. Recenze na: Dobře to dopadlo aneb Tlustý pradědeček, lupiči a detektivové. *Rozhledy*, 1932, Roč. 1, č. 16, s. 124. ISSN neuvedeno.

NĚMEC, F. Tlustý pradědeček a Strašidelný stín. Zpráva o: Mj. Dobře to dopadlo aneb Tlustý pradědeček, lupiči a detektivové. *Rudé právo*, 1932, Roč. 13, č. 300, s. neuvedena. ISSN neuvedeno.

RIPPL, E. Gegenwartsprobleme in der jungsten cechischen Prosa. Recenze na: Stín kapradiny. *Slavische Rundschau*, 1932, Roč. 4, č. 1, s. 17–25. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ (- k.). Tlustý pradědeček, lupiči a detektivové. Zpráva o: Dobře to dopadlo aneb Tlustý pradědeček, lupiči a detektivové. *Telegraf*, 1932, Roč. 4, č. 289, s. 4. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ (V. Z.). Karel Čapek, Devatero pohádek a ještě jedna. Recenze na: Devatero pohádek a ještě jedna od Josefa Čapka jako přívazek. *Úhor*, 1932, Roč. 20, č. 6, s. 169–170. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ (r). Dykův Posel nebude hrán o sokolském sletu? Zpráva o: Mj. Ze života hmyzu. *Venkov*, 1932, Roč. 27, č. 93, s. 8. ISSN neuvedeno.

HILBERT, J. Bratří Čapků revue Ze života hmyzu... Článek o: Ze života hmyzu. *Venkov*, 1932, Roč. 27, č. 128, s. 6. ISSN neuvedeno.

KRÝSA, V. J. Městské divadlo v Plzni... Poznámka o: Mj. Ze života hmyzu. *Venkov*, 1932, Roč. 27, č. 238, s. 6. ISSN neuvedeno.

PRACH, V. Čapek Josef, Dobře to dopadlo aneb Tlustý pradědeček, lupiči a detektivové. Poznámka o: Dobře to dopadlo aneb Tlustý pradědeček, lupiči a detektivové. *Česká osvěta*, 1932, Roč. 29, č. 3–4, s. neuvedena. ISSN neuvedeno.

MAJEROVÁ, M. Letošní dobré dětské knihy. Recenze na: Dobře to dopadlo aneb Tlustý pradědeček, lupiči a detektivové. *Čin*, 1932, Roč. 4, č. 16, s. 371–374; č. 17, s. 397–400. ISSN neuvedeno.

ŠIMSA, J. Z novější literatury pro mládež. Článek o: Mj. Dobře to dopadlo aneb Tlustý pradědeček, lupiči a detektivové a Devatero pohádek a ještě jedna od Josefa Čapka jako přívažek. *Naše doba*, 1932, Roč. 40, č. 4, s. 239–243. ISSN neuvedeno.

TRÄGER, J. Pohádka na jevišti. Glosa o: Dobře to dopadlo aneb Tlustý pradědeček, lupiči a detektivové. *Čin*, 1933, Roč. 4, č. 19, s. 453. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZÁMÝ (-m. f.-). Naše literatura proniká do Německa. Glosa o: Mj. Nejskromnější umění. *Světovzor*, 1933, Roč. 33, č. 2, s. 18. ISSN neuvedeno.

ČERVINKA, V. Divadlo. Novinky pražských divadel. Zpráva o: Dobře to dopadlo aneb Tlustý pradědeček, lupiči a detektivové. *Zvon*, 1933, Roč. 33, č. 23, s. 322–323; č. 24, s. 335–336; č. 25, s. 350–352. ISSN neuvedeno.

HORA, J. Česká literatura za hranice. Zpráva o: Mj. literárních dílech bratří Čapků. *České slovo*, 1933, Roč. 25, č. 53, s. 8. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. Hra bratří Čapků Ze života hmyzu... Zpráva o: Ze života hmyzu. *České slovo*, 1933, Roč. 25, č. 69, s. 8. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ (d). Bratři Čapkové v Itálii. Zpráva o: Ze života hmyzu. *Lidové noviny*, 1933, Roč. 41, č. 120, s. 9. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ (d). Bratři Čapkové v nových překladech. Zpráva o: Spisy bratří Čapků. *Lidové noviny*, 1933, Roč. 41, č. 124, s. 9. ISSN neuvedeno.

ČERNUŠÁK, G. Jar. Křička – Jos. Čapek, Dobře to dopadlo. Poznámka o: Dobře to dopadlo aneb Tlustý pradědeček, lupiči a detektivové. *Lidové noviny*, 1933, Roč. 41, č. 487, s. 9. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ (f. t.). Adam Stvořitel bratří Čapků na francouzské půdě. Zpráva o: Adam Stvořitel. *Lidové noviny*, 1933, Roč. 41, č. 578, s. 9. ISSN neuvedeno.

LUSTIG, W. Indián proti pradědečkovi! Poznámka o: Dobře to dopadlo aneb Tlustý pradědeček, lupiči a detektivové. *Nová svoboda*, 1933, Roč. 10, č. 11, s. 131. ISSN neuvedeno.

EISNER, P. Gut is' gangen. Článek o: Dobře to dopadlo aneb Tlustý pradědeček, lupiči a detektivové. *Prager Presse*, 1933, Roč. 13, č. 1, s. 10. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. Joseg Čapeks „Geschichte von Hündchen und vom Kätzchen“... Zpráva o: Povídání o pejskovi a kočičce. *Prager Presse*, 1933, Roč. 13, č. 27, s. 6. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. Schrupp und Schlipp. Zpráva o: Povídání o pejskovi a kočičce. *Prager Presse*, 1933, Roč. 13, č. 111, s. 7. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. Karel Čapeks Märchen. Zpráva o: Mj. Povídání o pejskovi a kočičce. *Prager Presse*, 1933, Roč. 13, č. 299, s. 9. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ (r.). Česká literatura do ciziny... Zpráva o: Mj. Povídání o pejskovi a kočičce a Stín kapradiny. *Rozhledy*, 1933, Roč. 2, č. 5, s. 35. ISSN neuvedeno.

HLOUŠEK, J. Odpadky z dílny dramatického básníka. Recenze na: Dobře to dopadlo aneb Tlustý pradědeček, lupiči a detektivové. *Úhor*, 1933, Roč. 21, č. 1, s. 21. ISSN neuvedeno.

SUK, V. F. Karel Čapek, Devatero pohádek a ještě jedna od Josefa Čapka jako přívazek. Poznámka o: Devatero pohádek a ještě jedna od Josefa Čapka jako přívazek. *Střední škola*, 1933, Roč. 14, č. 2, s. 134. ISSN neuvedeno.

SVRČEK, J. B. Jubilejní cyklus brněnské činohry. Článek o: Mj. Ze života hmyzu. *České slovo*, 1934, Roč. 26, č. 248, s. 8. ISSN neuvedeno.

FISCHER, J. L. Z brněnské činohry. Zpráva o: Ze života hmyzu. *Index*, 1934, Roč. 6, č. neuvedeno, s. 101–102. ISSN neuvedeno.

JERÁBEK, Č. Z brněnské činohry. Poznámka o: Ze života hmyzu. *Lidové noviny*, 1934, Roč. 42, č. 533, s. 9. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ (r). Bratři Čapkové ve Francii. Zpráva o: Povídce Ostrov. *Lidové noviny*, 1934, Roč. 42, č. 624, s. 7. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ (r). Italské vydání pohádek bratří Čapků. Poznámka o: Devatero pohádek a ještě jedna od Josefa Čapka jako přívažek. *Lidové noviny*, 1934, Roč. 42, č. 645, s. 9. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. Řeč čísel. Statistika o: Počtu překladů děl bratří Čapků. *Lidové noviny*, 1934, Roč. 42, č. 655, s. 6. ISSN neuvedeno.

FRAENKL, P. Z brněnské činohry. Zpráva o: Ze života hmyzu. *Národní osvobození*, 1934, Roč. 11, č. 250, s. 6. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. Der Dramatiker Karel Čapek. Zpráva o: Mj. Ze života hmyzu a Adam Stvořitel. *Prager Presse*, 1934, Roč. 14, č. 267, s. 12. ISSN neuvedeno.

PÍŠA, A. M. Sir Nigel Playfair... Poznámka o: Mj. Ze života hmyzu. *Právo lidu*, 1934, Roč. 43, č. 194, s. 6. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. Čeští povídkáři v Jugoslavii. Poznámka o: Mj. literární tvorbě bratří Čapků. *Lidové noviny*, 1935, Roč. 43, č. 1, s. 7. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ (od). Českoslovenští autoři na jugoslávských scénách. Zpráva o: Mj. Ze života hmyzu. *Lidové noviny*, 1935, Roč. 43, č. 461, s. 9. ISSN neuvedeno.

MAJEROVÁ, M. Letošní knihy pro děti. Kritický přehled: Zahrnuto mj. Devatero pohádek a ještě jedna od Josefa Čapka jako přívažek. *Lidové noviny*, 1935, Roč. 43, č. 643, s. 9. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. Tschechoslovakische Bühnenwerke in Jugoslavien. Zpráva o: Mj. Ze života hmyzu. *Prager Presse*, 1935, Roč. 15, č. 250, s. 10. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. Čsl. autoři na jihoslovanských divadlech. Zpráva o: Mj. Ze života hmyzu. *Právo lidu*, 1935, Roč. 44, č. 204, s. 9. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. Českoslovenští autoři na jugoslávských scénách. Zpráva o: Mj. Ze života hmyzu. *Ranní noviny*, 1935, Roč. neuveden, č. 213, s. 4. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. Několik dětských knížek. Článek o: Mj. Povídání o pejskovi a kočičce, Dobře to dopadlo aneb Tlustý pradědeček, lupiči a detektivové a Devatero pohádek a ještě jedna od Josefa Čapka jako přívažek. *Ranní noviny*, 1935, Roč. neuveden, č. 276, s. 4. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ (zr.). České pohádky, které to ve světě vyhrály. Článek o: Mj. Povídání o pejskovi a kočičce a Devatero pohádek a ještě jedna od Josefa Čapka jako přívažek. *Ranní noviny*, 1935, Roč. neuveden, č. 282, s. 4. ISSN neuvedeno.

JEHL, L. Jihoslovanský výbor ze současné české prózy. Zpráva o: Mj. prozaické tvorbě Josefa Čapka. *Rozhledy*, 1935, Roč. 4, č. 12, s. 98. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. Naši autoři na záhřebském Nár. divadle. Zpráva o: Mj. Ze života hmyzu. *Venkov*, 1935, Roč. 30, č. 191, s. 7. ISSN neuvedeno.

POLAN, B. Z přínosů původní prózy. Článek o: Mj. Kulhavý poutník. *Čin*, 1936, Roč. 8, č. 27, s. 424–426. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. Nejzajímavější kniha 1936. Anketa o: Nejzajímavější knihu roku 1936, v níž se na prvním místě umístili bratři Čapkové. *Haló noviny*, 1936, Roč. neuveden, č. 291, s. 4. ISSN neuvedeno.

BASS, E. Ve stínu kapradiny... Zpráva o: Stín kapradiny. *Lidové noviny*, 1936, Roč. 44, č. 382, s. 9. ISSN neuvedeno.

ČERNÝ, V. Kulhavý poutník. Recenze na: Kulhavý poutník. *Lidové noviny*, 1936, Roč. 44, č. 561, s. 4. ISSN neuvedeno.

NAVRÁTIL, V. Pomalu a rychle. Recenze na: Kulhavý poutník. *Lidové noviny*, 1936, Roč. 44, č. 574, s. 4. ISSN neuvedeno.

ORT, J. Stý svazek Pantheonu. Sloupek o: Mj. prózách bratří Čapků. *Lidové noviny*, 1936, Roč. 44, č. 612, s. 1–2. ISSN neuvedeno.

ČAPEK, K. Kulhavý poutník. Informace o: Kulhavý poutník. *Lidové noviny*, 1936, Roč. 44, č. 613, s. 6. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. Divadlo a knihy. Poznámka o: Mj. dětských knihách Josefa Čapka. *Lidové noviny*, 1936, Roč. 44, č. 624, příloha *Lidové noviny* dětem, č. 46, s. 182–183. ISSN neuvedeno.

DUCHÁČEK, I. Adam Stvořitel v Paříži. Zpráva o: Adam Stvořitel. *Lidové noviny*, 1936, Roč. 44, č. 626, s. 3. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. Tschechoslovakische Prosa in deutscher Uebersetzung. Zpráva o: Mj. Stín kapradiny. *Prager Presse*, 1936, Roč. 16, č. 210, příloha, s. 10. ISSN neuvedeno.

KAREŠ, M. Das Hörspielprogramm des Radiojournals. Zpráva o: Mj. Země mnoha jmen. *Prager Presse*, 1936, Roč. 16, č. 244, příloha, s. 9. ISSN neuvedeno.

EISNER, P. Der hinkende Pilgrim. Recenze na: Kulhavý poutník. *Prager Presse*, 1936, Roč. 16, č. 356, s. 6. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. České hry v cizině. Zpráva o: Mj. Ze života hmyzu. *Právo lidu*, 1936, Roč. 45, č. 137, s. 6. ISSN neuvedeno.

PÍŠA, A. M. Čeští spisovatelé v německých překladech. Poznámka o: Mj. Stín kapradiny. *Právo lidu*, 1936, Roč. 45, č. 179, s. 7. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. Nová kniha Josefa Čapka. Zpráva o: Kulhavý poutník. *Právo lidu*, 1936, Roč. 45, č. 250, s. 6. ISSN neuvedeno.

POLÁK, K. Dvojí putování bratří Čapků. Recenze na: Mj. Kulhavý poutník. *Právo lidu*, 1936, Roč. 45, č. 278, s. 7. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. Konfese Josefa Čapka. Recenze na: Kulhavý poutník. *Ranní noviny*, 1936, Roč. neuveden, č. 268, s. 4. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. Hrst moderní dětské literatury. Článek o: Mj. dětských knihách bratří Čapků. *Ranní noviny*, 1936, Roč. neuveden, č. 285, s. 4. ISSN neuvedeno.

VACH, K. Bez názvu. Recenze na: Stín kapradiny. *Rozhledy*, 1936, Roč. 5, č. 26, s. 211. ISSN neuvedeno.

HOLAS, M. Josefa Čapka Kulhavý poutník. Článek o: Kulhavý poutník. *Rozhledy*, 1936, Roč. 5, č. 37, s. 300–3001. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. České romány v němčině. Zpráva o: Mj. Stín kapradiny. *RZ*, 1936, Roč. neuveden, č. neuvedeno, s. 180. ISSN neuvedeno.

VODIČKA, T. Bez názvu. Recenze na: Kulhavý poutník. *Řád*, 1936, Roč. 3, č. 7, s. 461–463. ISSN neuvedeno.

HLÁVKA, M. Josef Čapek, Kulhavý poutník. Esej o: Kulhavý poutník. *Studentský časopis*, 1936, Roč. 16, č. 4, s. 120. ISSN neuvedeno.

ZELINKA, V. Bez názvu. Článek o: Mj. Kulhavý poutník. *Zvon*, 1936, Roč. 37, č. 12, s. 167–168. ISSN neuvedeno.

KOLÁŘ, A. „Labyrint světa“ po čapkovsku. Recenze na: Kulhavý poutník. *Tvorba*, 1936, Roč. 11, č. 51, s. 814. ISSN neuvedeno.

POLAN, B. Cestopis duševní pouti. Recenze na: Kulhavý poutník. *Literární noviny*, 1936–1937, Roč. 9, č. 9, s. 2. ISSN neuvedeno.

NOVÁK, B. Bez názvu. Recenze na: Kulhavý poutník. *Magazin DP*, 1936–1937, Roč. 4, č. 4, s. 120. ISSN neuvedeno.

ČAPEK, J. B. Literatura. Krásná. Recenze na: Mj. Kulhavý poutník. *Naše doba*, 1936–1937, Roč. 44, č. 5, s. 309–310. ISSN neuvedeno.

ŠNOBR, J. Čapek Josef, Kulhavý poutník. Recenze na: Kulhavý poutník. *Česká osvěta*, 1937, Roč. 33, č. 6, s. 249. ISSN neuvedeno.

SEZIMA, K. Z nové tvorby románové. Článek o: Kulhavý poutník. *Lumír*, 1937, Roč. 63, č. 3, s. 165–169. ISSN neuvedeno.

SEZIMA, K. K padesátinám Josefa Čapka. Článek o: Osobnosti Josefa Čapka a rozbor jednotlivých jeho literárních děl. *Lumír*, 1937, Roč. 63, č. 6, s. 346–348. ISSN neuvedeno.

DVOŘÁK, M. Klopýtání kulhavého poutníka. Recenze na: Kulhavý poutník. *Akord*, 1937, Roč. neuveden, č. neuvedeno, příloha Poesie 2, s. 27–31. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ (ř.). Josef Čapek padesátníkem. Medailon o: Josefu Čapkovi a o jeho knize Kulhavý poutník. *Haló noviny*, 1937, Roč. 5, č. 70, s. 1. ISSN neuvedeno.

VÁCLAVEK, B. Z české prózy. Článek o: Kulhavý poutník. *Index*, 1937, Roč. 9, č. neuvedeno, s. 58–59. ISSN neuvedeno.

NOVÁK, A. Česká beletrie v němčině. Poznámka o: Mj. Stín kapradiny. *Lidové noviny*, 1937, Roč. 45, č. 62, s. 9. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. Knihovna Lidových novin. Poznámka o: Mj. Kulhavý poutník. *Lidové noviny*, 1937, Roč. 45, č. 94, s. 9. ISSN neuvedeno.

RICHTER, Z. Země mnoha jmen v rozhlase. Zpráva o: Země mnoha jmen. *Lidové noviny*, 1937, Roč. 45, č. 94, s. 10. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. Představujeme Josefa Čapka. Interview a studie o: Osobnosti a literárním díle Josefa Čapka. *Lidové noviny*, 1937, Roč. 45, č. 94, s. 8. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ (rk). Moderní české drama v rozhlase. Zpráva o: Země mnoha jmen. *Lidové noviny*, 1937, Roč. 45, č. 103, s. 5. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. Ze světa kulturního. Zpráva o: Spisy bratří Čapků. *Lidové noviny*, 1937, Roč. 45, č. 178, s. 4. ISSN neuvedeno.

NAVRÁTIL, V. Umění a pocit času. Kursiva o: Mj. literárních dílech Josefa Čapka. *Lidové noviny*, 1937, Roč. 45, č. 282, s. 5. ISSN neuvedeno.

MAJEROVÁ, M. Dětské knihy. Přehled o: Mj. Povídaní o pejskovi a kočičce. *Lidové noviny*, 1937, Roč. 45, č. 616, s. 7. ISSN neuvedeno.

FUČÍK, B. Kniha rozjímavá. Článek o: Kulhavý poutník. *Listy*, 1937, Roč. 5, č. 2, s. 43–46. ISSN neuvedeno.

GÖTZ, F. Josef Čapek (K jeho dnešním padesátinám). Studie o: Josefu Čapkovi a jeho literárním díle. *Národní Osvobození*, 1937, Roč. 14, č. 70, s. 6. ISSN neuvedeno.

EISNER, P. Das interessanteste Buch 1937. Zpráva o: Mj. Kulhavý poutník. *Prager Presse*, 1937, Roč. 17, č. 335, s. 8. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ (glo). Kulturschau, Blätter für Kultur and Bücher-freunde... Zpráva o: Mj. literární tvorbě bratří Čapků. *Prager Presse*, 1937, Roč. 17, č. 340, příloha, s. 12. ISSN neuvedeno.

RUTTE, M. Das Labyrinth der Welt und das Paradies des Herzens. Vier Pilgerfahrten nach der Heimat. Článek o: Mj. Kulhavý poutník. *Prager Rundschau*, 1937, Roč. 7, č. 2, s. 147–153. ISSN neuvedeno.

SVOBODA, L. Bez názvu. Recenze na: Kulhavý poutník. *U Blok*, 1937, Roč. 2, č. neuvedeno, s. 103–104. ISSN neuvedeno.

VÁCLAVEK, B. Josef Čapek padesátníkem. Studie o: Literárním díle Josefa Čapka. *U Blok*, 1937, Roč. 2, č. neuvedeno, s. 206. ISSN neuvedeno.

LUBOJACKÝ, O. Poutník, který nekulhá. Recenze na: Kulhavý poutník. *Venkov*, 1937, Roč. 32, č. 105, s. 7. ISSN neuvedeno.

EISNER, P. Das gehaltvollste Buch 1938. Glosa o: Anketě Lidových novin o nejvýznamnější knize roku 1938, v níž byl zmíněn mj. Josef Čapek. *Prager Presse*, 1938, Roč. 18, č. 300, příloha odpoledního vydání, s. 7. ISSN neuvedeno.

TRNKA, T. Čapek Josef, Umění přírodních národů. Recenze na: Umění přírodních národů. *Česká osvěta*, 1938, Roč. 34, č. 10, s. 351. ISSN neuvedeno.

MAŠEK, O. Josef Čapek, Kulhavý poutník. Studie o: Kulhavý poutník. *Studentský časopis*, 1938, Roč. 17, č. 6, s. 148–149; č. 7, s. 178–181. ISSN neuvedeno.

PROCHÁZKA, F. S. Bez názvu. Recenze na: Umění přírodních národů. *Zvon*, 1938, Roč. 38, č. 52, s. 722. ISSN neuvedeno.

CHALUPECKÝ, J. Umění přírodních národů. Recenze na: Umění přírodních národů. *Čin*, 1938, Roč. 10, č. 13, s. 205. ISSN neuvedeno.

KOVÁRNA, F. Průhled do nové esejistiky. Recenze na: Umění přírodních národů. *Kritický měsíčník*, 1938, Roč. 1, č. 6, s. 273–277. ISSN neuvedeno.

NEUMANN, S. K. Poesie a umění barevných. Recenze na: Umění přírodních národů. *Lidová kultura*, 1938, Roč. 2, č. 12, s. 3. ISSN neuvedeno.

RÁDL, O. Ze života hmyzu anglicky. Zpráva o: Ze života hmyzu. *Lidové noviny*, 1938, Roč. 46, č. 215, s. 4. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ (nl). Umění přírodních národů. Zpráva o: Umění přírodních národů. *Lidové noviny*, 1938, Roč. 46, č. 245, s. 9. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. Josef Čapek, Umění přírodních národů. Zpráva o: Umění přírodních národů. *Lidové noviny*, 1938, Roč. 46, č. 246, příloha Literární pondělí, Roč. 4, č. 33, s. 6. ISSN neuvedeno.

RÁDL, O. Naše umění mluví k světu. Ze života hmyzu bratří Čapků v Londýně. Článek o: Ze života hmyzu. *Lidové noviny*, 1938, Roč. 46, č. 283, s. 5. ISSN neuvedeno.

VOLAVKA, V. Česká prvotina o umění přírodních národů. Recenze na: Umění přírodních národů. *Lidové noviny*, 1938, Roč. 46, č. 357, s. 7. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. Bohuš Stejskal... Zpráva o: Ze života hmyzu. *Lidové noviny*, 1938, Roč. 1/46, č. 217/448, s. 2. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. Jan Sládek... Zpráva o: Ze života hmyzu. *Lidové noviny*, 1938, Roč. 1/46, č. 221/456, s. 2. ISSN neuvedeno.

KONRÁD, E. Ze života hmyzu na Vinohradech. Zpráva o: Ze života hmyzu. *Lidové noviny*, 1938, Roč. 46, č. 466, s. 7. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. Miroslav Ponc... Zpráva o: Ze života hmyzu. *Lidové noviny*, 1938, Roč. 1/46, č. 230/476, s. 2. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. Nejhodnotnější kniha 1938. Anketa o: Nejhodnotnější knihu roku 1938, v níž se mezi deseti nejúspěšnějšími knihami umístilo mj. Umění přírodních národů. *Lidové noviny*, 1938, Roč. 46, č. 611, příloha, s. 3–7. ISSN neuvedeno.

EISNER, P. Homo faber. Recenze na: Umění přírodních národů. *Prager Presse*, 1938, Roč. 18, č. 189, s. 8. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. Tschechoslovaische Schriftsteller russisch. Glosa o: Mj. Stín kapradiny. *Prager Presse*, 1938, Roč. 18, č. 249, s. 7. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. České knihy rusky. Zpráva o: Mj. Stín kapradiny. *Právo lidu*, 1938, Roč. 47, č. 238, s. 6. ISSN neuvedeno.

STRNADEL, J. Umění přírodních národů. Recenze na: Umění přírodních národů. *Ranní noviny*, 1938, Roč. neuveden, č. 122, s. 4. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. Díla našich autorů ve SSSR. Článek o: Mj. Stín kapradiny. *Rudé právo*, 1938, Roč. 19, č. 118, s. neuvedena. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. Nejúspěšnější hry Langra a Čapka. Zpráva o: Mj. Ze života hmyzu. *Telegraf*, 1938, Roč. 10, č. 196, s. 3. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. K počátkům umění. Článek o: Umění přírodních národů. *Večerník Práva lidu*, 1938, Roč. 26, č. 124, s. 5. ISSN neuvedeno.

MOKRÝ, F. V. Bez názvu. Článek o: Umění přírodních národů. *Venkov*, 1938, Roč. 33, č. 173, s. 7. ISSN neuvedeno.

BONN, H. Bez názvu. Článek o: Umění přírodních národů. *Čteme*, 1938, Roč. 1, č. 3, s. 38. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. Česká kultura v Norsku. Zpráva o: Mj. Ze života hmyzu. *Naše zprávy*, 1939, Roč. 1, č. 27, s. 8. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. České hry ve Švédsku. Zpráva o: Mj. Ze života hmyzu. *Nová svoboda*, 1939, Roč. 16, č. 7, s. 98. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. Česká kultura mluví k nordické duši. Glosa o: Mj. Ze života hmyzu. *Panorama*, 1939, Roč. 17, č. 8, s. 134. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. Kultureller Austausch durch Uebersetzungen. Glosa o: Mj. Stín kapradiny. *Prager Tagblatt*, 1939, Roč. 6, č. 4, s. 5. ISSN neuvedeno.

MUKAŘOVSKÝ, J. Karel Čapek – Ein Exotiker aus dem Geiste der Tschechischen Sprache. Článek o: Dramatické tvorbě Karla Čapka a literární spolupráci bratří Čapků. *Slavische Rundschau*, 1939, Roč. 11, č. 1–2, s. 3–6. ISSN neuvedeno.

1940–1949

BASS, E. Krakonošova zahrada. Článek o: Mj. bratřích Čapcích a jejich knize Krakonošova zahrada. *Lidové noviny*, 1940, Roč. 48, č. 114, s. 4. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. Pozůstalost bratří Čapků. Zpráva o: Spisy bratří Čapků. *Právo lidu*, 1945, Roč. 48, č. 40, s. 3. ISSN 0862-5913.

AUTOR NEZNÁMÝ. Pozůstalost bratří Čapků. Zpráva o: Spisy bratří Čapků. *Práce*, 1945, Roč. 1, č. 50, s. 3. ISSN 0231-6374.

AUTOR NEZNÁMÝ (-d-). Literární pozůstalost bratří Čapků. Zpráva o: Spisy bratří Čapků. *Zemědělské noviny*, 1945, Roč. 1, č. 31, s. 3. ISSN 0139-5777.

POLÁK, K. „Kulhavý poutník“ Josefa Čapka. Poznámka o: Kulhavý poutník. *Právo lidu*, 1945, Roč. 48, č. 132, s. 3. ISSN 0862-5913.

BŘEZOVSKÝ, B. Knihy bojující: k zahájení výstavy zakázaných knih v Topičově knihkupectví. Článek o: Mj. nejmenované literární tvorbě Josefa Čapka. *Národní osvobození*, 1945, Roč. 16, č. 32, s. 3. ISSN 1804-9168.

PREISNER, R. Dvě nová knižní vydání Karla a Josefa Čapka. Poznámka o: Mj. Kulhavý poutník. *Mladá fronta*, 1945, Roč. 1, č. 177, s. 4. ISSN 0323-1941.

AUTOR NEZNÁMÝ (R.). Literární dílo Josefa Čapka. Článek o: Literárním díle Josefa Čapka. *Lidová demokracie*, 1945, Roč. neveden, č. nevedeno, s. 3. ISSN nevedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ (jšk). Josef Čapek, Básně z koncentračního tábora. Recenze na: Básně z koncentračního tábora. *Naše doba*, 1945–1946, Roč. 52, č. 9–10, s. 462–463. ISSN 1212-0278.

KRYŠTOFEK, O. Nad knihami z koncentračních táborů. Článek o: Mj. Básně z koncentračního tábora. *Doba*, 1945–1947, Roč. 1, č. 6–7, s. 212–214. ISSN 2336-310X.

ČERNÝ, V. Shoda okolnosti klade nám na stůl... Recenze na: Mj. Básně z koncentračního tábora. *Kritický měsíčník*, 1946, Roč. 7, č. 14/16, s. 342–347. ISSN nevedeno.

BĚHOUNEK, V. Nejzajímavější kniha 1946. Článek o: Anketě o nejzajímavější knihu roku 1946, v níž byli zmíněni mj. bratři Čapkové. *Práce*, 1946, Roč. 2, č. 284, s. 5. ISSN 0231-6374.

LANGER, F. Nad verši Josefa Čapka. Fejeton o: Básně z koncentračního tábora. *Svobodné noviny*, 1946, Roč. neveden, č. nevedeno, s. 1–2. ISSN nevedeno.

KVAPIL, J. Š. Básně z koncentračního tábora. Recenze na: Básně z koncentračního tábora. *Naše doba*, 1946, Roč. 52, č. nevedeno, s. 462–463. ISSN nevedeno.

BUREŠ, M. Epilog J. Čapka. Recenze na: Básně z koncentračního tábora. *Svobodné slovo*, 1946, Roč. neveden, č. nevedeno, s. 5. ISSN nevedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. J. Čapek „Básně z koncentračního tábora“. Recenze na: Básně z koncentračního tábora. *Kritický měsíčník*, 1946, Roč. 7, č. nevedeno, s. 344–347. ISSN nevedeno.

PILAŘ, J. Žeň české lyriky III. Zpráva o: Mj. Básně z koncentračního tábora. *Zemědělské noviny*, 1946, Roč. 2, č. 179, s. 2. ISSN 0139-5777.

PÍŠA, A. M. Vybraná četba. Recenze na: Orloj: Literární a umělecký almanach na rok 1946, obsahující mj. vybranou literární tvorbu Josefa Čapka. *Práce*, 1946, Roč. 2, č. 90, s. 4. ISSN 0231-6374.

AUTOR NEZNÁMÝ (Vbá). Poesie proti své vůli. Recenze na: Básně z koncentračního tábora. *Rovnost*, 1946, Roč. 62, č. 118, s. 5. ISSN 0862-7967.

AUTOR NEZNÁMÝ (Vbá). Myšlenky stále časové. Recenze na: Co má člověk z umění. *Rovnost*, 1946, Roč. neuveden, č. neuvedeno, s. 4. ISSN neuvedeno.

BĚHOUNEK, V. Nový zeměpis české poesie. Recenze na: Antologii Poesie za mřížemi, obsahující mj. ukázkou ze sbírky Básně z koncentračního tábora. *Práce*, 1946, Roč. 2, č. 198, s. 4. ISSN 0231-6374.

AUTOR NEZNÁMÝ. Nejlepší vězeňská literatura. Glosa o: Mj. Básně z koncentračního tábora. *Práce*, 1946, Roč. 2, č. 297, s. 4. ISSN 0231-6374.

JANSKÝ, E. Návrat slavné hry „Ze života hmyzu“. Recenze na: Ze života hmyzu. *Zemědělské noviny*, 1946, Roč. 2, č. 269, s. 2. ISSN 0139-5777.

GÖTZ, F. Lyrika jako záchrana osobnosti. Recenze na: Básně z koncentračního tábora. *Národní osvobození*, 1946, Roč. 17, č. 87, s. 4. ISSN 1804-9168.

BĚHOUNEK, V. Kulhavý poutník nedošel. Recenze na: Kulhavý poutník a Básně z koncentračního tábora. *Práce*, 1946, Roč. 2, č. 164, s. 3. ISSN 0231-6374.

KŘÍŽ, I. Komédie o stvoření světa. Recenze na: Adam Stvořitel. *Rovnost*, 1946, Roč. 62, č. 1, s. 7. ISSN 0862-7967.

AUTOR NEZNÁMÝ. Hra bratří Čapků „Ze života hmyzu“. Informační glosa o: Ze života hmyzu. *Práce*, 1946, Roč. 2, č. 77, s. 4. ISSN 0231-6374.

ŘEZÁČ, V. Hořká podívaná. Recenze na: Ze života hmyzu. *Práce*, 1946, Roč. 2, č. 270, s. 4. ISSN 0231-6374.

BROD, M. České umění v Palestině. Článek o: Mj. Ze života hmyzu. *Kulturní politika*, 1946, Roč. 1, č. 14, s. 5. ISSN 2336-1247.

AUTOR NEZNÁMÝ. České knihy ve Francii. Informační glosa o: Mj. Stín kapradiny. *Práce*, 1946, Roč. 2, č. 234, s. 5. ISSN 0231-6374.

KRYŠTOFEK, O. Buchenwaldské básně uzavřely dílo Josefa Čapka. Recenze na: Básně z koncentračního tábora. *Mladá fronta*, 1946, Roč. 2, č. 195, s. 4. ISSN 0323-1941.

POPELOVÁ, J. Bojovník nejvěrnější. Článek o: Mj. Kulhavý poutník. *Práce*, 1946, Roč. 2, č. 109, s. 4. ISSN 0231-6374.

AUTOR NEZNÁMÝ (mbš). Epilog Josefa Čapka. Recenze na: Básně z koncentračního tábora. *Svobodné slovo*, 1946, Roč. 2, č. 86, s. 3. ISSN 0231-732X.

HRUBÝ, A. Kolem dramatu *Ze života hmyzu*. Poznámka o: *Ze života hmyzu*. *Kritický měsíčník*, 1947, Roč. 8, č. 1–2, s. 30–31. ISSN nevedeno.

MRKVIČKA, O. Co má člověk z umění. Recenze na: Co má člověk z umění. *Svobodné noviny*, 1947, Roč. neveden, č. nevedeno, s. 5. ISSN nevedeno.

SMETANA, M. Psáno do mraků. Recenze na: Psáno do mraků. *Svobodné noviny*, 1947, Roč. neveden, č. nevedeno, s. 7. ISSN nevedeno.

BĚHOUNEK, V. Filosofický zápisník. Recenze na: Psáno do mraků. *Práce*, 1947, Roč. neveden, č. nevedeno, s. 4. ISSN nevedeno.

SLAVÍK, B. Lidský zápisník Jos. Čapka. Recenze na: Psáno do mraků. *Lidová demokracie*, 1947, Roč. neveden, č. nevedeno, s. 3. ISSN nevedeno.

VODIČKA, T. Essaye bratří Čapků, I. Josef Čapek. Článek o: Ezejistické tvorbě Josefa Čapka. *Stavitelé věží*, 1947, Roč. neveden, č. nevedeno, s. 52–53. ISSN nevedeno.

LINHART, J. „Ze života hmyzu“ padesátkrát. Referát o: *Ze života hmyzu*. *Právo lidu*, 1947, Roč. 50, č. 104, s. 3. ISSN 0862-5913.

BURIÁNEK, F. Odkaz umělce, psaný do mraků. Recenze na: Kulhavý poutník a Psáno do mraků. *Zemědělské noviny*, 1947, Roč. 3, č. 130, s. 2. ISSN 0139-5777.

AUTOR NEZNÁMÝ (oba). Nové vydání. Recenze na: *Ze života hmyzu*. *Rovnost*, 1947, Roč. 63, č. 159, s. 6. ISSN 0862-7967.

GÖTZ, F. Klíč k dílu Josefa Čapka. Recenze na: *Psáno do mraků*. *Národní osvobození*, 1947, Roč. 18, č. 110, s. 5. ISSN 1804-9168.

BROUSIL, A. M. Hronovští na XVII. Jiráskově Hronovu. Recenze na: *Ze života hmyzu*. *Zemědělské noviny*, 1947, Roč. 3, č. 197, s. 2. ISSN 0139-5777.

AUTOR NEZNÁMÝ (-au). Bratři Čapkové na hronovské scéně. Referát o: *Ze života hmyzu*. *Právo lidu*, 1947, Roč. 50, č. 193, s. 3. ISSN 0862-5913.

BULÍN, L. Poznámka o spolupráci mladých Čapků (v letech 1909–1923). Článek o: Společné literární tvorbě bratří Čapků. *Kytice*, 1948, Roč. 3, č. nevedeno, s. 352–358. ISSN nevedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ (vl). Národní divadlo Karlu Čapkovi. Recenzní glosa o: *Ze života hmyzu*. *Rovnost*, 1948, Roč. 64, č. 303, s. 3. ISSN 0862-7967.

HALAS, F. Josef Čapek – staré dítě. Článek o: Josefu Čapkovi a Povídání o pejskovi a kočičce. *Almanach Kmene*, 1948, Roč. neveden, č. nevedeno, s. 43–45. ISSN nevedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. Další Čapkova hra ve Švédsku. Zpráva o: *Ze života hmyzu*. *Svobodné slovo*, 1948, Roč. 4, č. 151, s. 3. ISSN 0231-732X.

AUTOR NEZNÁMÝ. Další Čapkova hra ve Švédsku. Zpráva o: *Ze života hmyzu*. *Práce*, 1948, Roč. 4, č. 150, s. 4. ISSN 0231-6374.

EISNER, P. Čtli jsme v nových knihách. Komentář a úryvek z: *Mj. Psáno do mraků*. *Svobodné slovo*, 1948, Roč. 4, č. 10, s. 2. ISSN 0231-732X.

1950–1959

LIEHM, A. J. Kreslené a loutkové filmy na pátém mezinárodním filmovém festivalu. Zpráva o: Mj. Povídání o pejskovi a kočičce. *Lidové noviny*, 1950, Roč. neuveden, č. neuvedeno, s. 7. ISSN neuvedeno.

SYROVÁTKA, O. Nové knihy dětem. Recenze na: Mj. Povídejme si, děti. *Lidová demokracie*, 1954, Roč. 10, č. 164, s. 3. ISSN 0323-1143.

SYROVÁTKA, O. Nové knihy dětem. Recenze na: Mj. Povídání o pejskovi a kočičce. *Lidová demokracie*, 1954, Roč. 10, č. 175, s. 5. ISSN 0323-1143.

AUTOR NEZNÁMÝ (-kv-). Divadlem k poesii. Zpráva o: Projektu Divadlo poesie a hudby, kde budou předcítány mj. ukázky z děl bratří Čapků. *Zemědělské noviny*, 1954, Roč. 10, č. 253, s. 2. ISSN 0139-5777.

AUTOR NEZNÁMÝ. Čtyři knížky Čs. spisovatele. Informační glosa o: Mj. Stín kapradiny. *Práce*, 1954, Roč. 10, č. 74, s. 6. ISSN 0231-6374.

AUTOR NEZNÁMÝ (slk). Čapkovi hrdinové ve filmu. Zpráva o: Povídání o pejskovi a kočičce. *Lidová demokracie*, 1954, Roč. 10, č. 247, s. 1. ISSN 0323-1143.

AUTOR NEZNÁMÝ. Tlustý pradědeček televizně. Zpráva o: Dobře to dopadlo aneb Tlustý pradědeček, lupiči a detektivové. *Rovnost*, 1955, Roč. 71, č. 99, s. 3. ISSN 0862-7967.

HOFMAN, E. „Pejsek a kočička“ v kresleném filmu. Komentář k: Povídání o pejskovi a kočičce. *Květy*, 1955, Roč. 5, č. 31, s. 12. ISSN 0023-5849.

HOFMAN, E. Vyprávění o pejskovi a kočičce. Zpráva o: Povídání o pejskovi a kočičce. *Kino*, 1955, Roč. 10, č. 14, s. 216–217. ISSN neuvedeno.

DVOŘÁK, K. Pěkně vítáme, pane Čapku. Článek o: Povídání o pejskovi a kočičce. *Čs. loutkář*, 1955, Roč. 5, č. 3, s. 63. ISSN neuvedeno.

GOLDSCHIEDER, F. O pejskovi a kočičce. Fejeton o: Povídání o pejskovi a kočičce. *Večerní Praha*, 1955, Roč. 1, č. 67, s. 3. ISSN 0862-6855.

AUTOR NEZNÁMÝ (C). Hra Jos. Čapka na jevišti MOD v Mostě. Zpráva o: Dobře to dopadlo aneb Tlustý pradědeček, lupiči a detektivové. *Svět v obrazech*, 1955, Roč. 11, č. 10, s. 17. ISSN neuvedeno.

EDMOND, K. Anonymní dopis Jos. Čapka. Dopis o: Dobře to dopadlo aneb Tlustý pradědeček, lupiči a detektivové. *Lidová demokracie*, 1956, Roč. neuveden, č. neuvedeno, s. neuvedena. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. „Ze života hmyzu“ na Konopišti. Zpráva o: Ze života hmyzu. *Mladá fronta*, 1956, Roč. 4, č. 143, s. 7. ISSN 0323-1941.

VOLFOVÁ, H. Lásky hra osudná. Recenze na: Lásky hra osudná. *Večerní Praha*, 1956, Roč. 2, č. 147, s. 3. ISSN 0862-6855.

SOVIUS, V. Čím nás potěší Světová četba? Zpráva o: Mj. Stín kapradiny. *Zemědělské noviny*, 1956, Roč. 12, č. 194, s. 3. ISSN 0139-5777.

OPELÍK, J. Živé dílo Josefa Čapka. Stať o: Literární tvorbě Josefa Čapka. *Host do domu*, 1957, Roč. 4, č. 3, s. 120–122. ISSN 0439-6227.

BLAHYNKA, M. Sugestivní účín Stínu kapradiny. Recenze na: Stín kapradiny. *Kultura*, 1957, Roč. 1, č. 12, s. 5. ISSN 0452-7984.

AUTOR NEZNÁMÝ. Stín kapradiny. Stať o: Stín kapradiny. *Krásná literatura*, 1957, Roč. 1, č. 2, s. 3. ISSN 0450-9102.

PICK, J. R. Knížka rozporná... Glosa o: Stín kapradiny. *Literární noviny*, 1957, Roč. 6, č. 26, s. 4. ISSN 0459-5203.

KLÍMA, I. 2x Čapek. Recenze na: Krakonošova zahrada a Zářivé hlubiny a jiné prózy. *Literární noviny*, 1957, Roč. 6, č. 45, s. 4. ISSN 0459-5203.

AUTOR NEZNÁMÝ (-š-). Varnsdorfstí hrají pohádku. Zpráva o: Povídání o pejskovi a kočičce. *Cesta míru*, 1958, Roč. 7, č. 19, s. 4. ISSN neuvedeno.

MÖLZER, J. F. Vážný uchazeč o hronovský primát. Článek o: Ze života hmyzu. *Zemědělské noviny*, 1958, Roč. 14, č. 198, s. 2. ISSN 0139-5777.

AUTOR NEZNÁMÝ (rt). Úspěch nestárnoucí komedie bratří Čapků. Glosa o: Ze života hmyzu. *Rovnost*, 1958, Roč. 73, č. 123, s. 4. ISSN 0862-7967.

MÖLZER, J. F. Úspěch na libeňské scéně. Recenze na: Ze života hmyzu. *Zemědělské noviny*, 1958, Roč. 14, č. 229, s. 2. ISSN 0139-5777.

AUTOR NEZNÁMÝ. Stručně o nových knihách. Zpráva o: Mj. Ze života hmyzu. *Tvorba*, 1958, Roč. 23, č. 42, s. nevedena. ISSN 0139-5513.

TRÄGER, J. Slavné mystérium bratří Čapků: Komedie „Ze života hmyzu“ na Libeňské scéně. Kritika: Ze života hmyzu. *Svobodné slovo*, 1958, Roč. 14, č. 225, s. 3. ISSN 0231-732X.

URBANOVÁ, A. Lidem lidštější ideály... Recenze na: Ze života hmyzu. *Tvorba*, 1958, Roč. 23, č. 42, s. 105. ISSN 0139-5513.

BUNDÁLEK, K. Komedie o hmyzím sobectví. Referát o: Ze života hmyzu. *Rovnost*, 1958, Roč. 73, č. 124, s. 5. ISSN 0862-7967.

AUTOR NEZNÁMÝ (b). Hronov už se blíží. Zpráva o: Mj. Ze života hmyzu. *Práce*, 1958, Roč. 14, č. 160, s. 5. ISSN 0231-6374.

AUTOR NEZNÁMÝ (-en). Hlavní věc: k národní přehlídce ochotníků v Krnově. Zpráva o: Mj. Ze života hmyzu. *Práce*, 1958, Roč. 14, č. 116, s. 4. ISSN 0231-6374.

ROUBÍČEK, Z. Bratří Čapkové a dnešek. Recenze na: Ze života hmyzu. *Mladá fronta*, 1958, Roč. 14, č. 225, s. 5. ISSN 0323-1941.

MACHONIN, S. 2 cenné premiéry v Praze. Referát o: Mj. Ze života hmyzu. *Literární noviny*, 1958, Roč. 7, č. 40, s. 5. ISSN nevedeno.

KLÍMA, I. Bez názvu. Recenze na: O sobě. *Literární noviny*, 1958, Roč. 7, č. 2, s. 4. ISSN nevedeno.

KOTALÍK, J. Josef Čapek O sobě. Recenze na: O sobě. *Literární noviny*, 1958, Roč. 7, č. 49, s. 4. ISSN nevedeno.

HOŘEJŠÍ, J. Z Artie k německým dětem. Recenze na: Mj. Povídání o pejskovi a kočičce. *Zlatý máj*, 1959, Roč. 3, č. 2, s. 96. ISSN 0044-4871.

RUSINSKÝ, M. Tři představení – tři podoby. Referát o: Mj. Ze života hmyzu. *Červený květ*, 1959, Roč. 4, č. 2, s. 38–39. ISSN 0009-0441.

HNÍZDO, V. V. O situaci dětského kresleného filmu. Článek o: Mj. Povídání o pejskovi a kočičce. *Zlatý máj*, 1959, Roč. 3, č. 7–8, s. 353–355. ISSN 0044-4871.

AUTOR NEZNÁMÝ (ml). Lásky hra osudná, dramatická prvotina bratří Čapků... Poznámka o: Lásky hra osudná. *Kultura*, 1959, Roč. 3, č. 45, s. 2. ISSN 0452-7984.

HNÍZDO, V. V. Dětská kniha v dnešním Československu. Studie o: Dětské literatuře, zmíněna je mj. literární tvorba Josefa Čapka. *Slovanský přehled*, 1959, Roč. 45, č. 8, s. 289–291. ISSN 0037-6922.

JUNGWIRTH, J. Dneska vypráví pohádky. Zpráva o: Nejmenovaných pohádkách Josefa Čapka. *Zemědělské noviny*, 1959, Roč. 15, č. 179, s. 2. ISSN 0139-5777.

SEMRÁD, V. Bilance jubilejní sezóny. Zpráva o: Mj. Ze života hmyzu. *Tvorba*, 1959, Roč. 24, č. 27, s. 644–645. ISSN 0139-5513.

1960–1969

MATUŠKA, A. Karel Čapek. Článek o: Mj. Krakonošova zahrada. *Plamen*, 1960, Roč. 2, č. 2, s. 67–70. ISSN 0554-2413.

AUTOR NEZNÁMÝ (Šm.). Povídejme si, děti. Recenze na: Povídejme si, děti. *Komenský*, 1960, Roč. 84, č. 3, s. 189. ISSN nevedeno.

NOVÝ, K. Malá podobizna K. Č. Vzpomínka na: Mj. Ze života hmyzu. *Literární noviny*, 1960, Roč. 9, č. 2, s. 5. ISSN nevedeno.

MACHONIN, S. Disk: Mladé a současné divadlo. Referát o: Mj. Lásky hra osudná. *Literární noviny*, 1960, Roč. 9, č. 7, s. 5. ISSN nevedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. Čapkové v televizi. Zpráva o: Mj. Ze života hmyzu. *Literární noviny*, 1960, Roč. 9, č. 38, s. 12. ISSN neuvedeno.

KLEMENT, B. Povídání o pejskovi... Zpráva o: Povídání o pejskovi a kočičce. *Komenský*, 1961, Roč. 85, č. neuvedeno, s. 266. ISSN neuvedeno.

ČERNÝ, F. V hledišti Disku: Nastupuje divadelní mládí. Referát o: Ze života hmyzu. *Rudé právo*, 1961, Roč. 42, č. 337, s. 3. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ (ob). Inscenátorům hry bratří Čapků Ze života hmyzu... Glosa o: Ze života hmyzu. *Kultura*, 1961, Roč. 5, č. 45, s. 6. ISSN neuvedeno.

GOLDSCHIEDER, F. Prolog pod komínem. Stať o: Mj. Lásky hra osudná. *Židovská ročenka*, 1961–1962, Roč. 57, č. 22, s. 96–98. ISSN 0514-3616.

ŠMEJKAL, F. Nejskromnější umění. Recenze na: Nejskromnější umění. *Výtvarná práce*, 1962, Roč. 10, č. 13, s. 5–6. ISSN neuvedeno.

VYSKOČILOVÁ, J. Z vánoční nadílky velkým i malým. Článek o: Dobře to dopadlo aneb Tlustý pradědeček, lupiči a detektivové. *Práce*, 1962, Roč. neuveden, č. neuvedeno, s. 5. ISSN neuvedeno.

OPELÍK, J. Neumannova korespondence Dykovi... Recenzní glosa o: Viktor Dyk – St. K. Neumann – bratři Čapkové: Korespondence z let 1905–1918. *Kultura*, 1962, Roč. 6, č. 46, s. 4. ISSN neuvedeno.

SALAČOVÁ, L. O dobrých úmyslech a užitečných věcech. Kurzíva o: Nejskromnější umění. *Plamen*, 1962, Roč. 4, č. 8, s. 113–115. ISSN neuvedeno.

STÝSKAL, J. Josef Čapek zapomínaný. Článek o: Posledních literárních projevech Josefa Čapka. *Plamen*, 1962, Roč. 4, č. 3, s. 106–108. ISSN neuvedeno.

VŠETIČKA, F. Autor modrých dětských her. Rozbor: Literární tvorby Josefa Čapka pro děti. *Zlatý máj*, 1962, Roč. 6, č. 3, s. 97–103. ISSN neuvedeno.

JEDLIČKA, J. Čapkové na olomoucké scéně. Referát o: Ze života hmyzu. *Nová svoboda*, 1962, Roč. 18, č. 7, s. 2. ISSN neuvedeno.

POHORSKÝ, M. Jaký byl Karel Čapek? Recenze na: Mj. Viktor Dyk – St. K. Neumann – bratři Čapkové: Korespondence z let 1905–1918. *Tvorba*, 1962, Roč. 27, č. 47, s. 1113. ISSN neuvedeno.

URBANOVÁ, A. Aktuálně neznamená povrchně. Referát o: Ze života hmyzu. *Divadelní noviny*, 1962, Roč. 5, č. 14, s. 4–5. ISSN neuvedeno.

KAPLICKÝ, P. Der hinkende Wanderer, Werk und Wirken des Malers J. Č. Recenze na: Kulhavý putník. *Herzen Europas*, 1962, Roč. neuveden, č. neuvedeno, s. 18–21. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ (BH). Děti a kvítí. Medailon o: Josefu Čapkovi a úryvek z jeho textu O sobě. *Květy*, 1963, Roč. 13, č. 46, s. 32. ISSN neuvedeno.

ROSENBAUM, K. Dielo a osobnosť Karla Čapka... Recenzní glosa o: Mj. Viktor Dyk – St. K. Neumann – bratři Čapkové: Korespondence z let 1905–1918. *Slovenská literatúra*, 1963, Roč. 10, č. 1, s. 133. ISSN neuvedeno.

ČERNÝ, J. „Bezručovci“ dělají dobré divadlo. Referát o: Mj. Lásky hra osudná. *Lidová demokracie*, 1963, Roč. 19, č. 77, s. 3. ISSN neuvedeno.

MÜLLER, J. Divadlo Petra Bezruče stagnuje? Referát o: Mj. Lásky hra osudná. *Červený květ*, 1963, Roč. 8, č. 7, s. 211–212. ISSN neuvedeno.

FORST, V. Poznámka ke korespondenci Dyk – Neumann – Čapkové. Recenze na: Viktor Dyk – St. K. Neumann – bratři Čapkové: Korespondence z let 1905–1918. *Česká literatura*, 1963, Roč. 11, č. 2, s. 168–170. ISSN neuvedeno.

MACHONIN, S. Byla jednak pro kočku, jednak pro děti. Zpráva o: Povídání o pejskovi a kočičce. *Literární noviny*, 1963, Roč. 12, č. 3, s. 2. ISSN neuvedeno.

CÍSAŘ, J. O hmyzu a lidech. Referát o: Ze života hmyzu. *Pravda*, 1964, Roč. 45, č. 102, s. 3. ISSN neuvedeno.

ČERNÝ, F. Bratři Čapkové: Na programu v Národním divadle. Referát o: Ze života hmyzu. *Rudé právo*, 1965, Roč. 45, č. 21, s. 3. ISSN neuvedeno.

ČERNÝ, J. Ze života lidí. Referát o: Ze života hmyzu. *Lidová demokracie*, 1965, Roč. 21, č. 21, s. 3. ISSN neuvedeno.

DOBEŠ, K. Aby lidé neměli vlastnosti hmyzu: Oslnivá premiéra hry bratří Čapků v Národním divadle. Referát o: Ze života hmyzu. *Svobodné slovo*, 1965, Roč. 21, č. 17, s. 3. ISSN neuvedeno.

HEPNER, V. Dvě premiéry v Národním divadle. Referát o: Mj. Ze života hmyzu. *Práce*, 1965, Roč. 21, č. 17, s. 5. ISSN neuvedeno.

HILMERA, J. Bratří Čapkové, Ze života hmyzu. Referát o: Ze života hmyzu. *Acta scaenographica*, 1965, Roč. 5, č. 9, s. 175–176. ISSN neuvedeno.

OPAVSKÝ, J. O divadelní kulturnosti nad třemi inscenacemi. Referát o: Mj. Ze života hmyzu. *Plamen*, 1965, Roč. 7, č. 4, s. 166–168. ISSN neuvedeno.

URBANOVÁ, A. Lidem lidštější ideály. Referát o: Ze života hmyzu. *Kulturní tvorba*, 1965, Roč. 3, č. 4, s. 12. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. Tschechische Nationaltheater spielt Čapek in London. Referát o: Ze života hmyzu. *Universum*, 1966, Roč. 1, č. 2, s. 81–82 (něm. verze), s. 81–83 (angl. verze). ISSN neuvedeno.

ŠEJBALOVÁ, J. Čapek se vrací do Anglie. Reportáž o: Ze života hmyzu. *Mladá fronta*, 1966, Roč. 22, č. 78, 85, 92, 99, s. 3. ISSN neuvedeno.

ŠVEHLA, J. Čapkův Tulák nebyl v Londýně poprvé. Článek o: Ze života hmyzu. *Lidová demokracie*, 1966, Roč. 22, č. 85, s. 5. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. Josef Čapek, Kulhavý poutník. Poznámka o: Kulhavý poutník. *O knihách a autorech*, 1967, Roč. neuveden, č. neuvedeno, s. 27. ISSN neuvedeno.

ČERNÝ, J. Pokus o Adama Stvořitele. Referát o: Adam Stvořitel. *Divadelní noviny*, 1967, Roč. 10, č. 24, s. 5. ISSN neuvedeno.

HOLUBOVÁ, H. Pokus o záchranu Adama Stvořitele. Referát o: Adam Stvořitel. *Pravda*, 1967, Roč. 48, č. 136, s. 3. ISSN neuvedeno.

ČERNÝ, J. Hmyzí varieté. Referát o: Ze života hmyzu. *Divadlo*, 1967, Roč. 18, č. 5, s. 73–74. ISSN neuvedeno.

DRMOLA, E. Ze života hmyzu. Referát o: Ze života hmyzu. *Rudé právo*, 1967, Roč. 47, č. 115, s. 5. ISSN neuvedeno.

RIMSKÝ, P. Je to výzva pro člověka: Rozhovor před premiérou. Rozhovor o: Ze života hmyzu. *Rovnost*, 1967, Roč. 82, č. 37, s. 5. ISSN neuvedeno.

ZÁVODSKÝ, A. Proti hmyzu v nás. Referát o: Ze života hmyzu. *Rovnost*, 1967, Roč. 82, č. 40, s. 3. ISSN neuvedeno.

KŘOVÁK, M. Komédie dell'arte v našem divadle. Studie o: Mj. Lásky hra osudná. *Amatérská scéna*, 1967, Roč. 4, č. 10, s. 1–2. ISSN neuvedeno.

KŘOVÁK, M. O pejskovi a kočičce. Referát o: Povídání o pejskovi a kočičce. *Svoboda*, 1968, Roč. 77, č. 21, s. 5. ISSN neuvedeno.

BALEKA, J. Skromnost velikosti. Recenze na: Nepřicházejí vhod. *Pochodeň*, 1969, Roč. 58, č. 84, s. 5. ISSN neuvedeno.

KŘOVÁK, M. Bratislava hraje pro Prahu. Referát o: Adam Stvořitel. *Lidová demokracie*, 1969, Roč. 25, č. 267, s. 5. ISSN neuvedeno.

OTAVA, J. Adam Stvořitel v podání bratislavských umělců. Referát o: Adam Stvořitel. *Rudé právo*, 1969, Roč. 50, č. 271, s. 5. ISSN neuvedeno.

URBANOVÁ, A. Bratislavské stvoření Adama. Referát o: Adam Stvořitel. *Divadelní noviny*, 1969, Roč. 13, č. 7, s. 6. ISSN neuvedeno.

CÍSAŘ, J. Mannheimské dny. Referát o: Ze života hmyzu. *Divadelní noviny*, 1969, Roč. 12, č. 14, s. 10. ISSN neuvedeno.

ŘÍHA, J. Ze života hmyzu. Referát o: Ze života hmyzu. *Jihočeská pravda*, 1969, Roč. 25, č. 286, s. 9. ISSN neuvedeno.

FRÝBOVÁ, V. Pro umělou pohádku. Studie o: Mj. Povídání o pejskovi a kočičce. *Zlatý máj*, 1969, Roč. 13, č. 3, s. 199–204. ISSN neuvedeno.

1970–1979

WEIMANN, J. Několik poznámek ke čtyřem příležitostným tiskům z ledna 1970. Referát o: Mj. Nepřicházejí vhod. *Vlastivědný věstník moravský*, 1970, Roč. 22, č. 3, s. 393–395. ISSN neuvedeno.

KÜHNELOVÁ, J. Josef Čapek Jiřího Adamíry. Referát o: Kulhavý poutník. *Lidová demokracie*, 1970, Roč. 26, č. 95, s. 5. ISSN neuvedeno.

BURDOVÁ, L. Kulhavý poutník ve Viole. Referát o: Kulhavý poutník. *Mladá fronta*, 1970, Roč. 26, č. 101, s. 4. ISSN neuvedeno.

KUČERA, J. Josef Čapek, Lakomec. Studie o: Lakomec. *Film a doba*, 1970, Roč. 16, č. 6, s. 292–299. ISSN neuvedeno.

BALEKA, J. Nepřicházejí vhod... Recenze na: Nepřicházejí vhod. *Texty*, 1970, Roč. 2, č. 3, s. 38. ISSN neuvedeno.

MOLDANOVÁ, D. Josef Čapek a Bohuslav Reynek. Glosa o: Nepřicházejí vhod. *Česká literatura*, 1970, Roč. 18, č. 2, s. 199–200. ISSN neuvedeno.

TOMAN, P. H. Josef Čapek a Bohuslav Reynek. Recenze na: Nepřicházejí vhod. *Lidová demokracie*, 1970, Roč. 26, č. 97, s. 13. ISSN neuvedeno.

UHER, J. Přicházejí velmi vhod. Recenze na: Nepřicházejí vhod. *Rovnost*, 1970, Roč. 85, č. 2, s. 5. ISSN neuvedeno.

ZIMA, V. Aktovky kolínského divadla. Referát o: Lásky hra osudná. *Svoboda*, 1970, Roč. 79, č. 124, s. 5. ISSN neuvedeno.

WEIMANN, J. Dvě prostějovské bibliofilie. Recenze na: Mj. Nepřicházejí vhod. *Vlastivědný věstník moravský*, 1971, Roč. 23, č. 2, s. 302. ISSN neuvedeno.

MALEVIČ, O. M. Vývoj stylu raných próz Karla Čapka. Rozbor: Stylu rané literární tvorby bratří Čapků. *Česká literatura*, 1971, Roč. 19, č. 5/6, s. 409–426. ISSN neuvedeno.

VENCÁLEK, L. Večer s Josefem Čapkem. Článek o: Mj. Kulhavý poutník. *Brněnský večerník*, 1972, Roč. 5, č. 171, s. 2. ISSN neuvedeno.

ŠTĚPÁNEK, B. Moderní čeští klasikové. Článek o: Televizním zpracování děl mj. bratří Čapků. *Československá televize*, 1974, Roč. 8, č. 25, s. 4–5. ISSN neuvedeno.

KOPECKÁ, J. Lásky hra osudná. Poznámka o: Lásky hra osudná. *Květy*, 1974, Roč. 24, č. 14, s. 46–47. ISSN neuvedeno.

HEJDUK, P. Lásky hra osudná. Poznámka o: Lásky hra osudná. *Svět v obrazech*, 1974, Roč. 30, č. 25, s. 18. ISSN neuvedeno.

EGERT, L. Dvě podoby smíchu. Poznámka o: Lásky hra osudná. *Rudé právo*, 1974, Roč. 54, č. 151, s. 5. ISSN neuvedeno.

BECHTOLDOVÁ, A. Ze života hmyzu. Reportáž o: Ze života hmyzu. *Československá televize*, 1974, Roč. 9, č. 5, s. 4–5; č. 7, s. 5. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ (EP). Ze života hmyzu. Referát o: Ze života hmyzu. *Mladá fronta*, 1974, Roč. 30, č. 42, s. 4. ISSN neuvedeno.

MRAČNO, O. Hra o lidském hmyzu. Referát o: Ze života hmyzu. *Rudé právo*, 1974, Roč. 54, č. 44, s. 5. ISSN neuvedeno.

PAŘÍKOVÁ, M. Hra bratří Čapků na obrazovce. Referát o: Ze života hmyzu. *Lidová demokracie*, 1974, Roč. 30, č. 45, s. 5. ISSN neuvedeno.

ROUBÍČEK, Z. Podobenství o člověku. Referát o: Ze života hmyzu. *Zemědělské noviny*, 1974, Roč. 30, č. 46, s. 2. ISSN neuvedeno.

KOZLOVÁ, D. Hra Čapků zbavená. Referát o: Ze života hmyzu. *Tvorba*, 1974, Roč. neuveden, č. 10, s. 8. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ (fč). Optimistické zastavení. Referát o: Ze života hmyzu. *Práce*, 1974, Roč. 30, č. 57, s. 6. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ (pat). Hra na život hmyzu. Referát o: Ze života hmyzu. *Amatérská scéna*, 1974, Roč. 11, č. 5, s. 15. ISSN neuvedeno.

PLESKOT, Z. Režie a scénografie divadelní inscenace. Rozbor: Inscenace *Ze života hmyzu*. *Interscaena*, 1974, Roč. 4, č. 3, s. 54–58. ISSN neuvedeno.

VACULÍK, L. Dítě v nás. Komentář o: Tvorbě pro děti Josefa Čapka s jeho vybranými citáty týkajícími se dětství. *Zlatý máj*, 1976, Roč. 20, č. 3, s. 186–188. ISSN neuvedeno.

PÁVEK, M. Josef Čapek filozof. Recenze na: Kulhavý poutník. *Novinky Odeonu*, 1976, Roč. neuveden, č. neuvedeno, s. 7. ISSN neuvedeno.

KALOČ, Z. K zítřejší premiéře. Rozhovor o: *Ze života hmyzu*. *Brněnský večerník*, 1976, Roč. 7, č. 119, s. 2. ISSN neuvedeno.

BUNDÁLEK, K. *Ze života hmyzu*. Referát o: *Ze života hmyzu*. *Rovnost*, 1976, Roč. 91, č. 162, s. 5. ISSN neuvedeno.

JEŘÁBEK, D. Odvaha k osobitosti. Referát o: *Ze života hmyzu*. *Svobodné slovo*, 1976, Roč. 32, č. 168, s. 5. ISSN neuvedeno.

BUNDÁLEK, K. Čapkova alegorie. Referát o: *Ze života hmyzu*. *Brněnský večerník*, 1976, Roč. 7, č. 208, s. 2. ISSN neuvedeno.

VACINA, L. Putování za pohádkovým světem: Čapkova tvorba pro děti v Albatrosu. Recenze na: Devatero pohádek a ještě jedna od Josefa Čapka jako přívažek. *Pochodeň*, 1977, Roč. 66, č. 116, s. 5. ISSN neuvedeno.

DANEŠ, L. Bratři Čapkové mladými ústy. Referát o: *Ze života hmyzu*. *Lidová demokracie*, 1977, Roč. 33, č. 40, s. 5. ISSN neuvedeno.

LANG, J. Neumannova chvála modernosti. Medailon o: S. K. Neumannovi, jeho vztahu k bratřím Čapkům a o Almanachu na rok 1914. *Literární měsíčník*, 1977, Roč. 6, č. 7, s. 96–97. ISSN neuvedeno.

ERHART, G. Několik poznámek k literárnímu expresionismu J. Čapka. Studie o: Literárním expresionismu Josefa Čapka. *Zpravodaj Společnosti bratří Čapků*, 1978, Roč. neuveden, č. 4, s. 21–26. ISSN neuvedeno.

TMÉ, M. Nestárnoucí pradědeček. Referát o: Dobře to dopadlo aneb Tlustý pradědeček, lupiči a detektivové. *Brněnský večerník*, 1978, Roč. 9, č. 170, s. 2. ISSN neuvedeno.

VACINA, L. Cesty za dětskou literaturou. Článek o: Mj. dětské literatuře bratří Čapků. *Pochodeň*, 1979, Roč. 68, č. 51–52, 55–58, 61–64, 67–70, 73–75, s. 5. ISSN neuvedeno.

OPELÍK, J. Dvojí osud. Poznámka o: Dvojí osud. *Kurýr Odeonu*, 1979, Roč. neuveden, č. neuvedeno, s. 6. ISSN neuvedeno.

HARTMAN, Z. O pejskovi a kočičce. Referát o: Povídání o pejskovi a kočičce. *Čs. loutkář*, 1979, Roč. 29, č. 1, s. 5. ISSN neuvedeno.

KUTINA, J. O pejskovi a kočičce. Referát o: Povídání o pejskovi a kočičce, zmíněna též výstava celoživotního díla Josefa Čapka v Praze. *Lidová demokracie*, 1979, Roč. 35, č. 168, s. 5. ISSN neuvedeno.

DANEŠ, L. Ze života lidiček. Referát o: Ze života hmyzu. *Lidová demokracie*, 1979, Roč. 35, č. 77, s. 5. ISSN neuvedeno.

KMOCHOVÁ, V. Svět mezi dvěma stébly trávy. Referát o: Ze života hmyzu. *Večerní Praha*, 1979, Roč. 25, č. 68, s. 6. ISSN neuvedeno.

KOPECKIJ, A. Návrat slavné komedie. Referát o: Ze života hmyzu. *Obrana lidu*, 1979, Roč. 38, č. 68, s. 6. ISSN neuvedeno.

PROCHÁZKA, J. Dvakrát Ze života hmyzu. Referát o: Ze života hmyzu. *Svobodné slovo*, 1979, Roč. 35, č. 88, s. 5. ISSN neuvedeno.

SLUPECKÁ, M. Jsme lidé hmyzu podobní? Referát o: Ze života hmyzu. *Rudé právo*, 1979, Roč. 59, č. 90, s. 5. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ (kdo). Bratří Čapkové ústy „tuláka“. Referát o: Ze života hmyzu. *Pochodeň*, 1979, Roč. 68, č. 289, s. 5. ISSN neuvedeno.

1980–1989

OPELÍK, J. Dvojí osud. Článek o: Dvojí osud. *Nové knihy*, 1980, Roč. neuveden, č. 46, s. 4. ISSN neuvedeno.

VACINA, L. Člověk a umělec Josef Čapek: Nad souborem korespondence Dvojí osud. Recenze na: Dvojí osud. *Pochodeň*, 1980, Roč. 69, č. 297, s. 5. ISSN neuvedeno.

HOLOUBEK, J. S pečetí autentičnosti. Recenze na: Oheň a Touha. *Tvorba*, 1980, Roč. neuveden, č. 33, s. 20. ISSN neuvedeno.

OPELÍK, J. Oheň a Touha. Článek o: Oheň a Touha. *Kurýr Odeonu*, 1980, Roč. neuveden, č. neuvedeno, s. 4. ISSN neuvedeno.

PEŠEK, A. Oběť na sklonku války. Článek o: Oheň a Touha. *Svobodné slovo*, 1980, Roč. 36, č. 115, s. 11. ISSN neuvedeno.

POLÁČEK, J. Svědectví z prahu smrti. Recenze na: Oheň a Touha. *Rovnost*, 1980, Roč. 95, č. 155, s. 5. ISSN neuvedeno.

SOLDÁN, L. Oheň a Touha. Recenze na: Oheň a Touha. *Svobodné slovo*, 1980, Roč. 36, č. 149, s. 5. ISSN neuvedeno.

VACINA, L. Oheň a Touha. Recenze na: Oheň a Touha. *Rudé právo*, 1980, Roč. 60, č. 174, s. 5. ISSN neuvedeno.

POLÁK, J. Jednota, diferenciacie a kompozice díla bratří Čapků. Studie o: Literární tvorbě bratří Čapků, zmíněn též fejeton Umělý člověk. *Literární měsíčník*, 1980, Roč. 9, č. 1, s. 62–66. ISSN neuvedeno.

VADLEJCHOVÁ, I. Hra mladých. Referát o: Lásky hra osudná. *Zemědělské noviny*, 1980, Roč. 36, č. 54, s. 6. ISSN neuvedeno.

KVITOVÁ, A. Zážitek s diskem. Referát o: Lásky hra osudná. *Rudé právo*, 1980, Roč. 60, č. 56, s. 5. ISSN neuvedeno.

KŘOVÁK, M. Lásky hra bujará. Referát o: Lásky hra osudná. *Lidová demokracie*, 1980, Roč. 36, č. 61, s. 5. ISSN neuvedeno.

PROCHÁZKA, J. Čapkové v Disku. Referát o: Lásky hra osudná. *Svobodné slovo*, 1980, Roč. 36, č. 62, s. 5. ISSN neuvedeno.

FUCHS, A. Čapkové v Disku. Referát o: Lásky hra osudná. *Práce*, 1980, Roč. 36, č. 72, s. 9. ISSN neuvedeno.

REJŽEK, J. Lásky hra osudná v Disku. Referát o: Lásky hra osudná. *Tvorba*, 1980, Roč. neuveden, č. 15, s. 18. ISSN neuvedeno.

ČEPORANOVÁ, D. Wolkrovci doma. Referát o: Ze života hmyzu. *Tvorba*, 1980, Roč. neuveden, č. 9, s. 18. ISSN neuvedeno.

KÜHNELOVÁ, J. Ze života hmyzu trochu jinak. Referát o: Ze života hmyzu. *Lidová demokracie*, 1980, Roč. 36, č. 125, s. 5. ISSN neuvedeno.

ŠEŘÍNSKÝ, T. Kapitalismus v čapkovském zrcadle. Rozhovor o: Ze života hmyzu. *Průboj*, 1980, Roč. 32, č. 80, s. 5. ISSN neuvedeno.

KOLARÍK, J. Muzikál v boji za mír. Článek o: Ze života hmyzu. *Průboj*, 1980, Roč. 32, č. 118, s. 5. ISSN neuvedeno.

HÁJEK, J. Muzikál na čapkovské téma. Referát o: Ze života hmyzu. *Rudé právo*, 1980, Roč. 60, č. 156, s. 5. ISSN neuvedeno.

PROCHÁZKA, J. Ze života hmyzu. Referát o: Ze života hmyzu. *Svobodné slovo*, 1980, Roč. 36, č. 106, s. 5. ISSN neuvedeno.

MARAČEK, L. Lásky, zisk, válka: O smyslu a účelu dramatického podobenství bratří Čapků. Referát o: Ze života hmyzu. *Svoboda*, 1980, Roč. 90, č. 124, s. 5. ISSN neuvedeno.

STANĚK, J. O hmyzu, ale spíše lidech. Referát o: Ze života hmyzu. *Zemědělské noviny*, 1980, Roč. 36, č. 143, s. 3. ISSN neuvedeno.

ŠTĚPÁNEK, B. Krásné tvrdohlavé divadlo. Referát o: Ze života hmyzu. *Tvorba*, 1980, Roč. neuveden, č. 33, s. 6. ISSN neuvedeno.

SEDIN, T. Česká hra na výmarské scéně: Hovoříme s dramatikem T. Sedinem. Rozhovor o: Ze života hmyzu. *Večerní Praha*, 1980, Roč. 26, č. 186, s. 6. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ (fč). Dopisy Josefa Čapka... Recenze na: Dvojí osud. *Panorama*, 1981, Roč. 6, č. 4/5, s. 5. ISSN neuvedeno.

POLÁČEK, J. Dopisy Josefa Čapka. Recenze na: Dvojí osud. *Rovnost*, 1981, Roč. 96, č. 67, s. 5. ISSN neuvedeno.

SOLDÁN, L. Osud dvojí a dvojjediný. Recenze na: Dvojí osud. *Tvorba*, 1981, Roč. neuveden, č. 4, s. 18. ISSN neuvedeno.

SOLDÁN, L. Dvojí osud. Recenze na: Dvojí osud. *Vlastivědný věstník moravský*, 1981, Roč. 33, č. 3, s. 387–389. ISSN neuvedeno.

MAREŠ, P. Ke stylu Čapkova Kulhavého poutníka: Teze přednášky v Jazykovědném sdružení dne 19. 2. 1980. Článek o: Kulhavý poutník. *Jazykovědné aktuality*, 1981, Roč. 18, č. neuvedeno, s. 11. ISSN neuvedeno.

NOVOTNÝ, V. Karel Čapek nadvacetkrát. Recenze na: Spisy II – Ze společné tvorby. *Zemědělské noviny*, 1982, Roč. 38, č. 234, s. 5. ISSN neuvedeno.

VACINA, L. Z díla bratří Čapků: Další svazek ediční řady v Čs. spisovatelích. Recenze na: Spisy II – Ze společné tvorby. *Pochodeň*, 1982, Roč. 71, č. 188, s. 5. ISSN neuvedeno.

DVOŘÁK, A. Čapkovi mravenci varují: Rozhovor s režisérem profesorem Antonínem Dvořákem. Článek o: Ze života hmyzu. *Tvorba*, 1982, Roč. neuveden, č. 21, s. 11. ISSN neuvedeno.

HROZKOVÁ, E. Úspěšné reprízy při prázdném hledišti. Článek o: Ze života hmyzu. *Zpravodaj Společnosti bratří Čapků*, 1982, Roč. neuveden, č. 20, s. 24–26. ISSN neuvedeno.

BURIÁNEK, F. Dvakrát Josef Čapek. Recenze na: Dvojí osud a Oheň a Touha. *Literární měsíčník*, 1982, Roč. 11, č. 6, s. 112–113. ISSN neuvedeno.

BURIÁNEK, F. Typologie české povídky na počátku 20. století. Studie o: Mj. typech a variantách povídek u bratří Čapků. *Přednášky z 25. běhu Letní školy slovanských studií v roce 1981*, 1983, Roč. neuveden, č. neuvedeno, s. 81–89. ISSN neuvedeno.

ČERNÝ, F. České utopické drama mezi dvěma světovými válkami. Studie o: Mj. Země mnoha jmen a Adam Stvořitel. *Přednášky z 26. běhu Letní školy slovanských studií v roce 1982*, 1983, Roč. neuveden, č. neuvedeno, s. 117–133. ISSN neuvedeno.

TAUSSIG, P. Marginálie k historii českému filmu: 1. Tulák Charlie bratří Čapků. Článek o: Reflexi osobnosti Ch. Chaplina v literárním díle bratří Čapků. *Film a doba*, 1983, Roč. 29, č. 1, s. 34–37. ISSN neuvedeno.

FETTERS, A. Dopisy mladých bratří Čapků. Recenze na: Dopisy z mládí. *Tvorba*, 1983, Roč. neuveden, č. 35, příloha Kmen, s. 11. ISSN neuvedeno.

VACINA, L. Z korespondence bratří Čapků: Neznámé dokumenty k životopisu. Recenze na: Dopisy z mládí. *Pochodeň*, 1983, Roč. 72, č. 17, s. 4. ISSN neuvedeno.

KAPOUN, V. Bratři Čapkové a hudba. Zpráva o: Zhudebnění nejmenovaného díla bratří Čapků. *Zpravodaj Společnosti bratří Čapků*, 1984, Roč. neuveden, č. 23, s. 31. ISSN neuvedeno.

ŠČERBANIČOVÁ, L. Kulhavý poutník. Poznámka o: Kulhavý poutník. *O knihách a autorech*, 1985, Roč. neuveden, č. neuvedeno, s. 27. ISSN neuvedeno.

MAREŠ, P. Citát v textu, zvláště uměleckém. Studie o: Mj. Kulhavý poutník. *Acta Universitatis Carolinae. Philologica. Slavica Pragensia*, 1985, Roč. neuveden, sv. 25, č. neuvedeno, s. 217–229. ISSN neuvedeno.

NECHVÁTALOVÁ, L. Myšlenky nejen o životě a smrti. Referát o: Desce Oheň a touha obsahující výbor z textů Oheň a Touha. *G.*, 1985, Roč. 21, č. 12, s. 11. ISSN neuvedeno.

POLÁČEK, J. Na dně života. Sloupek o: Básně z koncentračního tábora. *Rovnost*, 1985, Roč. 100, č. 84, s. 5. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ (m.). Slova z černých drážek. Referát o: Desce Oheň a touha obsahující výbor z textů Oheň a Touha. *Tvorba*, 1985, Roč. neuveden, č. 42, příloha Kmen, s. 2. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ (J. J.). Josef Čapek, Kulhavý poutník. Poznámka o: Kulhavý poutník. *Nové knihy*, 1985, Roč. neuveden, č. 22, s. 6. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ (-v-). Josef Čapek, Rodné krajiny. Recenze na: Rodné krajiny. *Nové knihy*, 1985, Roč. neuveden, č. 23, s. 3. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ (dm). Okouzlení a moudrost. Recenze na: Rodné krajiny. *Mladá fronta*, 1985, Roč. 41, č. 129, s. 4. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ (čk). Přečtěte si. Recenze na: Rodné krajiny. *Československý voják*, 1985, Roč. 34, č. 23, s. 42. ISSN neuvedeno.

SOLDÁN, L. Rodné krajiny lidství. Recenze na: Rodné krajiny. *Brněnský večerník*, 1985, Roč. 16, č. 129, s. 3. ISSN neuvedeno.

VACINA, L. Rodné krajiny: První výbor z díla Josefa Čapka. Recenze na: Rodné krajiny. *Pochodeň*, 1985, Roč. 74, č. 190, s. 4. ISSN neuvedeno.

VACINA, L. Krajiny života Josefa Čapka. Recenze na: Rodné krajiny. *Tvorba*, 1985, Roč. neuveden, č. 26, příloha Kmen, s. 10. ISSN neuvedeno.

SOLDÁN, L. Čapkův Červ kmene. Recenze na: Rodné krajiny. *Svobodné slovo*, 1985, Roč. 41, č. 156, s. 5. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. Stín kapradiny. Článek o: Filmovém zpracování knihy Stín kapradiny. *Zprávy Společnosti bratří Čapků*, 1985, Roč. neuveden, č. 1, s. 1. ISSN neuvedeno.

HODROVÁ, D. Román jako tvořená skutečnost v české literatuře 20. a 30. let. Studie o: Mj. poetice literárního díla bratří Čapků. *Česká literatura*, 1985, Roč. 33, č. 6, s. 505–521. ISSN neuvedeno.

KOŽMÍN, Z. Doutník. Článek o: Podobnosti rysů humoru v prózách V. Vančury a bratří Čapků. *Rovnost*, 1985, Roč. 100, č. 265, s. 5. ISSN neuvedeno.

SOLDÁN, L. Z dílny bratří Čapků. Recenze na: Mj. Umění přírodních národů. *Svobodné slovo*, 1986, Roč. 42, č. 83, s. 5. ISSN neuvedeno.

SOLDÁN, L. Ke kořenům tvorby a osobnosti bratří Čapků. Recenze na: Mj. Umění přírodních národů. *Česká literatura*, 1986, Roč. 34, č. 6, s. 562–563. ISSN neuvedeno.

KAŇOK, M. Adam Stvořitel na konci světa. Článek o: Adam Stvořitel. *Zprávy Společnosti bratří Čapků*, 1986, Roč. neuveden, č. 5, s. 4. ISSN neuvedeno.

TRNKA, I. Josef Čapek, Kulhavý poutník... Poznámka o: Kulhavý poutník. *Kostnické jiskry*, 1986, Roč. 71, č. 30, s. 4. ISSN neuvedeno.

BLAŽEJOVÁ, H. Názory Josefa Čapka nezastaraly: Rozhovor s redaktorkou nakladatelství Odeon Janou Blažejovou. Článek o: Literární tvorbě Josefa Čapka. *Zprávy Společnosti bratří Čapků*, 1986, Roč. neuveden, č. 5, s. 1 a 3. ISSN neuvedeno.

VŠETIČKA, F. Kompozice Povídaní o pejskovi a kočičce. Rozbor: Povídaní o pejskovi a kočičce. *Zlatý máj*, 1986, Roč. 30, č. 8, s. 493–497. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ (A. K.). Další Josef Čapek. Poznámka o: Povídejme si, děti. *Nové knihy*, 1986, Roč. neuveden, č. 26, s. 6. ISSN neuvedeno.

VACINA, L. Sugestivní výpověď o době: Gramofonový portrét Josefa Čapka. Referát o: Psáno do mraků a desce Oheň a touha obsahující výbor z textů Oheň a Touha. *Pochodeň*, 1986, Roč. 75, č. 170, s. 4. ISSN neuvedeno.

FETTERS, A. Rodné krajiny Josefa Čapka. Recenze na: Rodné krajiny. *Zpravodaj Společnosti bratří Čapků*, 1986, Roč. neuveden, č. 25, s. 66–67. ISSN neuvedeno.

HOLÝ, J. Výbor z prózy Josefa Čapka. Recenze na: Rodné krajiny. *Literární měsíčník*, 1986, Roč. 15, č. 5, s. 132–133, ISSN neuvedeno.

ROZSÍVAL, J. Hry Karla Čapka a obou bratří Čapků na slovenských jevištích. Referát o: Nejmenovaných divadelních hrách bratří Čapků. *Zpravodaj Společnosti bratří Čapků*, 1986, Roč. neuveden, č. 25, s. 9–18. ISSN neuvedeno.

VŠETIČKA, F. Ze života hmyzu. Motivický rozbor: Ze života hmyzu. *Sborník prací filozofické fakulty brněnské univerzity: Řada literárněvědná (D)*, 1986, Roč. 35, č. 33, s. 73–77. ISSN neuvedeno.

MAREŠ, P. Konfrontace stylu Josefa a Karla Čapka: Teze přednášky v Jazykovém sdružení v Hradci Králové dne 18. 3. 1987. Referát o: Stylu literární tvorby bratří Čapků. *Jazykovědné aktuality*, 1987, Roč. 24, č. 3/4, s. 103–105. ISSN neuvedeno.

MAREŠ, P. Příspěvek ke konfrontaci stylu Karla a Josefa Čapka: Devatero pohádek. Srovnávací studie o: Devatero pohádek a ještě jedna od Josefa Čapka jako přívazek. *Acta Universitatis Carolinae*, 1987, Roč. neuveden, sv. 4–5, č. neuvedeno, s. 75–78. ISSN neuvedeno.

OPELÍK, J. Vznik a proměny „Umění přírodních národů“ Josefa Čapka. Studie o: Umění přírodních národů. *Literární archiv. Sborník Památníku národního písemnictví*, 1987, Roč. neuveden, sv. 19/20, č. neuvedeno, s. 37–74. ISSN neuvedeno.

MAREŠ, P. Literární dílo Josefa Čapka: Poznámky o stylu a smyslu. Článek o: Literárním díle Josefa Čapka. *Literární měsíčník*, 1987, Roč. 16, č. 3, s. 62–65. ISSN neuvedeno.

TYWONIAKOVÁ, J. Literární tvorba Josefa Čapka a jeho styl: Výňatek z přednášky konané 27. listopadu 1985. Studie o: Literární tvorbě Josefa Čapka s rozбором několika nejmenovaných děl. *Sborník Kruhu přátel českého jazyka*, 1987, Roč. neuveden, č. neuvedeno, s. 85–87. ISSN neuvedeno.

VACINA, L. Setkávání s knihami Josefa Čapka: K stému výročí umělceva narození. Medailon o: Josefu Čapkovi a jeho literární tvorbě. *Čtenář*, 1987, Roč. 39, č. 3, s. 95–97. ISSN neuvedeno.

VACINA, L. Sovětským čtenářům: J. Čapek v edičním pojetí O. Maleviče. Recenze na: Psáno do mraků v ruském výboru Načertano na tučach. *Pochodeň*, 1987, Roč. 76, č. 71, s. 4. ISSN neuvedeno.

VLAŠÍN, Š. Josef Čapek rusky. Recenze na: Psáno do mraků v ruském výboru Načertano na tučach. *Rovnost*, 1987, Roč. 102, č. 121, s. 5. ISSN neuvedeno.

ŠTĚPÁN, V. Pařížský Loupežník bratří Čapků. Komentované otištění: Loupežník (první verze napsaná roku 1911 v Paříži bratry Čapky). *Sborník Národního muzea: Řada A – Historie*, 1987, Roč. 41, č. 1, s. 1–50. ISSN neuvedeno.

ŠMEJKAL, F. Futurismus a české umění. Článek o: Mj. literární tvorbě bratří Čapků. *Umění*, 1988, Roč. 36, č. 1, s. 20–53. ISSN neuvedeno.

MERTA, V. Struny ve větru – kazeta zhudebněné poezie. Poznámka o: Mj. zhudebnění veršů Josefa Čapka. *Listy Klubu přátel poezie*, 1988, Roč. neuveden, č. neuvedeno, s. 2 – obálka. ISSN neuvedeno.

VLAŠÍNOVÁ, D. Neznámý pramen hry bratří Čapků. Článek o: Ze života hmyzu. *Rovnost*, 1988, Roč. 103, č. 180, s. 5. ISSN neuvedeno.

VACINA, L. Poutník jdoucí s časem: Úvahy o smyslu života a umění. Recenze na: Kulhavý poutník. *Pochodeň*, 1988, Roč. 77, č. 174, s. 5. ISSN neuvedeno.

VACINA, L. O básníku a malíři J. Čapkovi. Recenze na: Kulhavý poutník. *Rudé právo*, 1988, Roč. 68, č. 187, s. 5. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. Bratři Čapkové a film. Článek o: Filmová libreta. *Práce*, 1988, Roč. 44, č. 303, s. 4. ISSN neuvedeno.

OPELÍK, J. Z neznámé „kapsy“ bratří Čapků. Článek o: Filmová libreta. *Kurýr Odeonu*, 1988, Roč. neuveden, č. neuvedeno, s. 1. ISSN neuvedeno.

POLÁČEK, J. Bratři Čapkové a film. Recenze na: Filmová libreta. *Brněnský večerník*, 1989, Roč. 20, č. 166, s. 3. ISSN neuvedeno.

VACINA, L. Psáno pro stříbrné plátno. Recenze na: Filmová libreta. *Kmen*, 1989, Roč. 2, č. 22, s. 10. ISSN neuvedeno.

VACINA, L. Autoři filmových libret: Bratři Čapkové, jak je neznáme. Recenze na: Filmová libreta. *Pochodeň*, 1989, Roč. 78, č. 158, s. 4. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ (zl.). Čapkové a film. Recenze na: Filmová libreta. *Tvorba*, 1989, Roč. neuveden, č. 37, s. 20. ISSN neuvedeno.

NOVÝ, P. Čapkové: filmové scénáře. Recenze na: Filmová libreta. *Zemědělské noviny*, 1989, Roč. 45, č. 162, s. 2. ISSN neuvedeno.

HOFFMANN, B. Čapkové téměř neznámí. Recenze na: Filmová libreta. *Nové knihy*, 1989, Roč. neuveden, č. 23, s. 1. ISSN neuvedeno.

LUKEŠ, J. O Čapcích – scénáristech. Recenze na: Filmová libreta. *Svobodné slovo*, 1989, Roč. 45, č. 229, s. 5. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. Slovník básnických děl. Poznámka o: Mj. Básně z koncentračního tábora. *Česká literatura*, 1989, Roč. 37, č. 3, s. 247–265. ISSN neuvedeno.

SLAVÍK, J. Malý slovník velkého spisovatele. Bibliografický soupis: Literárního díla Josefa Čapka. *Zprávy Společnosti bratří Čapků*, 1989, Roč. neuveden, č. 15, s. 7. ISSN neuvedeno.

POLÁČEK, J. Přečetli jsme: Na konci minulého roku... Recenze na: Mj. Filmová libreta. *Kulturní měsíčník*, 1989, Roč. 7, č. 10, s. 69–70. ISSN neuvedeno.

FETTERS, A. Josef Čapek, Rodné krajiny. Recenze na: Rodné krajiny. *Krkonoše – Podkrkonoší*, 1989, Roč. neuveden, sv. 8, č. neuvedeno, s. 334–335. ISSN neuvedeno.

JANOUSEK, P. Mezi problémovým dramatem a groteskou: Druhá etapa dramatické tvorby Karla Čapka. Rozbor: Mj. Ze života hmyzu a Adam Stvořitel. *Česká literatura*, 1989, Roč. 37, č. 3, s. 193–205. ISSN neuvedeno.

ŠTEMBERKOVÁ, M. Loupežník, v němž „nechodějí všelijaký“. Komentář o: Mj. Gassirova loutna. *Nové knihy*, 1989, Roč. neuveden, č. 46, s. 2. ISSN neuvedeno.

MAREŠ, P. Styl a smysl próz Josefa Čapka. Studie o: Nejmenovaných prózách Josefa Čapka. *Přednášky z 31. běhu LŠSS v roce 1987*, 1989, Roč. neuveden, č. neuvedeno, s. 93–103. ISSN neuvedeno.

1990–1999

KUSÁK, L. Legenda science fiction. Studie o: Vědeckofantastické literární tvorbě Karla Čapka i spolu s Josefem Čapkem. *Ikarie*, 1990, Roč. 1, č. 6, s. 54–56. ISSN neuvedeno.

VAŘEJKOVÁ, V. Putování k sobě. Studie o: Podobnostech mezi Kulhavým poutníkem a Labyrintem světa a ráj srdce J. A. Komenského. *Komenský*, 1990, Roč. 115, č. 2, s. 66–70. ISSN neuvedeno.

ČERNÝ, J. Ulevit si klasikem: Česká klasika na pražských scénách. Referát o: Mj. Ze života hmyzu. *Svět a divadlo*, 1990, Roč. 1, č. 2, s. 14–20. ISSN neuvedeno.

SAVICKÝ, N. Splacený dluh Josefa Čapka. Fejeton o: Umění přírodních národů. *Svobodný zítřek*, 1990, Roč. 1, č. 19, s. 3. ISSN neuvedeno.

VACINA, L. Krajem plným pohádek. Recenze na: Devatero pohádek a ještě jedna od Josefa Čapka jako přivažek. *Pochodeň*, 1990, Roč. 79, č. 21, s. 4. ISSN neuvedeno.

FETTERS, A. Čapkové a Jiráskův Hronov. Přehled: Divadelních uvedení nejmenovaných her bratří Čapků. *Zprávy Společnosti bratří Čapků*, 1990, Roč. neuveden, č. 18, s. 8. ISSN neuvedeno.

PALÁK, M. Doplnění údajů o premiérách her bratří Čapků. Článek o: Divadelním uvedení nejmenovaných her bratří Čapků. *Zprávy Společnosti bratří Čapků*, 1990, Roč. neuveden, č. 19, s. 6. ISSN neuvedeno.

LUKEŠ, J. Bratři Čapkové a film. Recenze na: Filmová libreta. *Illuminace*, 1990, Roč. 2, č. 1, s. 98–102. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. Lásky hra osudná v Hradci Králové. Recenze na: Lásky hra osudná. *Zemědělské noviny*, 1991, Roč. 47, č. neuvedeno, s. 10. ISSN neuvedeno.

BLAŽEK, J. Josef Čapek. Básně z koncentračního tábora. Jan Zahradníček, Čtyři léta. Studie o: Srovnání Básní z koncentračního tábora se sbírkou J. Zahradníčka Čtyři léta. *Fragment*, 1991, Roč. 5, č. 2, s. 139–140. ISSN neuvedeno.

EIIČI, Č. Japonci se učí česky: Na prahu nového školního roku hovoříme s bohemistou Eiiči Čino. Rozhovor o: Mj. překladu nejmenovaných literárních děl bratří Čapků do japonštiny. *Lidové noviny*, 1991, Roč. 4, č. 58, příloha Nedělní LN, s. 1 a 3. ISSN neuvedeno.

KUKLÍK, J. Poselství psané do mraků. Recenze na: Psáno do mraků. *Lidové noviny*, 1991, Roč. 4, č. 16, příloha Nedělní LN, s. 8. ISSN neuvedeno.

KUDĚLKA, V. Psáno do mraků a do modrých sešitů: K nedožitým šedesátinám Jana Zábrany. Recenze na: Mj. Psáno do mraků. *Svobodné slovo*, 1991, Roč. 47, č. 194, s. 5. ISSN neuvedeno.

KUDĚLKA, V. Žijeme v troskách – a přece... Fejeton o: Aktuálnosti literárního díla Josefa Čapka. *Svobodné slovo*, 1991, Roč. 47, č. 262, s. 1. ISSN neuvedeno.

KUDĚLKA, V. Kniha pro všechny: Není snadno býti člověkem. Recenze na: Psáno do mraků. *Brněnský večerník*, 1991, Roč. 22, č. 163, s. 6. ISSN neuvedeno.

HOŘEC, J. O Jaroslavu Morákovi. Poznámka o: Mj. Psáno do mraků. *Zpravodaj Společnosti bratří Čapků*, 1991, Roč. neuveden, č. 30, s. 30–31. ISSN neuvedeno.

HALÍK, M. Dopisy dr. Miroslava Halíka prof. Josefu Glivickému: 1. část, 1949–1961. Poznámka o: Mj. připravovaných nových vydáních knih bratří Čapků. *Zpravodaj Společnosti bratří Čapků*, 1991, Roč. neuveden, č. 30, s. 65–73. ISSN neuvedeno.

VAŘEJKOVÁ, V. Zapomenutá pohádka. Rozbor: Pohádky ze souboru O sobě. *Zlatý máj*, 1991, Roč. 35, č. 6, s. 327–329. ISSN neuvedeno.

MALEVIČ, O. Druhé stvoření světa. Studie o: Adam Stvořitel. *Proměny*, 1991, Roč. 28, č. 4, s. 117–126. ISSN neuvedeno.

HOLÝ, J. Proměny autorského vypravěče. Studie o: Vypravěčských postupech v české próze 1. poloviny 20. století, mj. o bratřích Čapcích. *Svět literatury*, 1992, Roč. neuveden, č. 3, s. 39–52. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ (ms). Kultura pomáhala přežít. Článek o: Mj. nejmenovaných básnících Josefa Čapka z koncentračního tábora. *Národní osvobození*, 1992, Roč. neuveden, č. 21, s. 6. ISSN neuvedeno.

FETTERS, A. Kraj Devatera pohádek. Studie o: Devatero pohádek a ještě jedna od Josefa Čapka jako přívažek. *Rodným krajem*, 1992, Roč. neuveden, č. 5, s. 3–6. ISSN neuvedeno.

OPELÍK, J. Pascalovská kniha české literatury: Josefa Čapka Psáno do mraků. Článek o: Psáno do mraků. *Zpravodaj Společnosti bratří Čapků*, 1992, Roč. neuveden, č. 31, s. 61–70. ISSN neuvedeno.

PILÁTOVÁ, A. Knížka k svátku. Recenze na: Psáno do mraků. *Práce*, 1993, Roč. 49, č. 65, s. 7. ISSN neuvedeno.

KLEVISOVÁ, N. Hledejme odpovědi. Glosa o: Psáno do mraků. *Svobodné slovo*, 1993, Roč. 49, č. 71, s. 6. ISSN neuvedeno.

BINAR, V. Psáno do mraků. Recenze na: Psáno do mraků. *Nové knihy*, 1993, Roč. neuveden, č. 13, s. 1 a 3. ISSN 0322-922X.

AUTOR NEZNÁMÝ (nak). Z lásky a nerozumu. Recenze na: Psáno do mraků. *Hospodářské noviny*, 1993, Roč. 37, č. 59, s. 21. ISSN 0862-9687.

SLOMEK, J. Kniha, která je něčím jiným, než měla být... Recenze na: Psáno do mraků. *Literární noviny*, 1993, Roč. 4, č. 16, s. 7. ISSN neuvedeno.

KARFÍK, V. Knihovnička Literárních noviny. Recenze na: Mj. Psáno do mraků. *Literární noviny*, 1993, Roč. 4, č. 16, s. 15. ISSN neuvedeno.

KUDĚLKA, V. Není snadno býti člověkem: Josef Čapek časový a nadčasový. Recenze na: Psáno do mraků. *Lidová demokracie*, 1993, Roč. 49, č. 93, s. 6. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ (ZP). Být podnikatelem. Poznámka o: Psáno do mraků. *Ahoj na sobotu*, 1993, Roč. 24, č. 24, s. 7. ISSN neuvedeno.

PEČINKOVÁ, P. Co má člověk z umění: K zamyšlení nejen nad Josefem Čapkem. Úvaha o: Psáno do mraků a o estetických názorech Josefa Čapka. *Literární noviny*, 1993, Roč. 4, č. 28, s. 11. ISSN neuvedeno.

KUDĚLKA, V. Hořká chuť života: Přemýšlet s Josefem Čapkem. Úvaha o: Psáno do mraků. *Svobodné slovo*, 1994, Roč. 50, č. 3, s. 8. ISSN neuvedeno.

OPELÍK, J. Z dílny bratří Čapků. Poznámka o: Mj. Krakonošova zahrada a Zářivé hlubiny a jiné prózy. *Zpravodaj Společnosti bratří Čapků*, 1994, Roč. neuveden, č. 33, s. 1. ISSN neuvedeno.

PAVLATOVÁ, E. Nejen pro děti... Článek o: Povídání o pejskovi a kočičce. *Lidová demokracie*, 1994, Roč. 50, č. 46, s. 8. ISSN 0323-1143.

BLASCHEK-HAHNOVÁ, H. Běhá to. Úvaha o: Vztahu románu J. Haška Osudy dobrého vojáka Švejka za světové války k dílům mj. Josefa Čapka. *Filosofický časopis*, 1995, Roč. 43, č. 1, s. 81–96. ISSN neuvedeno.

VŠETIČKA, F. Stín kapradiny a jeho řád. Rozbor: Stín kapradiny. *Zpravodaj Společnosti bratří Čapků*, 1995, Roč. neuveden, č. 34, s. 32–35. ISSN neuvedeno.

OPELÍK, J. Poutník a Svět: Komenského Labyrint světa a ráj srdce a Kulhavý poutník Josefa Čapka. Studie o: Mj. Kulhavý poutník. *Zpravodaj Společnosti bratří Čapků*, 1995, Roč. neuveden, č. 34, s. 36–41. ISSN neuvedeno.

OPELÍK, J. Byl Josef Čapek Michelelem de Montaigne naší nové literatury? Studie o: Vlivu M. de Montaigna na literární dílo Josefa Čapka. *Tvar*, 1995, Roč. 6, č. 12, s. 1 a 4. ISSN 0862-657X.

TICHÝ, Z. A. Polidštěný hmyz prošel aktualizací. Referát o: Ze života hmyzu. *Mladá fronta Dnes*, 1995, Roč. 6, č. 219, s. 19. ISSN neuvedeno.

KUKLÍK, J. Poselství psané do mraků. Studie a rozbor: Psáno do mraků. *Přednášky z 34. a 35. běhu LŠSS*, 1995, Roč. neuveden, č. neuvedeno, s. 157–163. ISSN neuvedeno.

NEKULA, M. Ironie v Lásky hře osudné. Studie o: Láska hra osudná. *Sborník prací filozofické fakulty brněnské univerzity. Řada jazykovědná (A)*, 1995, Roč. 44, č. 43, s. 61–74. ISBN 80-210-1192-0.

TOMAN, J. Josef Čapek a moderní pohádka. Článek o: Prozaické tvorbě pro děti Josefa Čapka. *Zlatý máj*, 1996, Roč. 40, č. 2, s. 51–53. ISSN neuvedeno.

PROTIVA, J. Mé setkání s dílem bratří Čapků. Úvaha o: Dramatickém díle bratří Čapků. *Zprávy Společnosti bratří Čapků*, 1996, Roč. neuveden, č. 41, s. 6. ISSN neuvedeno.

AMBROS, V. Jak si v Americe osvojili Čapka aneb ze života hmyzu a robotů v Americe. Studie o: Mj. Ze života hmyzu. *Divadelní revue*, 1996, Roč. 7, č. 4, s. 19–23. ISSN neuvedeno.

JOHNSON, S. Čapkové jako škola hrou. Studie o: Ze života hmyzu. *Divadelní revue*, 1996, Roč. 7, č. 4, s. 24–30. ISSN neuvedeno.

VAŘEJKOVÁ, V. Konečně oslavili 28. říjen. Recenze na: Povídání o pejskovi a kočičce. *Ladění*, 1996, Roč. 6, č. 3, s. 31–32. ISSN neuvedeno.

KLÍMA, I. Adam Stvořitel. Fejeton o: Adam Stvořitel. *Lidové noviny*, 1997, Roč. 10, č. 87, s. 16. ISSN neuvedeno.

DANEŠ, L. a J. SVOBODA. My a hmyz. Vzpomínkový rozhovor o: Ze života hmyzu. *Zprávy Společnosti bratří Čapků*, 1997, Roč. 5, č. 45, s. 6–7. ISSN neuvedeno.

MINKS, P. Země mnoha jmen. Poznámka o: Země mnoha jmen. *Týdeník Rozhlas*, 1997, Roč. 7, č. 34, s. 8. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ (FT). Chystají se spisy Josefa Čapka. Zpráva o: Souborných vydáních literárního díla Josefa Čapka. *Právo*, 1997, Roč. 7, č. 258, s. 10. ISSN neuvedeno.

SLAVÍK, J. Z novinek o Josefu Čapkovi. Zpráva o: Mj. Umění přírodních národů. *Zpravodaj Společnosti bratří Čapků*, 1997, Roč. neuveden, č. 36, s. 44–48. ISSN neuvedeno.

LAHODA, V. Josef Čapek: Třikrát a ještě ne dost. Recenze na: Mj. Umění přírodních národů. *Umění*, 1997, Roč. 45, č. 3/4, s. 396–400. ISSN neuvedeno.

PAYNE, P. Když poutník, tak kulhavý. Studie o: Kulhavý poutník. *Weles*, 1997, Roč. 2, č. 2, s. 36–38. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ (af). Jak nám pejsek s kočičkou zahráli divadlo. Článek o: Povídání o pejskovi a kočičce. *Karlovarské noviny*, 1997, Roč. 6, č. 11, s. 12. ISSN 1210-5147.

KALÁBOVÁ, A. Mladé divadlo čekají lepší časy. Článek o: Ze života hmyzu. *Rovnost*, 1998, Roč. 8, č. 58, s. 12. ISSN 0862-7967.

TOMÁŠ, F. Josef Čapek ad usum delphini. Recenze na: Lelio a Pro delfína. *Právo*, 1998, Roč. 8, č. 34, s. 9. ISSN neuvedeno.

KUBÁČKOVÁ, H. Z díla Josefa Čapka. Recenze na: Lelio, Pro delfína a Nejskromnější umění. *Babylon*, 1998, Roč. 7, č. 7, Literární a výtvarná příloha, č. 2/98, s. 2. ISSN neuvedeno.

KUBÁČKOVÁ, H. Nakladatelství Dauphin znovu objevuje literární dílo Josefa Čapka. Recenze na: Lelio, Pro delfína, Nejskromnější umění, Ledacos, Umělý člověk a Kulhavý poutník. *Lidové noviny*, 1998, Roč. 11, č. 146, s. 13. ISSN neuvedeno.

KOSÍK, K. Sedmero podzimních zastavení. Esej o: Kulhavý poutník. *Právo*, 1998, Roč. 8, č. 277, příloha Salon, č. 93, s. 1 a 3. ISSN neuvedeno.

VACKOVÁ, J. Vytunelované Čapkovo Povídání. Polemika o: Povídání o pejskovi a kočičce. *Nové knihy*, 1999, Roč. 39, č. 6, s. 7. ISSN 0322-922X.

VACKOVÁ, J. Vytunelované Čapkovo povídání. Poznámka o: Povídání o pejskovi a kočičce. *Zpravodaj Výboru národní kultury*, 1999, Roč. 6, č. 1, s. 45–46. ISSN neuvedeno.

TICHÝ, Z. A. Miroslav Táborský si přeje hezkou práci doma. Recenze na: Povídejme si, děti. *Mladá fronta Dnes*, 1999, Roč. 10, č. 60, s. 18. ISSN neuvedeno.

MAREŠ, P. Ze setkání u symbolického hrobu Josefa Čapka 22. dubna 1999. Článek o: Prozaickém díle Josefa Čapka. *Zprávy Společnosti bratří Čapků*, 1999, Roč. neuveden, č. 53, s. 5. ISSN neuvedeno.

FETTERS, A. Náš kraj ve Stínu kapradiny Josefa Čapka. Článek o: Mj. Stín kapradiny. *Rodným krajem*, 1999, Roč. neuveden, sv. 18, č. neuvedeno, s. 19. ISSN neuvedeno.

DELONGOVÁ, J. Škola hrou. Studie o: Mj. Povídejme si, děti a Povídání o pejskovi a kočičce. *Duha*, 1999, Roč. 13, č. 3, s. 7–11. ISSN neuvedeno.

ČERNÝ, F. 2000. Úvaha o: Aktuálnosti literárního díla bratří Čapků. *Zprávy Společnosti bratří Čapků*, 1999, Roč. neuveden, č. 55, s. 1. ISSN neuvedeno.

VŠETIČKA, F. Morfologie tvorby bratří Čapků. Studie o: Literární tvorbě bratří Čapků. *O interpretácii umeleckého textu: Pragmatika umeleckej kompozície*, 1999, Roč. neuveden, sv. 20, č. neuvedeno, s. 121–127. ISSN neuvedeno.

2000–2009

HAMAN, A. Moderní civilizace, umělý člověk a Adam Stvořitel bratří Čapků. Studie o: Adam Stvořitel. *Tvar*, 2000, Roč. 11, č. 6, s. 1 a 4. ISSN 0862-657X.

BRADBROOKOVÝ, B. R. Není kritika jako kritika. Článek o: Mj. Ze života hmyzu. *Zprávy Společnosti bratří Čapků*, 2000, Roč. neuveden, č. 57, s. 7. ISSN neuvedeno.

BALÍK, Š. Dialogický monolog a Kulhavý poutník. Úvaha o: Kulhavý poutník. *Česká literatura*, 2000, Roč. 48, č. 3, s. 314–317. ISSN neuvedeno.

ČERNÝ, F. Půjdou s námi do příštího století. Článek o: Mj. aktuálnosti literárního díla bratří Čapků. *Rodným krajem*, 2000, Roč. neuveden, sv. 21, s. 2–3. ISSN neuvedeno.

JIRÁSEK, P. O věčné lidské touze stvořit oživenou umělou bytost: K otázce Stvoření v evropské tradici. Studie o: Mj. obrazech umělých bytostí v literární tvorbě bratří Čapků. *Host*, 2001, Roč. 17, č. 10, s. 47–57. ISSN neuvedeno.

ČERNÝ, F. Praha – Paris. Referát o: Výstavě divadelního oddělení Národního muzea v Praze, dokumentující mj. divadelní tvorbu bratří Čapků. *Zprávy Společnosti bratří Čapků*, 2002, Roč. neuveden, č. 64, s. 4. ISSN neuvedeno.

STROMŠÍK, J. Recepce evropské moderny v české avantgardě. Přehledová studie o: České literatuře v letech 1910 – 1938, mj. o literárním díle bratří Čapků. *Svět literatury*, 2002, Roč. neuveden, sv. 23/24, č. neuvedeno, s. 19–59. ISSN neuvedeno.

FALTÍNOVÁ, R. Upravený Čapek. Rozbor: Povídaní o pejskovi a kočičce. *Čeština doma a ve světě*, 2002, Roč. 10, č. 2/3, s. 196–200. ISSN neuvedeno.

BRADBROOKOVÁ, B. Nová adaptace *Ze života hmyzu* na anglických scénách. Referát o: *Ze života hmyzu*. *Zprávy Společnosti bratří Čapků*, 2002, Roč. neuveden, č. 67, s. 4. ISSN neuvedeno.

MAREŠ, P. Z dopisů Josefa Čapka Bohuslavu Reynkovi. Poznámka o: Nepřicházejí vhod. *Zprávy Společnosti bratří Čapků*, 2002, Roč. neuveden, č. 67, příloha Documenta Čapkiana, č. 41, s. 2. ISSN neuvedeno.

KUDĚLKA, V. Co unese člověk: Ze vzpomínek na Slovinsko. Vzpomínka na: E. Kocbeka a jeho vztah k literárnímu dílu Josefa Čapka. *Kam v Brně*, 2002, Roč. 46, č. 12, příloha Kam, Roč. 8, č. 12, s. 21–22. ISSN neuvedeno.

ČECHLOVSKÁ, M. Josef Čapek chválil pokleslé umění. Referát o: Nejskromnější umění. *Hospodářské noviny*, 2003, Roč. 47, č. 235, s. 12. ISSN 0862-9587.

PEŠIČKA, J. (Nejen) dopisové přátelství. Poznámka o: Nepřicházejí vhod. *Zprávy Společnosti bratří Čapků*, 2003, Roč. neuveden, č. 68, s. 7. ISSN neuvedeno.

CIGÁNEK, J. Karel Čapek ve světle demýtizované literatury. Úvaha o: Současném ohlasu literárního díla bratří Čapků. *Obrys – Kmen*, 2003, Roč. 9, č. 52, s. 1. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. Natáčky. Soupis: Filmových a televizních prepisů literárních děl mj. bratří Čapků. *Tvar*, 2004, Roč. 15, č. 3, s. 11. ISSN nevedeno.

KELEMEN, J. R.U.R. a posthumanismus (a dobré ocenění transdisciplinární spolupráce). Článek o: Mj. pojmu robot v literárním díle bratří Čapků. *Novinky Slezské univerzity*, 2004, Roč. 9, č. 3/4, s. 24–26. ISSN nevedeno.

BERGROVÁ, Z. Kulhavý poutník Josef Čapek. Článek o: Mj. literárním díle Josefa Čapka. *Haló noviny*, 2004, Roč. 14, č. 250, s. 13. ISSN nevedeno.

SOLECKÝ, V. Putování s Josefem Čapkem. Referát o: Literárním pořadu nejmenovaných básní Josefa Čapka. *Naše pravda*, 2004, Roč. neveden, č. 43, s. 12. ISSN nevedeno.

ŠTEMBERKOVÁ, M. Účast Josefa Čapka ve dvou anketách. Studie o: Textech Moje první vzpomínka a Jedno k druhému Josefa Čapka. *Zpravodaj Společnosti bratří Čapků*, 2005, Roč. neveden, č. 44, s. 50–58. ISSN nevedeno.

HRAŠE, J. Čapkové na Jiráskových Hronovech. Soupis: 69 inscenací her a dramatizací textů bratří Čapků. *Zprávy Společnosti bratří Čapků*, 2005, Roč. neveden, č. 79, příloha Documenta čapkiana, s. 1–8. ISSN nevedeno.

SLOMEK, J. Próza. Recenze na: Lelio, Pro delfína, Stín kapradiny a Kulhavý poutník. *Lidové noviny*, 2006, Roč. 19, č. 30, příloha Orientace, s. 6. ISSN nevedeno.

JANÁČEK, J. Josef Čapek v České knižnici. Recenze na: Lelio, Pro delfína, Stín kapradiny a Kulhavý poutník. *Tvar*, 2006, Roč. 17, č. 10, s. 20. ISSN nevedeno.

VELIKÝ, I. Hry bratřů Čapkovců v podání amatérských divadelníků na Slovensku. Přehledový článek o: Divadelních hrách bratří Čapků inscenovaných na Slovensku. *Zprávy Společnosti bratří Čapků*, 2006, Roč. neveden, č. 82, s. 2. ISSN nevedeno.

VOJTĚCH, D. Ještě jednou k otázce „podstatné duchové proměny doby“ v čase rozpadu věřejšího světa. Studie o: Mj. Krakonošova zahrada. *Slovo a smysl*, 2006, Roč. 3, č. 6, s. 142–162. ISSN nevedeno.

ŠTĚDRONŮVÁ, E. Poznámky k počátkům tzv. čapkovské generace. Studie o: Mj. Almanach na rok 1914 a o bratřích Čapcích. *Tvar*, 2007, Roč. 18, č. 5, s. 6–7. ISSN neuvedeno.

KŠICOVÁ, D. Estetika moderny a avantgardy. Studie o: Mj. literární tvorbě bratří Čapků. *Svět literatury*, 2007, Roč. 17, č. 35, s. 89–115. ISSN neuvedeno.

OPELÍK, J. Poutník a Svět: Komenského Labyrint Světa a ráj srdce a Kulhavý poutník Josefa Čapka. Studie s poznámkou o: Mj. Kulhavý poutník. *Zpravodaj Společnosti bratří Čapků*, 2007, Roč. neuveden, zvl. č. – Šedesát let Společnosti bratří Čapků, s. 42–46. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. Krajanská rubrika. Článek o: Přehledu ohlasů literárních děl bratří Čapků v Maďarsku, Japonsku, USA a Kanadě. *Zprávy Společnosti bratří Čapků*, 2007, Roč. neuveden, č. 85, s. 9. ISSN neuvedeno.

STŘEDA, J. Bratři Čapkové a loutkové divadlo. Článek o: Mj. Povídejme si, děti. *Zprávy Společnosti bratří Čapků*, 2007, Roč. neuveden, č. 87, s. 2. ISSN neuvedeno.

HORÁK, O. Nakladatelství Triáda vydalo... Glosa o: Publicistika 1. *Lidové noviny*, 2008, Roč. 21, č. 81, s. 13. ISSN neuvedeno.

HORÁK, O. Taková dobrá kniha vznikla z novin! Recenze na: Publicistika 1. *Lidové noviny*, 2008, Roč. 21, č. 89, s. 19. ISSN neuvedeno.

PLOCEK, J. Knihovnička publicistická. Recenze na: Mj. Publicistika 1. *Literární noviny*, 2008, Roč. 19, č. 21, s. 16. ISSN neuvedeno.

MAREŠ, P. Začínají vycházet Spisy Josefa Čapka. Recenze na: Publicistika 1. *Zprávy Společnosti bratří Čapků*, 2008, Roč. neuveden, č. 89, s. 4. ISSN neuvedeno.

SVANOVSKÁ, H. Život a svět přes všechny své milosti strašlivě vážný. Recenze na: Publicistika 1. *Literární noviny*, 2008, Roč. 19, č. 28, s. 10. ISSN neuvedeno.

LANGEROVÁ, M. Nové slovo: totalita: Pro Josefa Čapka byly noviny pozorovatelnou. Recenze na: Publicistika 1. *Respekt*, 2008, Roč. 19, č. 28, s. 48–49. ISSN neuvedeno.

BURIAN, V. Kniha nám znovu připomíná... Recenze na: *Publicistika 1. Listy*, 2008, Roč. 38, č. 4, s. 100. ISSN neuvedeno.

HAMAN, A. Josef Čapek publicista. Recenze na: *Publicistika 1. Tvar*, 2008, Roč. 19, č. 16, s. 23. ISSN neuvedeno.

KOLAŘÍK, K. Nejen pod čarou o sobě a o světě: Nad prvním svazkem vybraných spisů Josefa Čapka. Recenze na: *Publicistika 1. A2*, 2008, Roč. 4, č. 44, s. 6. ISSN neuvedeno.

KRAITLOVÁ, I. Bibliografie Josefa Čapka. Článek o: Mj. *Publicistika 1. Zpravodaj Společnosti bratří Čapků*, 2008, Roč. neuveden, č. 46, s. 47–50. ISSN neuvedeno.

HRAŠE, J., KUČERA, M. a M. KYŠKA. Čapkové na vrcholných přehlídkách českých divadelních amatérů. Soubor článků, přehledů a tabulek o: Divadelních hrách bratří Čapků. *Zprávy Společnosti bratří Čapků*, 2008, Roč. neuveden, č. 93, příloha Documenta Čapkiana, s. 1–10. ISSN neuvedeno.

HAMAN, A. Poslední společné dílo bratří Čapků: Adam Stvořitel a jeho rukopis. Studie a rozbor: Adam Stvořitel. *Česká literatura*, 2009, Roč. 57, č. 1, s. 68–77. ISSN neuvedeno.

BAREŠ, I. Zaujalo mě. Poznámka o: Stín kapradiny. *Právo*, 2009, Roč. 19, č. 121, s. 11. ISSN neuvedeno.

PAPOUŠEK, V. Paradigma nové moderny: Proměny literárních diskurzů v periodě 1905–1923. Studie o: Mj. literárním díle Josefa Čapka. *Svět literatury*, 2009, Roč. 19, č. 39, s. 119–135. ISSN neuvedeno.

2010–2014

VÁCLAVKOVÁ, V. Studenti, divadlo a hra *Ze života hmyzu*. Rozhovor o: Mj. *Ze života hmyzu*. *Zprávy Společnosti bratří Čapků*, 2012, Roč. neuveden, č. 107, s. 6–7. ISSN neuvedeno.

KANDA, R. „Píšu tvrdě a těžce“. Recenze na: *Beletrie 1. Tvar*, 2012, Roč. 23, č. 18, s. 23. ISSN 0862-657X.

HOFFMANOVÁ, J. Zpráva o české společnosti se vši trapností i radostí. Referát o: *Ze života hmyzu. Kulturní pecka*, 2013, Roč. 4, č. 6, s. 12–13. ISSN 1804-2279.

WINTER, T. Svazek výtvarných esejí a kritik Josefa Čapka. Recenze na: *Publicistika 2. Slovo a smysl*, 2013, Roč. 10, č. 20, s. 310–313. ISSN 1214-7915.

FETTERS, A. Regionální literatura. Poznámka o: Mj. literární tvorbě Josefa Čapka. *Rodným krajem*, 2013, Roč. neuveden, sv. 47, č. neuvedeno, s. 41–43. ISSN 1210-6135.

MALÁ, Z. Recepce francouzského unanimismu v české avantgardě. Studie o: Mj. literární tvorbě bratří Čapků. *Svět literatury*, 2013, Roč. 23, č. 48, s. 75–90. ISSN 0862-8440.

LOLLOK, M. Provázkovské hmyzí hemžení. Referát o: *Ze života hmyzu. Svět a divadlo*, 2013, Roč. 24, č. 3, s. 64–68. ISSN 0862-7258.

KYŠKA, M. Pejsek a kočička v Malém Vinohradském. Referát o: Povídání o pejskovi a kočičce. *Zprávy Společnosti bratří Čapků*, 2013, Roč. neuveden, č. 108, s. 5. ISSN neuvedeno.

NOVÁK, J. Neobvyklé narozeniny. Zpráva o: Povídání o pejskovi a kočičce. *Zprávy Společnosti bratří Čapků*, 2013, Roč. neuveden, č. 109, s. 5. ISSN neuvedeno.

KUNSTOVÁ, E. Jaká podívaná! *Ze života hmyzu od bratří Čapkových. Poznámka o: Ze života hmyzu. Zprávy společnosti bratří Čapků*, 2013, Roč. neuveden, č. 109, s. 7. ISSN neuvedeno.

JUST, V. Opravdu: Oh! Jaká podívaná! Referát o: *Ze života hmyzu. Divadelní noviny*, 2013, Roč. 22, č. 10, s. 5. ISSN 1210-471X.

HOLUBOVÁ, M. O pejskovi a kočičce ve Zlíně. Polemika o: Mj. Povídání o pejskovi a kočičce. *Zprávy Společnosti bratří Čapků*, 2013, Roč. neuveden, č. 111, s. 9. ISSN neuvedeno.

MACHALICKÁ, J. Morávko hmyzí panorama. Referát o: Ze života hmyzu. *Lidové noviny*, 2013, Roč. 26, č. 98, s. 9. ISSN 0862-5921.

DOMBROVSKÁ, L. Labyrint světa a ráj divadla. Referát o: Ze života hmyzu. *Divadelní noviny*, 2013, Roč. 22, č. 10, s. 5. ISSN 1210-471X.

BRDEČKOVÁ, T. Která je nejdůležitější česká kniha? Anketa o: Nejdůležitější českou knihu, uvedeno je mj. Povídání o pejskovi a kočičce. *Bel Mondo*, 2013, Roč. 2, č. 1, s. 80–84. ISSN 1805-5516.

BENDLOVÁ, P. Homo viator na cestě k bytí. Esej o: Mj. Kulhavý poutník. *Zprávy Spolku českých bibliofilů v Praze*, 2013, Roč. neuveden, č. 1, s. 8–13. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. Ze života hmyzu. Poznámka o: Ze života hmyzu. *Národní divadlo*, 2013–2014, Roč. neuveden, č. 8, s. 18. ISSN 1212-1045.

ŠPINAR, D. Ze života hmyzu na industriálním paloučku. Rozhovor o: Ze života hmyzu. *Národní divadlo*, 2013–2014, Roč. neuveden, č. 9, s. 22. ISSN 1212-1045.

AUTOR NEZNÁMÝ. Pražské Divadlo AHA!... Poznámka o: Mj. divadelní tvorbě bratří Čapků. *Divadelní noviny*, 2014, Roč. 23, č. 3, s. 3. ISSN 1210-471X.

MAŠÍNOVÁ, D. Setkání s bratry Čapky. Článek o: Mj. literárním díle bratří Čapků. *Zprávy Společnosti bratří Čapků*, 2014, Roč. neuveden, č. 112, s. 6. ISSN neuvedeno.

MEDVECKÁ, T. Když jsem v podvečer... Článek o: Mj. literárním díle bratří Čapků. *Zprávy Společnosti bratří Čapků*, 2014, Roč. neuveden, č. 113, s. 6. ISSN neuvedeno.

TRUMPEŠ, T. Čapkovská alegorie Ze života hmyzu divadlu LMD prospěla. Referát o: Ze života hmyzu. *Zprávy Společnosti bratří Čapků*, 2014, Roč. neuveden, č. 113, s. 10. ISSN neuvedeno.

PLEŠKOVÁ, K. 47 dětí a mladých v Hmyzu. Referát o: Ze života hmyzu. *Zprávy Společnosti bratří Čapků*, 2014, Roč. neuveden, č. 113, s. 10. ISSN neuvedeno.

TICHÝ, M. Český jazyk a literatura. Článek: Ke 100. výročí Almanachu na rok 1914. *Český jazyk a literatura*, 2014, Roč. 64, č. 5, s. 226–231. ISSN 0009-0786.

ŠPINAR, D. Nebude to učesaná podívaná. Rozhovor o: Ze života hmyzu. *Právo*, 2014, Roč. 24, č. 130, s. 11. ISSN 1211-2119.

PRAŽAN, B. Hmyzu hmyzí život. Referát o: Ze života hmyzu. *Týdeník Rozhlas*, 2014, Roč. 24, č. 28, s. 18. ISSN 1213-2098.

MACHALICKÁ, J. Málo šlimáků a hodně kapušty! Referát o: Ze života hmyzu. *Lidové noviny*, 2014, Roč. 27, č. 134, s. 8. ISSN 0862-5921.

KOČIČKOVÁ, K. Hmyzí říše na městském paloučku. Referát o: Ze života hmyzu. *Divadelní noviny*, 2014, Roč. 23, č. 12, s. 6. ISSN 1210-471X.

KERBR, J. Ten hmyz je někdy obtížný. Referát o: Ze života hmyzu. *Hospodářské noviny*, 2014, Roč. 58, č. 113, s. 18. ISSN 0862-9587.

HRDINOVÁ, R. Čapkovská feérie dnes baví, ale i nudí. Referát o: Ze života hmyzu. *Právo*, 2014, Roč. 24, č. 132, s. 11. ISSN 1211-2119.

HARASIMOWICZ, M. Hmyz pro naši dobu. Referát o: Ze života hmyzu. *Nový Prostor*, 2014, Roč. neuveden, č. 443, s. 32. ISSN 1213-1911.

PŘÍLOHA 4: Bibliografie článků o výtvarném díle Josefa Čapka

1920–1929

TEIGE, K. Umění – 1919 a 1920. Škarohlídké úvahy novoroční. Článek o: Mj. výtvarné činnosti Josefa Čapka. *Právo lidu*, 1920, Roč. 29, č. 1, s. 11. ISSN neuvedeno.

TEIGE, K. Druhá výstava Tvrdošíjných. Článek o: Mj. výtvarné činnosti Josefa Čapka. *Právo lidu*, 1920, Roč. 29, č. 10, s. 2–3. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ (V. Št.). Zimní číslo „Června“. Poznámka o: Mj. obrázcích Josefa Čapka v časopise Červen. *Právo lidu*, 1920, Roč. 29, č. 10, s. 9–10. ISSN neuvedeno.

TEIGE, K. Grafická práce Josefa Čapka. Článek o: Deseti grafických listech Josefa Čapka s předmluvou Karla Čapka. *Právo lidu*, 1920, Roč. 29, č. 63, s. 9. ISSN neuvedeno.

NEBESKÝ, V. Druhá výstava Tvrdošíjných. Referát o: Malířské výstavě skupiny Tvrdošíjní, především pak o tvorbě Josefa Čapka. *Tribuna*, 1920, Roč. 2, č. 16, s. 1–3. ISSN neuvedeno.

NEBESKÝ, V. Na okraj alb Josefa Čapka. Článek o: Malířském umění Josefa Čapka. *Tribuna*, 1920, Roč. 2, č. 34, s. 9. ISSN neuvedeno.

MAREK, J. R. Tvrdošíjní. Článek o: Mj. malířském umění Josefa Čapka. *Venkov*, 1920, Roč. 15, č. 16, s. 3–4. ISSN neuvedeno.

ČAPEK, K. Literatura. Z překladové literatury. Článek o: Mj. úpravách Josefa Čapka knihy J. Romanise Na březích Villette a knihy G. Duhamela Ze života mučedníků. *Národní listy*, 1920, Roč. 60, č. 139, s. 1–2. ISSN neuvedeno.

MOKRÝ, F. V. Výstava „Tvrdošíjných“. Článek o: Mj. účasti Josefa Čapka na výstavě skupiny Tvrdošíjní. *Právo lidu*, 1921, Roč. 30, č. 25, s. 11. ISSN neuvedeno.

VESELÝ, A. Malíř / Josef Čapek: Mr. Myself / Očima na svět dívám se přes brejle... Článek o: Malířském umění Josefa Čapka. *Tribuna*, 1921, Roč. 3, č. 114, s. 7. ISSN neuvedeno.

TILLE, V. Tschechisches Theater. Poznámka o: Mj. inscenaci Josefa Čapka hry J. Zeyera Stará historie. *Prager Presse*, 1921, Roč. 1, č. 225, s. 7. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ (K – z). R.U.R. Článek o: Mj. inscenaci Josefa Čapka hry Karla Čapka R.U.R. *Prager Tagblatt*, 1921, Roč. 46, č. 22, s. 5–6. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. Rosum's Universal Robots... Zpráva o: Mj. kostýmech, které navrhl Josef Čapek pro hru Karla Čapka R.U.R. *Právo lidu*, 1921, Roč. 30, č. 19, s. 12. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ (nv.). Bez názvu. Poznámka o: Mj. inscenaci Josefa Čapka hry J. Zeyera Stará historie. *Právo lidu*, 1921, Roč. 30, č. 262, s. 6. ISSN neuvedeno.

SEIFERT, J. Bez názvu. Poznámka o: Mj. inscenaci Josefa Čapka hry J. Zeyera Stará historie. *Rudé právo*, 1921, Roč. 2, č. 262, s. neuvedena. ISSN neuvedeno.

NOVÁK, A. Bez názvu. Recenze na: Knihu Kolébka H. Čapkové v úpravě Josefa Čapka. *Lidové noviny*, 1922, Roč. 30, č. 73, s. 7. ISSN neuvedeno.

SKÁCELÍK, F. Činohra. Článek o: Hře Chléb H. Ghéona ve výpravě bratří Čapků. *Lumír*, 1922, Roč. 49, č. 5, s. 277–278. ISSN neuvedeno.

TILLE, V. Shelleys „Die Cenci“ im Weinberger Theater. Článek o: Hře Cenci P. B. Shelleyho v inscenaci Josefa Čapka. *Prager Presse*, 1922, Roč. 2, č. 271, s. 3. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ (k). „Brüder Karamazov“ und „Das Brot“. Glosa o: Hře Chléb H. Ghéona ve výpravě bratří Čapků. *Prager Tagblatt*, 1922, Roč. 47, č. 109, s. 6. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ (k). Shelley auf der tschechischen Bühne. Glosa o: Hře Cenci P. B. Shelleyho v inscenaci Josefa Čapka. *Prager Tagblatt*, 1922, Roč. 47, č. 231, s. 8. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ (nv.). Z Moliérových oslav. Článek o: Večeru tří Moliérových her ve výpravě Josefa Čapka. *Právo lidu*, 1922, Roč. 31, č. 14, s. 5. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ (nv.). Bez názvu. Článek o: Hře Chléb H. Ghéona ve výpravě bratří Čapků. *Právo lidu*, 1922, Roč. 31, č. 107, s. 1–2. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ (nv.). Bez názvu. Článek o: Hře Cenci P. B. Shelleyho v inscenaci Josefa Čapka. *Právo lidu*, 1922, Roč. 31, č. 231, s. 9. ISSN neuvedeno.

HILBERT, J. Večer Moliérův na Vinohradech. Poznámka o: Večeru tří Moliérových her ve výpravě Josefa Čapka. *Venkov*, 1922, Roč. 17, č. 14, s. 4. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ (nv.). Dvě komedie Aristofanovy. Oznámení o: Aristofanových hrách Jezdci a Ženský sněm ve výpravě Josefa Čapka. *Právo lidu*, 1923, Roč. 32, č. 299, s. 11. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ (řk.). V. Výstava „tvrdošijných“. Článek o: Mj. obrazech Josefa Čapka. *Právo lidu*, 1923, Roč. 32, č. 87, s. 11. ISSN neuvedeno.

FUČÍK, J. Aristofanes bratří Čapků. Recenze na: Aristofanovy hry Jezdci a Ženský sněm ve výpravě Josefa Čapka. *Socialista*, 1923–1924, Roč. 1, č. 4, s. neuvedena. ISSN neuvedeno.

FUČÍK, J. Člověk lidský a nelidský. Recenze na: J. Romainsovu hru Prostopášník pan de Trouhadec ve výpravě Josefa Čapka. *Socialista*, 1923–1924, Roč. 1, č. 16, s. neuvedena. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. Divadelní zprávy. Zpráva o: Mj. J. Romainsově hře Prostopášník pan de Trouhadec ve výpravě Josefa Čapka. *Právo lidu*, 1924, Roč. 33, č. 50, s. 2. ISSN neuvedeno.

VESELÝ, A. Bez názvu. Zpráva o: Mj. J. Romainsově hře Prostopášník pan de Trouhadec ve výpravě Josefa Čapka. *Právo lidu*, 1924, Roč. 33, č. 56, s. 4. ISSN neuvedeno.

VESELÝ, A. Bez názvu. Recenze na: Hru Kneek, aneb Triumf medicíny s výpravou Josefa Čapka. *Právo lidu*, 1924, Roč. 33, č. 236, s. 2–3. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ (Azr.). Souborná výstava malíře Josefa Čapka v Brně. Glosa o: Výstavě Josefa Čapka v Brně. *Oheň*, 1924, Roč. 2, č. 3–4, s. 58. ISSN neuvedeno.

LEHMANN, F. Sonderausstellung Čapek. Článek o: Charakteristice malířského umění Josefa Čapka a jeho výstavě v Rudolfinu. *Prager Tagblatt*, 1924, Roč. 49, č. 244, s. 6. ISSN neuvedeno.

SCHÜRER, O. Josef Čapek. Recenze na: Výstavu Josefa Čapka v Rudolfinu. *Tribuna*, 1924, Roč. 6, č. 254, s. 7–8. ISSN neuvedeno.

PECKA, D. Z nové krásné literatury. Článek o: Mj. S. K. Neumannově knize Válčení civilistovo v úpravě Josefa Čapka. *Archa*, 1925, Roč. 13, č. 10, s. 409. ISSN neuvedeno.

TEIGE, K. Bez názvu. Recenze na: Čtyřicet reprodukcí Josefa Čapka. *Národní osvobození*, 1925, Roč. 2, č. 1, s. 7. ISSN neuvedeno.

LANGER, F. Čapkovy obálky. Fejeton o: Knižních obálkách Josefa Čapka. *Národní osvobození*, 1925, Roč. 2, č. 268, s. 1–2. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ (Dr. O. S.). Česká literatura a umění. Článek o: Mj. malíři Josefu Čapkovi. *Tribuna*, 1925, Roč. 7, č. 4, s. 7. ISSN neuvedeno.

PUJMANOVÁ-HENNEROVÁ, M. Strašidelné historie. Poznámka o: Mj. obálce Josefa Čapka ke knize J. S. Lefana V temném zrcadle. *Tribuna*, 1925, Roč. 7, č. 179, s. 6. ISSN neuvedeno.

KONRÁD, E. Tři laštovky dělají jaro. Článek o: Mj. knize bratří Čapků Jak vzniká divadelní hra a průvodce po zákulisí s 48 ilustracemi Josefa Čapka. *Cesta*, 1925–1926, Roč. 8, č. 43–44, s. 677–680. ISSN neuvedeno.

PÍŠA, A. M. Bez názvu. Recenze na: Hru F. Šrámka Léto ve výpravě Josefa Čapka. *Právo lidu*, 1926, Roč. 35, č. 72, s. 5. ISSN neuvedeno.

PÍŠA, A. M. Bez názvu. Recenze na: Hru S. Howarda Věděli, co chtějí ve výpravě Josefa Čapka. *Právo lidu*, 1926, Roč. 35, č. 74, s. 5. ISSN neuvedeno.

FISCHER, O. Cizinci v českém divadle. Článek o: Moliérově hře Bařtipán ve výpravě Josefa Čapka. *Právo lidu*, 1926, Roč. 35, č. 227, s. 6. ISSN neuvedeno.

PRACH, V. Čapkové bratři. Jak vzniká divadelní hra a průvodce po zákulisí. Článek o: Knize bratří Čapků Jak vzniká divadelní hra a průvodce po zákulisí s 48 ilustracemi Josefa Čapka. *Česká osvěta*, 1926, Roč. 22, č. 7, s. 466. ISSN neuvedeno.

KOPAL, J. Bez názvu. Recenze na: Knihu bratří Čapků Jak vzniká divadelní hra a průvodce po zákulisí s 48 ilustracemi Josefa Čapka. *Nové Čechy*, 1926, Roč. 9, č. 10, s. 341. ISSN neuvedeno.

MELICHAR, M. Bratři Čapkové, Jak vzniká divadelní hra a průvodce po zákulisí. Článek o: Knize bratří Čapků Jak vzniká divadelní hra a průvodce po zákulisí s 48 ilustracemi Josefa Čapka. *Studentský časopis*, 1926, Roč. 5, č. 8, s. 259. ISSN neuvedeno.

VODÁK, J. Poučná knížka. Recenze na: Knihu bratří Čapků Jak vzniká divadelní hra a průvodce po zákulisí s 48 ilustracemi Josefa Čapka. *České slovo*, 1926, Roč. 18, č. 25, s. 5. ISSN neuvedeno.

SOKOL, E. Bratři Čapkové v divadle. Článek o: Knize bratří Čapků Jak vzniká divadelní hra a průvodce po zákulisí s 48 ilustracemi Josefa Čapka. *Lidové noviny*, 1926, Roč. 34, č. 185, s. 7. ISSN neuvedeno.

GÖTZ, F. Divadlo viděné humoristou. Recenze na: Knihu bratří Čapků Jak vzniká divadelní hra a průvodce po zákulisí s 48 ilustracemi Josefa Čapka. *Národní osvobození*, 1926, Roč. 3, č. 40, s. 3. ISSN neuvedeno.

KREJČÍ, F. V. Všelicos. Recenze na: Knihu bratří Čapků Jak vzniká divadelní hra a průvodce po zákulisí s 48 ilustracemi Josefa Čapka. *Právo lidu*, 1926, Roč. 35, č. 33, s. 11. ISSN neuvedeno.

BENEŠOVÁ, B. Bez názvu. Recenze na: Knihu bratří Čapků Jak vzniká divadelní hra a průvodce po zákulisí s 48 ilustracemi Josefa Čapka. *Tribuna*, 1926, Roč. 8, č. 39, s. 7–8. ISSN neuvedeno.

PUJMANOVÁ-HENNEROVÁ, M. Bez názvu. Recenze na: Knihu H. Fergussona Kapitól s obálkou Josefa Čapka. *Tribuna*, 1926, Roč. 8, č. 104, s. 8. ISSN neuvedeno.

PUJMANOVÁ-HENNEROVÁ, M. Bez názvu. Recenze na: Knihu V. Vančury Rozmarné léto s ilustracemi Josefa Čapka. *Tribuna*, 1926, Roč. 8, č. 303, s. 12. ISSN neuvedeno.

BRTNÍK, V. Bez názvu. Článek o: Knize bratří Čapků Jak vzniká divadelní hra a průvodce po zákulisí s 48 ilustracemi Josefa Čapka. *Venkov*, 1926, Roč. 21, č. 54, s. 3. ISSN neuvedeno.

NOVOTNÝ, M. Josef Čapek a knihy. Studie o: Knižních obálkách a ilustracích Josefa Čapka. *Kulturní zpravodaj*, 1926, Roč. 3, č. 6, s. 126–133. ISSN neuvedeno.

ZIMA, V. Bylo by nespravedливо nepoznamenati... Poznámka o: Mj. Knize bratří Čapků Jak vzniká divadelní hra a průvodce po zákulisí s 48 ilustracemi Josefa Čapka. *Zvon*, 1926, Roč. 27, č. 3, s. 44. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ (Schz). Z pražské činohry. Recenze na: Hru E. Mazaudeho Paroháč v úpravě Josefa Čapka. *Lidové noviny*, 1927, Roč. 35, č. 459, s. 7. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ (E. S.). Bez názvu. Recenze na: Hru J. Bartoše Plující ostrov ve výpravě Josefa Čapka. *Lidové noviny*, 1927, Roč. 35, č. 464, s. 7. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ (j). Věc Makropulos... Zpráva o: Připravovaném provedení opery L. Janáčka na námět hry Karla Čapka ve výpravě Josefa Čapka. *Lidové noviny*, 1927, Roč. 35, č. 590, s. 7. ISSN neuvedeno.

FISCHER, O. Landové proti Koldům. Zpráva o: Hře E. Konráda Rodinná záležitost v úpravě Josefa Čapka. *Právo lidu*, 1927, Roč. 36, č. neuvedeno, s. neuvedena. ISSN neuvedeno.

FISCHER, O. Kniha a umění. Ben Jonson I. Recenze na: Hru B. Jonsona Lišák ve výpravě Josefa Čapka. *Právo lidu*, 1927, Roč. 36, č. 111, s. 5. ISSN neuvedeno.

FISCHER, O. Kniha a umění. Ben Jonson II. Recenze na: Hru B. Jonsona Mlčenlivá žena ve výpravě Josefa Čapka. *Právo lidu*, 1927, Roč. 36, č. 112, s. 5. ISSN neuvedeno.

PUJMANOVÁ-HENNEROVÁ, M. Bez názvu. Článek o: Mj. hře E. Marauda Paroháč ve výpravě Josefa Čapka. *Tribuna*, 1927, Roč. 9, č. 214, s. 5. ISSN neuvedeno.

NOVÁK, A. Mezinárodní výstava knižního umění v Lipsku 1927. Článek o: Mezinárodní výstavě knižního umění v Lipsku, kde největší pozornost poutalo mj. dílo Josefa Čapka. *Vitrinka*, 1927, Roč. 4, č. 6, s. 239–244. ISSN neuvedeno.

ZIMA, V. Bez názvu. Recenze na: Dílo J. Mařánka Utrpení pětihranného Boba s ilustracemi Josefa Čapka. *Zvon*, 1927, Roč. 27, č. 41, s. 574. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. Ve výstavní síni... Zpráva o: Mj. výstavě Josefa Čapka. *Kulturní zpravodaj*, 1927, Roč. 4, č. 8, s. 230. ISSN neuvedeno.

MRKVIČKA, O. Josef Čapek uspořádal... Zpráva o: Výstavě kreseb Josefa Čapka. *Lidové noviny*, 1927, Roč. 35, č. 451, s. 7. ISSN neuvedeno.

NOR, A. C. Bez názvu. Zpráva o: Knize E. Vachka Bidýlko s ilustracemi Josefa Čapka. *Host*, 1927–1928, Roč. 7, č. neuvedeno, s. 89. ISSN neuvedeno.

PEKÁREK, V. Emil Vachek, Bidýlko. Článek o: Knize E. Vachka Bidýlko s ilustracemi Josefa Čapka. *Studentský časopis*, 1928, Roč. 7, č. 8, s. 231–232. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ (jmk). Quatrième salon du théâtre... Zpráva o: Účasti Josefa Čapka na výstavě v Paříži v lednu 1929. *Lidové noviny*, 1928, Roč. 36, č. 617, s. 7. ISSN neuvedeno.

RAFFAL, V. Detektiv zahradníkem. Článek o: Mj. knize bratří Čapků Zahradníkův rok s ilustracemi Josefa Čapka. *Rozpravy Aventina*, 1928–1929, Roč. 4, č. neuvedeno, s. 248–249. ISSN neuvedeno.

KRAJINA, V. Čapci botaniky. Článek o: Knize bratří Čapků Zahradníkův rok s ilustracemi Josefa Čapka. *Rozpravy Aventina*, 1928–1929, Roč. 4, č. neuvedeno, s. 327–328. ISSN neuvedeno.

FISCHER, O. Malbrouc s'en va-t-en guerre čili o mezích resonance. Recenze na: Hru M. Acharda Malbourgh do boje táhne... ve výpravě Josefa Čapka. *Právo lidu*, 1929, Roč. 38, č. 49, s. 6. ISSN neuvedeno.

ZIMA, V. Bez názvu. Recenze na: Knihu bratří Čapků Zahradníkův rok s ilustracemi Josefa Čapka. *Zvon*, 1929, Roč. 29, č. 33, s. 461–462. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. Řeč jako rozprávka. Anekdota o: Mj. malíři Josefu Čapkovi. *České slovo*, 1929, Roč. 21, č. 112, s. 7. ISSN neuvedeno.

ZAJÍČEK, A. Mistři vlasatí. Epigram o: Mj. malíři Josefu Čapkovi. *České slovo*, 1929, Roč. 21, č. 167, s. 4. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ (od). Nová kniha Karla Čapka. Zpráva o: Knize Karla Čapka Měl jsem psa a kočku s ilustracemi Josefa Čapka. *Lidové noviny*, 1929, Roč. 47, č. 277, s. 9. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. Bez názvu. Článek o: Knize bratří Čapků Zahradníkův rok s ilustracemi Josefa Čapka. *Literární noviny*, 1929, Roč. 3, č. 6, s. 3. ISSN neuvedeno.

KREJČÍ, F. V. Bez názvu. Recenze na: Knihu bratří Čapků Zahradníkův rok s ilustracemi Josefa Čapka. *Právo lidu*, 1929, Roč. 38, č. 112, s. 9. ISSN neuvedeno.

1930–1939

MRKVIČKA, O. Komédie omylů... Recenze na: Hru W. Shakespeara Komédie omylů ve výpravě Josefa Čapka. *Lidové noviny*, 1930, Roč. 38, č. 98, s. 9. ISSN neuvedeno.

ŠTECH, V. V. Kresby Josefa Čapka v Krásné jizbě. Recenze na: Kresby Josefa Čapka na výstavě v Krásné jizbě. *České slovo*, 1930, Roč. 22, č. 303, s. 17. ISSN neuvedeno.

MRKVIČKA, O. Josef Čapek... Recenze na: Kresby Josefa Čapka na výstavě v Krásné jizbě. *Lidové noviny*, 1930, Roč. 38, č. 610, s. 7. ISSN neuvedeno.

KUBKA, F. Der Nachmittag des Dichters. Recenze na: Knihu Karla Čapka *Minda čili o chovu psů a knihu bratří Čapků Zahradníkův rok*, obojí s kresbami Josefa Čapka. *Prager Presse*, 1930, Roč. 10, č. 101, s. 8. ISSN neuvedeno.

PICK, O. Bez názvu. Článek o: Knize Karla Čapka *Minda čili o chovu psů s kresbami Josefa Čapka*. *Prager Presse*, 1930, Roč. 10, č. 110, s. 1–3. ISSN neuvedeno.

PEČÍRKA, J. Josef Čapek. K výstavě kreseb J. Čapka v K. J. ... Článek o: Kresbách Josefa Čapka na výstavě v Krásné jizbě. *Panorama*, 1930, Roč. 8, č. 10, s. 167–168. ISSN neuvedeno.

WATTERSONOVÁ-FOUSTKOVÁ, Z. Aus Künstlerheim und –Werkstatt. Článek o: Studiu Josefa Čapka a jeho charakteristice jakožto malíře. *Prager Presse*, 1931, Roč. 11, č. 65, s. 4. ISSN neuvedeno.

MÁGR, A. S. Karel Čapeks *Gartenbuch Zahradníkův rok*. Glosa o: Knize bratří Čapků *Zahradníkův rok* s ilustracemi Josefa Čapka. *Prager Presse*, 1932, Roč. 12, č. 298, s. 8. ISSN neuvedeno.

MRKVIČKA, O. Karel Čapek slovenským dětem. Zpráva o: Knížce Karla Čapka *Štyri rozprávky* s ilustracemi Josefa Čapka. *Lidové noviny*, 1933, Roč. 41, č. 450, s. 9. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ (V. D.). Grafický klub v Českých Budějovicích... Poznámka o: Výstavě kreslířů Lidových novin, které se zúčastnil mj. Josef Čapek. *Lidové noviny*, 1933, Roč. 41, č. 503, s. 9. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. Neues Buch Čapeks. Zpráva o: Knize bratří Čapků *Jak vzniká divadelní hra a průvodce po zákulisí* s 48 ilustracemi Josefa Čapka. *Prager Abendblatt*, 1933, Roč. 67, č. 245, s. 6. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. Wie ein Theaterstück entsteht. Zpráva o: Knize bratří Čapků *Jak vzniká divadelní hra a průvodce po zákulisí* s 48 ilustracemi Josefa Čapka. *Prager Presse*, 1933, Roč. 13, č. 244, s. 6. ISSN neuvedeno.

PÍŠA, A. M. Kniha a umění. Knihy dětských dobrodružství. Recenze na: Mj. knihu K. Poláčka Edudant a Francimor a knihu V. Řezáče Kluci, hurá za ním!, obojí s ilustracemi Josefa Čapka. *Právo lidu*, 1933, Roč. 42, č. 286, s. 3–4. ISSN neuvedeno.

NOVOTNÝ, M. O knižních obálkách Josefa Čapka. Poznámka o: Knižních obálkách Josefa Čapka. *Lidové noviny*, 1934, Roč. 42, č. 425, s. 7. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ (r). Bratři Čapkové mezi francouzskými zahradníky. Výňatek z: Recenze na knihu bratří Čapků Zahradníkův rok s ilustracemi Josefa Čapka. *Lidové noviny*, 1934, Roč. 42, č. 579, s. 9. ISSN neuvedeno.

PEČÍRKA, J. Tschechische Buchausstattung. Poznámka o: Mj. Josefu Čapkovi jakožto autorovi knižních obálek nakladatelství Fr. Borového. *Prager Presse*, 1934, Roč. 14, č. 155, s. 6. ISSN neuvedeno.

PEČÍRKA, J. Die Buchumschläge von Josef Čapek. Článek o: Knižních obálkách Josefa Čapka a o charakteristice jeho výtvarného umění. *Prager Presse*, 1934, Roč. 14, č. 266, s. 6. ISSN neuvedeno.

MOKRÝ, F. V. Knižní obálky Josefa Čapka. Článek o: Výběru knižních obálek Josefa Čapka z let 1919–1927, pořízeném Státní grafickou školou v Praze. *Venkov*, 1934, Roč. 29, č. 182, s. 6. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. Výstava Výtvarníci Hilarova divadla. Zpráva o: Výstavě Výtvarníci Hilarova divadla, na níž byla vystavena mj. výtvarná díla Josefa Čapka. *Haló noviny*, 1935, Roč. 3, č. 247, s. 4. ISSN neuvedeno.

MRKVIČKA, O. Na dětský motiv. Článek o: Výstavě kreseb Josefa Čapka v Praze. *Lidové noviny*, 1935, Roč. 43, č. 324, s. 9. ISSN neuvedeno.

KOPTA, J. Malíř a děti. Sloupek o: Výstavě dětských motivů v tvorbě Josefa Čapka. *Lidové noviny*, 1935, Roč. 43, č. 341, s. 9. ISSN neuvedeno.

PEČÍRKA, J. Das Motiv der Kindheit bei Josef Čapek. Článek o: Výstavě kreseb na dětské motivy od Josefa Čapka v Praze. *Prager Presse*, 1935, Roč. 15, č. 176, s. 8. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. Der tschechische Fussballroman. Zpráva o: Knize E. Basse Klapzubova jedenáctka s kresbami mj. Josefa Čapka. *Prager Presse*, 1935, Roč. 15, č. 241, s. 6. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ (-vd-). J. Čapek, Dětský cyklus. Poznámka o: Výstavě kreseb na dětské motivy od Josefa Čapka. *Rudé právo*, 1935, Roč. 16, č. 150, s. neuvedena. ISSN neuvedeno.

MRKVIČKA, O. Josef Čapek na Biennale. Zpráva o: Výstavě obrazů Josefa Čapka v Benátkách. *Lidové noviny*, 1936, Roč. 44, č. 493, s. 9. ISSN neuvedeno.

NAUMAN, P. Přípravy k výstavě Staré umění na Slovensku. Zpráva o: Výstavě Staré umění na Slovensku, které se zúčastnil mj. Josef Čapek. *Lidové noviny*, 1936, Roč. 44, č. 597, s. 4. ISSN neuvedeno.

MRKVIČKA, O. Nový pohled na lidové umění... Poznámka o: Mj. reprodukci malby Josefa Čapka. *Lidové noviny*, 1936, Roč. 44, č. 622, s. 9. ISSN neuvedeno.

EISNER, P. Klapzubas Elf. Recenze na: Knihu E. Basse Klapzubova jedenáctka s ilustracemi a obálkou Josefa Čapka. *Prager Presse*, 1936, Roč. 16, č. 287, příloha, s. 8. ISSN neuvedeno.

KOCOUREK, F. O knihách. Poznámka o: Mj. Diktátorské boty. *Groš*, 1937, Roč. neuveden, č. 29, s. 4. ISSN neuvedeno.

NAUMAN, P. Přípravy k výstavě starého umění na Slovensku. Zpráva o: Výstavě Staré umění na Slovensku, které se zúčastnil mj. Josef Čapek. *Lidové noviny*, 1937, Roč. 45, č. 12, s. 5. ISSN neuvedeno.

NEBESKÝ, V. Výstava Umělecké besedy. Rozbor: Mj. vystavovaných děl Josefa Čapka. *Lidové noviny*, 1937, Roč. 45, č. 23, s. 9. ISSN neuvedeno.

NOVOTNÝ, M. Soubor básní a kreseb, věnovaných demokratickému Španělsku... Zpráva o: Souboru básní a kreseb, věnovanému demokratickému Španělsku, do něhož přispěl mj. Josef Čapek. *Lidové noviny*, 1937, Roč. 45, č. 45, s. 9. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. Josef Čapek... Zpráva o: Diktátorské boty. *Lidové noviny*, 1937, Roč. 45, č. 150, s. 2. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ (vl). Novinky u Borových. Zpráva o: Mj. knize bratří Čapků Zahradníkův rok s ilustracemi Josefa Čapka. *Lidové noviny*, 1937, Roč. 45, č. 159, s. 11. ISSN neuvedeno.

NAUMAN, P. Souborná výstava Josefa Čapka. Zpráva o: Chystané výstavě Josefa Čapka. *Lidové noviny*, 1937, Roč. 45, č. 179, s. 7. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. Ze světa kulturního. Zpráva o: Mj. knize bratří Čapků Zahradníkův rok s ilustracemi Josefa Čapka. *Lidové noviny*, 1937, Roč. 45, č. 182, s. 2. ISSN neuvedeno.

MRKVIČKA, O. Rozjímání o podstatě moderního umění. Poznámka o: Mj. výtvarném díle Josefa Čapka. *Lidové noviny*, 1937, Roč. 45, č. 225, s. 7. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ (od). Účast našeho umění na pařížské výstavě. Poznámka o: Mj. účasti Josefa Čapka na pařížské výstavě. *Lidové noviny*, 1937, Roč. 45, č. 261, s. 7. ISSN neuvedeno.

KONRÁD, E. Boty Kulhavého poutníka. Recenze na: Diktátorské boty. *Lidové noviny*, 1937, Roč. 45, č. 368, s. 9. ISSN neuvedeno.

NOVOTNÝ, M. Nové vydání Knihy lesů, vod a strání. Zpráva o: S. K. Neumannově Knize lesů, vod a strání s osmi kresbami Josefa Čapka. *Lidové noviny*, 1937, Roč. 45, č. 6, s. 9. ISSN neuvedeno.

NIKODÉM, V. Dílo Josefa Čapka na poli výtvarného umění. Studie o: Josefu Čapkovi a jeho výtvarném díle. *Národní osvobození*, 1937, Roč. 14, č. 71, s. 7. ISSN neuvedeno.

BARTOŠ, J. Die Stiefel des Diktators. Recenze na: Diktátorské boty. *Prager Presse*, 1937, Roč. 17, č. 356, s. 8. ISSN neuvedeno.

POLÁK, K. Zrcadlo diktátorů. Kursiva o: Diktátorské boty. *Právo lidu*, 1937, Roč. 46, č. 167, s. 4, ISSN neuvedeno.

STRNADEL, J. Bez názvu. Recenze na: Sbírku J. Seiferta Osm dní s kresbami Josefa Čapka. *Ranní noviny*, 1937, Roč. neuveden, č. 231, s. 4. ISSN neuvedeno.

ROJKA, F. Čapek Josef, Diktátorské boty. Recenze na: Diktátorské boty. *Česká osvěta*, 1937, Roč. 34, č. 3, s. 85. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. Diktátorské boty. Recenze na: Diktátorské boty. *Literární noviny*, 1937–1938, Roč. 10, č. 2, s. 3. ISSN neuvedeno.

MRKVIČKA, O. Výtvarníci Umělecké besedy. Článek o: Mj. Josefu Čapkovi a jeho výtvarném směru. *Lidové noviny*, 1938, Roč. 46, č. 107, s. 7. ISSN neuvedeno.

EISNER, P. Čapeks Bericht aus drei Reichen. Článek o: Knize Karla Čapka Jak se to dělá s třemi obrázky Josefa Čapka a knize bratří Čapků Jak vzniká divadelní hra a průvodce po zákulisí s 48 ilustracemi Josefa Čapka. *Prager Presse*, 1938, Roč. 18, č. 93, příloha odpoledního vydání, s. 8. ISSN neuvedeno.

ŠOLLE, M. O novou formu lyrismu ve výtvarném umění malířském. Článek o: Mj. Josefu Čapkovi jakožto malíři. *Vlast*, 1939, Roč. 53, č. 4–6, s. 167–169. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. Bidýlko švédsky. Zpráva o: Knize E. Vachka Bidýlko s ilustracemi Josefa Čapka. *ELK*, 1939, Roč. 4, č. 12, s. 15. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. Co se chystá. Karel Čapek: Měl jsem psa a kočku. Informace o: Knize Karla Čapka Měl jsem psa a kočku s ilustracemi Josefa Čapka. *Lidové noviny*, 1939, Roč. 47, č. 278, s. 4. ISSN neuvedeno.

NOVÁK, A. Usměvavá filosofie symbiosy. Recenze na: Knihu Karla Čapka Měl jsem psa a kočku s ilustracemi Josefa Čapka. *Lidové noviny*, 1939, Roč. 47, č. 315, s. 9. ISSN neuvedeno.

KONRÁD, E. Pes a kočka, sirotci. Kursiva o: Knize Karla Čapka Měl jsem psa a kočku s ilustracemi Josefa Čapka. *Lidové noviny*, 1939, Roč. 47, č. 327, s. 5–6. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ (E. W.). Emil Vachek švédsky. Zpráva o: Knize E. Vachka Bidýlko s ilustracemi Josefa Čapka. *Lidové noviny*, 1939, Roč. 47, č. 530, s. 9. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. Úspěch české knihy ve Švédsku. Zpráva o: Knize E. Vachka Bidýlko s ilustracemi Josefa Čapka. *Lidové noviny*, 1939, Roč. 47, č. 619, s. 9. ISSN neuvedeno.

STEHLÍK, L. Kořeny. Oznámení o: Sbírce L. Stehlíka Kořeny s obálkou Josefa Čapka. *Lidové noviny*, 1939, Roč. 47, č. 40, s. 4. ISSN neuvedeno.

DRDA, J. Pomník Karlu Čapkovi. Článek o: Náhrobním kameni pro Karla Čapka, který je dílem mj. Josefa Čapka. *Lidové noviny*, 1939, Roč. 47, č. 130, s. 6. ISSN neuvedeno.

NOVÁK, A. Spisovatelé kreslíři a malíři. Poznámka o: Mj. Josefu Čapkovi. *Lidové noviny*, 1939, Roč. 47, č. 159, s. 7. ISSN neuvedeno.

BŘEZOVSKÝ, B. Bez názvu. Recenze na: Knihu Karla Čapka Měl jsem psa a kočku s ilustracemi Josefa Čapka. *Studentský časopis*, 1939, Roč. 19, č. 1, s. 26–27. ISSN neuvedeno.

1940–1949

ČERNÝ, V. Bez názvu. Recenze na: Knihu Karla Čapka O lidech s ilustracemi mj. Josefa Čapka. *Kritický měsíčník*, 1940, Roč. 3, č. 9, s. 415–416. ISSN neuvedeno.

ŘEŘÁBEK, A. Novoroční soukromé tisky... Recenze na: Mj. knihu Karla Čapka O knihách a čtenářích s obrázky Josefa Čapka. *Studentský časopis*, 1941, Roč. 20, č. 4–5, s. 137. ISSN neuvedeno.

NOVÁK, B. Letošní vánoční a novoroční tisky. Poznámka o: Mj. knize Karla Čapka O knihách a čtenářích s kresbami Josefa Čapka. *Lidové noviny*, 1941, Roč. 49, č. 1, s. 9. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. Výstava divadelní práce Josefa Čapka ve Vinohradském divadle. Zpráva o: Výstavě scénických návrhů Josefa Čapka. *Národní osvobození*, 1945, Roč. 16, č. 143, s. 3. ISSN neuvedeno.

RADA, V. O malíři Josefu Čapkovi. Článek o: Výtvarné tvorbě Josefa Čapka s poznámkou o spojitosti mezi jeho výtvarnou a spisovatelskou technikou. *Život*, 1946, Roč. 20, č. 1, s. 1–2. ISSN 0231-8539.

HOŘEJŠ, J. Několik tváří malíře Josefa Čapka. Medailon o: Malíři Josefu Čapkovi. *Práce*, 1946, Roč. 2, č. 265, s. 3. ISSN 0231-6374.

AUTOR NEZNÁMÝ (Kára). Malíř a básník Josef Čapek: Výstava životního díla. Kritika: Výstavy Josefa Čapka. *Mladá fronta*, 1946, Roč. 2, č. 228, s. 5. ISSN 0323-1941.

AUTOR NEZNÁMÝ (Iš). Malíř Josef Čapek. Medailon o: Malíři Josefu Čapkovi. *Zemědělské noviny*, 1947, Roč. 3, č. 70, s. 2. ISSN 0139-5777.

JANSKÝ, E. Návrat Langrovy „Periferie“. Recenze na: Hru F. Langra Periferie ve výpravě Josefa Čapka. *Zemědělské noviny*, 1947, Roč. 3, č. 295, s. 2. ISSN 0139-5777.

KUBÍČKOVÁ, J. Posmrtná výstava Josefa Čapka. Referát o: Výstavě Josefa Čapka. *Marginalie: věštník Spolku českých bibliofilů*, 1947–1948, Roč. 20, č. 6–8, s. 111–113. ISSN neuvedeno.

HOLEŠOVSKÝ, F. Modré nebe mezi námi. Recenzní glosa o: Knize F. Hrubína Modré nebe s ilustracemi Josefa Čapka. *Rovnost*, 1948, Roč. 64, č. 298, s. 3. ISSN 0862-7967.

AUTOR NEZNÁMÝ (drjd). Překrásná knížka pro děti. Recenze na: Knihu F. Hrubína Modré nebe s ilustracemi Josefa Čapka. *Lidová demokracie*, 1949, Roč. 5, č. 102, s. 5. ISSN 0323-1143.

AUTOR NEZNÁMÝ. Čapek a Hrubín dětem. Zpráva o: Knize F. Hrubína Modré nebe s ilustracemi Josefa Čapka. *Svobodné slovo*, 1949, Roč. 5, č. 79, s. 4. ISSN 0231-732X.

1950–1959

STUHLÝ, F. Výstava umělecké knižní výzdoby Josefa Čapka. Recenze na: Výstavu Josef Čapek a kniha. *Lidová demokracie*, 1950, Roč. 6, č. 228, s. 8. ISSN 0323-1143.

AUTOR NEZNÁMÝ (pt). Josef Čapek a kniha. Referát o: Výstavě Josef Čapek a kniha. *Marginalie: věštník Spolku českých bibliofilů*, 1950, Roč. 23, č. 8–9, s. 259–260. ISSN neuvedeno.

PEČÍRKA, J. Malíř Josef Čapek: k reprodukci obrazu na poslední straně. Medailon o: Malíři Josefu Čapkovi. *Květy*, 1953, Roč. 3, č. 31, s. 15. ISSN 0023-5849.

VAVŘÍK, Z. Tři pro mládež. Recenze na: Mj. knihu V. Řezáče Kluci, hurá za ním! s ilustracemi Josefa Čapka. *Literární noviny*, 1954, Roč. 3, č. 30, s. 6. ISSN 0459-5203.

AUTOR NEZNÁMÝ (V. Z.). Výstava obálek Josefa Čapka. Zpráva o: Výstavě Josef Čapek a kniha. *Večerní Praha*, 1956, Roč. 2, č. 102, Literární příloha, s. 1. ISSN 0862-6855.

AUTOR NEZNÁMÝ (K. Z.). Výstava Josef Čapek a kniha. Zpráva o: Výstavě Josef Čapek a kniha. *Knižní novinky*, 1956, Roč. 5, č. 17, s. 8. ISSN 0322-922X.

AUTOR NEZNÁMÝ. Prodejní výstava Josef Čapek. Zpráva o: Výstavě Josef Čapek a kniha. *Večerní Praha*, 1956, Roč. 2, č. 104, s. 3. ISSN 0862-6855.

AUTOR NEZNÁMÝ. Otevření výstavy „Josef Čapek a kniha“. Zpráva o: Výstavě Josef Čapek a kniha. *Mladá fronta*, 1956, Roč. 4, č. 110, s. 5. ISSN 0323-1941.

AUTOR NEZNÁMÝ (krt). Josef Čapek a – mnoho knih. Recenze na: Výstavu Josef Čapek a kniha. *Večerní Praha*, 1956, Roč. 2, č. 107, Literární příloha, s. 2. ISSN 0862-6855.

AUTOR NEZNÁMÝ. Josef Čapek a kniha... Zpráva o: Výstavě Josef Čapek a kniha. *Rovnost*, 1956, Roč. 71, č. 94, s. 3. ISSN 0862-7967.

AUTOR NEZNÁMÝ. Josef Čapek a kniha. Zpráva o: Výstavě Josef Čapek a kniha. *Svobodné slovo*, 1956, Roč. 12, č. 110, s. 3. ISSN 0231-732X.

TOMAN, P. H. Josef Čapek a kniha. Článek o: Osobnosti Josefa Čapka. *Zemědělské noviny*, 1956, Roč. 12, č. 134, s. 3. ISSN 0139-5777.

AUTOR NEZNÁMÝ (če). Josef Čapek a kniha. Zpráva o: Výstavě Josef Čapek a kniha. *Zprávy Spolku českých bibliofilů*, 1956, Roč. 6, č. 2–3, s. 48. ISSN neuvedeno,

HLAVÁČEK, L. O knižních obálkách. Stať o: Mj. Josefu Čapkovi jakožto o jednom ze zakladatelů české knižní grafiky. *Krásná literatura*, 1957, Roč. 1, č. 1, s. 6. ISSN 0450-9102.

KROFTA, V. K. O Josefu Čapkovi: k reprodukci na poslední straně. Medailon o: Malíři Josefu Čapkovi. *Květy*, 1957, Roč. 7, č. 19, s. 22. ISSN 0023-5849.

KOTALÍK, J. Malíř dětí Josef Čapek. Článek o: Josefu Čapkovi jakožto ilustrátorovi dětských knih. *Zlatý máj*, 1957, Roč. 1, č. 7, s. 210–211. ISSN 0044-4871.

THIELE, V. Kterak se Josef Čapek sám do sebe střefoval. Článek o: Autokarikaturách Josefa Čapka. *Naše vojsko*, 1957, Roč. 3, č. 6, s. 101–103. ISSN 0469-6271.

KOTALÍK, J. O moderní výtvarný výraz. Recenze na: Moderní výtvarný výraz. *Literární noviny*, 1958, Roč. 7, č. 41, s. 4. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. Výstava obrazů J. Čapka. Zpráva o: Výstavě obrazů Josefa Čapka. *Zemědělské noviny*, 1958, Roč. 14, č. 8, s. 4. ISSN 0139-5777.

AUTOR NEZNÁMÝ (bs). Výstava Josefa Čapka. Zpráva o: Výstavě obrazů Josefa Čapka. *Zemědělské noviny*, 1958, Roč. 14, č. 28, s. 3. ISSN 0139-5777.

AUTOR NEZNÁMÝ (jš). O dvou výstavách. Zpráva o: Mj. výstavě Josefa Čapka. *Květy*, 1958, Roč. 8, č. 4, s. 21. ISSN 0023-5849.

CHOBOLA, L. Výtvarníci a dětská kniha. Článek o: Výstavě ilustrací dětských knih, mezi vystavovanými umělci mj. Josef Čapek. *Rovnost*, 1959, Roč. 74, č. 278, s. 4. ISSN 0862-7967.

DUMASOVÁ-TARDYOVÁ, J. Dvaatřicet obrázků. Recenze na: Mj. výtvarnou tvorbu Josefa Čapka. *Zemědělské noviny*, 1959, Roč. 15, č. 170, s. 3. ISSN 0139-5777.

AUTOR NEZNÁMÝ (jsh). „Každá kniha má obdržeti...“ Poznámka o: Výstavě Josef Čapek a kniha. *Literární noviny*, 1959, Roč. 8, č. 25, s. 4. ISSN neuvedeno.

1960–1969

AUTOR NEZNÁMÝ (-ND-). Josef Čapek v brněnském Domě umění. Referát o: Výstavě Josefa Čapka v Brně. *Mladý svět*, 1960, Roč. 2, č. 42, s. 8–9. ISSN neuvedeno.

KOTALÍK, J. Dílo Josefa Čapka: K výstavě v brněnském Domě umění. Recenze na: Výstavu Josefa Čapka v Brně. *Literární noviny*, 1960, Roč. 9, č. 37, s. 5. ISSN neuvedeno.

ŠTUKA, I. Nedopovězená věta. Informace o: Výstavě výtvarného díla Josefa Čapka. *Plamen*, 1960, Roč. 2, č. 12, s. 36–38. ISSN 0554-2413.

ZHOŘ, I. Boj o lidství. Referát o: Josefu Čapkovi a výstavě jeho obrazů. *Kultura*, 1960, Roč. 4, č. 37, s. 4. ISSN 0452-7984.

ZHOŘ, I. Dětský svět Josefa Čapka: Zamyšlení nad výstavou v brněnském Domě umění. Článek o: Výstavě Josefa Čapka v Brně. *Zlatý máj*, 1961, Roč. 5, č. 1, s. 27–29. ISSN neuvedeno.

PEČÍRKA, J. O umění a myšlení Josefa Čapka. Článek o: Výtvarné tvorbě Josefa Čapka. *Československý voják*, 1964, Roč. 13, č. 12, s. 22–23. ISSN neuvedeno.

HLAVÁČEK, L. Josef Čapek a scénografie: K dvacátému výročí umělcovi tragické smrti. Medailon o: Josefu Čapkovi jakožto scénografovi. *Acta scaenographica*, 1965, Roč. 5, č. 12, s. 234–237. ISSN neuvedeno.

HAVLÍČEK, J. Josef Čapek bojující. Článek o: Výstavě obrazů Josefa Čapka v Ostravě. *Ostravský kulturní zpravodaj*, 1967, Roč. 10, č. 11, s. 12. ISSN neuvedeno.

DOLEJŠ, J. Kubismus v díle Josefa Čapka. Článek o: Výstavě obrazů Josefa Čapka v Ústí nad Labem. *Průboj*, 1969, Roč. 21, č. 100, s. 5. ISSN neuvedeno.

WENIG, J. Dílo Josefa Čapka hovoří: K výstavě v Západočeské galerii. Referát o: Výstavě výtvarného díla Josefa Čapka v Plzni. *Pravda*, 1969, Roč. 50, č. 2, s. 5. ISSN neuvedeno.

TELCOVÁ, J. Scénografie Věci Makropulos. Přehled o: Mj. výpravě Josefa Čapka. *Časopis Moravského muzea*, 1969, Roč. 53/54, č. neuvedeno, s. 155–170. ISSN neuvedeno.

1970–1979

HLAVÁČEK, L. Začátky moderní české knihy. Studie o: Mj. knižních obálkách a ilustracích Josefa Čapka. *Výtvarné umění*, 1970, Roč. 20, č. 8/9, s. 350–376. ISSN neuvedeno.

RODR, J. Perem: Z dějin české politické kresby (IV), Josef Čapek. Článek o: Politické kresbě Josefa Čapka. *Pochodeň*, 1971, Roč. 60, č. 98, s. 5. ISSN neuvedeno.

TOMAN, P. H. Bratři Čapkové – gratulanti. Vzpomínka na: Mj. karikaturu Josefa Čapka věnovanou L. Syrovému. *Lidová demokracie*, 1971, Roč. 27, č. 308, s. 1. ISSN neuvedeno.

VOČADLO, O. Karel Čapek a Shelley. Vzpomínka na: Hru P. B. Shelleyho Cenci ve výpravě Josefa Čapka. *Lidová demokracie*, 1972, Roč. 28, č. 231, s. 5. ISSN neuvedeno.

HLUŠIČKA, J. Dvě brněnské výstavy. Referát o: Výstavě Josef Čapek a knihy tištěné na Moravě. *Rudé právo*, 1974, Roč. 55, č. 286, s. 5. ISSN neuvedeno.

HOLEŠOVSKÝ, K. Josef Čapek a knihy tištěné na Moravě. Referát o: Výstavě Josef Čapek a knihy tištěné na Moravě. *Kam v Brně za kulturou*, 1974, Roč. 18, č. 19, s. 5. ISSN neuvedeno.

HOLEŠOVSKÝ, K. Josef Čapek a kniha tištěná na Moravě. Referát o: Výstavě Josef Čapek a knihy tištěné na Moravě. *Rovnost*, 1974, Roč. 89, č. 279, s. 5. ISSN neuvedeno.

TOMAN, P. H. Josef Čapek a kniha. Referát o: Výstavě Josef Čapek a knihy tištěné na Moravě. *Zemědělské noviny*, 1974, Roč. 30, č. 296, s. 2. ISSN neuvedeno.

VLČEK, T. Programy českého výtvarného umění let dvacátých. Článek o: Mj. výtvarné skupině Tvrdošíjní a Josefu Čapkovi. *Estetika*, 1975, Roč. 12, č. 4, s. 212–233. ISSN neuvedeno.

BABLER, O. F. Josef Čapek a kniha. Referát o: Výstavě Josef Čapek a kniha. *Zprávy Spolku českých bibliofilů*, 1975, Roč. neuveden, č. 1, s. 6–7. ISSN neuvedeno.

BINAROVÁ, V. Neobyčejné setkání: Jaký byl Josef Čapek – malíř, kritik a spisovatel. Diskuze o: Mj. výstavě Josef Čapek a kniha. *Rovnost*, 1975, Roč. 90, č. 189, s. 4. ISSN neuvedeno.

ČUBRDA, Z. Josef Čapek podruhé v Brně. Referát o: Výstavě Josefa Čapka v Brně. *Rovnost*, 1975, Roč. 90, č. 191, s. 5. ISSN neuvedeno.

GLIVICKÝ, J. Práce Josefa Čapka pro S. K. Neumanna. Článek o: Ilustracích Josefa Čapka ke knihám S. K. Neumanna. *Zprávy Spolku českých bibliofilů*, 1975, Roč. neuveden, č. 2/3, s. 22–23. ISSN neuvedeno.

ZDĚNOVEC, V. Listy Josefa Čapka Mojmiru Helceletovi. Poznámka o: Mj. výtvarné tvorbě Josefa Čapka. *Zprávy Spolku sběratelů a přátel exlibris*, 1975, Roč. neuveden, č. 4, s. 16–17. ISSN neuvedeno.

GLIVICKÝ, J. Josef Čapek v novojické tiskárně. Studie o: Výtvarné spolupráci Josefa Čapka s novojickou tiskárnou. *Sborník Národního muzea v Praze*, 1976, Roč. 20, č. 2, s. 69–88. ISSN neuvedeno.

KOUKOLÍK, J. Umění – účinná zbraň v boji s fašismem. Referát o: Výstavě Josefa Čapka v Plzni. *Hlas revoluce*, 1976, Roč. 30, č. 13, s. 6. ISSN neuvedeno.

SKOLKA, J. K výstavě Josefa Čapka. Referát o: Výstavě Josefa Čapka v Plzni. *Pravda*, 1976, Roč. 57, č. 24, s. 5. ISSN neuvedeno.

GLIVICKÝ, J. Knižní značky Josefa Čapka. Článek o: Knižních obálkách Josefa Čapka. *Panorama*, 1977, Roč. neuveden, č. 1, s. 7. ISSN neuvedeno.

SLAVÍK, J. Devadesát let od narození Josefa Čapka. Článek o: Výtvarném díle Josefa Čapka. *Panorama*, 1977, Roč. neuveden, č. 1, s. 6–7. ISSN neuvedeno.

SLAVÍK, J. Grafika Josefa Čapka. Studie o: Výtvarném díle Josefa Čapka. *Umění*, 1977, Roč. 25, č. 1, s. 61–68. ISSN neuvedeno.

DVOŘÁK, F. Životní dílo Josefa Čapka. Referát o: Výstavě celoživotního díla Josefa Čapka. *Lidová demokracie*, 1979, Roč. 35, č. 109, s. 11. ISSN neuvedeno.

HLAVÁČEK, L. Dědictví po Josefu Čapkovi. Referát o: Výstavě celoživotního díla Josefa Čapka. *Tvorba*, 1979, Roč. neuveden, č. 25, s. 7. ISSN neuvedeno.

KRÁSLOVÁ, N. Tvůrčí odkaz Josefa Čapka. Referát o: Výstavě celoživotního díla Josefa Čapka. *Svobodné slovo*, 1979, Roč. 35, č. 105, s. 5. ISSN neuvedeno.

KRÁSLOVÁ-MALÁ, N. Dílo – pečeť lidského osudu: K výstavě Josefa Čapka v Hradní jízdárně. Referát o: Výstavě celoživotního díla Josefa Čapka. *Zemědělské noviny*, 1979, Roč. 35, č. 128, s. 3. ISSN neuvedeno.

KUTINA, J. Chlapec, který se chtěl stát kolovrátkářem. Referát o: Výstavě celoživotního díla Josefa Čapka. *Praha*, 1979, Roč. 10, č. 8, s. 18–19. ISSN neuvedeno.

NOVÁ, O. Dědictví Josefa Čapka. Referát o: Výstavě celoživotního díla Josefa Čapka. *Práce*, 1979, Roč. 35, č. 148, s. 9. ISSN neuvedeno.

POLÁČEK, J. Setkání s Josefem Čapkem. Referát o: Výstavě celoživotního díla Josefa Čapka. *Rovnost*, 1979, Roč. 94, č. 142, s. 5. ISSN neuvedeno.

VACINA, L. Umělecká osobnost Josefa Čapka: K výstavě obrazů a kreseb v pražské Národní galerii. Referát o: Výstavě celoživotního díla Josefa Čapka. *Pochodeň*, 1979, Roč. 68, č. 114, s. 5. ISSN neuvedeno.

VACINA, L. Poutník životem a uměním: Výstava malířského díla Josefa Čapka. Referát o: Výstavě celoživotního díla Josefa Čapka. *Svoboda*, 1979, Roč. 88, č. 115, s. 5. ISSN neuvedeno.

1980–1989

LAHODA, V. Josef Čapek aktuální. Článek o: Výstavě obrazů a kreseb Josefa Čapka v Praze a o vztahu jeho výtvarné a literární tvorby. *Umění*, 1980, Roč. 28, č. 2, s. 170–176. ISSN neuvedeno.

BALEKA, J. Expresionismus. Studie o: Mj. Josefu Čapkovi. *Výtvarná kultura*, 1981, Roč. 5, č. 3, s. 5–11. ISSN neuvedeno.

ROUBÍČKOVÁ, R. Z tvorby Josefa Čapka. Referát o: Výstavě Josefa Čapka. *Výtvarná kultura*, 1981, Roč. 5, č. 2, s. 62–63. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ (r). „Mé srdce je klidné“: K výstavě z díla Josefa Čapka. Medailon o: Josefu Čapkovi u příležitosti jeho výstavy v Ostravě. *Ostravský večerník*, 1981, Roč. 14, č. 97, s. 4. ISSN neuvedeno.

SLAVÍK, J. Výstava Josefa Čapka v Bratislavě. Referát o: Výstavě Josefa Čapka v Bratislavě. *Zpravodaj Společnosti bratří Čapků*, 1981, Roč. neuveden, č. 14, s. 6–8. ISSN neuvedeno.

GLIVICKÝ, J. První knižní grafika Josefa Čapka. Článek o: Počátcích grafické tvorby Josefa Čapka. *Zpravodaj Společnosti bratří Čapků*, 1982, Roč. neuveden, č. 17, s. 3–5. ISSN neuvedeno.

KOTALÍK, J. Obrazy radosti a boje: Nad dílem Josefa Čapka. Článek o: Životě a malířském díle Josefa Čapka. *Květy*, 1982, Roč. 32, č. 13, s. 28–33. ISSN neuvedeno.

KLEIN, Z. Smysl pro krásu prosté věci: Ke studii prof. J. Glivického o knižních obálkách Josefa Čapka. Článek o: Knižních obálkách Josefa Čapka. *Zpravodaj Společnosti bratří Čapků*, 1982–1983, Roč. neuveden, č. 19, s. 21–22. ISSN neuvedeno.

ZENGER, Z. M. Knižní obálky Josefa Čapka. Článek o: Mj. knižních obálkách Josefa Čapka. *Lidová demokracie*, 1983, Roč. 39, č. 4, s. 5. ISSN neuvedeno.

PEČINKOVÁ, P. Příspěvek bratří Čapků k činnosti naší výtvarné avantgardy. Studie o: Výtvarněkritické publicistice bratří Čapků od roku 1910 do 1. světové války. *Estetika*, 1983, Roč. 20, č. 1, s. 30–48. ISSN neuvedeno.

GLIVICKÝ, J. K Čapkovým ilustracím veršů Ladislava Stehlíka. Článek o: Mj. Sbírce J. Stehlíka Kořeny s ilustracemi Josefa Čapka. *Zprávy Spolku českých bibliofilů v Praze*, 1983, Roč. neuveden, č. 4, s. 11–12. ISSN neuvedeno.

STÝSKAL, J. Publicistika Josefa Čapka po Mnichovu. Studie o: Protifašistické výtvarné a literární tvorbě Josefa Čapka, zejména v Lidových novinách. *Acta Universitatis Palackianae Olomucensis*, 1984, Roč. neuveden, sv. 50/3, č. neuvedeno, s. 51–61. ISSN neuvedeno.

VACINA, L. Umění a kniha: K poznání života a tvorby Josefa Čapka. Článek o: Mj. knižní grafice Josefa Čapka. *Pochodeň*, 1984, Roč. 73, č. 11, s. 4. ISSN neuvedeno.

LEBEDA, J. Josef Čapek a počátky fašismu. Článek o: Kreslených seriálech Josefa Čapka v Lidových novinách od roku 1926. *Hlas revoluce*, 1984, Roč. 38, č. 4, s. 6. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. Československá ilustrace. Poznámka o: Mj. Josefu Čapkovi. *Rudé právo*, 1984, Roč. 64, č. 114, s. 5. ISSN neuvedeno.

LEBEDA, J. Umělec proti reakci. Článek o: Protifašistických fejetonech a kresbách Josefa Čapka k 40. výročí úmrtí. *Hlas revoluce*, 1985, Roč. 39, č. 14, s. 6. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ (be). Bojující dílo Josefa Čapka. Článek o: Výstavě Josefa Čapka v Hlinsku. *Pochodeň*, 1985, Roč. 74, č. 137, s. 4. ISSN neuvedeno.

STEHLÍKOVÁ, B. Josef Čapek. Článek o: Josefu Čapkovi v cyklu Čeští ilustrátoři. *Nové knihy*, 1986, Roč. neuveden, č. 9, s. 6. ISSN neuvedeno.

JANÁČEK, P. Jan Skácel, Josef Čapek – Kam odešly laně. Recenze na: Sbírku J. Skácela Kam odešly laně k obrázkům Josefa Čapka. *Zpravodaj Společnosti bratří Čapků*, 1986, Roč. neuveden, č. 25, s. 67–69. ISSN neuvedeno.

NEZKUSIL, V. Jan Skácel – Josef Čapek, Kam odešly laně. Recenze na: Sbírku J. Skácela k obrázkům Josefa Čapka. *Zlatý máj*, 1986, Roč. 30, č. 7, s. 439–441. ISSN neuvedeno.

VACINA, L. Zářivé nebe dětských her: Nové verše k obrazům Josefa Čapka. Recenze na: Sbíрку J. Skácela Kam odešly laně k obrázkům Josefa Čapka. *Pochodeň*, 1986, Roč. 75, č. 191, s. 4. ISSN neuvedeno.

STEHLÍKOVÁ, B. Josef Čapek a dětská kniha. Článek o: Ilustracích Josefa Čapka. *Zlatý máj*, 1987, Roč. 31, č. 8, s. 469–473. ISSN neuvedeno.

MRÁZ, B. Knižní obálky Josefa Čapka. Referát o: Knižních obálgách Josefa Čapka. *Typografie*, 1987, Roč. 90, č. 12, s. 458–461. ISSN neuvedeno.

HELMERA, J. Scénografické dílo Josefa Čapka. Článek o: Scénografickém díle Josefa Čapka. *Scéna*, 1987, Roč. 12, č. 10, s. 3. ISSN neuvedeno.

KLEIN, Z. Josef Čapek a divadlo – nesplacený dluh. Článek o: Divadelní výtvarné tvorbě Josefa Čapka a o výstavě této tvorby. *Zprávy Společnosti bratří Čapků*, 1987, Roč. neuveden, č. 8, s. 4. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. Podnětný cestopis: Společná práce J. Čapka a V. Martínka. Referát o: Spolupráci Josefa Čapka jako výtvarníka s V. Martínkem na jeho knize *Z Litvy a o Litvě*. *Nová svoboda*, 1987, Roč. 43, č. 69, s. 5. ISSN neuvedeno.

PTÁČKOVÁ, V. Osud a tvorba. Medailon o: Divadelní výtvarné tvorbě Josefa Čapka. *Scéna*, 1987, Roč. 12, č. 10, s. 3. ISSN neuvedeno.

SLAVÍK, J. Josef Čapek a děti. Článek o: Výstavě Josef Čapek a děti v Litoměřicích. *Československý voják*, 1988, Roč. 37, č. 22, s. 43. ISSN neuvedeno.

SLAVÍK, J. Josef Čapek a děti. Úvodní projev: Z výstavy Josef Čapek a děti v Litoměřicích. *Průboj*, 1988, Roč. 40, č. 246, s. 5. ISSN neuvedeno.

PFEFFEROVÁ, Z. Hold Josefu Čapkovi. Referát o: Výstavě Josef Čapek a kniha v Opavě. *Nová svoboda*, 1988, Roč. 44, č. 70, s. 5. ISSN neuvedeno.

PFEFFEROVÁ, Z. Josef Čapek a kniha... Článek o: Výstavě Josef Čapek a kniha v Opavě. *Zprávy Společnosti bratří Čapků*, 1988, Roč. neuveden, č. 13, s. 3. ISSN neuvedeno.

DOSTÁL, J. Výstava Josef Čapek a děti. Článek o: Výstavě Josef Čapek a děti v Litoměřicích. *Zprávy Společnosti bratří Čapků*, 1988, Roč. neuveden, č. 12, s. 1. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ (jd). Josef Čapek dětem. Referát o: Výstavě Josef Čapek a děti v Litoměřicích. *Ateliér*, 1988, Roč. 1, č. 15, s. 4. ISSN neuvedeno.

KUTINA, J. Josef Čapek a děti. Článek o: Výstavě Josef Čapek a děti. *Svoboda*, 1989, Roč. 97, č. 16, s. 5. ISSN neuvedeno.

KUTINA, J. Pro pocit dětské radosti. Referát o: Výstavě Josef Čapek a děti. *Večerní Praha*, 1989, Roč. 35, č. 12, s. 4. ISSN neuvedeno.

SLAVÍK, J. Josef Čapek a ismy. Článek o: Vztahu Josefa Čapka k dobovým uměleckým proudům. *Umění*, 1989, Roč. 37, č. 1, s. 25–46. ISSN neuvedeno.

STEHLÍKOVÁ, B. Jaké je poslání životopisů? Referát o: Mj. výstavě Josef Čapek a děti. *Zlatý máj*, 1989, Roč. 33, č. 4, s. 252. ISSN neuvedeno.

ŠULCOVÁ, M. Paní Michaela Pospíšilová z Prahy 10... Článek o: Fotografii Josefa Čapka. *Kmen*, 1989, Roč. 2, č. 6, s. 12. ISSN neuvedeno.

MICHOROVÁ, E. 2. duben – Mezinárodní den dětské knihy. Poznámka o: Sbírce J. Skácela Proč ten ptáček z větve nepadne k obrázkům Josefa Čapka. *Dikobraz*, 1989, Roč. 45, č. 14, s. 2. ISSN neuvedeno.

SKÁCEL, J. Proč ten ptáček z větve nepadne. Komentář o: Sbírce J. Skácela Proč ten ptáček z větve nepadne k obrázkům Josefa Čapka. *Nové knihy*, 1989, Roč. neuveden, č. 8, s. 7. ISSN neuvedeno.

SLOMEK, J. Druhé šťastné setkání. Recenze na: Sbírku J. Skácela Proč ten ptáček z větve nepadne k obrázkům Josefa Čapka. *Mladá fronta*, 1989, Roč. 45, č. 47, s. 4. ISSN neuvedeno.

SVOBODA, R. Poezie jistoty a harmonie. Recenze na: Sbírku J. Skácela Proč ten ptáček z větve nepadne k obrázkům Josefa Čapka. *Brněnský večerník*, 1989, Roč. 20, č. 37, s. 3. ISSN neuvedeno.

TRÁVNÍČEK, J. Dva básníci v jedné knížce. Recenze na: Sbíрку J. Skácela Proč ten ptáček z větve nepadne k obrázkům Josefa Čapka. *Rovnost*, 1989, Roč. 104, č. 57, s. 5. ISSN neuvedeno.

VACINA, L. Verše malované. Recenze na: Sbíрку J. Skácela Proč ten ptáček z větve nepadne k obrázkům Josefa Čapka. *Kmen*, 1989, Roč. 2, č. 7, s. 10. ISSN neuvedeno.

VACINA, L. Pohled na svět kolem sebe: Neznámé obrázky Josefa Čapka. Recenze na: Sbíрку J. Skácela Proč ten ptáček z větve nepadne k obrázkům Josefa Čapka. *Pochodeň*, 1989, Roč. 78, č. 27, s. 4. ISSN neuvedeno.

1990–1999

KRÁTKÝ, L. Knižní grafika Josefa Čapka pro vydavatele Josefa Floriana. Článek o: Knižní grafice Josefa Čapka se soupisem jeho výtvarných prací pro J. Floriana. *Jindřichohradecký vlastivědný sborník*, 1992, Roč. neuveden, sv. 3, č. neuvedeno, s. 18–20. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ (sp). Čapci mají (opět) knihkupectví. Referát o: Mj. výstavě Knižní obálky Josefa Čapka. *Svobodné slovo*, 1994, Roč. 50, č. 89, příloha Slovo na neděli, s. 3. ISSN neuvedeno.

HÁJKOVÁ, J. Literární zápisník. Referát o: Výstavě Knižní obálky Josefa Čapka. *Denní Telegraf*, 1994, Roč. 3, č. 100, s. 9. ISSN neuvedeno.

HŮLA, J. Ilustrace a knižní obálky v Klemetinu: „Dělat obrázky bylo libější než jarní výlet“, napsal Josef Čapek nakladateli. Referát o: Výstavě Josef Čapek a kniha. *Denní Telegraf*, 1995, Roč. 4, č. 57, s. 10. ISSN neuvedeno.

STEHLÍKOVÁ, B. Josef Čapek a kniha. Referát o: Výstavě Josef Čapek a kniha. *Ateliér*, 1995, Roč. 8, č. 7, s. 3. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ (st). Josef Čapek – kresby. Referát o: Výstavě Josef Čapek a kniha. *Ateliér*, 1995, Roč. 8, č. 11, s. 3. ISSN neuvedeno.

FRYŠÁROVÁ, R. Stále živé kresby Josefa Čapka o dětech a pro děti. Článek o: Výstavě Josef Čapek dětem v Praze. *Práce*, 1995, Roč. 51, č. 300, s. 9. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ (ny). Josef Čapek dětem. Referát o: Výstavě Josef Čapek dětem v Praze. *Svobodné slovo*, 1996, Roč. 88, č. 9, s. 13. ISSN neuvedeno.

ČAPKA, B. Dílo Josefa Čapka dětem: České muzeum výtvarných umění si oprávněně zakládá na dobré tradici. Referát o: Výstavě Josef Čapek dětem. *Plzeňský deník*, 1996, Roč. 5, č. 7, s. 7. ISSN neuvedeno.

STEHLÍKOVÁ, B. Josef Čapek dětem. Článek o: Výstavě Josef Čapek dětem v Praze. *Ateliér*, 1996, Roč. 9, č. 3, s. 3. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ (toš, jk). Čapkovy karikatury vystavuje domažlická knihovna. Článek o: Výstavě karikatur Josefa Čapka v Domažlicích. *Plzeňský deník*, 1996, Roč. 5, č. 78, s. 3. ISSN neuvedeno.

HORÁČEK, R. Spielmann se velkou výstavou Josefa Čapka loučí s Bochumí. Referát o: Výstavě Josefa Čapka v Bochumi. *Mladá fronta Dnes*, 1997, Roč. 8, č. 94, s. 18. ISSN neuvedeno.

BERÁNEK, P. Za malířem a spisovatelem Josefem Čapkem. Medailon o: Josefu Čapkovi, hlavně pak o jeho výtvarném díle. *Alternativa nova*, 1997, Roč. 3, č. 7, s. 383–385. ISSN neuvedeno.

TOMAN, J. Malíř inspirující aneb Josef Čapek v dětské poezii. Medailon o: Josefu Čapkovi, hlavně pak o jeho ilustrátorství knih pro děti. *Zlatý máj*, 1997, Roč. 41, č. 1, s. 22–24. ISSN neuvedeno.

PTÁČKOVÁ, V. Josef Čapek – scénograf. Studie o: Scénografii Josefa Čapka u příležitosti výstavy jeho scénických a kostýmních návrhů v Praze. *Literární noviny*, 1997, Roč. 8, č. 31, s. 15. ISSN neuvedeno.

SPIELMANN, P. Úvodní slovo z vernisáže výstavy Josefa Čapka v Bochumu (SRN) 19. 4. 1997. Studie o: Výtvarném díle Josefa Čapka. *Zpravodaj Společnosti bratří Čapků*, 1997, Roč. neuveden, č. 36, s. 40–43. ISSN neuvedeno.

PETROVÁ, E. Nově vystavené kresby Josefa Čapka. Referát o: Výstavě kreseb Josefa Čapka. *Ateliér*, 1998, Roč. 11, č. 5, s. 4. ISSN neuvedeno.

SPIELMANN, P. Výstava kreseb Josefa Čapka. Referát o: Výstavě kreseb Josefa Čapka. *Ateliér*, 1998, Roč. 11, č. 5, s. 4. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. Jan Skácel a Josef Čapek: Proč ten ptáček z větve nepadne. Poznámka o: Sbírce J. Skácela Proč ten ptáček z větve nepadne k obrázkům Josefa Čapka. *Komenský*, 1998, Roč. 122, č. 9/10, s. 218. ISSN neuvedeno.

2000–2009

FEDROVÁ, S. Doteky štětce a pera aneb Rozhovor Jana Skácela s Josefem Čapkem ve tvorbě pro děti. Studie o: Sbírkách J. Skácela k obrázkům Josefa Čapka. *Scarabeus 2000*, 2000, Roč. neuveden, č. neuvedeno, s. 19–37. ISSN neuvedeno.

BŘEZNA, M. Podoben svému Ráji: Francis Jammes – Román Zajícův. Recenze na: Knihu F. Jammese Román Zajícův s ilustracemi Josefa Čapka. *Sedmá generace*, 2002, Roč. 11, č. 10, s. 39. ISSN neuvedeno.

STEHLÍKOVÁ, B. Proč Japonci milují českou knižní ilustraci: Rozhovor s historičkou umění Blankou Stehlíkovou. Rozhovor o: Mj. ilustracích Josefa Čapka. *Knižní novinky*, 2002, Roč. 1, č. 18, s. 6–8. ISSN neuvedeno.

ČERNÁ, M. Třikrát připomenutí Čapkové na londýnské výstavě David Josef Bach – Suvenýr z Vídně 1924. Článek o: Mj. kresbě Josefa Čapka. *Zprávy Společnosti bratří Čapků*, 2003, Roč. neuveden, č. 70, s. 8–9. ISSN neuvedeno.

RAMBOUSEK, J. Dvě bibliografické poznámky. Poznámka o: Mj. výtvarné účasti Josefa Čapka na knize H. G. Wellse Manželství. *Zprávy Společnosti bratří Čapků*, 2003, Roč. neuveden, č. 71, s. 4. ISSN neuvedeno.

PEČINKOVÁ, P. Čapkovy knižní obálky. Studie o: Knižních obálgách Josefa Čapka. *Zpravodaj Společnosti bratří Čapků*, 2003, Roč. neuveden, č. 42, s. 51–55. ISSN neuvedeno.

OPELÍK, J. a J. SLAVÍK. Čapkova knižní grafika v pražském Národním muzeu. Poznámka o: Výstavě grafik Josefa Čapka v Praze. *Zpravodaj Společnosti bratří Čapků*, 2004, Roč. neuveden, č. 43, s. 1. ISSN neuvedeno.

ŠOUREK, K. Umění Josefa Čapka. Studie o: Výtvarném umění Josefa Čapka. *Zpravodaj Společnosti bratří Čapků*, 2004, Roč. neuveden, č. 43, s. 52–68. ISSN neuvedeno.

WINTER, T. Alena Pomajzlová: Josef Čapek, Nejskromnější umění. Recenze na: Nejskromnější umění (katalog). *Umění*, 2004, Roč. 52, č. 4, s. 387–391. ISSN neuvedeno.

ANDĚL, J. Nejskromnější umění: Česká knižní grafika a Josef Čapek, 1900–1920. Studie s bio-bibliografickou poznámkou o: Josefu Čapkovi a jeho knižní grafice. *Zpravodaj Společnosti bratří Čapků*, 2004, Roč. neuveden, č. 43, s. 69–81. ISSN neuvedeno.

POSPISZYL, T. Josef Čapek: Grafika. Zpráva o: Výstavě grafik Josefa Čapka v Chrudimi. *Týden*, 2004, Roč. 11, č. 39, s. 101. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. Rejstřík autorů publikací s obálkami Josefa Čapka: V Thieleho soupisu in Josef Čapek a kniha. Soupis: Autorů publikací s obálkami Josefa Čapka. *Zpravodaj Společnosti bratří Čapků*, 2005, Roč. neuveden, č. 44, s. 59–78. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ (kol). Klapzubova jedenáctka podevětadvacáté. Článek o: Knize E. Basse Klapzubova jedenáctka, tentokrát s ilustracemi J. Zicha – Josef Čapek zmíněn jako někdejší ilustrátor tohoto textu. *Mladá fronta Dnes*, 2005, Roč. 16, č. 285, s. C8. ISSN neuvedeno.

MANDYS, P. Literární kapsář. Glosa o: Knize E. Basse Klapzubova jedenáctka, tentokrát s ilustracemi J. Zicha – Josef Čapek zmíněn jako někdejší ilustrátor tohoto textu. *Týden*, 2006, Roč. 13, č. 5, s. 83. ISSN neuvedeno.

POSPISZYL, T. Moc karikatury: Obrázky, které vyvolávají úsměv i zlobu. Článek o: Mj. karikaturách Josefa Čapka. *Týden*, 2006, Roč. 13, č. 9, s. 82–83. ISSN neuvedeno.

KOLAŘÍK, K. Věrní přátelé okraje: Josef Čapek – Francis Jammes – Bohuslav Reynek. Studie o: Mj. Josefu Čapkovi jakožto ilustrátorovi knihy F. Jammese Román Zajícův. *Tvar*, 2006, Roč. 17, č. 12, s. 6–7. ISSN neuvedeno.

STREBEL, V. Welterfolg einer böhmischen Bubenelf: Neuauflage eines Bestsellers aus den zwanziger Jahren. Recenze na: Knihu E. Basse Klapzubova jedenáctka, tentokrát s ilustracemi J. Zicha – Josef Čapek zmíněn jako někdejší ilustrátor tohoto textu. *Prager Zeitung*, 2007, Roč. 16, č. 30, příloha Prager Tagblatt, s. 15. ISSN neuvedeno.

JOHN, J. Eduard Bass: Klapperzahns Wunderelf. Recenze na: Knihu E. Basse Kapzubova jedenáctka s ilustracemi Josefa Čapka. *Stifter Jahrbuch. Neue Folge*, 2007, Roč. neuveden, č. 21, s. 228–233. ISSN neuvedeno.

ŽÁK, J. Bratři Čapkové a Divadlo na Vinohradech. Článek o: Mj. scénografické práci Josefa Čapka. *Zprávy Společnosti bratří Čapků*, 2007, Roč. neuveden, č. 87, s. 3–4. ISSN neuvedeno.

STEIN, M. Výstava plná českých skvostů. Referát o: Výstavě Sváry zření – Fazety modernity na přelomu 19. a 20. století, mezi vystavovanými umělci mj. Josef Čapek. *Mladá fronta Dnes*, 2009, Roč. 20, č. 44, s. D10. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ (ČTK). V Bratislavě otevřeli výstavu Josefa Čapka. Zpráva o: Výstavě výtvarných děl Josefa Čapka Tajemství obrazů v Bratislavě. *Hospodářské noviny*, 2009, Roč. 53, č. 66, s. 13. ISSN neuvedeno.

STEIN, M. Josef Čapek vystupuje ze stínu bratra. Referát o: Výstavě výtvarných děl Josefa Čapka Tajemství obrazů v Bratislavě. *Mladá fronta Dnes*, 2009, Roč. 20, č. 134, s. B6. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. Čapkovy ilustrace. Glosa o: Výstavě ilustrací Josefa Čapka Vidět knihu. *Hospodářské noviny*, 2009, Roč. 53, č. 138, s. 10. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ (klr). Jak si Čapek představoval knihu. Článek o: Výstavě ilustrací Josefa Čapka Vidět knihu. *Mladá fronta Dnes*, 2009, Roč. 20, č. 163, s. B5. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ (hol). Knihy a Josef Čapek. Poznámka o: Výstavě ilustrací Josefa Čapka Vidět knihu. *Katolický týdeník*, 2009, Roč. 20, č. 34, s. 8. ISSN neuvedeno.

2010–2014

JULÍNKOVÁ, J. Povídání o Josefu Čapkovi: retrospektiva na Pražském hradě. Referát o: Výstavě výtvarného díla Josefa Čapka. *Kulturní pecka*, 2010, Roč. 1, č. 1, s. 9. ISSN 1804-2279.

TODOROVÁ, T. Památník Karla Čapka spolupořádá výstavu Heftlink Josef Čapek. Referát o: Výstavě Josefa Čapka. *Zprávy Společnosti bratří Čapků*, 2012, Roč. neuveden, č. 106, s. 11. ISSN neuvedeno.

KUNSTOVÁ, E. Poslední obraz Josefa Čapka v Písku. Poznámka o: Výstavě Josefa Čapka. *Zprávy Společnosti bratří Čapků*, 2012, Roč. neuveden, č. 107, s. 12. ISSN neuvedeno.

MAŇASOVÁ-HRADSKÁ, H. Avantgarda ve výkladní skřini. Výstava nového umění v Brně pohledem dobového tisku. Studie o: Mj. výtvarném umění Josefa Čapka. *Brno v minulosti a dnes*, 2012, Roč. neuveden, sv. 25, č. neuvedeno, s. 337–375. ISSN 0524-689X.

ČECHLOVSKÁ, M. Zpěv žebráků: grafiky a kresby Josefa Čapka vystupují z temného kouta. Referát o: Výstavě grafik a kreseb Josefa Čapka. *Hospodářské noviny*, 2013, Roč. 57, č. 5, s. 10. ISSN 0862-9587.

AUTOR NEZNÁMÝ. Výstava „Josef Čapek – malíř, básník, spisovatel“ v Zemském sněmu Severního Porýní Vestfálska. Zpráva o: Výstavě o životě a díle Josefa Čapka zaměřené především na jeho protiválečné a protinacistické karikatury. *Zprávy Společnosti bratří Čapků*, 2013, Roč. neuveden, č. 109, s. 3. ISSN neuvedeno.

DUFKOVÁ, M. Přivlastněný umělec: pozdní výtvarné dílo Josefa Čapka a jeho poválečná reflexe. Článek o: Malíři Josefu Čapkovi. *Kontexty*, 2013, Roč. 5/24, č. 5, s. 57–63. ISSN 1803-6988.

OLIVOVÁ, V. Politické karikatury Josefa Čapka 1933–1938. Recenze na: Karikatury Josefa Čapka z Lidových novin. *Národní osvobození*, 2013, Roč. neuveden, č. 13, s. 4. ISSN 0231-8164.

ŠENK, F. Josef Čapek mezi žebráky, pijany a nevěstkami. Referát o: Výstavě Zpěv z temného kouta s podtitulem Sociální motivy v tvorbě Josefa Čapka 1916–1926. *Lidové noviny*, 2013, Roč. 26, č. 9, s. 9. ISSN 0862-5921.

VESPALEC, P. Bratři Čapkové na poštovních známkách. Zpráva o: Mj. obrazech Josefa Čapka. *Zprávy Společnosti bratří Čapků*, 2014, Roč. neuveden, č. 113, s. 3. ISSN neuvedeno.

BURDÁTŠ, M. Poklady z obyčejného linolea. Poznámka o: Mj. knižních obálkách Josefa Čapka. *Naše rodina*, 2014, Roč. 46, č. 6, s. 18. ISSN 0323-2743.

PŘÍLOHA 5: Bibliografie článků o osobnosti Josefa Čapka

1911–1919

AUTOR NEZNÁMÝ. Nový umělecký měsíčník český. Poznámka o: Mj. spolupráci bratří Čapků s časopisem Artěl. *Lidové noviny*, 1911, Roč. 19, č. 63, s. 2. ISSN neuvedeno.

NEUMANN, S. K. Umělecký měsíčník. Poznámka o: Mj. spolupráci bratří Čapků s časopisem Artěl. *Lidové noviny*, 1911, Roč. 19, č. 299, s. 2–3. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. Umělecké drobnosti. Zpráva o: Mj. redakční činnosti Josefa Čapka v časopise Volné Směry. *Právo lidu*, 1912, Roč. 21, č. 336, s. 7. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. Ze světa literárního a uměleckého. Zpráva o: Redakční činnosti Josefa Čapka v časopise Volné Směry. *Lumír*, 1912, Roč. 20, č. 323, s. 4. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. Výtvarné sekci České Akademie věnuje... Poznámka o: Článku Josefa Čapka v časopise Volné směry. *Přehled*, 1913, Roč. 11, č. 20, s. 350. ISSN neuvedeno.

FILLA, E. Jak se píše. Článek o: Kritice mj. Josefa Čapka o výstavě futuristických maleb v Praze. *Umělecký měsíčník*, 1913, Roč. 2, č. 11–12, s. 331–336. ISSN neuvedeno.

PROCHÁZKA, A. „Květobor“ z časopisů. Glosy o: Mj. referátu Josefa Čapka o výstavě „Skupiny“. *Moderní revue*, 1913, Roč. 19, č. 10, s. 189–190. ISSN neuvedeno.

ČAPEK, K. V 11.–12. čísle Uměleckého měsíčníku... Reakce na: Kritiku E. Filly na mj. Josefa Čapka. *Přehled*, 1914, Roč. 12, č. 28, s. 499–500. ISSN neuvedeno.

WEINER, R. Přeskupení. Článek o: Mj. vstupu bratří Čapků do Moderní revue. *Lidové noviny*, 1917, Roč. 25, č. 44, s. 1. ISSN neuvedeno.

NOVÁK, A. Bratří Čapkové. Fejeton o: Bratřích Čapcích. *Venkov*, 1917, Roč. 12, č. 292, s. 2–3. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. Nebojsa. Poznámka k: Mj. redakční činnosti bratří Čapků v časopise Nebojsa. *Národ*, 1918, Roč. 2, č. 47, s. 590. ISSN neuvedeno.

ŠTECH, V. V. V prvním čísle Národu... Poznámka k: Článku Josefa Čapka v časopise *Národ*. *Venkov*, 1918, Roč. 13, č. 16, s. 3. ISSN neuvedeno.

ŠALDA, F. X. Ad vocem národního umění. Polemika s: Článkem Josefa Čapka v časopise *Červen*. *Venkov*, 1918, Roč. 13, č. 215, s. 3–4; č. 221, s. 2–3. ISSN neuvedeno.

DYK, V. O češství a o tradici. Článek o: Mj. článku Josefa Čapka v časopise *Červen*. *Cesta*, 1918–1919, Roč. 1, č. 16, s. 433–435. ISSN neuvedeno.

ČAPEK, K. Nebojsa. Článek o: Mj. redakční činnosti bratří Čapků v časopise Nebojsa. *Cesta*, 1918–1919, Roč. 1, č. 22, s. 608. ISSN neuvedeno.

JEŽ, Š. Satirický týdeník Nebojsa vchází redakcí Josefa Čapka... Glosa o: Mj. redakční činnosti bratří Čapků v časopise Nebojsa. *Česká revue*, 1918–1919, Roč. 12, č. 4, s. 254. ISSN neuvedeno.

1920–1929

JEŽ, Š. Hlídka časopisecká. Glosa o: Mj. článku Josefa Čapka v *Národních listech*. *Cesta*, 1919–1920, Roč. 2, č. 17, s. 339–340. ISSN neuvedeno.

BASS, E. Nesnáze Josefa Čapka. Anekdota o: Redaktoru i malíři Josefu Čapkovi. *Šibeničky*, 1919–1920, Roč. 2, č. neuvedeno, s. 186. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ (J. P.). Účinky alkoholu. Anekdota o: Josefu Čapkovi. *Šibeničky*, 1919–1920, Roč. 2, č. neuvedeno, s. 323. ISSN neuvedeno.

PROCHÁZKA, A. Vtip. Glosa o: Mj. Josefu Čapkovi. *Moderní revue*, 1920, Roč. 26, sv. 35, č. 5, s. 265. ISSN neuvedeno.

PRAŽÁK, F. Děti a příroda. Vzpomínky geniů a nadaných z dětství. Fejeton o: Mj. Josefu Čapkovi. *Zvon*, 1920, Roč. 20, č. 26, s. 362; č. 27, s. 377–378; č. 28, s. 390–391. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. Tschechische Erzähler. Glosa o: Mj. zastoupení bratří Čapků v souboru překladů Tschechische Erzähler O. Picka. *Lidové noviny*, 1920, Roč. 28, č. 543, s. 9. ISSN neuvedeno.

SCHEINPFLUG, K. Česká čapkologie. Článek o: Mj. bratřích Čapcích. *Národní listy*, 1920, Roč. 60, č. 172, s. 1–2. ISSN neuvedeno.

HORA, J. Doba a výtvarníci. Článek o: 1. Svazku časopisu *Musaion*, na němž se podílel mj. Josef Čapek. *Právo lidu*, 1920, Roč. 29, č. 136, s. 2. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. Das Niff. Poznámka o: Mj. překladatelské činnosti Josefa Čapka. *Právo lidu*, 1920, Roč. 29, č. 173, s. 25. ISSN neuvedeno.

ILLOVÝ, R. Z německé literatury: Článek o: Mj. zastoupení bratří Čapků v souboru překladů Tschechische Erzähler O. Picka. *Právo lidu*, 1920, Roč. 29, č. 275, s. 7. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. České spisovatelstvo a volby. Poznámka o: Stranické příslušnosti mj. bratří Čapků. *Večerník Práva lidu*, 1920, Roč. 9, č. 85, s. 3. ISSN neuvedeno.

NOVÁK, A. Tschechische Erzähler. Článek o: Mj. zastoupení bratří Čapků v souboru překladů Tschechische Erzähler O. Picka. *Das Literarische Echo*, 1920, Roč. 23, č. neuvedeno, s. 691–692. ISSN neuvedeno.

BRTNÍK, V. V postupimském nakladatelství Kippenheyerově... Zpráva s glosou o: Mj. zastoupení bratří Čapků v souboru překladů Tschechische Erzähler O. Picka. *Zvon*, 1921, Roč. 21, č. 29, s. 408. ISSN neuvedeno.

BISCHER, M. Bez názvu. Poznámka o: Mj. zastoupení bratří Čapků v souboru překladů Tschechische Erzähler O. Picka. *Prager Presse*, 1921, Roč. 1, č. 96, s. 13. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. Neshody v redakci „Národních listů“. Poznámka o: Mj. odchodu bratří Čapků z redakce Lidových novin. *Právo lidu*, 1921, Roč. 30, č. 39, s. 5. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. Spisovatelé bratři Karel a Josef Čapkové vystoupili... Oznámení o: Odchodu bratří Čapků z redakce Národních listů. *Tribuna*, 1921, Roč. 3, č. 14, s. 1. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. Bratři Čapkové vystoupí, až vyprší jejich výpovědní lhůta v „N.L.“... Oznámení o: Vstupu bratří Čapků do redakce Lidových novin. *Tribuna*, 1921, Roč. 3, č. 39, s. 4. ISSN neuvedeno.

NOVOTNÝ, J. O. Státní ceny za dramatické práce. Zpráva s glosou o: Mj. udělení Státní ceny za dramatické práce bratřím Čapkům za hru *Ze života hmyzu*. *Cesta*, 1922–1923, Roč. 5, č. 41–42, s. 570–571. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. Die dramatische Staatspreise der Tschechoslovakischen Republik... Oznámení o: Mj. udělení Státní ceny za dramatickou tvorbu bratřím Čapkům mj. za hru *Ze života hmyzu* a Josefu Čapkovi za hru *Země mnoha jmen*. *Das literarische Echo*, 1923, Roč. 25, č. neuvedeno, s. 858. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. Státní ceny dramatické a operní. Zpráva o: Mj. udělení Státní ceny za dramatickou tvorbu bratřím Čapkům mj. za hru *Ze života hmyzu* a Josefu Čapkovi za hru *Země mnoha jmen*. *Naše doba*, 1923, Roč. 30, č. 8, s. 510. ISSN neuvedeno.

HARTL, A. Literatura a trest. Poznámka o: Anketě věnované otázce trestu smrti, na niž odpovídá mj. Josef Čapek. *Přerod*, 1923, Roč. 1, č. 20–21, s. 335–336. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. Ministerstvo školství a národní osvěty... Zpráva o: Mj. udělení Státní ceny za dramatickou tvorbu bratřím Čapkům za hru *Ze života hmyzu*. *Zvon*, 1923, Roč. 23, č. 26, s. 364. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. Státní ceny dramatické a operní. Zpráva o: Mj. udělení Státní ceny za dramatickou tvorbu bratřím Čapkům. *Lidové noviny*, 1923, Roč. 31, č. 117, s. 7. ISSN neuvedeno.

POLÁČEK, K. O trestu smrti... Poznámka k: Anketě o trestu smrti, v níž odpovídal mj. Josef Čapek. *Lidové noviny*, 1923, Roč. 31, č. 319, s. 7. ISSN neuvedeno.

DYK, V. „Buržoásní“, „neburžoásní“ umění? Polemika s: Článkem Proč ti chudí vaří z vody? Josefa Čapka v Lidových novinách. *Lumír*, 1923, Roč. 50, č. 4, s. 210–211. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ (F. S.). Bez názvu. Článek o: Anketě o trestu smrti, v níž odpovídal mj. Josef Čapek. *Právo lidu*, 1923, Roč. 32, č. 127, s. 11. ISSN neuvedeno.

HORA, J. Svoboda tisku. Polemika s: Článkem Josefa Čapka v Lidových novinách. *Rudé právo*, 1923, Roč. 4, č. neuvedeno, s. 2. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. Tři státní ceny... Oznámení o: Mj. udělení Státní ceny za dramatickou tvorbu bratřím Čapkům. *Venkov*, 1923, Roč. 18, č. 54, s. 5. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. Tři státní ceny... Zpráva o: Mj. udělení Státní ceny za dramatickou tvorbu bratřím Čapkům. *Literární listy*, 1923, Roč. 1, č. 1, s. 15–16. ISSN neuvedeno.

GÖTZ, F. O těch generacích. Článek o: Mj. bratřích Čapcích. *Přerod*, 1924, Roč. 2, č. 6–7, s. 98–102. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. Dar. Zpráva o: Daru bratřím Čapkům Pensijnímu spolku členů sboru a orchestru Národního divadla. *České slovo*, 1924, Roč. 16, č. 11, s. 5. ISSN neuvedeno.

LÖRVENBUCH, J. Kumpáni. Báseň: Věnovaná Josefu Čapkovi. *Lidové noviny*, 1924, Roč. 32, č. 556, s. 1. ISSN neuvedeno.

JANÁK, P. Dopis malíři o malíři. Dopis: Adresovaný Josefu Čapkovi. *Lidové noviny*, 1924, Roč. 32, č. 623, s. 9. ISSN neuvedeno.

HAVELKA, A. Film (Přírodní snímky, 42 m.). Satirické verše: Mj. na bratry Čapky. *Národní osvobození*, 1924, Roč. 1, č. 41, s. 1–3. ISSN neuvedeno.

EISNER, P. Tschechische Literatur. Bemerkungen über Josef Čapek. Článek o: Osobnosti Josefa Čapka jako prozaika, dramatika, malíře, grafika a kritika. *Prager Presse*, 1924, Roč. 4, č. 197, s. 4. ISSN neuvedeno.

VACHEK, E. Laik a jeho úloha. Glosa o: Mj. bratřích Čapcích. *Právo lidu*, 1924, Roč. 33, č. 227, s. 1–2. ISSN neuvedeno.

NEBESKÝ, V. Josef Čapek. Článek o: Celkovém hodnocení umělce Josefa Čapka. *Tribuna literární a umělecká*, 1924, Roč. 1, č. 3, s. 8. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. Dar. Zpráva o: Daru bratří Čapků Pensijnímu spolku členů sboru a orchestru Národního divadla. *Tribuna*, 1924, Roč. 6, č. 11, s. 4. ISSN neuvedeno.

BRTNÍK, V. Stručný přehled novočeského písemnictví... Poznámka o: Mj. podobizně bratří Čapků v newyorském časopise Evening post. *Zvon*, 1925, Roč. 25, č. 26, s. 364. ISSN neuvedeno.

BURIAN, V. Individualistická vejce. Úvaha o: Anketě českých spisovatelů v časopisu Přítomnost na téma Proč nejsem komunistou, v níž odpovídali mj. bratři Čapkové. *Komunistická revue*, 1925, Roč. 2, č. 1, s. 10–13. ISSN neuvedeno.

GÖTZ, F. Generace ztracená – a přece oficiální. Článek o: Čapkovské generaci. *Nová svoboda*, 1925, Roč. 2, č. 46, s. 435–437. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. Stipendia Zeyerova fondu. Zpráva o: Mj. udělení stipendia Zeyerova fondu Josefu Čapkovi. *Národní osvobození*, 1925, Roč. 2, č. 114, s. 5. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. Lide československý. Zpráva o: Provolání o založení Národní strany práce, které podepsali mj. bratři Čapkové. *Národní práce*, 1925, Roč. 1, č. 1, s. 1–2. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. Nová strana. Glosa o: Mj. členství bratří Čapků v Národní straně práce. *Nová svoboda*, 1925, Roč. 2, č. 37, s. 304. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. Karl und Josef Čapek... Zpráva o: Účasti bratří Čapků na vídeňské premiéře hry *Ze života hmyzu*. *Prager Tagblatt*, 1925, Roč. 50, č. 16, s. 8. ISSN neuvedeno.

PROCHÁZKA, J. K protikomunistické anketě Přítomnosti. Polemika s: Článkem Josefa Čapka. *Rudé právo*, 1925, Roč. 6, č. neuvedeno, s. 7. ISSN neuvedeno.

KONRÁD, K. Střepiny. *Ze života hmyzu*. Sloupek o: Bratřích Čapcích. *Rudé právo*, 1925, Roč. 6, č. 41, s. neuvedena. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. Informovaná cizina. Článek o: Mj. bratřích Čapcích. *Večerní České slovo*, 1925, Roč. 7, č. 39, s. 3. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. Anglická přednáška o Čapcích. Poznámka o: Přednášce P. Selvera o bratřích Čapcích. *Literární rozhledy*, 1926, Roč. 10, č. 4, s. 236. ISSN neuvedeno.

HOFFMEISTER, A. Josef Čapek als Erzieher. Karikatura s epigramem o: Josefu Čapkovi. *Prager Presse*, 1926, Roč. 6, č. 100, s. 2. ISSN neuvedeno.

HOFFMEISTER, A. Die Berühmte Trias. Karikatura s epigramem o: Mj. bratřích Čapcích. *Prager Presse*, 1926, Roč. 6, č. 353, s. 9. ISSN neuvedeno.

HOFFMEISTER, A. Čapci aneb mystická osobnost bratří Čapků. Karikatury a fejeton o: Bratřích Čapcích. *Rozpravy Aventina*, 1926–1927, Roč. 2, č. neuvedeno, s. 181–182. ISSN neuvedeno.

KOVÁRNA, F. Česká literatura v Itálii. Článek o: Mj. Josefu Čapkovi. *Kmen*, 1926–1927, Roč. 1, č. neuvedeno, s. 25. ISSN neuvedeno.

LANGER, F. Hoši, kteří psali „Krkonošovu zahradu“. Článek o: Bratřích Čapcích. *Kmen*, 1927, Roč. 1, č. neuvedeno, s. 33–34. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. K vraždě Vörösmartyové. Zpráva o: Prohlášení bratří Čapků k článku uveřejněnému ve *Večerním listu*. *České slovo*, 1927, Roč. 19, č. 186, s. 5. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. Státní ceny. Článek o: Udělení státních cen za rok 1927 mj. Josefu Čapkovi. *České slovo*, 1927, Roč. 19, č. 256, s. 9. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. Malíř a dramatik Josef Čapek... Zpráva o: Pozvání Josefa Čapka do Frankfurtu, aby zde vypravil hru Loupežník Karla Čapka. *Literární noviny*, 1927, Roč. 1, č. 12, s. 4. ISSN neuvedeno.

KLÍMA, K. Z., MIXA, V. a E. BASS. Pražský film. Anekdoty o: Mj. bratřích Čapcích. *Lidové noviny*, 1927, Roč. 35, č. 421, s. 3. ISSN neuvedeno.

KLÍMA, K. Z., MIXA, V. a E. BASS. Pražský film. Anekdoty o: Mj. bratřích Čapcích. *Lidové noviny*, 1927, Roč. 35, č. 434, s. 3. ISSN neuvedeno.

BASS, E. Typografie... Poznámka o: Mj. článku Josefa Čapka věnovanému knižním obálkám. *Lidové noviny*, 1927, Roč. 35, č. 442, s. 7. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. Výroční státní ceny pro rok 1927. Oznámení o: Mj. udělení státní ceny pro rok 1927 bratřím Čapkům za hru Adam Stvořitel. *Lidové noviny*, 1927, Roč. 35, č. 545, s. 5. ISSN neuvedeno.

KLÍMA, K. Z. Lidové Noviny v Praze. Vzpomínkový článek o: Mj. bratřích Čapcích. *Lidové noviny*, 1927, Roč. 35, č. 647, s. 23. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. Státní ceny pro rok 1927. Zpráva o: Mj. udělení státní ceny pro rok 1927 bratřím Čapkům za hru Adam Stvořitel. *Národní osvobození*, 1927, Roč. 4, č. 298, s. 2. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. J. S. Machar... Zpráva o: Mj. činnosti Josefa Čapka v časopise Národní práce. *Národní práce*, 1927, Roč. 3, č. 10, s. 4. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. Die Verleihung der Staatspreisen. Glosa o: Mj. udělení státní ceny pro rok 1927 bratřím Čapkům za hru Adam Stvořitel. *Prager Abendblatt*, 1927, Roč. 61, č. 249, s. 5. ISSN neuvedeno.

EISNER, P. Šrámek-Festgaben. Článek o: Překlady knihy Wanderer in den Frühling F. Šrámka v bibliografické úpravě Josefa Čapka. *Prager Presse*, 1927, Roč. 7, č. 32, s. 6. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. Josef Čapek... Zpráva o: Pozvání Josefa Čapka do Frankfurtu, aby se zde ujal výpravy hry Karla Čapka Loupežník. *Prager Presse*, 1927, Roč. 7, č. 276, s. 6. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. Zwei Prager Geschichten. Zpráva o: Knihách F. Khola Bruder Hyacinth a Der Spiegel in der Bar v úpravě Josefa Čapka. *Prager Presse*, 1927, Roč. 7, č. 303, s. 6. ISSN neuvedeno.

FUCHS, R. Wanderer in den Frühling. Recenze na: Překlad knihy Wanderer in den Frühling F. Šrámka v bibliografické úpravě Josefa Čapka. *Prager Tagblatt*, 1927, Roč. 52, č. 36, s. 1. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. Trochu humoru a satiry (Humor z literární společnosti). Článek o: Bratřích Čapcích. *Samostatnost*, 1927, Roč. neuveden, č. 5, s. 3. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. Letošní státní ceny ke dni 28. října. Oznámení o: Mj. udělení státní ceny bratřím Čapkům. *Samostatnost*, 1927, Roč. neuveden, č. 43, s. 3. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. Spisovatel a malíř Josef Čapek... Glosa o: Blahopřání Josefu Čapkovi ke 40. narozeninám. *Tribuna*, 1927, Roč. 9, č. 70, s. 3. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. Státní ceny. Zpráva o: Mj. udělení státní ceny k 28. říjnu 1927 bratřím Čapkům. *Tribuna*, 1927, Roč. 9, č. 254, s. 4. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. Udělení státních cen. Zpráva o: Mj. udělení státní ceny bratřím Čapkům. *Večerní České slovo*, 1927, Roč. 9, č. 248, s. 2. ISSN neuvedeno.

HILBERT, J. K státním cenám literárním. Fejton o: Mj. udělení státní ceny bratřím Čapkům. *Venkov*, 1927, Roč. 22, č. 256, s. 4. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. Pátečníci u Čapků. Fejton o: „Pátečních schůzkách“ u bratří Čapků. *Literární svět*, 1927, Roč. 1, č. 3, s. 5–6. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. Státní ceny r. 1928... Zpráva o: Mj. udělení státní ceny bratřím Čapkům za hru Adam Stvořitel. *Literární Rozhledy*, 1927, Roč. 12, č. 3, s. 89. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. Jak to doopravdy bylo na Silvestra u Čapků. Anekdota o: Bratřích Čapcích. *Tvorba*, 1927, Roč. 2, č. 2, s. 72. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. Ministr školství a národní osvěty... Zpráva o: Mj. udělení státní ceny bratřím Čapkům za hru Adam Stvořitel. *Zvon*, 1927, Roč. 28, č. 8, s. 128. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. Výroční státní ceny pro rok 1927. Úřední zpráva o: Mj. udělení státní ceny bratřím Čapkům za hru Adam Stvořitel. *Cesta*, 1928, Roč. 10, č. 5, s. 83–84. ISSN neuvedeno.

GÖTZ, F. Státní ceny literární a divadelní. Glosa o: Mj. udělení státní ceny bratřím Čapkům. *Literární svět*, 1928, Roč. 1, č. 3, s. 6. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. Die tschechoslovakischen Staatspreise. Zpráva o: Mj. udělení státní ceny bratřím Čapkům za hru Adam Stvořitel. *Die Literatur*, 1928, Roč. 30, č. neuvedeno, s. 185. ISSN neuvedeno.

PROCHÁZKA, F. S. Bez názvu. Článek o: Studii B. Václavka Od umění k tvorbě s citátem o bratřích Čapcích. *Zvon*, 1928, Roč. 28, č. 30–31, s. 433. ISSN neuvedeno.

PROCHÁZKA, F. S. Maurice Martin du Garde v č. 284 „Les Nouvelles littéraires“... Poznámka o: Mj. bratřích Čapcích. *Zvon*, 1928, Roč. 28, č. 33, s. 464. ISSN neuvedeno.

BASS, E. Čapkův Silvestr před soudem. Soudnička: Zmínka o mj. svědectví Josefa Čapka. *Lidové noviny*, 1928, Roč. 36, č. 94, s. 3. ISSN neuvedeno.

NOVÁK, A. Kritika poetická. Polemika se: Studií B. Václavka Od umění k tvorbě, zvláště s hodnocením mj. bratří Čapků. *Lidové noviny*, 1928, Roč. 36, č. 174, s. 7. ISSN neuvedeno.

NOVÁK, A. Deset let krise československého románu. Článek o: Mj. bratřích Čapcích. *Lidové noviny*, 1928, Roč. 36, č. 548, s. 65. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. K pomluvám „Poledního listu“ o hrách Langrových a Čapkových. Zpráva a glosa o: Mj. ohražení bratří Čapků proti Polednímu listu. *Národní osvobození*, 1928, Roč. 5, č. 352, s. 5. ISSN neuvedeno.

VODSEĎÁLEK, Ž. Věc Čapek. Polemika: Obhajující bratry Čapky proti článku B. Václavka v jeho studii Od umění k tvorbě. *Nová svoboda*, 1928, Roč. 5, č. 16, s. 251–254. ISSN neuvedeno.

MÁGR, A. S. Tschechische Literatur weissrussisch. Zpráva o: Mj. překladatelské činnosti bratří Čapků. *Prager Presse*, 1928, Roč. 8, č. 199, s. 5. ISSN neuvedeno.

PUJMANOVÁ, M. Úspěchy. Studie o: Mj. bratřích Čapcích. *Český svět*, 1928, Roč. 25, č. 5, s. 110. ISSN neuvedeno.

NOVOTNÝ, J. O. Umělecká rada. Článek o: Nesouhlasu s ustavením Umělecké rady, jejímž členem je mj. Josef Čapek. *Cesta*, 1928–1929, Roč. 11, č. 6, s. 91–93. ISSN neuvedeno.

RYBAŘÍČEK, A. Dvojice bratří Čapků. Epigram o: Bratřích Čapcích. *České slovo*, 1929, Roč. 21, č. 54, s. 4. ISSN neuvedeno.

ŠPÁLOVÁ, S. Čapkové. Epigram o: Bratřích Čapcích. *České slovo*, 1929, Roč. 21, č. 162, s. 7. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ (I). Dozvuky silvestrovského večírku bratří Čapků. Oznámení o: Žalobě bratří Čapků na pomlouvačné články L. Bohdálka a C. Pospíšila. *Lidové noviny*, 1929, Roč. 37, č. 270, s. 4. ISSN neuvedeno.

KLÍMA, K. Z., MIXA, V. a E. BASS. Pražský film. Anekdota a poznámka o: Mj. Josefu Čapkovi. *Lidové noviny*, 1929, Roč. 37, č. 480, s. 1. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. Podivná literární zábava slečny Marie. Zpráva o: Žalobě bratří Čapků na Marii B. za nařčení, že některá jejich díla jsou plagiáty. *Národní osvobození*, 1929, Roč. 6, č. 11, s. 4. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ (M. S.). Krutý osud Josefa Čapka. Glosa o: Článku Josefa Čapka v časopise Přítomnost. *Národní osvobození*, 1929, Roč. 6, č. 61, s. 3. ISSN neuvedeno.

TROJAN, J. Síla osobnosti. Sloupek o: Josefu Čapkovi. *Večerník Práva lidu*, 1929, Roč. 38, č. 266, s. 2. ISSN neuvedeno.

1930–1939

AUTOR NEZNÁMÝ. Nový redaktor Světozora. Zpráva o: Josefu Čapkovi jakožto redaktorovi časopisu Světozor. *Světozor*, 1930, Roč. 30, č. 33, příloha, s. 251. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. Bez názvu. Satirky na: Mj. bratry Čapky. *Dobry den*, 1930, Roč. 4, č. 4, s. 2. ISSN neuvedeno.

KLÍMA, K. Z., MIXA, V. a E. BASS. Pražský film. Anekdoty o: Mj. Josefu Čapkovi. *Lidové noviny*, 1930, Roč. 38, č. 465, s. 1. ISSN neuvedeno.

KLÍMA, K. Z., MIXA, V. a E. BASS. Pražský film. Anekdoty o: Mj. bratřích Čapcích. *Lidové noviny*, 1930, Roč. 38, č. 591, s. 3. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. Josef Čapek redaktorem „Světozoru“. Zpráva o: Redaktorské činnosti Josefa Čapka v časopise Světozor. *Právo lidu*, 1930, Roč. 39, č. 110, s. 6. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. Státní ceny umělecké. Vyhlášení: Státních cen uměleckých, cena byla udělena mj. Josefu Čapkovi za Stín kapradiny. *Literární noviny*, 1930–1931, Roč. 5, č. 18, s. 1. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. Súčtování výnosu podpisů knih bratří Čapků a Fr. Langra k 10. lednu. Zpráva o: Aventinské podpisové akci ve prospěch slepeckého tisku, které se zúčastnili mj. bratří Čapkové. *Rozpravy Aventina*, 1930–1931, Roč. 6, č. neuvedeno, s. 188. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. Stát spisovatelům a umělcům k národnímu svátku. Státní ceny k 28. říjnu uděleny. Oznámení o: Udělení státní ceny mj. Josefu Čapkovi. *České slovo*, 1931, Roč. 23, č. 251, s. 3. ISSN neuvedeno.

KLÍMA, K. Z., MIXA, V. a E. BASS. Pražský film. Anekdoty o: Mj. Josefu Čapkovi. *Lidové noviny*, 1931, Roč. 39, č. 7, s. 1. ISSN neuvedeno.

KLÍMA, K. Z., MIXA, V. a E. BASS. Pražský film. Anekdoty o: Mj. bratřích Čapcích. *Lidové noviny*, 1931, Roč. 39, č. 371, s. 1. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. Státní ceny literární a umělecké 1931. Vyhlášení: Státních cen literárních a uměleckých pro rok 1931, cena byla udělena mj. Josefu Čapkovi za Stín kapradiny. *Lidové noviny*, 1931, Roč. 39, č. 540, s. 9. ISSN neuvedeno.

KLÍMA, K. Z., MIXA, V. a E. BASS. Pražský film. Anekdoty o: Mj. Josefu Čapkovi. *Lidové noviny*, 1931, Roč. 39, č. 547, s. 1. ISSN neuvedeno.

ČAPEK, J. a V. KRAMÁŘ. „Věčnost a abstraktnost umění“. Polemika: Josefa Čapka s V. Kramářem. *Lidové noviny*, 1931, Roč. 39, č. 549, s. 7. ISSN neuvedeno.

NOVOTNÝ, M. Tisky reklamní... Poznámka o: Tisku firmy Oppeltovy Víno, do níž přispěli mj. bratři Čapkové. *Lidové noviny*, 1931, Roč. 39, č. 617, s. 9. ISSN neuvedeno.

KONRÁD, E. Letošní státní ceny. Zpráva o: Mj. udělení státní ceny Josefu Čapkovi. *Národní osvobození*, 1931, Roč. 8, č. 295, s. 4. ISSN neuvedeno.

MÁGR, A. S. Verteilung der Staatspreise. Zpráva o: Mj. udělení státní ceny Josefu Čapkovi. *Prager Presse*, 1931, Roč. 11, č. 292, s. 11. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. Die Staatspreise für Literatur, Bühnenkunst und Musik. Zpráva o: Mj. udělení státní ceny Josefu Čapkovi za Stín kapradiny. *Prager Rundschau*, 1931, Roč. 1, č. 5, s. 466–467. ISSN neuvedeno.

PÍŠA, A. M. Letošní státní ceny umělecké. Zpráva o: Mj. udělení státní ceny Josefu Čapkovi. *Právo lidu*, 1931, Roč. 40, č. 251, s. 3. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. Die Verteilung der tschecho-slowakischen Staatspreise. Glosa o: Mj. udělení státní ceny Josefu Čapkovi za Stín kapradiny. *Witiko, Zeitschrift für Kunst u. Dichtung*, 1931, Roč. 3, č. neuvedeno, s. 279. ISSN neuvedeno.

JEŽ, Š. Státní ceny... Poznámka o: Mj. udělení státní ceny Josefu Čapkovi. *Lumír*, 1931, Roč. 58, č. 1, s. 66–67. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. Státní ceny za rok 1931. Zpráva o: Mj. udělení státní ceny Josefu Čapkovi za Stín Kapradiny. *Rozpravy Aventina*, 1931, Roč. 7, č. 8, s. 61. ISSN neuvedeno.

SLAVÍK, B. Státní ceny pro umění slovesné v roce 1931. Článek o: Mj. udělení státní ceny Josefu Čapkovi za Stín kapradiny. *Studentský časopis*, 1931, Roč. 11, č. 3, s. 90. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. Literární ceny za rok 1931... Zpráva o: Mj. udělení státní ceny Josefu Čapkovi za Stín kapradiny. *Světobzor*, 1931, Roč. 32, č. 6, příloha, s. 50. ISSN neuvedeno.

KLÍMA, K. Z., MIXA, V. a E. BASS. Pražský film. Anekdoty o: Mj. bratřích Čapcích. *Lidové noviny*, 1932, Roč. 40, č. 359, s. 1. ISSN neuvedeno.

KLÍMA, K. Z., MIXA, V. a E. BASS. Pražský film. Anekdoty o: Mj. Josefu Čapkovi. *Lidové noviny*, 1932, Roč. 40, č. 561, s. 1. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. Stipendia České akademie. Zpráva o: Mj. udělení stipendia Josefu Čapkovi. *Národní osvobození*, 1932, Roč. 9, č. 292, s. 6. ISSN neuvedeno.

PICK, O. Karel und Josef Čapek. Článek o: Bratřích Čapcích. *Prager Presse*, 1932, Roč. 12, č. 290, s. 1–2. ISSN neuvedeno.

HORA, J. Soud nad českou kritikou. Poznámka o: Článku mj. bratří Čapků v časopise Přítomnost. *České slovo*, 1933, Roč. 25, č. 43, s. 8. ISSN neuvedeno.

VALENTA, E. Lidové noviny. Humoristické verše o: Mj. bratrech Čapcích. *Lidové noviny*, 1933, Roč. 41, č. 1, příloha, s. 38–39. ISSN neuvedeno.

KLÍMA, K. Z., MIXA, V. a E. BASS. Pražský film. Anekdoty o: Mj. Josefu Čapkovi. *Lidové noviny*, 1933, Roč. 41, č. 196, s. 1. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ (od). Autoři nezaměstnaným. Zpráva o: Podpisovacích dnech autorů nakladatelství Fr. Borový, kterých se zúčastní mj. bratři Čapkové. *Lidové noviny*, 1933, Roč. 41, č. 585, s. 10. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ (od). Spisovatelé podpisují. Zpráva o: Podpisovacích dnech autorů nakladatelství Fr. Borový, kterých se zúčastní mj. bratři Čapkové. *Lidové noviny*, 1933, Roč. 41, č. 618, s. 10. ISSN neuvedeno.

ČAPEK, K. O slově robot. Vzpomínková kurzíva o: Slově robot, které navrhl Josef Čapek. *Lidové noviny*, 1933, Roč. 41, č. 644, s. 12. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ (l.). Nad vřavou. Glosa o: Anketě o české literární kritice, kterou zahájili v časopise *Přítomnost* mj. bratři Čapkové. *Listy*, 1933, Roč. 1, č. 2, s. 59–60. ISSN neuvedeno.

SOMMER, V. Velký pátek v revíru divadelní kritiky. Článek o: Mj. bratřích Čapcích. *Nová svoboda*, 1933, Roč. 10, č. 12, s. 138–139. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ (u.). Pozdvižení jedněch proti druhým. Glosa o: Článek mj. bratří Čapků v časopise *Přítomnost*. *Nová svoboda*, 1933, Roč. 10, č. 13, s. 155. ISSN neuvedeno.

MRKVIČKA, O. O pomník Bedřichu Smetanovi. Článek o: Mj. článku Josefa Čapka v revui *Život*. *Lidové noviny*, 1934, Roč. 42, č. 9, s. 5. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ (od). Ochrana i rozumění. Sloupek k: Rozhlasové přednášce Josefa Čapka k příležitosti dne Spolku pro ochranu zvířat. *Lidové noviny*, 1934, Roč. 42, č. 502, s. 7. ISSN neuvedeno.

KLÍMA, K. Z., MIXA, V. a E. BASS. Pražský film. Anekdoty o: Mj. Josefu Čapkovi. *Lidové noviny*, 1934, Roč. 42, č. 646, s. 1. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. Josef Čapek v rozhlase. Zpráva o: Rozhlasové přednášce Josefa Čapka na téma Co má člověk z umění. *Národní osvobození*, 1934, Roč. 11, č. 105, s. 12. ISSN neuvedeno.

HAVEL, M. Josef Čapek u mikrofonu. Zpráva o: Rozhlasové přednášce Josefa Čapka na téma Jak je třeba rozumět zvířatům. *Národní osvobození*, 1934, Roč. 11, č. 232, s. 6. ISSN neuvedeno.

MÜHLSTEIN, B. Na výstavě „současné knihy“... Zpráva o: Autogramiádě a předčítání na výstavě Myslbeku, které se zúčastnili mj. bratři Čapkové. *Národní osvobození*, 1934, Roč. 11, č. 260, s. 2. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. Čeští spisovatelé a malíři dětem. Zpráva o: Autogramiádě a předčítání na výstavě Myslbeku, které se zúčastnil mj. Josef Čapek. *Národní osvobození*, 1934, Roč. 11, č. 293, s. 2. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. Od neděle do soboty. Informace o: Mj. rozhlasové přednášce Josefa Čapka na téma Co má člověk z umění. *Právo lidu*, 1934, Roč. 43, č. 105, s. 11. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. Od neděle do soboty. Informace o: Mj. rozhlasové přednášce Josefa Čapka. *Právo lidu*, 1934, Roč. 43, č. 229, s. 7. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. Podpisové akce na výstavě současné knihy... Zpráva o: Autogramiádě a předčítání na výstavě současné knihy v Praze, které se zúčastnili mj. bratři Čapkové. *Právo lidu*, 1934, Roč. 43, č. 261, s. 8. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. Jasná odpověď. Poznámka o: Dopisu, věnovanému Polednímu listu a podepsanému mj. Josefem Čapkem. *Právo lidu*, 1934, Roč. 43, č. 290, s. 6. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. Výstava dobré knihy dětem v Praze... Zpráva o: Autogramiádě a předčítání na výstavě dobré knihy dětem v Praze, které se zúčastnil mj. Josef Čapek. *Právo lidu*, 1934, Roč. 43, č. 294, s. 10. ISSN neuvedeno.

SEIFERT, J. Pomník Smetanův nebo pomník Smetanovi? Článek o: Návrhu Josefa Čapka o umístění Myslbekových sousoší, uveřejněném v časopise *Život*. *Ranní noviny*, 1934, Roč. neuveden, č. 14, s. 3. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. Smetanův a jiné pomníky. Článek o: Mj. Návrhu Josefa Čapka o umístění Myslbekových sousoší, uveřejněném v časopise *Život*. *Ranní noviny*, 1934, Roč. neuveden, č. 81, s. 4. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. Knížka s autorovým podpisem... Zpráva o: Aukci nakladatelství Kmen s autogramiádou, které se zúčastnili mj. bratři Čapkové. *Telegraf*, 1934, Roč. 6, č. 244, s. 2. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. Výstava Kmene prodloužena. Zpráva o: Autogramiádě a předcítání na výstavě současné knihy v Praze, které se zúčastnil mj. Josef Čapek. *Telegraf*, 1934, Roč. 6, č. 253, s. 4. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. Josef Čapek v rozhlasu. Zpráva o: Rozhlasové přednášce Josefa Čapka na téma Co má člověk z umění. *Večerník Práva lidu*, 1934, Roč. 22, č. 105, s. 2. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. Josef Čapek o lásce k zvířatům. Zpráva o: Rozhlasové přednášce Josefa Čapka. *Večerník Práva lidu*, 1934, Roč. 22, č. 230, s. 2. ISSN neuvedeno.

KLÍMA, K. Z., MIXA, V. a E. BASS. Pražský film. Anekdoty o: Mj. Josefu Čapkovi. *Lidové noviny*, 1935, Roč. 43, č. 140, s. 3. ISSN neuvedeno.

KLÍMA, K. Z., MIXA, V. a E. BASS. Pražský film. Anekdoty o: Mj. bratřích Čapcích. *Lidové noviny*, 1935, Roč. 43, č. 438, s. 1. ISSN neuvedeno.

KLÍMA, K. Z., MIXA, V. a E. BASS. Pražský film. Anekdoty o: Mj. bratřích Čapcích. *Lidové noviny*, 1935, Roč. 43, č. 488, s. 4. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. K procesu Constantinescu-Jasiho. Zpráva o: Procesu rumunského prof. Constantinescu-Jasiho, v jehož prospěch vystoupili s projevem mj. bratři Čapkové. *Právo lidu*, 1935, Roč. 44, č. 141, s. 6. ISSN neuvedeno.

KREJČÍ, J. Co má člověk z umění. Článek o: Rozhlasové přednášce Josefa Čapka na téma Co má člověk z umění. *Ranní noviny*, 1935, Roč. neuveden, č. 13, s. 4. ISSN neuvedeno.

KLÍMA, K. Z., MIXA, V. a E. BASS. Pražský film. Anekdoty o: Mj. Josefu Čapkovi. *Lidové noviny*, 1936, Roč. 44, č. 33, s. 1. ISSN neuvedeno.

KLÍMA, K. Z., MIXA, V. a E. BASS. Pražský film. Anekdoty o: Mj. Josefu Čapkovi. *Lidové noviny*, 1936, Roč. 44, č. 124, s. 4. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. Sága o plchovi. Panu Josefu Čapkovi. Dopis čtenáře: K vyprávění Josefa Čapka Sága o plchovi. *Lidové noviny*, 1936, Roč. 44, č. 149, s. 10. ISSN neuvedeno.

KLÍMA, K. Z., MIXA, V. a E. BASS. Pražský film. Anekdoty o: Mj. Josefu Čapkovi. *Lidové noviny*, 1936, Roč. 44, č. 335, s. 1. ISSN neuvedeno.

KLÍMA, K. Z., MIXA, V. a E. BASS. Pražský film. Anekdoty o: Mj. Josefu Čapkovi. *Lidové noviny*, 1936, Roč. 44, č. 346, s. 1. ISSN neuvedeno.

NAUMAN, P. Autoři podpisují své knihy. Zpráva o: Autogramiádě v knihkupectví u Topičů, které se zúčastní mj. bratři Čapkové. *Lidové noviny*, 1936, Roč. 44, č. 625, s. 3. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. Ze světa kulturního. Zpráva o: Autogramiádě v knihkupectví u Topičů, které se zúčastní mj. bratři Čapkové. *Lidové noviny*, 1936, Roč. 44, č. 630, s. 2. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ (vr). Spisovatelé pro Demokracii dětem. Zpráva o: Autogramiádě v knihkupectví u Topičů, které se zúčastní mj. bratři Čapkové. *Lidové noviny*, 1936, Roč. 44, č. 637, s. 7. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ (P.) Mušketýři a jejich propagátoři. Polemika s: Mj. obecně kladným hodnocením bratři Čapků. *Listy*, 1936, Roč. 4, č. 2, s. 50–51. ISSN neuvedeno.

HALAS, F. Josef Čapek a děti. Článek o: Čapkových dopisnicích Na dětský námět. *Panorama*, 1936, Roč. 14, č. 4, s. 56–57. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. Spisovatelé Karel Čapek a Josef Čapek... Oznámení o: Autogramiádě bratři Čapků na výstavě Chceme žít. *Právo lidu*, 1936, Roč. 45, č. 234, s. 7. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. Spisovatelé podpisují své knihy. Zpráva o: Autogramiádě v knihkupectví u Topičů, které se zúčastní mj. bratři Čapkové. *Právo lidu*, 1936, Roč. 45, č. 290, s. 7. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ, Spisovatelé podpisují. Zpráva o: Autogramiádě v knihkupectví u Topičů, které se zúčastní mj. bratři Čapkové. *Právo lidu*, 1936, Roč. 45, č. 292, s. 6. ISSN neuvedeno.

PÍŠA, A. M. Almanach Kmene... Poznámka o: Almanach Kmene, který vyšel za redakce Josefa Čapka. *Právo lidu*, 1936, Roč. 45, č. 298, s. 6. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. Autoři podpisují. Zpráva o: Autogramiádě ve prospěch akce Demokracie dětem, které se zúčastnili mj. bratři Čapkové. *Venkov*, 1936, Roč. 31, č. 291, s. 6. ISSN neuvedeno.

HOLAS, M. Dvě jubilea. Článek o: Mj. Josefu Čapkovi k příležitosti jeho 50. narozenin. *Magazin DP*, 1936–1937, Roč. 4, č. 9, s. 258–263. ISSN neuvedeno.

VOKROVÁ-REMBROSOVÁ, L. Pietní bibliografie. Recenze na: Sborník Věčný Puškin, do něhož přispěli mj. bratři Čapkové. *Čin*, 1937, Roč. 9, č. 4, s. 33. ISSN neuvedeno.

KALLISTA, Z. Kulturní zápisník. Sloupek o: Mj. padesátinách Josefa Čapka. *Groš*, 1937, Roč. neuveden, č. 13, s. 4. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. Za redakce Josefa Čapka vyšel... Zpráva o: Almanach Kmene, který vyšel za redakce Josefa Čapka. *Haló noviny*, 1937, Roč. 5, č. 11, s. 4. ISSN neuvedeno.

FUCHS, A. Večer Josefa Čapka. Zpráva o: Večeru na oslavu 50. narozenin Josefa Čapka, který uspořádala Umělecká beseda. *Haló noviny*, 1937, Roč. 5, č. 72, s. 4. ISSN neuvedeno.

NOVÁK, B. Almanach Kmene. Poznámka o: Almanach Kmene, který vyšel za redakce Josefa Čapka. *Lidové noviny*, 1937, Roč. 45, č. 1, s. 9–10. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. Ze světa kulturního. Zpráva o: Sborníku Věčný Puškin, do něhož přispěli mj. bratři Čapkové. *Lidové noviny*, 1937, Roč. 45, č. 80, s. 4. ISSN neuvedeno.

NOVOTNÝ, M. Vítězslav Nezval o Josefu Čapkovi. Zpráva o: Monografii V. Nezvala o Josefu Čapkovi, která bude vydaná k jeho padesátinám. *Lidové noviny*, 1937, Roč. 45, č. 84, s. 9. ISSN neuvedeno.

NOVOTNÝ, M. Sborník nového divadelního usilování. Poznámka o: Sborníku Nová česká scéna, do něhož přispěl mj. Josef Čapek. *Lidové noviny*, 1937, Roč. 45, č. 127, s. 7. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. Vítězslav Nezval: Josef Čapek. Informace o: Monografii V. Nezvala o Josefu Čapkovi, která bude vydána k jeho padesátinám. *Lidové noviny*, 1937, Roč. 45, č. 147, s. 6. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. Malíř Josef Čapek... Zpráva o: Padesátinách Josefa Čapka. *Lidové noviny*, 1937, Roč. 45, č. 148, s. 2. ISSN neuvedeno.

NOVOTNÝ, M. Padesátka Josefa Čapka. Poznámka o: Padesátinách Josefa Čapka. *Lidové noviny*, 1937, Roč. 45, č. 149, s. 7. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. Večer Josefa Čapka... Zpráva o: Večeru Josefa Čapka, uspořádaného k příležitosti jeho 50. narozenin Kmenem. *Lidové noviny*, 1937, Roč. 45, č. 150, s. 2. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. Ze světa kulturního. Zpráva o: Monografii V. Nezvala o Josefu Čapkovi, která byla vydána k jeho padesátinám. *Lidové noviny*, 1937, Roč. 45, č. 150, s. 4. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ (m). Večer Josefa Čapka. Poznámka o: Večeru Josefa Čapka, uspořádaného k příležitosti jeho 50. narozenin Kmenem. *Lidové noviny*, 1937, Roč. 45, č. 153, s. 9. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. Ze světa kulturního. Zpráva o: Mj. padesátinách Josefa Čapka. *Lidové noviny*, 1937, Roč. 45, č. 242, s. 4. ISSN neuvedeno.

ČAPEK, K. Květen 17. Sloupek o: Mj. Josefu Čapkovi. *Lidové noviny*, 1937, Roč. 45, č. 245, s. 1–2. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ (or). Výstava „obecního blázna“ v Alšově síni. Poznámka o: A. Beerovi, o jehož pozůstalost se zajímá mj. Josefa Čapek. *Lidové noviny*, 1937, Roč. 45, č. 513, s. 5. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. Vítězslav Nezval... Zpráva o: Výstavě malíře A. Beera, k jehož katalogu napsal úvod Josef Čapek. *Lidové noviny*, 1937, Roč. 45, č. 529, s. 2. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. Dr. Desiderius: Portretní kresby. Informace o: Desideriusově souboru Portretní kresby s úvodem Josefa Čapka. *Lidové noviny*, 1937, Roč. 45, č. 612, s. 6. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. Osobní přehled. Poznámka o: Mj. padesátinách Josefa Čapka. *Marginalie*, 1937, Roč. 11, č. 3, s. 70–72. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. Nezval o J. Čapkovi. Zpráva o: Monografii V. Nezvala o Josefu Čapkovi, která byla vydána k jeho padesátinám. *Národní osvobození*, 1937, Roč. 14, č. 68, s. 6. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. Večer Josefa Čapka. Zpráva o: Večeru Josefa Čapka, uspořádaného k příležitosti jeho 50. narozenin Kmenem. *Národní osvobození*, 1937, Roč. 14, č. 70, s. 6. ISSN neuvedeno.

CHÁB, V. Čtení mladých let. Zpráva a citát: Odpovědi Josefa Čapka na anketu Rozhledů, co nejraději četl v dětských letech. *Národní osvobození*, 1937, Roč. 14, č. 144, s. 3. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. Čsl. spisovatelé do SSSR. Zpráva o: Pravděpodobné cestě mj. Josefa Čapka do SSSR u příležitosti tamních oslav 20. výročí revoluce. *Národní osvobození*, 1937, Roč. 14, č. 258, s. 3. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. Autoři podpisují... Zpráva o: Autogramiádě v knihkupectví u Topičů, které se zúčastnili mj. bratři Čapkové. *Národní osvobození*, 1937, Roč. 14, č. 291, s. 5. ISSN neuvedeno.

RADA, V. Josefu Čapkovi k padesátinám. Báseň: Věnovaná Josefu Čapkovi k padesátinám. *Panorama*, 1937, Roč. 15, č. 4, s. 115. ISSN neuvedeno.

PEČÍRKA, J. Josef Čapek zum 50. Geburtstag. Článek o: Josefu Čapkovi a jeho tvorbě k příležitosti jeho 50. narozenin. *Prager Presse*, 1937, Roč. 17, č. 82, s. 8. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. Pegasus im Joche. Článek o: Anketě časopisu U, jak ztěžuje spisovatelům literární práci jejich občanské zaměstnání, do níž přispěli mj. bratři Čapkové. *Prager Tagblatt*, 1937, Roč. 62, č. 87, s. 8. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. Nový svazek edice Postavy a dílo. Zpráva o: Monografii V. Nezvala o Josefu Čapkovi, která byla vydána k jeho padesátinám. *Právo lidu*, 1937, Roč. 46, č. 68, s. 4. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. Padesát let Josefa Čapka... Zpráva o: Večeru Josefa Čapka, uspořádaného k příležitosti jeho 50. narozenin Kmenem. *Práva lidu*, 1937, Roč. 46, č. 68, s. 4. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. Večer Josefa Čapka. Zpráva o: Večeru Josefa Čapka, uspořádaného k příležitosti jeho 50. narozenin Kmenem. *Práva lidu*, 1937, Roč. 46, č. 70, s. 4. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ (b.). Josefu Čapkovi... Poznámka o: Večeru Josefa Čapka, uspořádaného k příležitosti jeho 50. narozenin Kmenem. *Práva lidu*, 1937, Roč. 46, č. 72, s. 4. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. Autoři podpisují. Zpráva o: Autogramiádě v knihkupectví u Topičů, které se zúčastnili mj. bratři Čapkové. *Právo lidu*, 1937, Roč. 46, č. 291, s. 4. ISSN neuvedeno.

NEŠPOR, P. Josef Čapek padesátníkem. Článek o: Padesátinách Josefa Čapka. *Rozhledy*, 1937, Roč. 6, č. 8, s. 57–58. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. Almanach Kmene. Zpráva o: Almanach Kmene, který vyšel za redakce Josefa Čapka. *Rudé právo*, 1937, Roč. 18, č. 5, s. neuvedena. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. Večer Josefa Čapka. Oznámení o: Večeru Josefa Čapka, uspořádaného k příležitosti jeho 50. narozenin Kmenem. *Rudé právo*, 1937, Roč. 18, č. 69, s. neuvedena. ISSN neuvedeno.

RENČ, V. Dva bratří a poesie. Poznámka o: Anketě časopisu U, v níž odpovídali bratři Čapkové. *Řád*, 1937, Roč. 4, č. 2, s. 131–132. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. 50 let Josefa Čapka... Zpráva o: Večeru Josefa Čapka, uspořádaného k příležitosti jeho 50. narozenin Kmenem. *Večerník Práva lidu*, 1937, Roč. 25, č. 65, s. 4. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ (Dr. V.). 50 let Josefa Čapka. Článek o: Večeru Josefa Čapka, uspořádaného k příležitosti jeho 50. narozenin Kmenem. *Večerník Práva lidu*, 1937, Roč. 25, č. 72, s. 4. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. Padesátiny Josefa Čapka. Článek o: Večeru Josefa Čapka, uspořádaného k příležitosti jeho 50. narozenin Kmenem. *Venkov*, 1937, Roč. 32, č. 70, s. 6. ISSN neuvedeno.

KOČOVÁ, L. U Josefa Čapka. Článek o: Josefu Čapkovi. *Studentský časopis*, 1937, Roč. 17, č. 4, s. 98–99. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ (b). Bez názvu. Recenze na: Desideriusův soubor Portretní kresby s úvodem Josefa Čapka. *Studentský časopis*, 1938, Roč. 17, č. 6, s. 172. ISSN neuvedeno.

SEIFERT, J. Čeští a slovenští spisovatelé v dnech krise. Zpráva o: Ustavení sdružení Obce československých spisovatelů, do něhož byli zapojeni i bratři Čapkové. *Kritický měsíčník*, 1938, Roč. 1, č. 8, s. 382–384; č. 9, s. 457–460. ISSN neuvedeno.

KLÍMA, K. Z., MIXA, V. a E. BASS. Pražský film. Anekdoty o: Mj. bratřích Čapcích. *Lidové noviny*, 1938, Roč. 46, č. 183, s. 1. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. Josef Čapek, Josef Kopta a Marie Majerová... Zpráva o: Odjezdu mj. Josefa Čapka do Moskvy. *Lidové noviny*, 1938, Roč. 1/46, č. 107/214, s. 2 – odpolední vydání. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ (čt). Moskevská recepce na počest našich spisovatelů. Zpráva o: Mj. Josefu Čapkovi v Moskvě. *Lidové noviny*, 1938, Roč. 46, č. 228, s. 5. ISSN neuvedeno.

SVRČEK, J. B. Umění primitivů. Glosa o: Mj. studii Josefa Čapka o vlivu exotického umění na umění evropské. *Lidové noviny*, 1938, Roč. 46, č. 243, s. 9. ISSN neuvedeno.

KLÍMA, K. Z., MIXA, V. a E. BASS. Pražský film. Anekdoty o: Mj. Josefu Čapkovi. *Lidové noviny*, 1938, Roč. 46, č. 259, s. 3. ISSN neuvedeno.

KLÍMA, K. Z., MIXA, V. a E. BASS. Pražský film. Anekdoty o: Mj. Josefu Čapkovi. *Lidové noviny*, 1938, Roč. 46, č. 271, s. 3. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ (od). Literárně-estetická soutěž. Zpráva o: Literárně-estetické soutěži, na níž se podílel mj. Josef Čapek. *Lidové noviny*, 1938, Roč. 46, č. 294, s. 5. ISSN neuvedeno.

KLÍMA, K. Z., MIXA, V. a E. BASS. Pražský film. Anekdoty o: Mj. Josefu Čapkovi. *Lidové noviny*, 1938, Roč. 46, č. 368, s. 1. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. Českoslovenští spisovatelé v Moskvě. Zpráva o: Delegaci československých spisovatelů do Moskvy, mezi nimi mj. Josef Čapek. *Právo lidu*, 1938, Roč. 47, č. 106, s. 4. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. Výsledek literární středoškolské soutěže. Zpráva o: Literárně-estetické soutěži, na níž se podílel mj. Josef Čapek. *Právo lidu*, 1938, Roč. 47, č. 136, s. 4. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. Studenti a literatura: Poznámka o: Literárně-estetické soutěži, na níž se podílel mj. Josef Čapek. *Právo lidu*, 1938, Roč. 47, č. 137, s. 6. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. Zahraniční hosté v SSSR. Večer českých spisovatelů. Článek o: Návštěvě československých spisovatelů v SSSR, mezi nimi mj. Josef Čapek. *Rudé právo*, 1938, Roč. 19, č. 106, s. neuvedena. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. Spisovatelé z ČSR v Moskvě. Článek o: Návštěvě československých spisovatelů v SSSR, mezi nimi mj. Josef Čapek. *Rudé právo*, 1938, Roč. 19, č. 110, s. neuvedena. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. Výsledky středoškolské literární soutěže. Zpráva o: Literárně-estetické soutěži, na níž se podílel mj. Josef Čapek. *Venkov*, 1938, Roč. 33, č. 138, s. 8. ISSN neuvedeno.

JANOVČÍK, I. Slovenská odpověď. Majstre Josefe Čapku... Otevřený dopis: Reagující na článek Josefa Čapka Vzpomínám o jeho vzpomínkách na Slovensko. *Lidové noviny*, 1939, Roč. 47, č. 387, s. 3–4. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. Čtenáři píší Lidovým novinám. Slováci a my. Dopis čtenáře: Reagující mj. na článek Josefa Čapka Vzpomínám o jeho vzpomínkách na Slovensko. *Lidové noviny*, 1939, Roč. 47, č. 402, s. 6. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ (JPK). Kino a prorocký duch Čapků. Causerie o: Bratřech Čapcích. *Lidové noviny*, 1939, Roč. 2/47, č. 5/12, s. 6. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ (b. m.). Jak autoři píší své divadelní hry. Poznámka o: Mj. způsobu dramatické tvorby bratří Čapků. *Lidové noviny*, 1939, Roč. 2/47, č. 23/54, s. 2. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ (od). Spolek Čs. slepecký tisk vzpomíná Karla Čapka. Zpráva o: Spolku Československý slepecký tisk, do něhož přispívali bratři Čapkové. *Lidové noviny*, 1939, Roč. 2/47, č. 16/38, s. 2. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. Smuteční slavnost za Karla Čapka. Zpráva o: Smuteční slavnosti za Karla Čapka, kde byl mj. čten nekrolog Josefa Čapka. *Lidové noviny*, 1939, Roč. 47, č. 27, s. 5. ISSN neuvedeno.

FISCHEROVÁ, I. J. Výrazná posmrtná oslava Karla Čapka. Článek o: Smuteční slavnosti za Karla Čapka, na níž vystoupil mj. Josef Čapek. *Národní osvobození*, 1939, Roč. 16, č. 14, s. 6. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. Poslední podpisy Karla Čapka pro slepce. Zpráva o: Činnosti bratří Čapků pro spolek Československý slepecký tisk. *Večerník Národní práce*, 1939, Roč. neuveden, č. 89, s. 4. ISSN neuvedeno.

1940–1949

AUTOR NEZNÁMÝ. Na paměť padlých spisovatelů. Zpráva o: Průběhu matinné na paměť zahynuvších spisovatelů, mj. Josefa Čapka. *Národní osvobození*, 1945, Roč. 16, č. 31, s. 2. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. Francouzský spisovatel vzpomíná Jos. Čapka a Vl. Vančury. Zpráva o: Vzpomínce H. Membrého mj. na Josefa Čapka. *Národní osvobození*, 1945, Roč. 16, č. 50, s. 3. ISSN neuvedeno.

MRKVIČKA, O. Vzpomínka na Josefa Čapka. Článek o: Josefu Čapkovi. *Svobodné noviny*, 1945, Roč. neuveden, č. neuvedeno, s. 5. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ (mo). Zpráva o smrti Josefa Čapka. Zpráva o: Úmrtí Josefa Čapka. *Práce*, 1945, Roč. 1, č. 118, s. 3. ISSN 0231-6374.

AUTOR NEZNÁMÝ (J. M.). Země mnoha jmen – země jediná. Stat' o: Osobnosti Josefa Čapka a jeho dílu literárním i výtvarným. *Mladá fronta*, 1945, Roč. 1, č. 62, s. 3. ISSN 0323-1941.

AUTOR NEZNÁMÝ. Spisovatelé i tentokráte mezi prvními. Zpráva o: Večeru uspořádaném na počest padlých spisovatelů za druhé světové války, mj. Josefa Čapka. *Právo lidu*, 1945, Roč. 48, č. 5, s. 3. ISSN 0862-5913.

PILAŘ, J. Odkaz padlých spisovatelů československému umění: bez svobody není opravdového umění. Glosa o: Večeru uspořádaném na počest padlých spisovatelů za druhé světové války, mj. Josefa Čapka. *Zemědělské noviny*, 1945, Roč. 1, č. 14, s. 3. ISSN 0139-5777.

KUBIŠ, A. Josef Čapek v Buchenwaldě. Vzpomínka na: Josefa Čapka. *Práce*, 1945, Roč. 1, č. 14, s. 3. ISSN 0231-6364.

AUTOR NEZNÁMÝ. Francouzská vzpomínka na Čapka a Vančuru. Zpráva o: Člátku nejmenovaného francouzského časopisu mj. o Josefu Čapkovi. *Práce*, 1945, Roč. 1, č. 60, s. 3. ISSN 0231-6374.

SLAVÍK, J. Josef Čapek v Želivě. Článek o: Josefu Čapkovi. *Svobodné noviny*, 1945, Roč. neuveden, č. neuvedeno, s. 1–2. ISSN neuvedeno.

FILLA, E. Chci psát a vzpomínat na Josefa Čapka. Článek o: Josefu Čapkovi. *Lidová kultura*, 1945, Roč. 1, č. 9, s. 1–2. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ (-st). Za Josefem Čapkem. Článek o: Josefu Čapkovi. *Rudé právo*, 1945, Roč. neuveden, č. neuvedeno, s. 3. ISSN neuvedeno.

MILNIKOVÁ-PAPOUŠKOVÁ, N. Proč ne Josef Čapek. Článek o: Josefu Čapkovi. *Svobodné noviny*, 1945, Roč. neuveden, č. neuvedeno, s. 3. ISSN neuvedeno.

KOPTA, J. Hlas Josefa Čapka. Článek o: Josefu Čapkovi. *Orloj*, 1946, Roč. neuveden, č. neuvedeno, s. 11–13. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ (Hčk). Vzpomínáme na Josefa Čapka. Článek o: Josefu Čapkovi. *Rudé právo*, 1946, Roč. neuveden, č. neuvedeno, s. 2. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. Statečný život Josefa Čapka. Pojednání o: Josefu Čapkovi. *Svobodné slovo*, 1946, Roč. neuveden, č. neuvedeno, s. 2. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ (md). Vzpomínáme bratří Čapků. Reportáž o: Oslavě k uctění památky bratří Čapků. *Práce*, 1946, Roč. 2, č. 151, s. 4. ISSN 0231-6374.

AUTOR NEZNÁMÝ. Oslavy K. Čapka v Malých Svatoňovicích. Zpráva o: Oslavě k uctění památky Karla Čapka, zmíněn též Josef Čapek. *Zemědělské noviny*, 1946, Roč. 2, č. 147, s. 2. ISSN 0139-5777.

AUTOR NEZNÁMÝ (Vlt.). Národní oslavy bratří Čapků v Malých Svatoňovicích. Zpráva o: Oslavě k uctění památky bratří Čapků. *Zemědělské noviny*, 1946, Roč. 2, č. 149, s. 2. ISSN 0139-5777.

SCHNURPFEIL, V. Josef Čapek v K. L. Sachsenhausen. Vzpomínka na: Josefa Čapka. *Zemědělské noviny*, 1946, Roč. 2, č. 108, s. 2. ISSN 0139-5777.

AUTOR NEZNÁMÝ. Jan Masaryk na Čapkově výstavě. Zpráva o: Mj. Oslavě k uctění památky bratří Čapků. *Zemědělské noviny*, 1946, Roč. 2, č. 153, s. 3. ISSN 0139-5777.

AUTOR NEZNÁMÝ. Dnes a zítra Čapkovy oslavy v Malých Svatoňovicích. Informační glosa o: Oslavě k uctění památky Karla Čapka, zmíněn též Josef Čapek. *Práce*, 1946, Roč. 2, č. 150, s. 4. ISSN 0231-6374.

JAHODA, O. O jednom názoru Josefa Čapka. Článek: Proti názoru Josefa Čapka proti románu. *Kritický měsíčník*, 1946, Roč. 7, č. 10–11, s. 257–259. ISSN neuvedeno.

ČERNÝ, V. První náčrt k studii o Josefu Čapkovi. Studie o: Josefu Čapkovi. *Kritický měsíčník*, 1947, Roč. 8, č. 5/6, s. 113–124 a 205. ISSN neuvedeno.

ČERNÝ, V. K prvnímu náčrtu studie o Josefu Čapkovi... Zpráva o: Studii o Josefu Čapkovi a o Josefu Čapkovi. *Kritický měsíčník*, 1947, Roč. 8, č. 7–8, s. 205. ISSN neuvedeno.

MOUDRÝ, K. Již jen vzpomínky. Článek o: Josefu Čapkovi. *Zálesí*, 1947, Roč. 23, č. neuvedeno, s. 50–53. ISSN neuvedeno.

KOPÁČ, J. Vzpomínka na Josefa Čapka. Článek o: Josefu Čapkovi. *Zálesí*, 1947, Roč. 23, č. neuvedeno, s. 54. ISSN neuvedeno.

KOVÁRNA, F. Za Josefem Čapkem. Glosa o: Nedožitých šedesátinách Josefa Čapka. *Svobodné slovo*, 1947, Roč. 3, č. 70, s. 9. ISSN 0231-732X.

AUTOR NEZNÁMÝ (čt). Museum bratří Čapků ve Svatoňovicích otevřeno. Zpráva o: Muzeu bratří Čapků v Malých Svatoňovicích. *Rovnost*, 1947, Roč. 63, č. 153, s. 5. ISSN 0862-7967.

AUTOR NEZNÁMÝ (č). Museum bratří Čapků ve Svatoňovicích. Zpráva o: Muzeu bratří Čapků v Malých Svatoňovicích. *Svobodné slovo*, 1947, Roč. 3, č. 152, s. 3. ISSN 0231-732X.

AUTOR NEZNÁMÝ. Josef Čapek. Zpráva o: Josefu Čapkovi k 60. výročí narození. *Právo lidu*, 1947, Roč. 50, č. 70, s. 4. ISSN 0862-5913.

OTRADOVICKÁ, J. Ke dni narozenin J. Čapka. Článek o: Josefu Čapkovi k 60. výročí narození. *Lidová kultura*, 1947, Roč. 3, č. 12, s. 4. ISSN neuvedeno.

MARTIN, R. Překonavatel bezútěšnosti. Článek o: Josefu Čapkovi. *Rudé právo*, 1947, Roč. neuveden, č. neuvedeno, s. 2. ISSN neuvedeno.

MILČAN, B. Vzpomínáme Josefa Čapka. Článek o: Josefu Čapkovi. *Obrana lidu*, 1947, Roč. neuveden, č. neuvedeno, s. 4. ISSN neuvedeno.

VOJTĚCH, J. Odkaz Josefa Čapka. Pojednání o: Josefu Čapkovi. *Lidová demokracie*, 1947, Roč. neuveden, č. neuvedeno, s. 5. ISSN neuvedeno.

MRKVIČKA, O. O Josefu Čapkovi. Článek o: Josefu Čapkovi. *Svobodné noviny*, 1947, Roč. neuveden, č. neuvedeno, s. 5. ISSN neuvedeno.

MRKVIČKA, O. In memoriam Josefa Čapka. Článek o: Josefu Čapkovi. *Volné směry*, 1947, Roč. 39, č. neuvedeno, s. 267–269. ISSN neuvedeno.

SVRČEK, J. B. Nedožité jubileum. Článek o: Josefu Čapkovi k 60. výročí narození. *Rovnost*, 1947, Roč. neuveden, č. neuvedeno, s. 7. ISSN neuvedeno.

KOVÁRNA, F. Vzpomínkový večer Josefa Čapka. Článek o: Večeru na počest Josefa Čapka. *Svobodné slovo*, 1948, Roč. 4, č. 57, s. 4. ISSN 0231-732X.

AUTOR NEZNÁMÝ (O. S.). Setkání s Josefem Čapkem. Zpráva o: Večeru na počest Josefa Čapka. *Práce*, 1948, Roč. 4, č. 57, s. 4. ISSN 0231-6374.

AUTOR NEZNÁMÝ. Památku Josefa Čapka. Zpráva o: Uvedení divadelního pásma „Před velkou cestou“ k památce Josefa Čapka. *Právo lidu*, 1948, Roč. 51, č. 44, s. 3. ISSN 0862-5913.

HABŘINA, R. Kniha jako bojovník politický. Stať o: Mj. Josefu Čapkovi. *Rovnost*, 1948, Roč. 64, č. 289, s. 6. ISSN 0862-7967.

AUTOR NEZNÁMÝ (V.). In memoriam Josefa Čapka. Zpráva o: Večeru na počest Josefa Čapka. *Právo lidu*, 1948, Roč. 51, č. 57, s. 4. ISSN 0862-5913.

AUTOR NEZNÁMÝ. Hronov Čapkovi a Tylovi / busta Josefu Čapkovi. Zpráva o: Mj. Josefu Čapkovi. *Svobodné slovo*, 1948, Roč. 4, č. 190, s. 2. ISSN 0231-732X.

AUTOR NEZNÁMÝ. Vzpomínkový večer na Josefa Čapka. Zpráva o: Večeru na počest Josefa Čapka. *Svobodné slovo*, 1949, Roč. 5, č. 68, s. 4. ISSN 0231-732X.

AUTOR NEZNÁMÝ (tmn). Večer Josefa Čapka. Zpráva o: Večeru na počest Josefa Čapka. *Svobodné slovo*, 1949, Roč. 5, č. 71, s. 3. ISSN 0231-732X.

PROCHÁZKA, J. V kraji A. Jiráska, Boženy Němcové a bratří Čapků: podkrkonošské lourdy a poutní místo české literární historie. Stať o: Malých Svatoňovicích, zmínka mj. o bratřích Čapcích. *Lidová demokracie*, 1949, Roč. 5, č. 165, s. 5. ISSN 0323-1143.

SLAVÍK, B. Na paměť Josefa Čapka. Zpráva o: Večeru na počest Josefa Čapka. *Lidová demokracie*, 1949, Roč. 5, č. 69, s. 3. ISSN 0323-1143.

PROCHÁZKA, J. Josef Čapek – člověk a umělec. Zpráva o: Večeru na počest Josefa Čapka. *Lidová demokracie*, 1949, Roč. 5, č. 71, s. 3. ISSN 0323-2243.

PROCHÁZKA, J. Bratří Čapkové v obou válkách. Zpráva o: Schůzi Společnosti bratří Čapků a o bratřích Čapcích. *Lidová demokracie*, 1949, Roč. 5, č. 119, s. 4. ISSN 0323-1143.

1950–1959

AUTOR NEZNÁMÝ. Vzpomínkový večer na Josefa Čapka: památce velkého umělce, myslitele a člověka. Zpráva o: Večeru na počest Josefa Čapka. *Svobodné slovo*, 1950, Roč. 6, č. 72, s. 3. ISSN 0231-732X.

AUTOR NEZNÁMÝ (Kr.). Úspěch československého kulturního festivalu v Nové Dillí. Zpráva o: Československém kulturním festivalu v Indii, zmíněni byli mj. bratři Čapkové. *Nový Orient*, 1950, Roč. 5, č. 7–8, s. 188. ISSN 0029-5302.

PIMPER, A. O redaktorech – literátech II. Článek o: Mj. bratřích Čapcích. *Lidová demokracie*, 1950, Roč. 6, č. 4, s. 2. ISSN 0323-1143.

PIMPER, A. O redaktorech – literátech III. Článek o: Mj. Josefu Čapkovi. *Lidová demokracie*, 1950, Roč. 6, č. 6, s. 3. ISSN 0323-1143.

TKADLEC, J. Myslitelský profil Jos. Čapka podal doc. Jan Patočka. Zpráva o: Večeru na počest Josefa Čapka. *Křesťanská revue*, 1950, Roč. 17, č. 4, s. 105–106. ISSN 0023-4613.

RŮŽIČKA, I. Dopisy čtenářů: Josef Čapek – ateista? Dopis o: Mj. Josefu Čapkovi. *Křesťanská revue*, 1950, Roč. 17, č. 7, s. 215–217. ISSN 0023-4613.

WIESNER, Z. Poslední chvíle Josefa Čapka. Poznámka o: Úmrtí Josefa Čapka. *Květy*, 1953, Roč. 3, č. 34, s. 2. ISSN 0023-5849.

AUTOR NEZNÁMÝ. Karel Čapek z daleka i z blízka. Zpráva o: Večeru na počest bratří Čapků. *Lidová demokracie*, 1955, Roč. 11, č. 238, s. 3. ISSN 0323-1143.

WENIG, J. Po stopách umělce a člověka J. Čapka. Článek o: Josefu Čapkovi. *Lidová demokracie*, 1957, Roč. neuveden, č. neuvedeno, s. neuvedena. ISSN neuvedeno.

TOMAN, P. H. Vzpomínka na Josefa Čapka. Glosa k: Nedožitým sedmdesátinám Josefa Čapka. *Práce*, 1957, Roč. 13, č. 71, s. 5. ISSN 0231-6374.

STEHLÍK, L. Vzpomínka na Josefa Čapka. Vzpomínka na: Josefa Čapka k 70. výročí jeho narození. *Nový život*, 1957, Roč. neuveden, č. 5, s. 491–493. ISSN 1805-5508.

RYBÁK, J. Vzpomínka na Josefa Čapka. Medailon k: 70. výročí narození Josefa Čapka. *Rudé právo*, 1957, Roč. 37, č. 82, s. 3. ISSN 0032-6569.

KOTALÍK, J. Vzpomínáme Josefa Čapka. Medailon k: 70. výročí narození Josefa Čapka. *Literární noviny*, 1957, Roč. 6, č. 12, s. 5. ISSN 0459-5203.

HROMÁDKA, M. Jos. Čapek. Článek o: Josefu Čapkovi. *Čítatel*, 1957, Roč. 6, č. 3, s. 122. ISSN neuvedeno.

MRKVIČKA, O. O Josefu Čapkovi. Článek o: Josefu Čapkovi. *Žena a móda*, 1957, Roč. 9, č. 3, s. 25. ISSN neuvedeno.

TOMAN, P. Josef Čapek bojující. Článek o: Josefu Čapkovi. *Obrana lidu*, 1957, Roč. neuveden, č. neuvedeno, s. neuvedena. ISSN neuvedeno.

THIELE, V. Vesele o Karlu Čapkovi. Anekdoty o: Mj. Josefu Čapkovi. *Naše vojsko*, 1957, Roč. 3, č. 7, s. 126–128. ISSN 0469-6271.

THIELE, V. Václav Rabas kontra Josef Čapek. Článek o: Polemice Josefa Čapka s V. Rabasem. *Naše vojsko*, 1957, Roč. 3, č. 8, s. 150–151. ISSN 0469-6271.

JUSTL, V. Poznámky, nápady a výpady. Soubor poznámek a glos o: Mj. Josefu Čapkovi. *Host do domu*, 1957, Roč. 4, č. 6, s. 286–287. ISSN 0439-6227.

TOMAN, P. Malíř, básník, spisovatel: dnes by bylo Josefu Čapkovi sedmdesát let. Medailon o: Josefu Čapkovi. *Mladá fronta*, 1957, Roč. 13, č. 71, s. 4. ISSN 0323-1941.

AUTOR NEZNÁMÝ (m. r.). K 70. výročí narození J. Čapka. Zpráva o: 70. výročí narození Josefa Čapka. *Tvorba*, 1957, Roč. 22, č. 12, s. 15. ISSN 0139-5513.

EISNER, P. Josef Čapek – malíř a spisovatel: k výročí jeho nedožitých sedmdesátin. Vzpomínkový článek o: Josefu Čapkovi. *Svobodné slovo*, 1957, Roč. 13, č. 71, s. 3. ISSN 0231-732X.

VOLFOVÁ, H. Dvě vzpomínky na umělce. Článek o: Mj. 70. výročí narození Josefa Čapka. *Večerní Praha*, 1957, Roč. 3, č. 8, Literární příloha, s. 3. ISSN 0862-6855.

MRKVIČKA, O. Jak jsem ho znal. Článek o: Josefu Čapkovi. *Výtvarná práce*, 1957, Roč. 5, č. 6/7, s. 3. ISSN neuvedeno.

FUČÍK, J. Julius Fučík vypráví o mládí bratří Čapků. Vzpomínka na: Bratry Čapky. *Svobodné slovo*, 1958, Roč. 14, č. 307, s. 4. ISSN 0231-732X.

VOKOLEK, V. Josef Čapek venkovskému tiskaři. Vzpomínka na: Josefa Čapka. *Zprávy Spolku českých bibliofilů*, 1958, Roč. 8, č. 5–6, s. 74–76. ISSN neuvedeno.

1960–1969

AUTOR NEZNÁMÝ. V brněnském domě umění... Zpráva o: Výstavě souborného díla Josefa Čapka (výtvarného i literárního). *Tvorba*, 1960, Roč. 25, č. 36, s. 862. ISSN 0139-5513.

AUTOR NEZNÁMÝ (or). Souborná výstava Jos. Čapka v Brně: Od dětského světa k všestrannému pohledu. Kritika: Výstavy souborného díla Josefa Čapka (výtvarného i literárního). *Mladá fronta*, 1960, Roč. 16, č. 225, s. 3. ISSN 0323-1941.

AUTOR NEZNÁMÝ. Památce Josefa Čapka. Zpráva o: Večeru na počest Josefa Čapka. *Večerní Praha*, 1960, Roč. 6, č. 90, s. 3. ISSN 0862-6855.

ČERNÁ, M. Bez názvu. Článek o: Josefu Čapkovi. *Divadelní noviny*, 1960, Roč. 4, č. 21/22, s. 11. ISSN neuvedeno.

POHRIBNÝ, A. Bez názvu. Článek o: Josefu Čapkovi. *Hollar*, 1960, Roč. 31, č. 1, s. 43. ISSN neuvedeno.

BRUKNER, J. Josef Čapek aktuální. Článek o: Josefu Čapkovi. *Plamen*, 1961, Roč. 3, č. 5, s. 141–142. ISSN neuvedeno.

HALÍK, M. Knihy dětství bratří Čapků. Studie o: Čtenářských zájmech bratří Čapků v dětství a mládí. *Zlatý máj*, 1961, Roč. 5, č. 1, s. 22–27. ISSN neuvedeno.

LAMAČ, M. Josef Čapek: 23. 3. 1887 – duben 1945. Medailon o: Josefu Čapkovi s připojenou bibliografií. *Kulturně politický kalendář*, 1961, Roč. neuveden, č. neuvedeno, s. 83–85. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ (j. j.). Básník slova i štětce. Medailon o: Josefu Čapkovi k 75. výročí narození. *Vlasta*, 1962, Roč. 16, č. 12, s. 4. ISSN neuvedeno.

BĚHOUNEK, V. Dvě jubilea dnešního dne: Památce mrtvých. Medailon o: Mj. Josefu Čapkovi. *Práce*, 1962, Roč. 18, č. 70, s. 5. ISSN neuvedeno.

PEČÍRKA, J. Nedožitá pětasedmdesátina Josefa Čapka. Medailon o: Josefu Čapkovi. *Květy*, 1962, Roč. 12, č. 12, s. 34. ISSN neuvedeno.

OPELÍK, J. Josef Čapek pořád s námi. Článek o: Josefu Čapkovi, zvláště o jeho uměleckých názorech. *Kultura*, 1962, Roč. 6, č. 12, s. 6. ISSN neuvedeno.

BÁR, Z. Josef Čapek. Medailon o: Josefu Čapkovi. *Ostravský kulturní zpravodaj*, 1962, Roč. neuveden, č. 14, s. 9. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. Bylo to koncem dubna... Článek o: Josefu Čapkovi. *Rudé právo*, 1962, Roč. neuveden, č. neuvedeno, s. 3. ISSN neuvedeno.

MORÁVEK, J. O Josefu Čapkovi. Článek o: Josefu Čapkovi. *Pochodeň*, 1962, Roč. neuveden, č. neuvedeno, s. 5. ISSN neuvedeno.

GOTTLIEB, J. M. Jak jsem ho znal. Vzpomínka na: Bratry Čapky, více na Josefa Čapka. *Lidová demokracie*, 1962, Roč. 18, č. 70, s. 3. ISSN neuvedeno.

TOMAN, P. H. J. Čapek bojující – věčně živý. Článek o: Josefu Čapkovi. *Květy*, 1963, Roč. 13, č. 10, s. 34–35. ISSN neuvedeno.

DOBEŠ, J. Jak jsem poznal Josefa Čapka. (Vzpomínky na roky 1942 – 1945). Článek o: Josefu Čapkovi. *Hlas revoluce*, 1963, Roč. 16, č. 9, s. 5. ISSN neuvedeno.

GLIVICKÝ, J. Josef Čapek píše vydavateli Dobrého Díla. Komentář k: Dopisu Josefa Čapka J. Florianovi z roku 1922. *Marginálie*, 1963, Roč. neuveden, č. 4, s. 58–59. ISSN neuvedeno.

PATOČKA, J. Kulhavý poutník Josef Čapek. Studie o: Josefu Čapkovi. *Tvář*, 1964, Roč. 1, č. 9/10, s. 9–16. ISSN neuvedeno.

BLAHYNKA, M. a F. VŠETIČKA. Bratři Čapkové a St. K. Neumann. Studie o: Mj. bratřích Čapcích. *Sborník prací Pedagogického institutu v Gottwaldově*, 1964, Roč. neuveden, sv. 2, č. neuvedeno, s. 3–25. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ (wei). Josef Čapek (23. 3. 1887 – duben 1945). Medailon o: Josefu Čapkovi. *Vlasta*, 1965, Roč. 19, č. 16, s. 12. ISSN neuvedeno.

MAYERHÖFER, H. Karel Čapek v Bílovicích nad Svitavou. Vzpomínka na: Bratry Čapky. *Vlastivědné zprávy z Adamova a okolí*, 1965, Roč. 9, č. 3, s. 4–5. ISSN neuvedeno.

ŠTORCH-MARIEN, O. Ze vzpomínek na Čapky. Sloupek o: Bratřích Čapcích. *Lidová demokracie*, 1965, Roč. 21, č. 100, s. 1. ISSN neuvedeno.

ZELÍK, J. Pamětní deska sourozencům Čapkovým v Bílovicích n. Svit. Zpráva o: Odhalení pamětní desky bratří Čapků. *Vlastivědné zprávy z Adamova a okolí*, 1965, Roč. 9, č. 2, s. 12–15. ISSN neuvedeno.

KHEL, R. Neumann – Čapkové – Borový: Příspěvek k dějinám spolupráce v oblasti knižní kultury. Studie o: Mj. bratřích Čapcích. *Knižní kultura*, 1965, Roč. 2, č. 9, s. 388–392; č. 10, s. 434–436; č. 11, s. 472–475; č. 12, s. 522–525. ISSN neuvedeno.

DOBEŠ, J. Nedožitá osmdesátka Josefa Čapka. Vzpomínka na: Josefa Čapka. *Nová svoboda*, 1967, Roč. 23, č. 71, s. 4. ISSN neuvedeno.

HLAVÁČEK, L. Dědictví po Josefu Čapkovi. Medailon o: Josefu Čapkovi k 80. výročí narození. *Mladá fronta*, 1967, Roč. 23, č. 82, s. 3. ISSN neuvedeno.

HUBENÁ, D. Poutník, který nedošel... Medailon o: Josefu Čapkovi. *Práce*, 1967, Roč. 23, č. 82, s. 1. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. V ateliéru Josefa Čapka. Vzpomínka na: Josefa Čapka. *Květy*, 1967, Roč. 17, č. 12, s. 22–23. ISSN neuvedeno.

THIELE, V. Veselá encyklopedie: Josef Čapek. Anekdotické příběhy o: Josefu Čapkovi. *Zemědělské noviny*, 1967, Roč. 23, č. 289, příloha Náš domov, s. 7. ISSN neuvedeno.

THIELE, V. Dnes o J. Čapkovi. Anekdotické příběhy o: Josefu Čapkovi. *Svobodné slovo*, 1968, Roč. 24, č. 75, s. 4. ISSN neuvedeno.

HOFFMEISTER, A. Rozhlasové dokumenty: Snímky bratří Čapků z let 1936, 1937 a 1938 komentuje národní umělec Adolf Hoffmeister. Dokument o: Bratřích Čapcích. *Československý rozhlas*, 1968, Roč. 35, č. 45, s. 13. ISSN neuvedeno.

NOVOTNÁ, V. Čapkové se vracejí domů. Kurzíva o: Pomníku bratří Čapků v Malých Svatoňovicích. *Lidová demokracie*, 1968, Roč. 24, č. 207, s. 5. ISSN neuvedeno.

PALIVEC, J. Dvě stránky pro Josefa Palivce. Rozhovor o: Mj. bratřích Čapcích. *Sešity pro literaturu a diskusi*, 1968, Roč. 3, č. 26, s. 46–47. ISSN neuvedeno.

REYNEK, B. Útržky rozhovoru. Rozhovor o: Mj. bratřích Čapcích. *Texty*, 1969, Roč. 1, č. 4, s. 12–15. ISSN neuvedeno.

THIELE, V. Veselá encyklopedie: Josef Čapek. Anekdotické příběhy o: Josefu Čapkovi. *Zemědělské noviny*, 1969, Roč. 25, č. 197, příloha Náš domov, s. 10. ISSN neuvedeno.

HOSTÁŇ, J. Svatoňovice. Článek o: Odhalení sousoší bratří Čapků. *Rudé právo*, 1969, Roč. 49, č. 156, s. 3. ISSN neuvedeno.

HOSTÁŇ, J. Svatoňovice a bratři Čapkové. Článek o: Odhalení sousoší bratří Čapků. *Československý svět*, 1969, Roč. 24, č. 14, s. 6. ISSN neuvedeno.

HRBAS, J. Setkání ve Strži. Vzpomínka na: Bratry Čapky. *Naše rodina*, 1969, Roč. 2, č. 27, s. 5. ISSN neuvedeno.

KÁBRT, J. Úpice a rodina Čapků. Článek o: Rodině Čapků. *Lidová demokracie*, 1969, Roč. 25, č. 161, s. 5. ISSN neuvedeno.

KÁBRT, J. Úpice Čapkům. Článek o: Akcích na počest bratří Čapků. *Pochodeň*, 1969, Roč. 58, č. 296, s. 5. ISSN neuvedeno.

KALINA, A. Dům ve Strži. Článek o: Bratřích Čapcích. *Naše vesnice*, 1969, Roč. 1, č. 12, s. 5. ISSN neuvedeno.

KUBÁTOVÁ, M. Hovory s Karlem Čapkem a jeho rodáky. Reportáž o: Památníku bratří Čapků. *Pochodeň*, 1969, Roč. 58, č. 150, s. 12–13. ISSN neuvedeno.

1970–1979

PRŮŠA, P. Hodnoty zrakem filmového objektivu. Referát o: Filmu Co jsem na světě uviděl o Josefu Čapkovi. *Texty*, 1970, Roč. 2, č. 7, s. 7–12. ISSN neuvedeno.

BALEKA, J. Poutník životem. Glosa o: Josefu Čapkovi k 25. výročí úmrtí. *Texty*, 1970, Roč. 2, č. 5, s. 45. ISSN neuvedeno.

JÍLEK, S. Malíř, mudřec a básník. Medailon o: Josefu Čapkovi k 25. výročí úmrtí. *Československá televize*, 1970, Roč. 5, č. 16, s. 1. ISSN neuvedeno.

KRÁSLOVÁ, N. Kytička Josefu Čapkovi. Medailon o: Josefu Čapkovi k 25. výročí úmrtí. *Svobodné slovo*, 1970, Roč. 26, č. 76, s. 4. ISSN neuvedeno.

PEKÁREK, J. Poslední chvíle Josefa Čapka. Vzpomínka na: Josefa Čapka. *Hlas revoluce*, 1970, Roč. 23, č. 9, s. 5. ISSN neuvedeno.

PTÁK, L. T. Kdy zemřel Josef Čapek. Vzpomínka na: Josefa Čapka. *Práce*, 1970, Roč. 26, č. 114, Nedělní příloha P 70, s. 4. ISSN neuvedeno.

SLAVÍK, J. K zápasům o moderní české umění: Z dopisů Josefa Čapka z let 1910–1913. Článek o: Korespondenci Josefa Čapka z let 1910–1913. *Texty*, 1970, Roč. 2, č. 10, s. 32–37. ISSN neuvedeno.

STEJSKAL, V. Josef Čapek a jeho dílo. Medailon o: Josefu Čapkovi k 25. výročí úmrtí. *Rudé právo*, 1970, Roč. 50, č. 138, s. 5. ISSN neuvedeno.

WITTLICHOVÁ, J. Osobnost Josefa Čapka: Na paměť umělcovy smrti v dubnu 1945. Referát o: Výstavě Osobnost Josefa Čapka. *Lidová demokracie*, 1970, Roč. 26, č. 117, s. 5. ISSN neuvedeno.

KRÁSLOVÁ, N. Osobnost Josefa Čapka. Referát o: Výstavě Osobnost Josefa Čapka. *Svobodné slovo*, 1970, Roč. 26, č. 122, s. 4. ISSN neuvedeno.

STEJSKAL, V. Josef Čapek. Referát o: Výstavě Osobnost Josefa Čapka. *Tvorba*, 1970, Roč. neuveden, č. 22, s. 12. ISSN neuvedeno.

VOPAŘIL, J. Josef Čapek umělec a bojovník. Referát o: Výstavě Osobnost Josefa Čapka. *Hlas revoluce*, 1970, Roč. 23, č. 23, s. 7. ISSN neuvedeno.

HUBENÁ, D. Osobnost Josefa Čapka. Referát o: Výstavě Osobnost Josefa Čapka. *Práce*, 1970, Roč. 26, č. 132, Nedělní příloha P 70, s. 4. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ (vok). Osobnost Josefa Čapka. Referát o: Výstavě Osobnost Josefa Čapka. *Beseda naší vesnice*, 1970, Roč. 2, č. 22, s. 7. ISSN neuvedeno.

- KLÍMOVÁ, D. Výstava Osobnost Josefa Čapka. Referát o: Výstavě Osobnost Josefa Čapka. *Český lid*, 1970, Roč. 57, č. 6, s. 352. ISSN neuvedeno.
- KHEL, R. Bratři Čapkové. Článek o: Vztahu bratří Čapků k S. K. Neumannovi. *Čtenář*, 1970, Roč. 22, č. 3, s. 84–86. ISSN neuvedeno.
- PEKÁREK, J. Člověk č. 43172. Vzpomínka na: Josefa Čapka. *Ostravský kulturní zpravodaj*, 1972, Roč. 15, č. neuvedeno, s. 13. ISSN neuvedeno.
- HLAVÁČEK, L. Vzpomínáme na Josefa Čapka. Medailon o: Josefu Čapkovi k 85. výročí narození. *Mladá fronta*, 1972, Roč. 28, č. 70, s. 4. ISSN neuvedeno.
- MALEVIČ, O. Z vančurovských marginálií. Studie o: Mj. vztahu V. Vančurova dialektismu k relativismu bratří Čapků. *Literární měsíčník*, 1972, Roč. 1, č. 1, s. 56–61. ISSN neuvedeno.
- DOBĚŠ, J. Básník, malíř, spisovatel. Vzpomínka na: Josefa Čapka. *Ostravský kulturní zpravodaj*, 1973, Roč. 16, č. 7/8, s. 12–13. ISSN neuvedeno.
- VESELÝ, J. Die Mánes-Affären 1934–1937. Článek o: Mj. bratřích Čapcích. *Philologica Pragensia*, 1975, Roč. 18, č. 1, s. 35–45. ISSN neuvedeno.
- HLAVÁČEK, L. Vzpomínáme Josefa Čapka. Vzpomínka na: Josefa Čapka k 30. výročí úmrtí. *Tvorba*, 1975, Roč. neuveden, č. 17, s. 9. ISSN neuvedeno.
- KOLÁR, V. 30 let od smrti Josefa Čapka. Medailon o: Josefu Čapkovi k 30. výročí úmrtí. *Literární měsíčník*, 1975, Roč. 4, č. 4, s. 124–126. ISSN neuvedeno.
- MACHÁČEK, M. O Josefu Čapkovi. Medailon o: Josefu Čapkovi k 30. výročí úmrtí. *Rozhlas*, 1975, Roč. 42, č. 15, s. 4. ISSN neuvedeno.
- VONDRA, V. Kulhavý poutník: 30 let od smrti Josefa Čapka v nacistickém koncentráku. Vzpomínka na: Josefa Čapka k 30. výročí úmrtí. *Práce*, 1975, Roč. 31, č. 86, s. 5. ISSN neuvedeno.

POLÁK, J. Z dětství, mládí a rodného kraje bratří Čapků: K letošnímu 30. výročí Josefovy smrti a k 85. narozeninám Karlovým. Vzpomínka na: Bratry Čapky. *Zlatý máj*, 1975, Roč. 19, č. 4, s. 253–259. ISSN neuvedeno.

VACINA, L. Bratří Čapkové a jejich rodný kraj. Článek o: Vztahu bratří Čapků k rodnému kraji. *Čtenář*, 1975, Roč. 27, č. 4, s. 115–117. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. Strahovská knihovna. Studie o: Mj. Josefu Čapkovi. *Sborník Památníku národního písemnictví*, 1977, Roč. 12/13, č. neuvedeno, s. 231. ISSN neuvedeno.

BALEKA, J. Nezapomenutelný Josef Čapek. Medailon o: Josefu Čapkovi k 90. výročí narození. *Rudé právo*, 1977, Roč. 57, č. 69, s. 5. ISSN neuvedeno.

GLIVICKÝ, J. Překladatel Josef Čapek. Článek o: Josefu Čapkovi k 90. výročí narození a o jeho překladech z Buchenwaldu. *Zprávy Spolku českých bibliofilů v Praze*, 1977, Roč. neuveden, č. 2, s. 36. ISSN neuvedeno.

HLAVÁČEK, L. Hledač životních jistot. Medailon o: Josefu Čapkovi k 90. výročí narození. *Tvorba*, 1977, Roč. neuveden, č. 13, s. 9. ISSN neuvedeno.

KÚNOVÁ, M. Ve stínu života. Medailon o: Josefu Čapkovi k 90. výročí narození. *Tribuna*, 1977, Roč. 9, č. 12, s. 11. ISSN neuvedeno.

OPELÍK, J. Dvě pařížské cesty Josefa Čapka. Studie o: Umělecké a literární činnosti Josefa Čapka v letech 1910–1912. *Umění*, 1977, Roč. 25, č. 6, s. 526–539. ISSN neuvedeno.

THIELE, V. Kulhavý poutník. Článek a vzpomínka na: Josefa Čapka. *Hlas revoluce*, 1977, Roč. 31, č. 11, s. 6. ISSN neuvedeno.

ZEMAN, M. Josef Čapek (1887–1945). Medailon o: Josefu Čapkovi k 90. výročí narození. *Český jazyk a literatura*, 1977, Roč. 27, č. 6, s. 280–282. ISSN neuvedeno.

OPELÍK, J. Dvě pařížské cesty Josefa Čapka. Studie o: Josefu Čapkovi. *Zpravodaj Společnosti bratří Čapků*, 1978, Roč. neuveden, č. 4, s. 1–8. ISSN neuvedeno.

PEKÁREK, J. Ze vzpomínek Josefa Pekárka. Vzpomínka na: Josefa Čapka. *Zpravodaj Společnosti bratří Čapků*, 1978, Roč. neuveden, č. 4, s. 12–16. ISSN neuvedeno.

DANDOVÁ, M. Muzeum bratří Čapků v novém. Článek o: Muzeu bratří Čapků. *Práce*, 1978, Roč. 34, č. 161, s. 6. ISSN neuvedeno.

MENCLOVÁ, K. Bratří Čapkové očima mladých. Bibliografie: Disertačních prací o bratřích Čapcích z let 1948–1976. *Zpravodaj Společnosti bratří Čapků*, 1978, Roč. neuveden, č. 5, s. 15–16. ISSN neuvedeno.

MOTL, S. Odkaz stále živý. Článek o: Muzeu bratří Čapků. *Rudé právo*, 1978, Roč. 59, č. 230, s. 5. ISSN neuvedeno.

RYCHLÍK, A. J. Nové muzeum bratří Čapků. Článek o: Muzeu bratří Čapků. *Tvorba*, 1978, Roč. neuveden, č. 34, s. 18. ISSN neuvedeno.

RYCHLÍK, A. J. Památník bratří Čapků. Článek o: Muzeu bratří Čapků. *Čtenář*, 1978, Roč. 30, č. 10, s. 371. ISSN neuvedeno.

VACINA, L. Prázdninové putování za literárními tradicemi. Článek o: Mj. bratřích Čapcích. *Pochodeň*, 1979, Roč. 68, č. 172–175, 178–181, 184–185, s. 5. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. Hledání ztraceného tvaru: K morfologii české dramatiky v letech 1918–45. Studie o: Mj. bratřích Čapcích. *Česká literatura*, 1979, Roč. 27, č. 6, s. 451–460. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ (vk). Nová podoba Muzea bratří Čapků. Článek o: Muzeu bratří Čapků. *Výtvarná kultura*, 1979, Roč. 3, č. 1, s. 53–55. ISSN neuvedeno.

1980–1989

AUTOR NEZNÁMÝ. Strahovská knihovna. Studie o: Mj. Josefu Čapkovi. *Sborník Památníku národního písemnictví*, 1980, Roč. 14/15, č. neuvedeno, s. 203. ISSN neuvedeno.

ADLA, Z. O Josefu Čapkovi a Emilu Fillovi trochu jinak. Vzpomínka na: Mj. Josefa Čapka. *Tvorba*, 1980, Roč. neuveden, č. 12, s. 16–17. ISSN neuvedeno.

DOBEŠ, J. Vzpomínka na Josefa Čapka. Vzpomínka na: Josefa Čapka. *Nová svoboda*, 1980, Roč. 36, č. 87, s. 6. ISSN neuvedeno.

DOLANSKÝ, P. Všestranný tvůrce. Medailon o: Josefu Čapkovi k 35. výročí úmrtí. *Lidová demokracie*, 1980, Roč. 36, č. 85, s. 6. ISSN neuvedeno.

OPELÍK, J. Památce Josefa Čapka. Medailon o: Josefu Čapkovi k 35. výročí úmrtí. *Hlas revoluce*, 1980, Roč. 34, č. 14, s. 6. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ (-Krt-). Památce Josefa Čapka. Medailon o: Josefu Čapkovi k 35. výročí úmrtí. *Krkonošská pravda*, 1980, Roč. 21, č. 18, s. 3. ISSN neuvedeno.

SLAVÍK, J. Třicet pět let od smrti Josefa Čapka. Článek o: Beletristické a výtvarné tvorbě Josefa Čapka. *Zpravodaj Společnosti bratří Čapků*, 1980, Roč. neuveden, č. 12, s. 1–3. ISSN neuvedeno.

SMEJKALOVÁ, J. Dílo poznamenané láskou k člověku. Medailon o: Josefu Čapkovi k 35. výročí úmrtí. *Věda a život*, 1980, Roč. 25, č. 4, s. 224–226. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ (-Krt-). Života dny poslední. Glosa o: Josefu Čapkovi k 35. výročí úmrtí, připojena též báseň Josefa Čapka Před velikou cestou. *Krkonošská pravda*, 1980, Roč. 21, č. 19, s. 3. ISSN neuvedeno.

ŠPIČÁK, J. Výtvarník místo literát. Recenze na: J. Opelíkovu monografii Josef Čapek. *Nové knihy*, 1980, Roč. neuveden, č. 51/52, s. 4. ISSN neuvedeno.

GIBEK, J. Pařížské reminiscence mladých bratří Čapků. Článek o: Bratřích Čapcích. *Lidová demokracie*, 1980, Roč. 36, č. 222, s. 5. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ (J. V.). Žernovští Čapkové. Článek o: Bratřích Čapcích. *Naše rodina*, 1980, Roč. 12, č. 30, s. 12. ISSN neuvedeno.

SLAVÍK, J. Poznámka k článku Památce Josefa Čapka: Zpravodaj SBČ, č. 13, s. 2–3. Poznámka o: Množství zachráněných kreseb Josefa Čapka z koncentračního tábora a o jeho básni Před velikou cestou. *Zpravodaj Společnosti bratří Čapků*, 1981, Roč. neuveden, č. 14, s. 10. ISSN neuvedeno.

ZEMANOVÁ, J. Knihovna Josefa Čapka a její význam pro jeho tvorbu. Studie o: Soukromé knihovně Josefa Čapka. *Knihovna*, 1981, Roč. neuveden, sv. 12, č. neuvedeno, s. 181–208. ISSN neuvedeno.

KOHÁČEK, P. Knihkupec. Rozhovor s: P. Koháčkem o akcích týkajících se bratří Čapků. *Práce*, 1981, Roč. 37, č. 47, příloha P 81, s. 3. ISSN neuvedeno.

PEČINKOVÁ, P. Počátky výtvarně kritické činnosti bratří Čapků v moravských časopisech. Přehledová stať o: Příspěvcích bratří Čapků v časopisech Moravský kraj, Moravskoslezská revue, Snaha a Ženská revue v letech 1905 – 1910. *Vlastivědný věstník moravský*, 1981, Roč. 33, č. 1, s. 60–69. ISSN neuvedeno.

FIALA, P. Loutky a loutkovost v raných dílech bratří Čapků. Článek o: Knize J. Opelíka Josef Čapek o Josefu Čapkovi. *Československý loutkář*, 1981, Roč. 31, č. 10, s. 224. ISSN neuvedeno.

GRYCOVÁ, V. Jiří Opelík, Josef Čapek. Recenze na: Knihu J. Opelíka Josef Čapek o Josefu Čapkovi. *Československý časopis historický*, 1981, Roč. 29, č. 5, s. 786. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ (J. R.). Monografie o Josefu Čapkovi. Recenze na: Knihu J. Opelíka Josef Čapek o Josefu Čapkovi. *Věda a život*, 1981, Roč. 26, č. 6, s. 420. ISSN neuvedeno.

ŠPIČÁK, J. O velkém malíři a spisovateli. Recenze na: Knihu J. Opelíka Josef Čapek o Josefu Čapkovi. *Svobodné slovo*, 1981, Roč. 37, č. 4, s. 5. ISSN neuvedeno.

VACINA, L. Josef Čapek s perem v ruce: Nad monografií Jiřího Opelíka z edice Odkazy. Recenze na: Knihu J. Opelíka Josef Čapek o Josefu Čapkovi. *Pochodeň*, 1981, Roč. 70, č. 46, s. 5. ISSN neuvedeno.

SLAVÍK, J. Z nových prací k dílu Josefa Čapka. Přehledová zpráva o: Nových pracích o díle Josefa Čapka. *Zpravodaj Společnosti bratří Čapků*, 1982, Roč. neuveden, č. 18, s. 19. ISSN neuvedeno.

GLIVICKÝ, J. Přátelství J. Čapka s J. Kříčkou. Článek o: Spolupráci Josefa Čapka s J. Kříčkou. *Zpravodaj Společnosti bratří Čapků*, 1982, Roč. neuveden, č. 17, s. 15. ISSN neuvedeno.

KMÍNEK, V. Josef Čapek * 23. března v Hronově, + v dubnu 1945 neznámo kdy a kde. Medailon o: Josefu Čapkovi. *Krkonoše*, 1982, Roč. 15, č. 3, s. 12–13. ISSN neuvedeno.

POLÁČEK, J. Ztracený básník uměním podobojí. Medailon o: Josefu Čapkovi k 95. výročí narození. *Rovnost*, 1982, Roč. 97, č. 69, s. 5. ISSN neuvedeno.

VAŠÍČEK, M. Josef Čapek – malíř antifašista. Článek o: Politickém a uměleckém vývoji Josefa Čapka. *Tvorba*, 1982, Roč. neuveden, č. 12, s. 9. ISSN neuvedeno.

FETTERS, A. Bratří Čapkové a Praha. Komentář o: Mj. bratřích Čapcích. *Zpravodaj Společnosti bratří Čapků*, 1982, Roč. neuveden, č. 17, s. 9–10. ISSN neuvedeno.

OPELÍK, J. Taneční hodiny bratří Čapků: Nejnovější čapkovský nález. Článek o: Bratřích Čapcích. *Svobodné slovo*, 1982, Roč. 38, č. 55, s. 11. ISSN neuvedeno.

OPELÍK, J. Z dílny bratří Čapků. Poznámka k: Stati Karla Čapka z roku 1918 o Josefu Čapkovi. *Zpravodaj Společnosti bratří Čapků*, 1982–1983, Roč. neuveden, č. 20, s. 3. ISSN neuvedeno.

ZDENĚK, O. Jak jsem je znal. Vzpomínka na: Bratry Čapky. *Zpravodaj Společnosti bratří Čapků*, 1982–1983, Roč. neuveden, č. 19, s. 10–13. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ (koh). Podvečer s bratry Čapky. Článek o: Jednom z pořadů o bratřích Čapcích. *Zemědělské noviny*, 1983, Roč. 39, č. 20, s. 4. ISSN neuvedeno.

SLAVÍK, J. Co nového kolem Josefa Čapka. Referát o: Mj. Josefu Čapkovi. *Zpravodaj Společnosti bratří Čapků*, 1983, Roč. neuveden, č. 21, s. 21–26. ISSN neuvedeno.

SLAVÍK, J. K umělecké teorii bratří Čapků. Článek o: Studii P. Pečinkové Příspěvek bratří Čapků k činnosti naší výtvarné avantgardy o bratřích Čapcích. *Zpravodaj Společnosti bratří Čapků*, 1983, Roč. neuveden, č. 21, s. 26–27. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ (-Ha-). Krajem bratří Čapků. Recenze na: Knihu F. Buriánka a Z. Mence Krajem bratří Čapků o bratřích Čapcích. *Zlatý máj*, 1983, Roč. 27, č. 6, s. 381. ISSN neuvedeno.

VACINA, L. Publikace Krajem bratří Čapků. Recenze na: Knihu F. Buriánka a Z. Mence Krajem bratří Čapků o bratřích Čapcích. *Zpravodaj Společnosti bratří Čapků*, 1983, Roč. neuveden, č. 20, s. 21–23. ISSN neuvedeno.

SLAVÍK, J. Poznámka ke zprávě o knize Z. Mence a F. Buriánka Krajem bratří Čapků. Poznámka o: Knize F. Buriánka a Z. Mence Krajem bratří Čapků o bratřích Čapcích. *Zpravodaj Společnosti bratří Čapků*, 1983, Roč. neuveden, č. 20, s. 23. ISSN neuvedeno.

HOLÝ, J. Těžká křídla Josefa Čapka. Glosa o: Tvůrčí osobnosti Josefa Čapka. *Literární měsíčník*, 1983, Roč. 12, č. 10, s. 75–78. ISSN neuvedeno.

HORÁKOVÁ, J. Bratři Čapkové očima mladých. Studie: Z diplomové práce Česká literatura ve výtvarné interpretaci Josefa Čapka. *Zpravodaj Společnosti bratří Čapků*, 1983, Roč. neuveden, č. 21, s. 28–29. ISSN neuvedeno.

HAVLÍK, V. Tentokrát objektivem: Kraj mládí bratří Čapků. Článek o: Výstavě fotografií Z. Mence o bratřích Čapcích. *Pochodeň*, 1983, Roč. 72, č. 126, s. 4. ISSN neuvedeno.

ŠTEMBERKOVÁ, M. Jaroslav Seifert o bratřech Čapcích. Článek o: Bratřích Čapcích. *Zpravodaj Společnosti bratří Čapků*, 1983, Roč. neuveden, č. 21, s. 8–9. ISSN neuvedeno.

ŠULCOVÁ, M. Rodiče bratří Čapků. Článek o: Rodině bratří Čapků. *Svobodné slovo*, 1983, Roč. 39, č. 304, s. 11. ISSN neuvedeno.

JIRÁSKO, F. Krajem bratří Čapků. Recenze na: Knihu F. Buriánka a Z. Mence Krajem bratří Čapků o bratřích Čapcích. *Krkonoše*, 1983, Roč. 16, č. 9, s. 13. ISSN neuvedeno.

PETRTÝL, M. Krajinami našich spisovatelů. Recenze na: Knihu F. Buriánka a Z. Mence Krajem bratří Čapků o bratřích Čapcích. *Nové knihy*, 1983, Roč. neuveden, č. 13, s. 3. ISSN neuvedeno.

MENEC, Z. Krajem bratří Čapků: Hovoříme s fotografem Zdeňkem Mencem. Rozhovor o: Knize F. Buriánka a Z. Mence Krajem bratří Čapků o bratřích Čapcích. *Práce*, 1983, Roč. 39, č. 98, s. 6. ISSN neuvedeno.

VACINA, L. Krakonošovou zahradou bratří Čapků. Recenze na: Knihu F. Buriánka a Z. Mence Krajem bratří Čapků o bratřích Čapcích. *Pochodeň*, 1983, Roč. 72, č. 86, s. 4. ISSN neuvedeno.

VACINA, L. Domovem bratří Čapků. Recenze na: Knihu F. Buriánka a Z. Mence Krajem bratří Čapků o bratřích Čapcích. *Tvorba*, 1983, Roč. neuveden, č. 24, příloha Kmen, s. 10. ISSN neuvedeno.

GLIVICKÝ, J. Josef Čapek v SSSR. Recenze na: Obrazovou monografii E. K. Vinogradové Josef Čapek o Josefu Čapkovi (vydáno v Moskvě roku 1982). *Zpravodaj Společnosti bratří Čapků*, 1983, Roč. neuveden, č. 20, s. 26. ISSN neuvedeno.

PROCHÁZKA, M. Bílovická idyla. Článek o: Sourozencích Čapkových. *Literární Bílovice nad Svitavou*, 1984, Roč. neuveden, sv. 4, č. neuvedeno, s. 3–6. ISSN neuvedeno.

ŠTEMBERKOVÁ, M. Bratři Čapkové. Článek o: Bratřích Čapcích. *Zpravodaj Společnosti bratří Čapků*, 1984, Roč. neuveden, č. 22, s. 14. ISSN neuvedeno.

ŠTEMBERKOVÁ, M. Bratři Čapkové a Slovensko. Článek o: Pořadu Bratří Čapkové a Slovensko o bratřích Čapcích. *Zpravodaj Společnosti bratří Čapků*, 1984, Roč. neuveden, č. 22, s. 32. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ (E. B.). Bratři Čapkové a naše přední divadelní scéna. Referát o: Přednášce F. Černého Bratři Čapkové a Národní divadlo o bratřích Čapcích. *Zpravodaj Společnosti bratří Čapků*, 1984, Roč. neuveden, č. 23, s. 43–44. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ (E. B.). Ilona Borská a sourozenci Čapkovi. Článek o: Večeru I. Borské na téma Proč mám ráda bratry Čapky. *Zpravodaj Společnosti bratří Čapků*, 1984, Roč. neuveden, č. 22, s. 30–31. ISSN neuvedeno.

ONDRAČKA, P. Malíř Otakar Marvánek – výtvarný kritik. Studie o: Mj. kritických názorech Josefa Čapka. *Estetika*, 1984, Roč. 21, č. 3, s. 142–160. ISSN neuvedeno.

OPELÍK, J. Z dílny bratří Čapků. Poznámka o: Článcích Josefa Čapka z roku 1939 O živou tradici, Dolů k Matkám a V barokním temnosvitu. *Zpravodaj Společnosti bratří Čapků*, 1984, Roč. neuveden, č. 23, s. 3. ISSN neuvedeno.

BURIÁNEK, F. Projev prof. dr. Františka Buriánka, Dr.Sc., při odhalení pamětní desky bratří Čapků dne 14. prosince 1983. Referát o: Odhalení pamětní desky bratří Čapků. *Zpravodaj Společnosti bratří Čapků*, 1984, Roč. neuveden, č. 22, s. 15–16. ISSN neuvedeno.

KLEIN, Z. Čapkové a filatelie. Článek o: Známkách s čapkovskou tematikou. *Zpravodaj Společnosti bratří Čapků*, 1984, Roč. neuveden, č. 22, s. 29–30. ISSN neuvedeno.

KRČMA, F. Zasloužená pocta bratřím Čapkům. Referát o: Mj. pamětní desce bratří Čapků v Praze. *Zpravodaj Společnosti bratří Čapků*, 1984, Roč. neuveden, č. 23, s. 19–20. ISSN neuvedeno.

VACINA, L. Ten kout mezi Úpou a Metují. Článek o: Vztahu bratří Čapků k rodnému kraji a o jeho odrazu v jejich díle. *Náchodsko od minulosti k dnešku*, 1985, Roč. neuveden, sv. 1, č. neuvedeno, s. 133–146. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ (Ha). V roce čapkovských jubileí. Článek o: Výstavě Bratří Čapci. *Pochodeň*, 1985, Roč. 74, č. 301, s. 4. ISSN neuvedeno.

KRČMA, F. Projev předsedy SBC Dr. Františka Krčmy dne 9. ledna 1985. Referát o: Pamětní desce bratří Čapků v Praze. *Zpravodaj Společnosti bratří Čapků*, 1985, Roč. neuveden, č. 24, s. 57–59. ISSN neuvedeno.

BURIÁNEK, F. Projev prof. dr. Františka Buriánka dne 9. 1. 1985. Referát o: Odhalení pamětní desky bratří Čapků. *Zpravodaj Společnosti bratří Čapků*, 1985, Roč. neuveden, č. 24, s. 55–56. ISSN neuvedeno.

SLAVÍK, J. Vzpomínka u symbolického hrobu Josefa Čapka na Vyšehradě dne 24. 4. 1985. Vzpomínka na: Josefa Čapka. *Zpravodaj Společnosti bratří Čapků*, 1985, Roč. neuveden, č. 24, s. 37–39. ISSN neuvedeno.

SEIFERT, J. Básníková smrt. Báseň: Věnovaná Josefu Čapkovi k 40. výročí úmrtí. *Zpravodaj Společnosti bratří Čapků*, 1985, Roč. neuveden, č. 24, s. 40–41. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. Památce Josefa Čapka. Článek o: Pamětním tisku věnovaném Josefu Čapkovi s otištěnou básní Josefa Čapka. *Pochodeň*, 1985, Roč. 74, č. 56, s. 4. ISSN neuvedeno.

PROCHÁZKA, M. Návštěvy v Bílovicích nad Svitavou. Článek o: Pobyttech literárních a uměleckých osobností 20. století v Bílovicích nad Svitavou, mj. o bratřích Čapcích. *Literární Bílovice nad Svitavou*, 1985, Roč. neuveden, sv. 5, č. neuvedeno, s. 2–10. ISSN neuvedeno.

HALAS, F. Josef Čapek – staré dítě... Vzpomínka na: Josefa Čapka s přetiskem jeho dopisu F. Halasovi. *Zpravodaj Společnosti bratří Čapků*, 1985, Roč. neuveden, č. 24, s. 39–40. ISSN neuvedeno.

KŘOVÁK, M. I. Brána věčnosti Josefa Čapka. Referát o: Vzpomínkovém pořadu Brána věčnosti Josefa Čapka o Josefu Čapkovi. *Lidová demokracie*, 1985, Roč. 41, č. 79, s. 5. ISSN neuvedeno.

MRÁZEK, K. Památce bratří Čapků. Článek o: Bratřích Čapcích. *Vlasta*, 1985, Roč. 39, č. 12, s. 26. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ (-vyk-). List z kalendáře. Medailon o: Josefu Čapkovi k 40. výročí úmrtí. *Signál*, 1985, Roč. 21, č. 16, s. 24. ISSN neuvedeno.

NOVOTNÝ, F. O modré obloze Josefa Čapka. Medailon o: Životě a díle Josefa Čapka k 40. výročí úmrtí. *Vlasta*, 1985, Roč. 39, č. 15, s. 16–17. ISSN neuvedeno.

PFLIMPFLOVÁ, A. Nejen o pejskovi a kočičce. Medailon o: Josefu Čapkovi k 40. výročí úmrtí. *Obrana lidu*, 1985, Roč. 44, č. 71, s. 6. ISSN neuvedeno.

VACINA, L. Poutník, který nedošel. Vzpomínka na: Josefa Čapka. *Pochodeň*, 1985, Roč. 74, č. 87, s. 8–9. ISSN neuvedeno.

VACINA, L. Zemřel na úsvitu svobody. Medailon o: Josefu Čapkovi k 40. výročí úmrtí. *Práce*, 1985, Roč. 41, č. 90, s. 6. ISSN neuvedeno.

VACINA, L. Co četl Josef Čapek. Článek o: Studii J. Zemanové Knihovna Josefa Čapka a její význam pro jeho tvorbu o četbě Josefa Čapka. *Zpravodaj Společnosti bratří Čapků*, 1985, Roč. neuveden, č. 24, s. 50–51. ISSN neuvedeno.

VIMR, V. Josef Čapek – malíř – spisovatel – bojovník. Medailon o: Josefu Čapkovi k 40. výročí úmrtí. *Kulturní práce*, 1985, Roč. 25, č. 4, s. 17–18. ISSN neuvedeno.

WEHLE, J. Vzpomínka: Ze svědectví buchenwaldského spoluvězně Josefa Čapka. Vzpomínka na: Josefa Čapka. *Zpravodaj Společnosti bratří Čapků*, 1985, Roč. neuveden, č. 24, s. 17–27. ISSN neuvedeno.

WEHLE, J. Moje setkání s Josefem Čapkem. Vzpomínka na: Josefa Čapka s otištěním úryvky z jedné jeho básně. *Židovská ročenka*, 1985, Roč. neuveden, č. neuvedeno, s. 99–103. ISSN neuvedeno.

ČIHÁK, V. Čapkové na Vinohradech. Článek o: Bratřích Čapcích. *Vlasta*, 1985, Roč. 39, č. 14, s. 27. ISSN neuvedeno.

IMRICH, M. O životě bratří Čapků: Výstava v městské knihovně. Článek o: Bratřích Čapcích. *Večerní Praha*, 1985, Roč. 31, č. 244, s. 6. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ (ha). Ne paměť rodáků. Článek o: Pamětních deskách bratří Čapků. *Pochodeň*, 1985, Roč. 74, č. 267, s. 4. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. První pražský domov bratří Čapků. Zpráva o: Pamětní desce bratří Čapků. *Zpravodaj Společnosti bratří Čapků*, 1985, Roč. neuveden, č. 24, s. 27. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. Deska bratřím Čapkům. Článek o: Pamětní desce bratří Čapků. *Svobodné slovo*, 1985, Roč. 41, č. 8, s. 5. ISSN neuvedeno.

PILAŘ, M. Přečetli jsme. Recenze na: Knihu J. Kábrta Krakonošova zahrada bratří Čapků o bratřích Čapcích. *Kulturní měsíčník*, 1985, Roč. 3, č. 12, s. 55–56. ISSN neuvedeno.

PÍŠA, V. O rodině bratří Čapků. Recenze na: Knihu J. Kábrta Krakonošova zahrada bratří Čapků o bratřích Čapcích. *Rudé právo*, 1985, Roč. 66, č. 252, s. 5. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ (jin). U Čapků v Úpici. Recenze na: Knihu J. Kábrta Krakonošova zahrada bratří Čapků o bratřích Čapcích. *Zemědělské noviny*, 1985, Roč. 41, č. 181, s. 5. ISSN neuvedeno.

VACINA, L. Zahrada dětství bratří Čapků. Recenze na: Knihu J. Kábrta Krakonošova zahrada bratří Čapků o bratřích Čapcích. *Pochodeň*, 1985, Roč. 74, č. 180, s. 4. ISSN neuvedeno.

VACINA, L. U Čapků v Úpici. Recenze na: Knihu J. Kábrta Krakonošova zahrada bratří Čapků o bratřích Čapcích. *Tvorba*, 1985, Roč. neuveden, č. 32, s. 11. ISSN neuvedeno.

FRÝBORT, P. Marie Šulcová, Čapci. Recenze na: Knihu M. Šulcové Čapci o bratřích Čapcích. *Květy*, 1985, Roč. 35, č. 43, s. 41. ISSN neuvedeno.

LEBEDA, J. Čapci Marie Šulcové. Recenze na: Knihu M. Šulcové Čapci o bratřích Čapcích. *Práce*, 1985, Roč. 41, č. 246, s. 6. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ (B. H.). Marie Šulcová, Čapci. Medailon o: Knize M. Šulcové Čapci o bratřích Čapcích. *Výběr z nejzajímavějších knih*, 1985, Roč. neuveden, č. 1, s. 48. ISSN neuvedeno.

POLÁČEK, J. Román o bratrech Čapcích. Recenze na: Knihu M. Šulcové Čapci o bratřích Čapcích. *Brněnský večerník*, 1985, Roč. 16, č. 237, s. 3. ISSN neuvedeno.

SOLDÁN, L. Nad problémy románové biografie. Recenze na: Knihu M. Šulcové Čapci o bratřích Čapcích. *Rovnost*, 1985, Roč. 100, č. 219, s. 6. ISSN neuvedeno.

VACINA, L. Čapkovská románová životopisná kronika: Zajímavý a poctivý pokus Marie Šulcové. Recenze na: Knihu M. Šulcové Čapci o bratřích Čapcích. *Pochodeň*, 1985, Roč. 74, č. 228, s. 4. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. Vzpomínková a životopisná literatura... Recenze na: Mj. knihu M. Šulcové Čapci o bratřích Čapcích. *Tvorba*, 1985, Roč. neuveden, č. 41, s. 12. ISSN neuvedeno.

BODACZ, B. Čapkovci. Recenze na: Knihu M. Šulcové Čapci o bratřích Čapcích. *Romboid*, 1986, Roč. 21, č. 2, s. 80–81. ISSN neuvedeno.

SLOMEK, J. Nelze opsat napsané? Recenze na: Knihu M. Šulcové Čapci o bratřích Čapcích. *Tvorba*, 1986, Roč. neuveden, č. 18, s. 4. ISSN neuvedeno.

LUKEŠ, J. Z mládí bratří Čapků. Recenze na: Knihu M. Šulcové Čapci o bratřích Čapcích. *Svobodné slovo*, 1986, Roč. 42, č. 25, s. 5. ISSN neuvedeno.

KLEIN, Z. Koláž? Glosa o: Knize M. Šulcové Čapci o bratřích Čapcích. *Zprávy Společnosti bratří Čapků*, 1986, Roč. neuveden, č. 3, s. 3. ISSN neuvedeno.

POHORSKÝ, M. Regionální příspěvek k životopisu bratří Čapků. Recenze na: Knihu J. Kábrta Krakonošova zahrada bratří Čapků o bratřích Čapcích. *Česká literatura*, 1986, Roč. 34, č. 3, s. 269–270. ISSN neuvedeno.

ŠTASTNÁ, J. Jan Kábrt, Krakonošova zahrada bratří Čapků. Recenze na: Knihu J. Kábrta Krakonošova zahrada bratří Čapků o bratřích Čapcích. *Český lid*, 1986, Roč. 73, č. 2, s. 119–120. ISSN neuvedeno.

ROZSÍVAL, J. Oravská pocta pro bratry Čapky. Článek o: Pamětní desce bratří Čapků v Oravském Podzámku. *Zprávy Společnosti bratří Čapků*, 1986, Roč. neuveden, č. 4, s. 1. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ (zč). Na paměť bratří Čapků. Referát o: Pamětní desce bratří Čapků. *Svobodné slovo*, 1986, Roč. 42, č. 146, s. 5. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ (-pa-). Dílo bratří Čapků v Opavě. Článek o: Mj. díle bratří Čapků. *Kulturní měsíčník*, 1986, Roč. 4, č. 4, s. 70. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. Besedování s Františkem Krčmou. Referát o: Mj. vzpomínkách F. Krčmy na bratry Čapky. *Zpravodaj Společnosti bratří Čapků*, 1986, Roč. neuveden, č. 25, s. 54–55. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. Bratři Čapkové na Oravě. Referát o: Vzpomínkové oslavě na počest bratří Čapků. *Zpravodaj Společnosti bratří Čapků*, 1986, Roč. neuveden, č. 25, s. 58–63. ISSN neuvedeno.

DECKER, J. Náš nový román. Recenze na: Knihu I. Borské Příběh staršího bratra o Josefu Čapkovi. *Lidová demokracie*, 1986, Roč. 42, č. 173, s. 4. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ (I. B.). Josef Čapek v Muzeu bratří Čapků v Malých Svatoňovicích. Článek o: Josefu Čapkovi. *Estetická výchova*, 1986, Roč. 27, č. 2, s. 57. ISSN neuvedeno.

JUNG, J. Za Josefem Čapkem. Medailon o: Josefu Čapkovi ke 100. výročí narození. *O knihách a autorech*, 1986, Roč. neuveden, č. neuvedeno, s. 16–17. ISSN neuvedeno.

KLEIN, Z. Bratři Čapkové v Sovětském svazu. Článek o: Přednášce O. M. Maleviče o bratřích Čapcích. *Zprávy Společnosti bratří Čapků*, 1986, Roč. neuveden, č. 5, s. 1. ISSN neuvedeno.

BERNDORFOVÁ, E. Generace bratří Čapků. Referát o: Přednášce M. Štemberkové Čapkovská generace o bratřích Čapcích. *Zpravodaj Společnosti bratří Čapků*, 1986, Roč. neuveden, č. 25, s. 70–71. ISSN neuvedeno.

PILAŘ, M. Přečetli jsme: V loňském roce... Recenze na: Mj. knihu H. Čapkové Moji milí bratři o bratřích Čapcích. *Kulturní měsíčník*, 1986, Roč. 4, č. 11, s. 70–71. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. V memoárové literatuře... Recenze na: Knihu H. Čapkové Moji milí bratři o bratřích Čapcích. *Tvorba*, 1986, Roč. neuveden, č. 49, s. 12. ISSN neuvedeno.

ŠULCOVÁ, M. S Marií Šulcovou o Čapcích a literárních životopisech vůbec. Rozhovor o: Mj. bratřích Čapcích. *Čtenář*, 1986, Roč. 38, č. 8/9, s. 286–288. ISSN neuvedeno.

BURIÁNEK, F. O dětství slavných bratrů. Recenze na: Knihu M. Šulcové Čapci o bratřích Čapcích. *Literární měsíčník*, 1986, Roč. 15, č. 2, s. 126. ISSN neuvedeno.

FETTERS, A. Bratři Čapkové v bibliografii. Článek o: Zastoupení bratří Čapků v bibliografické ročence Tvorba východočeských autorů L. Vaciny a kol. *Zpravodaj Společnosti bratří Čapků*, 1986, Roč. neuveden, č. 25, s. 63–64. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ (AF). Kulhavý poutník Josef Čapek. Medailon o: Životě a díle Josefa Čapka. *Blahoslav*, 1987, Roč. neuveden, č. neuvedeno, s. 116–117. ISSN neuvedeno.

VACINA, L. Josef Čapek mezi přáteli. Recenze na: Knihu A. Vesecké Josef Čapek mezi přáteli o Josefu Čapkovi. *Pochodeň*, 1987, Roč. 76, č. 171, s. 4. ISSN neuvedeno.

RUSINSKÝ, M. Přečetli jsme. Recenze na: Knihu H. Čapkové Moji milí bratři o bratřích Čapcích. *Kulturní měsíčník*, 1987, Roč. 5, č. 4, s. 68–69. ISSN neuvedeno.

VRABEC, V. Básník obrazu i slova: Před sto lety se narodil Josef Čapek. Medailon o: Josefu Čapkovi ke 100. výročí narození. *Svobodné slovo*, 1987, Roč. 43, č. 67, s. 11. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ (df). Večer s Kulhavým poutníkem. Článek o: Večeru ke 100. výročí narození Josefa Čapka. *Práce*, 1987, Roč. 43, č. 77, s. 6. ISSN neuvedeno.

VACINA, L. Rodné krajiny Josefa Čapka: K stému výročí umělcova narození. Medailon o: Josefu Čapkovi s výběrem z jeho textů a se vzpomínkami Karla Čapka ke 100. výročí narození. *Pochodeň*, 1987, Roč. 76, č. 67, s. 8–9. ISSN neuvedeno.

VACINA, L. Všestranný umělec: Výstavy věnované Josefu Čapkovi. Referát o: Výstavách ke 100. výročí narození Josefa Čapka. *Pochodeň*, 1987, Roč. 76, č. 135, s. 4. ISSN neuvedeno.

SLAVÍK, J. Josef Čapek 1887 – 1945. Medailon o: Josefu Čapkovi. *Typografia*, 1987, Roč. 90, č. 12, s. 455–458. ISSN neuvedeno.

SÚVA, V. Lidé jsou zjevením: Imaginární rozhovor s Josefem Čapkem. Článek: Ke 100. výročí narození Josefa Čapka. *Nové knihy*, 1987, Roč. neuveden, č. 12, s. 3. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ (hh). Svatoňovické vzpomínky. Referát o: Pořadech ke 100. výročí narození Josefa Čapka. *Pochodeň*, 1987, Roč. 76, č. 147, s. 4. ISSN neuvedeno.

ŠÁLKOVÁ, J. Josef Čapek. Medailon o: Josefu Čapkovi ke 100. výročí narození. *Panorama*, 1987, Roč. 12, č. 1, s. 5. ISSN neuvedeno.

ŠTĚTKÁŘ, K. K dílu velkého umělce: 23. 3. 1887 – narodil se Josef Čapek. Medailon o: Josefu Čapkovi ke 100. výročí narození. *Nová svoboda*, 1987, Roč. 43, č. 69, s. 5. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ (jrf). Tvrdošíjnost Josefa Čapka. Medailon o: Josefu Čapkovi ke 100. výročí narození. *Svět práce*, 1987, Roč. 9, č. 5, s. 19. ISSN neuvedeno.

PAROULEK, Z. Poutník světem umění: K stému výročí narození Josefa Čapka. Medailon o: Josefu Čapkovi ke 100. výročí narození. *Zemědělské noviny*, 1987, Roč. 43, č. 68, s. 2. ISSN neuvedeno.

NYKLOVÁ, M. Jak šel Josef Čapek za pokladem. Medailon o: Josefu Čapkovi ke 100. výročí narození. *Naše rodina*, 1987, Roč. 19, č. 11, s. 11. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ (sdk). Odkaz Josefa Čapka. Referát o: Večeru ke 100. výročí narození Josefa Čapka. *Lidová demokracie*, 1987, Roč. 43, č. 75, s. 5. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ (-vyk-). List z kalendáře. Medailon o: Josefu Čapkovi ke 100. výročí narození. *Signál*, 1987, Roč. 22, č. 12, s. 24. ISSN neuvedeno.

KUDĚLKA, V. „Ztracený básník uměním podobojí“. Medailon o: Tvůrčí a politické osobnosti Josefa Čapka. *Literární měsíčník*, 1987, Roč. 16, č. 3, s. 60–62. ISSN neuvedeno.

KUDĚLKA, V. Zářivé hlubiny: K nedožitým stým narozeninám Josefa Čapka. Medailon o: Josefu Čapkovi ke 100. výročí narození. *Věda a život*, 1987, Roč. 32, č. 3, s. 188–189. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. znalece legrace i vážných věcí. Medailon o: Josefu Čapkovi ke 100. výročí narození. *Albatros*, 1987, Roč. neuveden, č. 3, s. 6. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ (-jr-). Zvon bijící: Josef Čapek 1887–1945. Vzpomínka na: Josefa Čapka. *Krkonoše*, 1987, Roč. 20, č. 3, s. 27. ISSN neuvedeno.

VACINA, L. Čapkovy poslední prázdniny. Recenze na: Knihu vzpomínek Josef Čapek mezi přáteli o Josefu Čapkovi. *Práce*, 1987, Roč. 43, č. 228, s. 6. ISSN neuvedeno.

LEBEDA, J. Ze vzpomínek na kulhavého poutníka. Vzpomínka na: Josefa Čapka. *Hlas revoluce*, 1987, Roč. 41, č. 14, s. 6. ISSN neuvedeno.

KOUDELKA, O. Věrný životu a vlasti: Sté výročí narození Josefa Čapka. Medailon o: Josefu Čapkovi ke 100. výročí narození. *Obrana lidu*, 1987, Roč. 46, č. 57, s. 2. ISSN neuvedeno.

KOVÁČ, P. Malíř a spisovatel Josef Čapek. Medailon o: Josefu Čapkovi ke 100. výročí narození. *Kulturní práce*, 1987, Roč. 27, č. 6, s. 21. ISSN neuvedeno.

KŘÍŽ, J. S Čapkem psáno do mraků: Malíř, spisovatel, básník, prozaik, esejista, dramatik. Medailon o: Josefu Čapkovi ke 100. výročí úmrtí s výňatky a citáty z jeho tvorby. *Brněnský večerník*, 1987, Roč. 18, č. 57, s. 3. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ (pan). K narozeninám. Článek o: Akcích ke 100. výročí narození Josefa Čapka. *Zemědělské noviny*, 1987, Roč. 43, č. 73, s. 2. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. Kalendář akcí ke 100. výročí narození Josefa Čapka. Článek o: Akcích ke 100. výročí narození Josefa Čapka. *Zprávy Společnosti bratří Čapků*, 1987, Roč. neuveden, č. 6, s. 3. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ (es.). Josef Čapek 1887 – 1945. Medailon o: Josefu Čapkovi ke 100. výročí narození. *Československý voják*, 1987, Roč. 35, č. 9, s. 46. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ (-jh-). Josef Čapek – 100 let. Medailon o: Josefu Čapkovi ke 100. výročí narození. *Kam v Brně za kulturou*, 1987, Roč. 31, č. neuvedeno, s. 20–21. ISSN neuvedeno.

GLIVICKÝ, J. Malá vzpomínka na Josefa Čapka a Jaroslava Křičku. Vzpomínka na: Mj. Josefa Čapka. *Zprávy Spolku českých bibliofilů v Praze*, 1987, Roč. neuveden, č. 1, s. 5–8. ISSN neuvedeno.

GLIVICKÝ, J. Josef Čapek 1887–1945. Medailon s korespondencí o: Josefu Čapkovi. *Zprávy Spolku českých bibliofilů v Praze*, 1987, Roč. neuveden, č. 3, s. 65–71. ISSN neuvedeno.

BEDNÁŘOVÁ, J. S očima dítěte, osudem bojovníka. Reportáž o: Josefu Čapkovi. *Květy*, 1987, Roč. 37, č. 12, s. 14–17. ISSN neuvedeno.

BLAHOTA, J. Muž sedmera řemesel: Ke stému výročí narození Josefa Čapka. Medailon o: Josefu Čapkovi ke 100. výročí narození. *Mladá fronta*, 1987, Roč. 43, č. 67, s. 4. ISSN neuvedeno.

BOROVÍČKA, M. Setkání pod Jestřebími horami: Před 100 lety se narodil malíř a spisovatel Josef Čapek. Článek o: Mj. 100. výročí narození Josefa Čapka. *Práce*, 1987, Roč. 43, č. 67, s. 4. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ (in). Pevniny dětství. Článek o: Cyklu filmů uvedených ke 100. výročí narození Josefa Čapka. *Pravda*, 1987, Roč. 68, č. 78, s. 5. ISSN neuvedeno.

BORSKÁ, I. Jak jsem psala příběh Josefa Čapka. Rozhovor o: Knize I. Borské Příběh staršího bratra o Josefu Čapkovi. *Zprávy Spolku českých bibliofilů v Praze*, 1987, Roč. neuveden, č. 1, s. 9–13. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ (-af-). Co na světě uviděl. Medailon o: Josefu Čapkovi ke 100. výročí narození. *Obrana lidu*, 1987, Roč. 46, č. 12, s. 11. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ (jch). Čapek v Prostějově. Referát o: Akcích ke 100. výročí narození Josefa Čapka. *Rovnost*, 1987, Roč. 102, č. 75, s. 5. ISSN neuvedeno.

DUŠEK, J. Kdo to byl? Reportáž o: Josefu Čapkovi ke 100. výročí narození. *Vlasta*, 1987, Roč. 41, č. 13, s. 18–19. ISSN neuvedeno.

GABRIELOVÁ, B. Josef Čapek (1887–1945). Medailon o: Josefu Čapkovi. *Kulturní rozvoj*, 1987, Roč. 3, č. 5, s. 3. ISSN neuvedeno.

HEŘTOVÁ, J. „Nejsem pozorovatel; jsem účastník.“: Ke 100. výročí narození Josefa Čapka. Medailon o: Josefu Čapkovi ke 100. výročí narození. *Praha – Moskva*, 1987, Roč. 32, č. 2, s. 76. ISSN neuvedeno.

HLAVÁČEK, L. Tvůrce – myslitel – občan: Před sto lety se narodil Josef Čapek. Medailon o: Josefu Čapkovi a stručně též o jeho literární činnosti ke 100. výročí narození. *Rudé právo*, 1987, Roč. 67, č. 68, s. 5. ISSN neuvedeno.

HLAVÁČEK, L. Dědictví po Josefu Čapkovi: Ke 100. výročí narození. Medailon o: Josefu Čapkovi ke 100. výročí narození. *Výtvarná kultura*, 1987, Roč. 11, č. 1, s. 37–43. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ (škv). Horoucně miloval jsem svět... Medailon o: Josefu Čapkovi ke 100. výročí narození. *Svět socialismu*, 1987, Roč. 20, č. 12, s. 12. ISSN neuvedeno.

HRZALOVÁ, H. Velká osobnost naší kultury. Poznámka o: Josefu Čapkovi. *Literární měsíčník*, 1987, Roč. 16, č. 3, s. 124–126. ISSN neuvedeno.

JEŘÁBEK, R. K stému výročí Josefa Čapka (23. 3. 1887). Medailon o: Josefu Čapkovi ke 100. výročí narození. *Národopisné aktuality*, 1987, Roč. 24, č. 2, s. 115–117. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. Josef Čapek mezi přáteli. Článek o: Sborníčku Josef Čapek mezi přáteli o Josefu Čapkovi. *Humpolecký zpravodaj*, 1987, Roč. neuveden, č. neuvedeno, s. 3. ISSN neuvedeno.

MALEVIČ, O. O Josefu Čapkovi spisovateli. Medailon o: Josefu Čapkovi. *Literární měsíčník*, 1987, Roč. 16, č. 3, s. 56–59. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ (-BS-). Malíř a básník životní reality. Medailon o: Josefu Čapkovi ke 100. výročí narození. *Lidová armáda*, 1987, Roč. 40, č. 5, s. 223. ISSN neuvedeno.

MATYS, R. Nedokončený modrý obraz. Referát o: Pořadu ke 100. výročí narození Josefa Čapka. *Rozhlas*, 1987, Roč. 65, č. 12, s. 1 a 4. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. Východočeši národní kultuře: Josef Čapek (1887 – 1945), malíř a spisovatel, rodák z Hronova. Medailon o: Josefu Čapkovi. *Pochodeň*, 1987, Roč. 76, č. 37, s. 6. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ (J. Š.). Vzpomínáme Josefa Čapka. Medailon o: Josefu Čapkovi ke 100. výročí narození. *Plzeňský přehled*, 1987, Roč. neuveden, č. neuvedeno, s. 25. ISSN neuvedeno.

POTUŽÁKOVÁ, J. Měl život rád: 100. výročí narození Josefa Čapka. Medailon o: Josefu Čapkovi ke 100. výročí narození. *Pravda*, 1987, Roč. 68, č. 67, Příloha Pravdy, s. 3. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ (pap). Společnost Karla a Josefa Čapka v Anglii. Článek o: Založení Společnosti bratří Čapků v Anglii. *Zprávy Společnosti bratří Čapků*, 1987, Roč. neuveden, č. 8, s. 1. ISSN neuvedeno.

HOLÝ, J. Bratři Čapkové známí i neznámí. Recenze na: Knihu H. Čapkové Moji milí bratři o bratřích Čapcích. *Literární měsíčník*, 1987, Roč. 16, č. 4, s. 129–130. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. Sté výročí narození Josefa Čapka... Poznámka o: Knize A. Vesecké Josef Čapek mezi přáteli o Josefu Čapkovi. *Tvorba*, 1987, Roč. neuveden, č. 25, s. 20. ISSN neuvedeno.

VACINA, L. Dvanáct kapitol o Josefu Čapkovi: K hlubšímu poznání osobnosti umělce. Recenze na: Knihu B. Mráze Josef Čapek o Josefu Čapkovi. *Pochodeň*, 1987, Roč. 76, č. 295, s. 4. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ (elf.). Životopis Josefa Čapka. Recenze na: Knihu B. Mráze Josef Čapek o Josefu Čapkovi. *Večerní Praha*, 1988, Roč. 34, č. 6, s. 4. ISSN neuvedeno.

NECHANICKÝ, V. Sto pohledů na Čapky. Recenze na: Knihu L. Vaciny Jeden i druhý o bratřích Čapcích. *Práce*, 1988, Roč. 44, č. 202, s. 4. ISSN neuvedeno.

FETTERS, A. Vzpomínky na bratry Čapky. Recenze na: Knihu L. Vaciny Jeden i druhý o bratřích Čapcích. *Pochodeň*, 1988, Roč. 77, č. 150, s. 4. ISSN neuvedeno.

VACINA, L. Bratři Čapkové v edičních plánech. Článek o: Připravovaných publikacích děl bratří Čapků. *Pochodeň*, 1988, Roč. 77, č. 16, s. 4. ISSN neuvedeno.

BYDŽOVSKÁ, L. Volné směry 1913: Čapek kontra Matějček. Komentář o: Aféře v časopise *Volné směry* v roce 1913, jedním z protagonistů byl i Josef Čapek. *Documenta Pragensia*, 1988, Roč. neuveden, sv. 8, č. neuvedeno, s. 235–246. ISSN neuvedeno.

IMRICH, M. Pomník Čapkům. Článek o: Pomníku bratří Čapků. *Večerní Praha*, 1988, Roč. 34, č. 110, s. 4. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. Soutěž na pomník bratří Čapků. Článek o: Pomníku bratří Čapků. *Ateliér*, 1988, Roč. 1, č. 5, s. 5. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ (-r-). Umění je život sám. Referát o: Pořadu nazvaném *Kulhavý poutník* k výročí úmrtí Josefa Čapka. *Nové knihy*, 1988, Roč. neuveden, č. 19, s. 8. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ (fk). Majstři štetca a bariev. Referát o: Mj. stati J. Slavíka o Josefu Čapkovi. *Nové knihy*, 1988, Roč. neuveden, č. 22, s. 1. ISSN neuvedeno.

CHALUPA, M. Bratři Čapkové proti fašismu. Referát o: Mj. literárním a výtvarném boji bratří Čapků proti fašismu. *Ateliér*, 1988, Roč. 1, č. 17, s. 6. ISSN neuvedeno.

FETTERS, A. Do roka a do dne. Recenze na: Knihu I. Borské Příběh staršího bratra o Josefu Čapkovi. *Kmen*, 1988, Roč. 1, č. 12, s. 2. ISSN neuvedeno.

HEŘMAN, Z. Kniha pro obě oči otevřené. Recenze na: Knihu I. Borské Příběh staršího bratra o Josefu Čapkovi. *Zemědělské noviny*, 1988, Roč. 44, č. 20, s. 2. ISSN neuvedeno.

JEDLIČKOVÁ, A. Starší bratr – Mr. Mysself. Recenze na: Knihu I. Borské Příběh staršího bratra o Josefu Čapkovi. *Literární měsíčník*, 1988, Roč. 17, č. 7, s. 119. ISSN neuvedeno.

PAVLŮ, M. Svět očima žen. Recenze na: Knihu I. Borské Příběh staršího bratra o Josefu Čapkovi. *Tvorba*, 1988, Roč. neuveden, č. 15, s. 12. ISSN neuvedeno.

POLÁČEK, J. Portrét Josefa Čapka. Recenze na: Knihu I. Borské Příběh staršího bratra o Josefu Čapkovi. *Rovnost*, 1988, Roč. 103, č. 122, s. 5. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ (NK). Příběh českého umělce. Recenze na: Knihu I. Borské Příběh staršího bratra o Josefu Čapkovi. *Svobodné slovo*, 1988, Roč. 44, č. 58, s. 5. ISSN neuvedeno.

VACINA, L. Bratr jménem Josef Čapek: Nad románem I. Borské z Albatrosu. Recenze na: Knihu I. Borské Příběh staršího bratra o Josefu Čapkovi. *Pochodeň*, 1988, Roč. 77, č. 198, s. 4. ISSN neuvedeno.

VACINA, L. O Josefu Čapkovi. Recenze na: Knihu I. Borské Příběh staršího bratra o Josefu Čapkovi. *Rudé právo*, 1988, Roč. 68, č. 46, s. 5. ISSN neuvedeno.

VLAŠÍN, Š. Přínos životopisného románu. Recenze na: Mj. knihu I. Borské Příběh staršího bratra o Josefu Čapkovi. *Kulturní práce*, 1988, Roč. 28, č. 10, s. 16. ISSN neuvedeno.

VRÁNA, A. Příběh nejen Josefa Čapka. Recenze na: Knihu I. Borské Příběh staršího bratra o Josefu Čapkovi. *Český zápas*, 1988, Roč. 68, č. 11, s. 3. ISSN neuvedeno.

HEŘMAN, Z. Vzpomínky na bratry Čapky. Recenze na: Knihu L. Vaciny Jeden i druhý o bratřích Čapcích. *Zemědělské noviny*, 1988, Roč. 44, č. 133, s. 2. ISSN neuvedeno.

SLOMEK, J. Jací byli? Recenze na: Knihu L. Vaciny Jeden i druhý o bratřích Čapcích. *Mladá fronta*, 1988, Roč. 44, č. 146, s. 4. ISSN neuvedeno.

CINGER, F. Vzpomínky na oba Čapky. Recenze na: Knihu L. Vaciny Jeden i druhý o bratřích Čapcích. *Rudé právo*, 1988, Roč. 68, č. 109, s. 5. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ (jr.). Jeden i druhý. Recenze na: Knihu L. Vaciny Jeden i druhý o bratřích Čapcích. *Krkonoše*, 1988, Roč. 21, č. 12, s. 9. ISSN neuvedeno.

VACINA, L. Jací vlastně byli aneb Vzpomínky na bratry Čapky. Komentář o: Knize L. Vaciny Jeden i druhý o bratřích Čapcích. *Nové knihy*, 1988, Roč. neuveden, č. 20, s. 1. ISSN neuvedeno.

PAMĚTNICKÁ, L. Josef Čapek mezi přáteli. Recenze na: Knihu A. Vesecké Josef Čapek mezi přáteli o Josefu Čapkovi. *Výběr z prací členů Historického klubu při Jihočeském muzeu v Českých Budějovicích*, 1988, Roč. 25, č. 2, s. 67–68. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. Vybraná bibliografie článků ke 100. výročí narození Josefa Čapka z českého a slovenského tisku. Bibliografie: Článků ke 100. výročí narození Josefa Čapka z českého a slovenského tisku. *Zprávy Společnosti bratří Čapků*, 1988, Roč. neuveden, č. neuvedeno, příloha Documenta Čapkiana, s. 2–4. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ (es.). Čapkovi na Slovensku. Referát o: Mj. odhalení pamětní desky bratří Čapků na Slovensku. *Kmen*, 1988, Roč. 1, č. 41, s. 2. ISSN neuvedeno.

DOUBRAVA, J. Krajina u studánky. Referát o: Památníku bratří Čapků v Malých Svatoňovicích. *Ahoj na sobotu*, 1988, Roč. 20, č. 29, s. 6–7. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ (-art-). Malé Svatoňovice – Muzeum bratří Čapků. Článek o: Muzeu bratří Čapků. *Krkonoše*, 1988, Roč. 21, č. 4, vložená strana před 3. stranou a 3. strana obálky. ISSN neuvedeno.

ŠTEMBEROVÁ, M. Stopami bratří Čapků na Oravě. Článek o: Bratřích Čapcích. *Zprávy Společnosti bratří Čapků*, 1988, Roč. neuveden, č. 12, s. 6. ISSN neuvedeno.

LEBEDA, J. Knížka o Josefu Čapkovi. Recenze na: Knihu B. Mráze Josef Čapek o Josefu Čapkovi. *Práce*, 1988, Roč. 44, č. 22, s. 6. ISSN neuvedeno.

SLOMEK, J. Dvě pocty Josefu Čapkovi. Recenze na: Knihu B. Mráze Josef Čapek a knihu I. Borské Příběh staršího bratra, obojí o Josefu Čapkovi. *Mladá fronta*, 1988, Roč. 44, č. 76, s. 4. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ (fk.). Malíř Čapek. Recenze na: Knihu J. Slavíka Josef Čapek o Josefu Čapkovi. *Nové knihy*, 1988, Roč. neuveden, č. 23, s. 2. ISSN neuvedeno.

ŠTĚDRONŮVÁ, E. Nový pohled na Josefa Čapka. Recenze na: Knihu B. Mráze Josef Čapek o Josefu Čapkovi. *Česká literatura*, 1989, Roč. 37, č. 2, s. 176–178. ISSN neuvedeno.

SVOBODOVÁ, D. Vzpomínky na Josefa Čapka. Recenze na: Knihu A. Vesecké Josef Čapek mezi přáteli o Josefu Čapkovi. *Česká literatura*, 1989, Roč. 37, č. 2, s. 178–179. ISSN neuvedeno.

VACINA, L. O Josefu Čapkovi z Pelhřimova. Recenze na: Knihu A. Vesecké Josef Čapek mezi přáteli o Josefu Čapkovi. *Čtenář*, 1989, Roč. 41, č. 11, s. 382. ISSN neuvedeno.

WAJS, M. Tři sourozenci na Pohořském Hrádku. Fejeton o: Pobytu sourozenců Čapkových na Pohořském Hrádku. *Lidová demokracie*, 1989, Roč. 45, č. 259, s. 5. ISSN neuvedeno.

ČERNÝ, F. Co se bude odhalovat...? Poznámka o: Pomníku bratří Čapků. *Kmen*, 1989, Roč. 2, č. 28, s. 3. ISSN neuvedeno.

SLOMEK, J. Čapek monograficky a vzpomínkově. Recenze na: Mj. knihu L. Vaciny Jeden i druhý o bratřích Čapcích. *Literární měsíčník*, 1989, Roč. 18, č. 10, s. 143–145. ISSN neuvedeno.

VACINA, L. Poslední prázdniny Josefa Čapka. Článek o: Pobytu Josefa Čapka v Želivu u Pelhřimova v roce 1939. *Pochodeň*, 1989, Roč. 78, č. 207, s. 6. ISSN neuvedeno.

ADAMS, V. Estonský básník vzpomíná: Rozmouval dopisovatel APN V. Veretennikov. Rozhovor o: Mj. bratřích Čapcích. *Svobodné slovo*, 1989, Roč. 45, č. 107, příloha, s. 3. ISSN neuvedeno.

GRYM, P. Čapkovská variace. Fejeton s anekdotickými vzpomínkami na: Bratry Čapky. *Lidová demokracie*, 1989, Roč. 45, č. 137, s. 4. ISSN neuvedeno.

HEK, J. Karel Čapek a Bílovice nad Svitavou. Článek o: Bratřích Čapcích. *Duha*, 1989, Roč. 3, č. 4, s. 6–8. ISSN neuvedeno.

KOHÁČEK, P. Bratři Čapkové a Aventinum: Pokus o objasnění konce jejich vzájemné spolupráce. Článek o: Spolupráci bratří Čapků s nakladatelstvím Aventinum. *Zpravodaj Společnosti bratří Čapků*, 1989, Roč. neuveden, č. 28, s. 57–71. ISSN neuvedeno.

KOUBEK, B. Dva bratři a jeden sochař. Rozhovor o: Pomníku bratří Čapků. *Naše rodina*, 1989, Roč. 21, č. 44, s. 11. ISSN neuvedeno.

KRČMA, F. Úvahy nad pomníkem bratří Čapků v Praze. Komentář o: Pomníku bratří Čapků. *Zprávy Společnosti bratří Čapků*, 1989, Roč. neuveden, č. 16, s. 1–2. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ (čt). Pomník bratří Čapků. Článek o: Pomníku bratří Čapků. *Svobodné slovo*, 1989, Roč. 45, č. 122, s. 5. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. Soutěž na pomník bratří Čapků. Článek o: Pomníku bratří Čapků. *Zprávy Společnosti bratří Čapků*, 1989, Roč. neuveden, č. 15, s. 4. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. Stručný rodokmen rodiny Čapků. Biografie: Rodiny Čapků. *Zprávy Společnosti bratří Čapků*, 1989, Roč. neuveden, č. neuvedeno, příloha Documenta čapkiana, s. 1–3. ISSN neuvedeno.

FETTERS, A. Krakonošova zahrada bratří Čapků. Recenze na: Knihu J. Kábrta Krakonošova zahrada bratří Čapků o bratřích Čapcích. *Krkonoše – Podkrkonoší*, 1989, Roč. neuveden, sv. 8, č. neuvedeno, s. 335–336. ISSN neuvedeno.

FETTERS, A. Zdeněk Menec – František Buriánek, Krajem bratří Čapků. Recenze na: Knihu F. Buriánka a Z. Mence Krajem bratří Čapků o bratřích Čapcích. *Krkonoše – Podkrkonoší*, 1989, Roč. neuveden, sv. 8, č. neuvedeno, s. 337. ISSN neuvedeno.

FETTERS, A. Marie Šulcová, Čapci. Recenze na: Knihu M. Šulcové Čapci o bratřích Čapcích. *Krkonoše – Podkrkonoší*, 1989, Roč. neuveden, sv. 8, č. neuvedeno, s. 336–337. ISSN neuvedeno.

VACINA, L. Dva čapkovské příspěvky. Recenze na: Mj. knihu A. Vesecké Josef Čapek mezi přáteli o Josefu Čapkovi. *Kmen*, 1989, Roč. 2, č. 29, s. 10. ISSN neuvedeno.

1990–1999

FEJFUŠA, P. Umění číst pomalu. Recenze na: Knihu Z. Kožmína *Zvětšeniny ze stylu bratří Čapků o literární tvorbě bratří Čapků*. *Brněnský večerník*, 1990, Roč. 21, č. 110, s. 3. ISSN neuvedeno.

HAMAN, A. Čapkové pod mikroskopem. Recenze na: Knihu Z. Kožmína *Zvětšeniny ze stylu bratří Čapků o literární tvorbě bratří Čapků*. *Literární noviny*, 1990, Roč. 1, č. 20, s. 4–5. ISSN neuvedeno.

SLOMEK, J. Čapkové poklepem a poslechem. Recenze na: Knihu Z. Kožmína *Zvětšeniny ze stylu bratří Čapků u literární tvorbě bratří Čapků*. *Mladá fronta*, 1990, Roč. 46, č. 127, s. 4. ISSN neuvedeno.

VESELÝ, J. Jak na Čapkův styl. Recenze na: Knihu Z. Kožmína *Zvětšeniny ze stylu bratří Čapků o literární tvorbě bratří Čapků*. *Tvar*, 1990, Roč. 1, č. 12, s. 14. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ (-kk-). K stylu bratří Čapků. Recenze na: Knihu Z. Kožmína *Zvětšeniny ze stylu bratří Čapků o literární tvorbě bratří Čapků*. *Věda a život*, 1990, Roč. 35, č. 5, s. 77. ISSN neuvedeno.

JEDLIČKOVÁ, A. O stylu Josefa Čapka. Recenze na: Knihu P. Mareše *Styl, text, smysl o literární tvorbě Josefa Čapka*. *Česká literatura*, 1990, Roč. 38, č. 6, s. 551–553. ISSN neuvedeno.

SLOMEK, J. Čapek, Mareš, Jedličková. Polemika s: Článkem A. Jedličkové O stylu Josefa Čapka. *Mladá fronta*, 1990, Roč. 46, č. 115, s. 4. ISSN neuvedeno.

JEDLIČKOVÁ, A. Vada na kráse. Polemika s: Článkem J. Slomka Čapek, Mareš, Jedličková. *Tvar*, 1990, Roč. 1, č. 10, s. 15. ISSN neuvedeno.

ŠEBESTA, K. Styl a smysl uměleckého textu. Recenze na: Knihu P. Mareše *Styl, text, smysl o literární tvorbě Josefa Čapka*. *Český jazyk a literatura*, 1990, Roč. 40, č. 5, s. 191–192. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. Stručný rodokmen rodiny Čapků. Biografie o: Rodině Čapků. *Kmen*, 1990, Roč. 3, č. 1, s. 12. ISSN neuvedeno.

MASARYK, J. Jan Masaryk o Čapcích. Projev: J. Masaryka o bratřích Čapcích z roku 1946. *Kmen*, 1990, Roč. 3, č. 1, s. 12. ISSN neuvedeno.

ŠULC, J. Prozaik Josef Čapek. Recenze na: Knihu P. Mareše Styl, text, smysl o literární tvorbě Josefa Čapka. *Literární noviny*, 1990, Roč. 1, č. 4, s. 4. ISSN neuvedeno.

SLOMEK, J. Josef Čapek očima jazykovědce. Recenze na: Knihu P. Mareše Styl, text, smysl o literární tvorbě Josefa Čapka. *Mladá fronta*, 1990, Roč. 46, č. 65, s. 4. ISSN neuvedeno.

PALIVEC, J. Černá hodinka s Josefem Palivcem. Vzpomínka na: Mj. Josefa Čapka. *Literární noviny*, 1990, Roč. 1, č. 18, s. 8. ISSN neuvedeno.

ŠULCOVÁ, M. Ladění pro dvě struny. Komentář o: Knize M. Šulcové Ladění pro dvě struny o bratřích Čapcích. *Nové knihy*, 1990, Roč. neuveden, č. 29, s. 3. ISSN neuvedeno.

ŠULCOVÁ, M. Jak jsem psala Čapky aneb třetí pokračování. Komentář o: Mj. knize M. Šulcové Ladění pro dvě struny o bratřích Čapcích. *Nové knihy*, 1990, Roč. neuveden, č. 45, s. 2. ISSN neuvedeno.

VACINA, L. Kronika se vším všudy: „Ladění pro dvě struny“ z Melantrichu. Recenze na: Knihu M. Šulcové Ladění pro dvě struny o bratřích Čapcích. *Pochodeň*, 1990, Roč. 79, č. 283, s. 6. ISSN neuvedeno.

MARTINOVÁ, D. Čapci na pokračování. Recenze na: Knihu M. Šulcové Ladění pro dvě struny o bratřích Čapcích. *Práce*, 1990, Roč. 46, č. 180, příloha, s. 4. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ (AF). Proč nejsem komunistou. Referát o: Anketě týdeníku Přítomnost Proč nejsem komunistou z let 1924/1925 s příspěvky od mj. bratří Čapků. *Svobodný zítřek*, 1990, Roč. 1, č. 13, s. 7. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ (kn). Vztah k domovu: Bratři Čapkové a východní Čechy. Recenze na: Bibliografii L. Vaciny a M. Sobotkové Bratři Čapkové a východní Čechy. *Pochodeň*, 1990, Roč. 79, č. 8, s. 4. ISSN neuvedeno.

RODR, J. Osud a soud Josefa Čapka. Článek o: Tvorbě Josefa Čapka z roku 1939 a o jeho pobytu v koncentračním táboře. *Pochodeň*, 1990, Roč. 79, č. 83, s. 8–9. ISSN neuvedeno.

PETZLOVÁ, L. Ohlédnutí za pobyty bratří Čapků na Jindřichohradecku. Článek o: Výstavě dokumentů o pobytech bratří Čapků na Jindřichohradecku. *Jindřichohradecký zpravodaj*, 1990, Roč. neuveden, č. 1, s. 9–11. ISSN neuvedeno.

GLIVICKÝ, J. Korespondence Josefa Čapka Josefu Portmanovi. Komentář o: Otištěné korespondenci (8 dopisů) Josefa Čapka J. Portmanovi. *Strahovská knihovna*, 1990, Roč. 20/21, č. neuvedeno, s. 309–314. ISSN neuvedeno.

GLIVICKÝ, J. Listy Josefa Čapka Mojmíru Helceletovi. Komentář o: Otištěné korespondenci (4 dopisy a 2 pohlednice) Josefa Čapka M. Helceletovi. *Strahovská knihovna*, 1990, Roč. 20/21, č. neuvedeno, s. 301–304. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ (hs.). Karel Meister – Čapkovy Malé Svatoňovice a Úpice. Glosa o: Rodišti a mládí bratří Čapků. *Dramatické umění*, 1990, Roč. neuveden, sv. 2, č. neuvedeno, s. 122. ISSN neuvedeno.

FETTERS, A. Čapkové očima rodiny. Recenze na: Knihu H. Koželuhové Čapci očima rodiny o bratřích Čapcích. *Nové knihy*, 1991, Roč. neuveden, č. 13, příloha Nakladatelské a knihkupecké NK, s. 3. ISSN neuvedeno.

HOFFMANOVÁ, J. Monografie o stylu a smyslu textů Josefa Čapka. Recenze na: Knihu P. Mareše Styl, text, smysl o literární tvorbě Josefa Čapka. *Slovo a slovesnost*, 1991, Roč. 52, č. 1, s. 66–69. ISSN neuvedeno.

VACINA, L. Karel Čapek dosud neznámý. Recenze na: Mj. knihu L. Vaciny Jeden i druhý o bratřích Čapcích. *Tvar*, 1991, Roč. 2, č. 18, s. 3. ISSN neuvedeno.

FETTERS, A. Poslední vzkaz Vlastimila Fišara. Recenze na: Stat' V. Fišara Bratři Čapkové a Slovensko o bratřích Čapcích. *Tvar*, 1991, Roč. 2, č. 32, s. 2. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ (mib). V Krakonošově zahradě bratří Čapků: Cestujeme s Naší rodinou. Reportáž o: Památkách na bratry Čapky. *Naše rodina*, 1991, Roč. 23, č. 36, s. 15. ISSN neuvedeno.

GLIVICKÝ, J. Další doklad vztahu Josefa Čapka k Moravě. Ediční poznámka o: Otištění dopisů Josefa Čapka M. Helceletovi. *Zpravodaj Společnosti bratří Čapků*, 1991, Roč. neuveden, č. 30, s. 10–11. ISSN neuvedeno.

MED, J. Několik vzpomínek Bohuslava Reynka na Josefa Čapka z let 1958–1962. Vzpomínka na: Josefa Čapka. *Zpravodaj Společnosti bratří Čapků*, 1991, Roč. neuveden, č. 30, s. 14–15. ISSN neuvedeno.

ŠMERALOVÁ, E. Vzpomínání na dobré lidi: Památce Aleny Čapkové. Vzpomínka na: Dceru Josefa Čapka A. Čapkovou. *Zpravodaj Společnosti bratří Čapků*, 1991, Roč. neuveden, č. 30, s. 16–29. ISSN neuvedeno.

OPELÍK, J. Dvě glosy o Josefu Čapkovi. Glosa o: Josefu Čapkovi. *Zpravodaj Společnosti bratří Čapků*, 1991, Roč. neuveden, č. 30, s. 42–48. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. Udělení Řádu Tomáše Garrigua Masaryka k 73. výročí vzniku Československa. Prohlášení o: Udělení Řádu Tomáše Garrigua Masaryka mj. Josefu Čapkovi. *Národní politika*, 1991, Roč. 23, č. 12, s. 4–6. ISSN neuvedeno.

MAREŠ, P. Styl a smysl publicistiky Josefa Čapka. Studie o: Publicistice Josefa Čapka. *Přednášky z 33. běhu LŠSS*, 1992, Roč. neuveden, č. neuvedeno, s. 105–117. ISSN neuvedeno.

ČERNÝ, F. Pomník bratřím Čapkům v Praze. Článek o: Pomníku bratří Čapků. *Zprávy Společnosti bratří Čapků*, 1992, Roč. neuveden, č. 26, s. 3 a 7. ISSN neuvedeno.

ŠTEMBERKOVÁ, M. Bude na Vinohradech pomník? Referát o: Pomníku bratří Čapků. *Lidová demokracie*, 1992, Roč. 48, č. 78, s. 4. ISSN neuvedeno.

MRAVCOVÁ, M. Ze stylu bratří Čapků. Recenze na: Knihu Z. Kožmína *Zvětšeniny ze stylu bratří Čapků o literární tvorbě bratří Čapků*. *Česká literatura*, 1992, Roč. 40, č. 1, s. 97–100. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ (mrk). Josef je mi bližší. Článek o: Životopisných knihách M. Šulcové o bratřích Čapcích a o jejím vztahu k nim. *Lidová demokracie*, 1992, Roč. 48, č. 203, s. 7. ISSN neuvedeno.

HARTMANOVÁ, A. Kdo ví? Medailon o: M. de Montaigne, též o jeho ohlase mj. u Josefa Čapka. *Literární noviny*, 1992, Roč. 3, č. 36, s. 10. ISSN neuvedeno.

BĚHOUNEK, V. My a Němci: Z neuveřejněných vzpomínek V. Běhounka. Vzpomínka na: Mj. Josefa Čapka. *Špígl*, 1992, Roč. 3, č. 87, s. 2. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ (J. Mk.). Karel Scheinpflug, Můj švagr Karel Čapek. Recenze na: Mj. knihu H. Koželuhové Čapci očima rodiny o bratřích Čapcích. *Český časopis historický*, 1992, Roč. 90, č. 3, s. 475. ISSN neuvedeno.

FÜRBAACH, F. J. Čapek v regionálním tisku. Recenze na: Mj. stat' L. Krátkého Knižní grafika Josefa Čapka pro vydavatele Josefa Floriana a anoncované brožury L. Petzlové Po stopách bratří Čapků v Jindřichově Hradci. *Zprávy Společnosti bratří Čapků*, 1992, Roč. neuveden, č. 25, s. 7. ISSN neuvedeno.

KOHÁČEK, P. Bratři Čapkové a Aventinum: Pokus o objasnění konce jejich vzájemné spolupráce. Dodatek k: Článku Bratři Čapkové a Aventinum: Pokus o objasnění konce jejich vzájemné spolupráce. *Zpravodaj Společnosti bratří Čapků*, 1992, Roč. neuveden, č. 31, s. 34–40. ISSN neuvedeno.

ŠTEMBERKOVÁ, M. Čapkovské disertační práce podané na filozofické fakultě UK do zrušení doktorátů v roce 1953. Přehled o: Disertačních pracích o bratřích Čapcích do roku 1953. *Zpravodaj Společnosti bratří Čapků*, 1992, Roč. neuveden, č. 31, s. 70–74. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ (sk). Deset let s Čapky. Poznámka o: Knize Klubu bratří Čapků v Trutnově Střípky vzpomínek na bratry Čapky o bratřích Čapcích. *Hradecké noviny*, 1992, Roč. 1, č. 11, s. 11. ISSN neuvedeno.

OPELÍK, J. O kritice, Čapcích a Lexikonu české literatury: Rozhovor s Jiřím Opelíkem. Rozhovor o: Mj. bratřích Čapcích. *Literární noviny*, 1993, Roč. 4, č. 8, s. 6. ISSN neuvedeno.

KRÖSCHLOVÁ, E. Vážený pane redaktore... Vzpomínka na: O. Schürera s poznámkou o Josefu Čapkovi. *Prostor*, 1993, Roč. 6, č. 23, s. 171–173. ISSN neuvedeno.

SIMONOVÁ, J. Josef Čapek: 23. března 1887 Hronov – duben 1945 Bergen-Belsen. Medailon o: Josefu Čapkovi ke 106. výročí narození. *U nás. Hronovské listy*, 1993, Roč. neuveden, č. 3, s. 1. ISSN neuvedeno.

ČERNÝ, F. Pomník bratřím Čapkům skutečností? Rozhovor o: Pomníku bratří Čapků. *Telegraf*, 1993, Roč. 2, č. 141, s. 12. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ (nt). Vyroste Čapkům pomník? Výsledky anonymní soutěže budou známy až 1. září. Zpráva o: Pomníku bratří Čapků. *Svobodní slovo*, 1993, Roč. 49, č. 151, s. 4. ISSN neuvedeno.

KOŽELUHOVÁ, H. Josef a Karel Čapkové očima rodiny. Poznámka o: Knize H. Koželuhové Čapci očima rodiny o bratřích Čapcích. *Literární noviny*, 1993, Roč. 4, č. 28–36, s. 16. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. Životopisy bratří Čapků. Poznámka o: Mj. knize M. Šulcové Poločas nadějí o bratřích Čapcích. *Český deník*, 1993, Roč. 3, č. 220, s. 8. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. Vyjde Poločas nadějí: Společnost bratří Čapků nezahálí. Zpráva o: Knize M. Šulcové Poločas nadějí o bratřích Čapcích. *Plzeňský deník*, 1993, Roč. 2, č. 219, s. 6. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. Stavíme v Praze pomník bratřím Čapkům. Prohlášení o: Pomníku bratří Čapků. *Zprávy Společnosti bratří Čapků*, 1993, Roč. neuveden, č. 28, příloha Documenta Čapkiana, s. 1–4. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ (jed). Na Novoměstské radnici v Praze se vystavují návrhy na pomník bratří Čapků. Referát o: Pomníku bratří Čapků. *Český deník*, 1993, Roč. 3, č. 260, s. 12. ISSN neuvedeno.

VOLF, P. Soutěž, v níž nikdo nezvítězil: Bratří Čapkové si na pomník ještě počkají. Referát o: Pomníku bratří Čapků. *Mladá fronta Dnes*, 1993, Roč. 4, č. 260, s. 11. ISSN neuvedeno.

ČERNÝ, F. Odpovědné rozhodnutí. Komentář o: Pomníku bratří Čapků. *Zprávy Společnosti bratří Čapků*, 1993, Roč. neuveden, č. 31, s. 2. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ (ZA). A pak se otevřela branka... Reportáž o: Návštěvě domu bratří Čapků. *Naše rodina*, 1993, Roč. neuveden, č. 45, s. 3. ISSN neuvedeno.

JUSTL, V. Trocha poezie nikoho nezabije. Medailon o: Josefu Čapkovi a o jeho literárním a výtvarném díle. *Divadelní noviny*, 1993, Roč. 2, č. 18, s. 6. ISSN neuvedeno.

HYLMAROVÁ, E. Muzeum bratří Čapků v Malých Svatoňovicích. Článek o: Muzeu bratří Čapků. *Rodným krajem*, 1993, Roč. neuveden, č. 7, s. 23–25. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ (hron). Poločas nadějí. Recenze na: Knihu M. Šulcové Poločas nadějí o bratřích Čapcích. *Severočeský regionální deník*, 1993, Roč. 3, č. 259, s. 5. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. Z dílny bratří Čapků. Komentář o: Otištění dopisů bratří Čapků z let 1923, 1932 a 1935. *Zpravodaj Společnosti bratří Čapků*, 1993, Roč. neuveden, č. 32, s. 1–5. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. Čapci a politici. Anketa o: Bratřích Čapcích. *Zpravodaj Společnosti bratří Čapků*, 1993, Roč. neuveden, č. 32, s. 11–15. ISSN neuvedeno.

ŠTĚDRONĚ, M. Josef Palivec o Čapcích a hudbě... Poznámka o: Textu J. Palivce o hudebnosti Čapků. *Host*, 1993, Roč. 3, č. 6, s. 193–194. ISSN neuvedeno.

OPELÍK, J. Pět dopisů Josefa Čapka. Poznámka o: Článku Neznámý Čapek v receptech po babičce o dopisech Josefa Čapka. *Zprávy Společnosti bratří Čapků*, 1994, Roč. neuveden, č. 32, s. 6. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ (sp). Poločas nadějí: Bratři Čapkové, Masaryk a jedna republika. Recenze na: Knihu M. Šulcové Poločas nadějí o bratřích Čapcích. *Svobodné slovo*, 1994, Roč. 50, č. 54, příloha Slovo na neděli, s. 7. ISSN neuvedeno.

ŠTEMBERKOVÁ, M. Bratři Čapkové ve dvacátých letech. Poznámka o: Knize M. Šulcové Poločas nadějí o bratřích Čapcích. *Nové knihy*, 1994, Roč. neuveden, č. 6, s. 3. ISSN neuvedeno.

ŠIMŮNEK, J. Čapkové potřetí. Recenze na: Knihu M. Šulcové Poločas nadějí o bratřích Čapcích. *Svobodné slovo*, 1994, Roč. 50, č. 2, s. 7. ISSN neuvedeno.

KAŠPÁRKOVÁ, M. Čapkové, její osudoví muži. Medailon o: M. Šulcové, autorce knih o bratřích Čapcích. *Mladá fronta Dnes*, 1994, Roč. 5, č. 64, příloha Magazín Dnes, s. 17. ISSN neuvedeno.

MATYÁŠOVÁ, I. Pojdme k Čapkům! Reportáž o: Domově bratří Čapků v Malých Svatoňovicích. *Vlasta*, 1994, Roč. 48, č. 7, s. 24. ISSN neuvedeno.

KANTEK, M. Neznámý Čapek v receptech po babičce: Dobrý večerník získal unikátní korespondenci. Článek o: Korespondenci Josefa Čapka s J. Chocholem. *Dobrý večerník*, 1994, Roč. 2, č. 2, s. 6. ISSN neuvedeno.

PALIVEC, J. Milý vzdálený příteli: Z dopisů Josefa Palivce Olegu Malevičovi. Vzpomínka na: Mj. Josefa Čapka. *Literární noviny*, 1994, Roč. 5, č. 21, s. 8. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. Pomník bratří Čapků vytvoří Opočenský. Zpráva o: Pomníku bratří Čapků. *Mladá fronta Dnes*, 1994, Roč. 5, č. 156, s. 11. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ (nat.). Čapkové ve skále. Zpráva o: Pomníku bratří Čapků. *Večerník – Praha*, 1994, Roč. 4, č. 134, s. 15. ISSN neuvedeno.

BUŠTA, P. Rukopisy vycházejí na světlo aneb Karel Zdeněk Klíma. Poznámka o: Mj. uveřejnění dopisů Josefa Čapka. *Týden*, 1994, Roč. 1, č. 1, s. 93. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. Pomník bratří Čapků. Zpráva o: Pomníku bratří Čapků. *Svobodné slovo*, 1994, Roč. 50, č. 244, s. 4. ISSN neuvedeno.

ČESAL, M. Vůdčí osobnosti amatérské etapy. Stať o: Mj. Josefu Čapkovi. *Loutkář*, 1994, Roč. neuveden, č. 5, s. 101–102. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. Čapci a politici. Anketa o: Bratřích Čapcích. *Zpravodaj Společnosti bratří Čapků*, 1994, Roč. neuveden, č. 33, s. 14–19. ISSN neuvedeno.

RAJNOŠEK, V. a F. ČERNÝ. Zpráva Nadace pro postavení pomníku bratřím Čapkům v Praze. Zpráva o: Pomníku bratří Čapků. *Ateliér*, 1994, Roč. 7, č. 26, s. 3. ISSN neuvedeno.

BOUZOVÁ, D. Z historie úpické lékárny. Biografie o: Rodičích bratří Čapků. *Rodným krajem*, 1994, Roč. neuveden, č. 9, s. 12–16. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ (LH). Josef Čapek 1887 – 1945. Recenze na: Doprovodnou publikaci Symposia o životě a díle Josefa Čapka v Hronově. *Stopami dějin Náchodska*, 1995, Roč. neuveden, č. 1, s. 193. ISSN neuvedeno.

HAVLÍČEK, E. J. Tak trochu i o Bílkovi... Glosa o: Reakcích mj. bratří Čapků na dílo F. Bílka. *Blahoslav*, 1995, Roč. neuveden, č. neuvedeno, s. 91–93. ISSN neuvedeno.

SOLOVAR, M. G. Brother's Ideals Live on. Medailon o: Bratřích Čapcích. *The Prague Post*, 1995, Roč. 5, č. 1, příloha Night & Day, s. 3. ISSN neuvedeno.

SUK, J. Ahasverský úděl Josefa Čapka: Výročí měsíce. Medailon o: Josefu Čapkovi k 50. výročí úmrtí. *Nové knihy*, 1995, Roč. neuveden, č. 7, s. 12. ISSN neuvedeno.

ULIČNÝ, O. Jak se v Nových knihách skládají slova do vět. Kritická glosa o: Medailonu J. Suka Ahasverský úděl Josefa Čapka. *Čeština doma a ve světě*, 1995, Roč. 3, č. 1, s. 17–18. ISSN neuvedeno.

ČERNÝ, F. Bratři Čapkové kondolují dceři Aloise Jiráska. Poznámka o: Otištěném dopisu bratří Čapků. *Zprávy Společnosti bratří Čapků*, 1995, Roč. neuveden, č. 36, s. 3. ISSN neuvedeno.

GEBHART, J. Psaní všem (anebo možná jen některým): V dubnu uplyne padesát let od úmrtí Josefa Čapka. Medailon o: Josefu Čapkovi k 50. výročí úmrtí. *Lidové noviny*, 1995, Roč. 8, č. 86, s. 9. ISSN neuvedeno.

SEDLÁKOVÁ, L. Před padesáti lety zemřel Josef Čapek. Medailon o: Josefu Čapkovi k 50. výročí úmrtí. *Denní Telegraph*, 1995, Roč. 4, č. 85, s. 11. ISSN neuvedeno.

SEDLÁKOVÁ, L. Karel Čapek zamlčel své schopnosti: Vzpomínky neteře bratří Čapků Heleny Koželuhové s kritickou otevřeností. Recenze na: Knihu H. Koželuhové Čapci očima rodiny o bratřích Čapcích. *Denní Telegraph*, 1995, Roč. 4, č. 91, s. 13. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. Pomník s pohnutým osudem: V Praze bude v sobotu odhalen Opočenského památník bratří Čapků. Referát o: Památníku bratří Čapků. *Svobodné slovo*, 1995, Roč. 87, č. 97, s. 4. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ (svo). Odhalen památník bratří Čapků, o P. Opočenském ani slovo. Článek o: Památníku bratří Čapků. *Rudé právo*, 1995, Roč. 5, č. 102, s. 2. ISSN neuvedeno.

HEŘMAN, Z. Konečně důstojný pomník. Zpráva o: Pomníku bratří Čapků. *Svobodné slovo*, 1995, Roč. 87, č. 100, s. 6. ISSN neuvedeno.

TICHÁ, J. Bude odhalen Opočenského pomník bratřím Čapkům. Referát o: Pomníku bratří Čapků. *Mladá fronta Dnes*, 1995, Roč. 6, č. 101, s. 18. ISSN neuvedeno.

VALENTOVÁ, K. Čapkové nezapomenuti. Glosa o: Pomníku bratří Čapků. *Český týdeník*, 1995, Roč. 1, č. 36, s. 11. ISSN neuvedeno.

VLAŠÍN, Š. Padesát let od smrti Josefa Čapka. Medailon o: Josefu Čapkovi s přehledem jeho literárního díla k 50. výročí úmrtí. *Naše pravda*, 1995, Roč. 6, č. 15, s. 5. ISSN neuvedeno.

LAHODA, V. Víra v hodnotu věci: Portrét Josefa Čapka. Medailon o: Josefu Čapkovi. *Lidové noviny*, 1995, Roč. 8, č. 106, příloha Nedělní LN – Národní 9, č. 18, s. 9. ISSN neuvedeno.

HALADA, A. Pomník...? Článek o: Pomníku bratří Čapků. *Mladý svět*, 1995, Roč. 37, č. 20, s. 54. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. Dvě jména, vyrytá ve skále: V Praze bude tuto sobotu odhalen pomník Josefa a Karla Čapka. Článek o: Pomníku bratří Čapků. *Hospodářské noviny*, 1995, Roč. 39, č. 83, s. 15. ISSN neuvedeno.

RODR, J. „Národ je něco rozumného...“ Medailon o: Josefu Čapkovi. *Krkonoše*, 1995, Roč. 28, č. 4, s. 26. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. Čapci a politici: Závěrečná část původní ankety Zpravodaje Společnosti bratří Čapků. Anketa o: Bratřích Čapcích. *Zpravodaj Společnosti bratří Čapků*, 1995, Roč. neuveden, č. 34, s. 7–8. ISSN neuvedeno.

HAVEL, V. Dílo Josefa Čapka. Studie o: Josefu Čapkovi jakožto dramatikovi a jevištním výtvarníkovi. *Zpravodaj Společnosti bratří Čapků*, 1995, Roč. neuveden, č. 34, s. 12–22. ISSN neuvedeno.

PEČINKOVÁ, P. Generační roztřka: Josef Čapek kontra Karel Teige. Studie o: Mj. Josefu Čapkovi. *Zpravodaj Společnosti bratří Čapků*, 1995, Roč. neuveden, č. 34, s. 23–31. ISSN neuvedeno.

SLAVÍK, J. Konec života a výtvarného díla Josefa Čapka. Biografická studie o: Josefu Čapkovi. *Zpravodaj Společnosti bratří Čapků*, 1995, Roč. neuveden, č. 34, s. 42–54. ISSN neuvedeno.

WOLF, J. Velké děti – Josef a Karel Čapkové. Studie o: Antropologických zájmech bratří Čapků. *Zpravodaj Společnosti bratří Čapků*, 1995, Roč. neuveden, č. 34, s. 63–69. ISSN neuvedeno.

MALEVIČ, O. Bratři Čapkové mezi Hitlerem a Stalinem. Biografická studie o: Bratřích Čapcích. *Literární noviny*, 1995, Roč. 6, č. 21, s. 16. ISSN neuvedeno.

HOLÝ, J. Zaujaté, leč zajímavé svědectví o Čapcích. Recenze na: Knihu H. Koželuhové Čapci očima rodiny o bratřích Čapcích. *Lidové noviny*, 1995, Roč. 8, č. 123, příloha Nedělní LN – Národní 9, č. 21, s. 7. ISSN neuvedeno.

ŠIMŮNEK, J. Rodinný svědek. Recenze na: Knihu H. Koželuhové Čapci očima rodiny o bratřích Čapcích. *Svobodné slovo*, 1995, Roč. 87, č. 103, s. 6. ISSN neuvedeno.

PEŇÁS, J. Kulhavý poutník ve svém rodném kraji. Referát o: Sympoziu o díle Josefa Čapka v Hronově. *Lidové noviny*, 1995, Roč. 8, č. 124, s. 11. ISSN neuvedeno.

JUŘÍKOVÁ, M. Neokázalá pocta Čapkům. Referát o: Pomníku bratří Čapků. *Ateliér*, 1995, Roč. 8, č. 11, s. 3. ISSN neuvedeno.

ČERNÝ, F. Praha bude mít konečně pomník bratří Čapků. Rozhovor o: Pomníku bratří Čapků. *Hradecké noviny*, 1995, Roč. 4, č. 53, s. 6. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. Josef Čapek (23. 3. 1887 – duben 1945). Medailon o: Josefu Čapkovi k 50. výročí úmrtí s výběrovou bibliografií jeho díla a literatury o něm. *Zlatý máj*, 1995, Roč. 39, č. 1, s. 23–24. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ (zj). Josef Čapek v Hronově: 26. – 28. května 1995. Referát o: Sympoziu o životě a díle Josefa Čapka a o výstavě Poslední léta Josefa Čapka. *Literární noviny*, 1995, Roč. 6, č. 23, s. 2. ISSN neuvedeno.

KAUTMAN, F. Velcí rodáci regionů. Fejeton o: Sympoziu o mj. životě a díle Josefa Čapka v Hronově. *Tvar*, 1995, Roč. 6, č. 12, s. 3. ISSN neuvedeno.

ŠRÁMKOVÁ, J. Čapci očima čtenářů. Recenze na: Knihu H. Koželuhové Čapci očima rodiny o bratřích Čapcích. *Svobodné slovo*, 1995, Roč. 87, č. 148, s. 13. ISSN neuvedeno.

ŠULCOVÁ, M. Čapci očima čtenářů. Glosa o: Knize H. Koželuhové Čapci očima rodiny o bratřích Čapcích. *Svobodné slovo*, 1995, Roč. 87, č. 155, s. 9. ISSN neuvedeno.

ŠTUKA, I. Prostřílený pomník. Fejeton o: Pomníku bratří Čapků. *Svobodné slovo*, 1995, Roč. 87, č. 152, s. 1. ISSN neuvedeno.

ČERNÝ, F. Praha má pomník bratří Čapků. Rozhovor o: Pomníku bratří Čapků. *Divadlo*, 1995, Roč. 1, č. 6, s. 92–96. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ (kk a jp). Splacený dluh. Referát o: Pomníku bratří Čapků. *Zprávy Společnosti bratří Čapků*, 1995, Roč. neuveden, č. 37, s. 1 a 3. ISSN neuvedeno.

ČERNÝ, F. Setkání se zahraničními hosty. Článek o: Mj. pomníku bratří Čapků. *Zprávy Společnosti bratří Čapků*, 1995, Roč. neuveden, č. 37, s. 3. ISSN neuvedeno.

JANÍK, Z. Být celý v něčem a přitom jít dál: Několik malých poznámek na okraj první vědecké konference o životě a díle Josefa Čapka (1887 – 1945). Poznámka o: Sympoziu o životě a díle Josefa Čapka v Hronově. *Mosty*, 1995, Roč. 4, č. 24, s. 13. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ (zb). Originály Josefa Čapka. Poznámka o: Sympoziu o životě a díle Josefa Čapka v Hronově. *Hradecké noviny*, 1995, Roč. 4, č. 115, s. 6. ISSN neuvedeno.

SOUKUP, J. Symposium s mezinárodním charakterem: Ušlechtilé myšlenky Josefa Čapka platné dodnes. Zpráva o: Sympoziu o životě a díle Josefa Čapka v Hronově. *Hradecké noviny*, 1995, Roč. 4, č. 127, s. 6. ISSN neuvedeno.

PEŠAT, Z. Hronovské symposium o díle Josefa Čapka. Referát o: Sympoziu o životě a díle Josefa Čapka. *Zprávy Společnosti bratří Čapků*, 1995, Roč. neuveden, č. 38, s. 3. ISSN neuvedeno.

PEČINKOVÁ, P. Josef Čapek kontra Karel Teige: Generační roztržka. Studie o: Mj. Josefu Čapkovi. *Literární noviny*, 1995, Roč. 6, č. 37, s. 10–11. ISSN neuvedeno.

ČERNÝ, F. U fiktivního hrobu Josefa Čapka na Vyšehradě. Článek o: Pomníku bratří Čapků. *Zprávy Společnosti bratří Čapků*, 1995, Roč. neuveden, č. 38, příloha Documenta Čapkiana, s. 1. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. Pamětní deska Josefu Čapkovi ve Vrchlabí. Zpráva o: Pamětní desce Josefa Čapka ve Vrchlabí. *Zprávy Společnosti bratří Čapků*, 1995, Roč. neuveden, č. 39, s. 1. ISSN neuvedeno.

SLAVÍK, J. Vyznání Josefu Čapkovi: Setkání s bratry Čapky, 7. Medailon o: Josefu Čapkovi. *Zprávy Společnosti bratří Čapků*, 1995, Roč. neveden, č. 39, s. 6. ISSN nevedeno.

PEČINKOVÁ, P. Josef Čapek jako výtvarný referet: Příspěvek přednesený na Sympoziu o životě a díle Josefa Čapka v Hronově v květnu 1995. Referát o: Sympoziu o životě a díle Josefa Čapka v Hronově. *Ateliér*, 1995, Roč. 8, č. 22, s. 2. ISSN nevedeno.

SVOBODOVÁ, M. Vzpomínka na Josefa Čapka. Medailon o: Josefu Čapkovi k 50. výročí úmrtí. *Výběr*, 1995, Roč. 32, č. 4, s. 285–286. ISSN nevedeno.

ČERNÝ, F. S univ. profesorem dr. Františkem Černým, DrSc., o novém pomníku bratří Čapků v Praze. Rozhovor o: Pomníku bratří Čapků v Praze. *Jaroměřické noviny*, 1995, Roč. 3, č. 5, s. 3. ISSN nevedeno.

RODR, J. Hronovské dítě. Medailon o: Josefu Čapkovi. *U nás. Hronovské listy*, 1995, Roč. neveden, č. 5, s. 1. ISSN nevedeno.

HRBÁČEK, J. Nová kniha o Josefu Čapkovi. Recenze na: Knihu P. Mareše Publicistika Josefa Čapka o publicistické tvorbě Josefa Čapka. *Český jazyk a literatura*, 1995–1996, Roč. 46, č. 9/10, s. 231–233. ISSN nevedeno.

ZEMAN, J. Studie o publicistice Josefa Čapka. Recenze na: Knihu P. Mareše Publicistika Josefa Čapka o publicistické tvorbě Josefa Čapka. *Češtinář*, 1996, Roč. 6, č. 5, s. 152–154. ISSN nevedeno.

MEIER, J. Hronovské procházky: Josef Čapek (1887 – 1945). Medailon o: Josefu Čapkovi. *U nás. Hronovské listy*, 1996, Roč. neveden, č. 10, s. 2. ISSN nevedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ (bh). Josef Čapek. Poznámka o: Josefu Čapkovi ke 110. výročí narození. *Zlatý máj*, 1996, Roč. 40, č. 4, s. 162. ISSN nevedeno.

JIRÁSEK, V. O doktoru Čapkovi a svatoňovických zvycích. Biografie o: Otci bratří Čapků A. Čapkovi. *Rodným krajem*, 1996, Roč. neveden, sv. 13, č. nevedeno, s. 44–45. ISSN nevedeno.

MALEVIČ, O. O vzájemném vztahu bratří Čapků: 1.–4. Studie o: Bratřích Čapcích. *Literární noviny*, 1996, Roč. 7, č. 1–4, s. 16. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ (mat). Nový život staré řady. Recenze na: Knihu P. Pečinkové Josef Čapek o Josefu Čapkovi. *Hospodářské noviny*, 1996, Roč. 40, č. 24, příloha HH na víkend, s. 8. ISSN neuvedeno.

KARFÍK, V. Pavla Pečinková: Josef Čapek. Recenze na: Knihu P. Pečinkové Josef Čapek o Josefu Čapkovi. *Týden*, 1996, Roč. 3, č. 6, s. 52. ISSN neuvedeno.

HOLÝ, B. Josef Čapek monograficky. Recenze na: Knihu P. Pečinkové Josef Čapek o Josefu Čapkovi. *Tvar*, 1996, Roč. 7, č. 4, s. 23. ISSN neuvedeno.

SLOMEK, J. Odškodnění. Úvaha o: Výzvě Německa k podpoře českých edičních projektů, mj. knihy J. Opelíka a J. Slavíka Josef Čapek o Josefu Čapkovi. *Lidové noviny*, 1996, Roč. 9, č. 46, s. 24. ISSN neuvedeno.

JEŠ, J. Kulturní kalednář Jiřího Ješe. Josef Čapek. Medailon o: Josefu Čapkovi k výročí úmrtí. *Mosty*, 1996, Roč. 5, č. 15, s. 11. ISSN neuvedeno.

ROUS, J. Recenze publikace... Recenze na: Knihu P. Pečinkové Josef Čapek o Josefu Čapkovi. *Ateliér*, 1996, Roč. 9, č. 12, s. 7. ISSN neuvedeno.

TAUSSIG, E. Zapomenutí, 42. Přetisk nekrologu o: Bratřích Čapcích. *Literární noviny*, 1996, Roč. 7, č. 28, s. 11. ISSN neuvedeno.

ŠTEMBERKOVÁ, M. Bratři Čapkové pohledem členů akademické obce Univerzity Karlovy. Anketa s předmluvou o: Bratřích Čapcích. *Zpravodaj Společnosti bratří Čapků*, 1996, Roč. neuveden, č. 35, s. 6–7. ISSN neuvedeno.

MAREŠ, P. Projev Petra Mareše na Vyšehradě. Medailon o: Josefu Čapkovi. *Zprávy Společnosti bratří Čapků*, 1996, Roč. neuveden, č. 41, s. 2. ISSN neuvedeno.

MALEVIČ, O. Rusko na vás nečeká, smutní bohemista Malevič. Rozhovor o: Knize O. Maleviče Bratři Čapkové o bratřích Čapcích. *Mladá fronta Dnes*, 1996, Roč. 7, č. 215, s. 19. ISSN neuvedeno.

KROUTVOR, J. Vršovice v dolíku. Článek o: Osobnostech se vztahem k Vršovicím, mj. o bratřích Čapcích. *Revolver Revue*, 1996, Roč. neuveden, č. 32, s. 235–247. ISSN neuvedeno.

POKORNÝ, M. Monografie Josefa Čapka vyšla po letech odkladů. Recenze na: Knihu J. Opelíka a J. Slavíka Josef Čapek o Josefu Čapkovi. *Mladá fronta Dnes*, 1996, Roč. 7, č. 267, s. 18. ISSN neuvedeno.

RODR, J. Listování 10. Článek o: Bratřích Čapcích. *Krkonoše*, 1996, Roč. 29, č. 1, s. 27. ISSN neuvedeno.

BENEŠ, E. Vzpomínka Edvarda Beneše na Josefa Čapka. Vzpomínka na: Josefa Čapka. *Zprávy Společnosti bratří Čapků*, 1996, Roč. neuveden, č. 43, s. 3. ISSN neuvedeno.

GRYM, P. První den velké lásky: Setkání s bratry Čapky, 10. Vzpomínka na: Bratry Čapky a jejich dílo. *Zprávy Společnosti bratří Čapků*, 1996, Roč. neuveden, č. 43, s. 6. ISSN neuvedeno.

JANDOVÁ-KRAJINOVÁ, M. Několik vzpomínek. Vzpomínka na: Mj. bratry Čapky. *Zprávy Společnosti bratří Čapků*, 1996, Roč. neuveden, č. 43, s. 8. ISSN neuvedeno.

JIROUSOVÁ, V. Psáno do mraků. Recenze na: Knihu J. Opelíka a J. Slavíka Josef Čapek o Josefu Čapkovi. *Lidové noviny*, 1996, Roč. 9, č. 299, příloha Národní, č. 51, s. 3. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ (kos). „Spisovatel“ Karel a „malíř“ Josef? Glosa o: Oblibě bratří Čapků v současnosti. *Tvar*, 1997, Roč. 8, č. 2, s. 2. ISSN neuvedeno.

ROUS, J. Dvojí Josef Čapek. Recenze na: Knihu J. Opelíka a J. Slavíka Josef Čapek o Josefu Čapkovi. *Literární noviny*, 1997, Roč. 8, č. 4, s. 14. ISSN neuvedeno.

CINGER, F. Přátelé bratří Čapků. Článek o: Výstavě bratří Čapků. *Právo*, 1997, Roč. 7, č. 53, s. 12. ISSN neuvedeno.

ČERVENKOVÁ, A. Setkání s bratry Čapky (11): Rozhovor s Anežkou Červenkovou. Rozhovor o: Bratřích Čapcích. *Zprávy Společnosti bratří Čapků*, 1997, Roč. neuveden, č. 44, s. 6–7. ISSN neuvedeno.

KNOPP, F. Starší z obou bratří Čapků. Biografická poznámka o: Josefu Čapkovi ke 110. výročí narození. *Denní Telegraph*, 1997, Roč. 6, č. 70, s. 13. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ (lu). Ach, ta láska... Článek o: Vztahu Josefa Čapka k manželce J. Pospíšilové. *Týdeník Květy*, 1997, Roč. 7, č. 12, s. 12. ISSN neuvedeno.

STEHLÍKOVÁ, B. Největší a nejúplnější monografie o Josefu Čapkovi. Recenze na: Knihu J. Opelíka a J. Slavíka Josef Čapek o Josefu Čapkovi. *Nové knihy*, 1997, Roč. 37, č. 2, s. 2. ISSN neuvedeno.

CINGER, F. Hlávková cena knize o J. Čapkovi. Zpráva o: Knize J. Opelíka a J. Slavíka Josef Čapek o Josefu Čapkovi. *Právo*, 1997, Roč. 7, č. 83, s. 9. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ (SP). Cena Josefa Hlávky za rok 1996. Poznámka o: Udělení ceny J. Hlávky za rok 1996 mj. knize J. Opelíka a J. Slavíka Josef Čapek o Josefu Čapkovi. *Akademický bulletin AV ČR*, 1997, Roč. neuveden, č. 5, s. 3. ISSN neuvedeno.

CIESLAR, J. Poutník: Návraty k Josefu Čapkovi. Recenze na: Knihu J. Opelíka a J. Slavíka Josef Čapek o Josefu Čapkovi. *Respekt*, 1997, Roč. 8, č. 14, s. 18. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. Publicistickému dílu Josefa Čapka. Zpráva o: Literárním odpolední věnovaném publicistice Josefa Čapka. *Hradecké noviny*, 1997, Roč. 6, č. 35, s. 6. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ (ja). V Böhmově zahradnictví se radíval i Čapek. Článek o: Mj. bratřích Čapcích. *Slovo*, 1997, Roč. 89, č. 83, s. 7. ISSN neuvedeno.

ZLOMEK, J. Malíř radosti a strasti: K 110. výročí narození Josefa Čapka. Medailon o: Josefu Čapkovi a jeho výtvarném a literárním díle ke 110. výročí narození. *Naše pravda*, 1997, Roč. 8, č. 12, s. 5. ISSN neuvedeno.

POLÁČEK, J. Kam dosahuje dětství. Článek o: Mj. Josefu Čapkovi, především pak o jeho tvorbě pro děti. *Ladění*, 1997, Roč. 2, č. 1, s. 23–25. ISSN neuvedeno.

ŽLÁBKOVÁ, L. Dílo Josefa Čapka je aktuální i v dnešní době: Ze sborníku ke stopadesátému výročí narození umělce. Článek o: Sborníku ke 150. výročí narození Josefa Čapka s přehledem nejdůležitějších statí. *Hradecké noviny*, 1997, Roč. 6, č. 174, s. 6. ISSN neuvedeno.

OPELÍK, J. Z dílny bratří Čapků. Poznámka o: Výboru z publicistiky Josefa Čapka. *Zpravodaj Společnosti bratří Čapků*, 1997, Roč. neuveden, č. 36, s. 1. ISSN neuvedeno.

KRYLOVÁ, V. a J. SLAVÍK. Neznámý dopis Josefa Čapka novojičínské tiskárně. Poznámka o: Otištěném dopisu Josefa Čapka z roku 1922. *Zpravodaj Společnosti bratří Čapků*, 1997, Roč. neuveden, č. 36, s. 17–18. ISSN neuvedeno.

ŠTEMBERKOVÁ, M. Bratři Čapkové pohledem členů akademické obce Univerzity Karlovy. Anketa o: Bratřích Čapcích. *Zpravodaj Společnosti bratří Čapků*, 1997, Roč. neuveden, č. 36, s. 19–22. ISSN neuvedeno.

KŠICA, M. 110 let od narození Josefa Čapka. Medailon o: Josefu Čapkovi ke 110. výročí narození. *Brněnský večerník*, 1997, Roč. 7, č. 98, s. 4. ISSN neuvedeno.

MOCNÁ, D. Čapkovská sága Marie Šulcové. Recenze na: Cyklus románových biografí M. Šulcové o bratřích Čapcích. *Zprávy Společnosti bratří Čapků*, 1998, Roč. neuveden, č. 48, s. 4. ISSN neuvedeno.

POHORSKÝ, M. Několikeré čapkovské vzpomínání. Recenze na: Knihu J. Čapkové *Vzpomínky o Josefu Čapkovi*. *Nové knihy*, 1998, Roč. 38, č. 23, s. 1. ISSN neuvedeno.

DĚZÁKOVÁ, Z. O Josefu Čapkovi píše jeho žena v knize *Vzpomínky*. Recenze na: Knihu J. Čapkové *Vzpomínky o Josefu Čapkovi*. *Lidové noviny*, 1998, Roč. 11, č. 141, s. 13. ISSN neuvedeno.

SLOMEK, J. Dvě vdovy. Recenze na: Mj. knihu J. Čapkové *Vzpomínky o Josefu Čapkovi*. *Literární noviny*, 1998, Roč. 9, č. 24, s. 5. ISSN neuvedeno.

KOSATÍK, P. *Vzpomínky Jarmily Čapkové jsou pokusem o pokání*. Recenze na: Knihu J. Čapkové *Vzpomínky o Josefu Čapkovi*. *Mladá fronta Dnes*, 1998, Roč. 9, č. 206, s. 19. ISSN neuvedeno.

VANĚK, J. Žernovští Čapkové. Biografie o: Předcích bratří Čapků. *Zprávy Společnosti bratří Čapků*, 1998, Roč. neuveden, č. 49, s. 5. ISSN neuvedeno.

KYŠKA, M. Kdy poprvé?: Setkání s bratry Čapky. Vzpomínka na: Bratry Čapky. *Zprávy Společnosti bratří Čapků*, 1998, Roč. neuveden, č. 49, s. 6. ISSN neuvedeno.

PEČINKOVÁ, P. In memoriam Josef Čapek. Úvaha o: Josefu Čapkovi. *Zprávy Společnosti bratří Čapků*, 1998, Roč. neuveden, č. 49, s. 7. ISSN neuvedeno.

FIŠER, M. Důstojná pocta Josefu Čapkovi: K monografii Josefa Slavíka a Jiřího Opelíka. Recenze na: Knihu J. Opelíka a J. Slavíka Josef Čapek o Josefu Čapkovi. *Kritická příloha Revolver Revue*, 1998, Roč. neuveden, č. 11, s. 36–46. ISSN neuvedeno.

SLOMEK, J. Causa Josef Čapek! Biografická stať o: Josefu Čapkovi. *Reflex*, 1998, Roč. 9, č. 35, s. 56–59. ISSN neuvedeno.

BENEŠ, E. Vzpomínka Edvarda Beneše na Josefa Čapka. Vzpomínka na: Josefa Čapka. *Zpravodaj Šrámkovy Sobotky*, 1998, Roč. 35, č. 5, s. 57. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. Bratři Čapkové pohledem členů akademické obce Univerzity Karlovy. Anketa o: Bratřích Čapcích. *Zpravodaj Společnosti bratří Čapků*, 1998, Roč. neuveden, č. 37, s. 15–18. ISSN neuvedeno.

OPELÍK, J. Čapkovské drobinky. Článek o: Publicistické tvorbě bratří Čapků. *Zpravodaj Společnosti bratří Čapků*, 1998, Roč. neuveden, č. 37, s. 25–28. ISSN neuvedeno.

BRAJEROVÁ, J. Moje setkání s bratry Čapky: Setkání s bratry Čapky, 17. Úvaha o: Bratřích Čapcích. *Zprávy Společnosti bratří Čapků*, 1998, Roč. neuveden, č. 51, s. 6. ISSN neuvedeno.

PROTIVA, J. Na bratry Čapky se nesmí nikdy zapomenout, říká režisér Protiva: O odkaz slavné dvojice pečuje přes tisíc členů Společnosti bratří Čapků. Rozhovor o: Bratřích Čapcích. *Slovo*, 1999, Roč. 91, č. 30, s. 7. ISSN neuvedeno.

PROTIVA, J. Na bratry Čapky se nesmí nikdy zapomenout, říká režisér Protiva. Rozhovor o: Bratřích Čapcích. *Zemské noviny*, 1999, Roč. 9, č. 30, s. 7. ISSN neuvedeno.

MUŽÍK, J. Proč nejsem komunistou? Komentář o: Anketě časopisu Přítomnost Proč nejsem komunistou z let 1924–1925, v níž odpovídali mj. bratři Čapkové. *Haló noviny*, 1999, Roč. 9, č. 62, příloha Společnost, ekonomika, politika, s. 4. ISSN neuvedeno.

LOUKOTA, R. U nás v Úpici: Setkání s bratry Čapky (18). Rozhovor o: Bratřích Čapcích. *Zprávy Společnosti bratří Čapků*, 1999, Roč. neuveden, č. 52, s. 6–7. ISSN neuvedeno.

KOVAŘÍK, P. Co ještě nevíme o bratřích Čapcích? Recenze na: Knihu O. Maleviče Bratři Čapkové o bratřích Čapcích. *Týden*, 1999, Roč. 6, č. 19, s. 65. ISSN neuvedeno.

SLOMEK, J. Knihovnička Literárních novin: Knihkupectví Seidl. Recenze na: Mj. knihu O. Maleviče Bratři Čapkové o bratřích Čapcích. *Literární noviny*, 1999, Roč. 10, č. 19, s. 16. ISSN neuvedeno.

POHORSKÝ, M. Paralelní životopis bratří Čapků. Recenze na: Knihu O. Maleviče Bratři Čapkové o bratřích Čapcích. *Nové knihy*, 1999, Roč. 39, č. 23, s. 1 a 3. ISSN neuvedeno.

MALEVIČ, O. Malý v ústech velkého. Rozhovor o: Knize O. Maleviče Bratři Čapkové o bratřích Čapcích a o současné situaci čapkovské. *Nové knihy*, 1999, Roč. 39, č. 23, s. 8. ISSN neuvedeno.

MALEVIČ, O. Čapkové mají stále světu co říci. Rozhovor o: Bratřích Čapcích. *Haló noviny*, 1999, Roč. 9, č. 122, s. 10. ISSN neuvedeno.

HAMAN, A. Ruský literární historik vykreslil dvojportrét bratří Čapků. Recenze na: Knihu O. Maleviče Bratři Čapkové o bratřích Čapcích. *Lidové noviny*, 1999, Roč. 12, č. 144, s. 15. ISSN neuvedeno.

OPELÍK, J. Malevičův čapkovský dvojportrét. Recenze na: Knihu O. Maleviče Bratři Čapkové o bratřích Čapcích. *Literární noviny*, 1999, Roč. 10, č. 30, s. 6. ISSN neuvedeno.

ČERNÝ, F. Malevičovy výpravy za bratry Čapky. Recenze na: Knihu O. Maleviče Bratři Čapkové o bratřích Čapcích. *Tvar*, 1999, Roč. 10, č. 14, s. 21. ISSN neuvedeno.

URBANOVÁ, S. Úskalí psychologizujícího biografismu. Recenze na: Knihu O. Maleviče Bratři Čapkové o bratřích Čapcích. *Host*, 1999, Roč. 15, č. 9, Recenzní příloha, s. 10–11. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ (ČTK). Nová deska bratří Čapků. Zpráva o: Odhalení desky bratří Čapků. *Právo*, 1999, Roč. 9, č. 153, s. 14. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ (rs). Josef Čapek očima hronovské debaty. Poznámka o: Sborníku Symposia o životě a díle Josefa Čapka v Hronově. *Nové knihy*, 1999, Roč. 39, č. 25, s. 3. ISSN neuvedeno.

HRAŠE, J. Josef Čapek. Recenze na: Sborník Symposia o životě a díle Josefa Čapka v Hronově. *Zprávy Společnosti bratří Čapků*, 1999, Roč. neuveden, č. 54, s. 7. ISSN neuvedeno.

PROTIVA, J. Bratři Čapkové očima Josefa Palivce. Úryvky z korespondence o: Bratřích Čapcích. *Zprávy Společnosti bratří Čapků*, 1999, Roč. neuveden, č. 53, s. 4. ISSN neuvedeno.

HAMAN, A. Pracná literární analýza, která ústí do ztracena. Recenze na: Knihu F. Všetický Dílna bratří Čapků o literární tvorbě bratří Čapků. *Lidové noviny*, 1999, Roč. 12, č. 192, s. 19. ISSN neuvedeno.

HRONEK, M. Všetická nová kniha o kompozici. Recenze na: Knihu F. Všetický Dílna bratří Čapků o literární tvorbě bratří Čapků. *Hanácký a Středomoravský den*, 1999, Roč. 10, č. 222, s. 12. ISSN neuvedeno.

VLAŠÍN, Š. O kompozici knih bratří Čapků. Recenze na: Knihu F. Všetický Dílna bratří Čapků o literární tvorbě bratří Čapků. *Obrys – Kmen*, 1999, Roč. 5, č. 36, s. 2. ISSN neuvedeno.

POLÁČEK, J. Všeticka pohlédl do dílny bratří Čapků. Recenze na: Knihu F. Všetický Dílna bratří Čapků o literární tvorbě bratří Čapků. *Rovnost*, 1999, Roč. 9, č. 267, s. 10. ISSN neuvedeno.

LANDIŠ, L. Setkání s bratry Čapky: Setkání s bratry Čapky (20). Vzpomínka na: Bratry Čapky. *Zprávy Společnosti bratří Čapků*, 1999, Roč. neuveden, č. 54, s. 6. ISSN neuvedeno.

SLOMEK, J. a M. KORECKÝ. Nový autorský zákon podraží vydávání Čapka či Jiráska. Článek o: Novém zákonu, podle něhož se doba platnosti autorských práv prodlužuje na sedmdesát let, změna zákona se týká mj. bratří Čapků. *Lidové noviny*, 1999, Roč. 12, č. 268, s. 5. ISSN neuvedeno.

LOKVENC, T. Muzeum bratří Čapků. Reportáž o: Muzeu bratří Čapků. *Krkonoše*, 1999, Roč. 32, č. 9, s. 19. ISSN neuvedeno.

DOSTÁL, J. Dům bratří Čapků – Josefova polovina. Vzpomínka na: Dům bratří Čapků s chronologickým soupisem děl (literárních a výtvarných) bratří Čapků vzniklých v tomto domě. *Host*, 1999, Roč. 15, č. 9, s. 27–29. ISSN neuvedeno.

HERBEN, I. Josef Čapek v koncentračním táboře. Vzpomínka na: Josefa Čapka s ukázkami jeho básní napsaných v koncentračním táboře. *Host*, 1999, Roč. 15, č. 9, s. 30–36. ISSN neuvedeno.

MORÁVEK, J. Návštěvou u bratrů Čapků. Rozhovor o: Bratřích Čapcích. *Zprávy Společnosti bratří Čapků*, 1999, Roč. neuveden, č. 55, s. 3. ISSN neuvedeno.

OPELÍK, J. Z dílny bratří Čapků. Poznámka o: Otištěném výboru z publicistiky Josefa Čapka. *Zpravodaj Společnosti bratří Čapků*, 1999, Roč. neuveden, č. 38, s. 1. ISSN neuvedeno.

POLÁČEK, J. Bratři Čapkové ve čtenářské anketě Lidových novin. Studie o: Bratřích Čapcích. *Zpravodaj Společnosti bratří Čapků*, 1999, Roč. neuveden, č. 38, s. 48–58. ISSN neuvedeno.

SKALSKÝ, Š. Jak vznikl film Člověk proti zkáze. Vzpomínka na: Okolnosti vzniku životopisného filmu Člověk proti zkáze o bratřích Čapcích. *Zprávy Společnosti bratří Čapků*, 1999, Roč. neuveden, č. 55, příloha Documenta Čapkiana, č. 40, s. 2–5. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ (ek – jp). Třikrát o bratrech Čapcích. Recenze na: Mj. Sborník Sympozia o životě a díle Josefa Čapka v Hronově a knihu F. Všetický Dílna bratří Čapků o literární tvorbě bratří Čapků. *Ladění*, 1999, Roč. 4, č. 4, s. 30–31. ISSN neuvedeno.

MELICHER, J. O Čapkovské poetice. Recenze na: Knihu F. Všetický Dílna bratří Čapků o literární tvorbě bratří Čapků. *Romboid*, 1999, Roč. 34, č. 10, s. 76–77. ISSN neuvedeno.

POLÁČEK, J. Josef Čapek (1887 – 1945). Medailon o: Josefu Čapkovi s ukázkami z tvorby. *Veronica*, 1999, Roč. 13, č. 5, s. 19. ISSN neuvedeno.

2000–2009

HRAŠE, J. Moje čapkovská objevování: Setkání s bratry Čapky (22). Vzpomínka na: Bratry Čapky. *Zprávy Společnosti bratří Čapků*, 2000, Roč. neuveden, č. 56, s. 6. ISSN neuvedeno.

KERBR, J. Čapkové divadelníci. Recenze na: Knihu F. Černého Premiéry bratří Čapků o dramatické tvorbě bratří Čapků. *Nové knihy*, 2000, Roč. 40, č. 12, s. 7. ISSN neuvedeno.

VLAŠÍN, Š. Ve stínu slavnějšího bratra: 55 let od smrti Josefa Čapka. Medailon o: Josefu Čapkovi k 55. výročí úmrtí. *Naše pravda*, 2000, Roč. 11, č. 17, s. 4. ISSN neuvedeno.

URBANOVÁ, A. Pohlednice ze ztracených krajin: 2. Vzpomínka na: Mj. bratry Čapky. *Divadelní noviny*, 2000, Roč. 9, č. 10, s. 16. ISSN neuvedeno.

FETTERS, A. Setkání s bratry Čapky: Setkání s bratry Čapky (23). Vzpomínka na: Bratry Čapky. *Zprávy Společnosti bratří Čapků*, 2000, Roč. neuveden, č. 57, s. 6. ISSN neuvedeno.

ČERNÝ, F. Dům PEN klubu v Budislavi... Zpráva o: Záměru přeměnit dům postavený v roce 1938 podle návrhu Josefa Čapka v Muzeum české literatury. *Zprávy Společnosti bratří Čapků*, 2000, Roč. neuveden, č. 57, s. 3. ISSN neuvedeno.

LEIKERT, J. Škoda, že většina studentů nezažila v koncentráku Josefa Čapka, bratra Karla Čapka. Vzpomínka na: Josefa Čapka. *Zprávy Společnosti bratří Čapků*, 2000, Roč. neuveden, č. 57, s. 4–5. ISSN neuvedeno.

KUDRNOVSKÁ, K. Prodloužený čas Josefa Čapka. Referát o: Knize M. Šulcové Prodloužený čas Josefa Čapka o Josefu Čapkovi. *Zprávy Společnosti bratří Čapků*, 2000, Roč. neuveden, č. 57, s. 8. ISSN neuvedeno.

ČERNÝ, F. Pomník bratří Čapků ze všedních dnů. Glosa o: Pomníku bratří Čapků. *Zprávy Společnosti bratří Čapků*, 2000, Roč. neuveden, č. 57, s. 8. ISSN neuvedeno.

SLOMEK, J. Bratři Čapkové „ožili“ mezi hroby. Referát o: Literárně-dramatickém pásmu Hrobové se otvírají: Ze života bratří Čapků o bratřích Čapcích na vyšehradském hřbitově. *Lidové noviny*, 2000, Roč. 13, č. 173, s. 20. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ (rt). Bratři Čapkové ožijí na Vyšehradě. Článek o: Literárně-dramatickém pásmu Hrobové se otvírají: Ze života bratří Čapků o bratřích Čapcích na vyšehradském hřbitově. *Hospodářské noviny*, 2000, Roč. neuveden, č. 139, s. 5. ISSN neuvedeno.

MLEJNEK, J. Pásmo oživuje bratry Čapky. Článek o: Literárně-dramatickém pásmu Hrobové se otvírají: Ze života bratří Čapků o bratřích Čapcích na vyšehradském hřbitově. *Mladá fronta Dnes*, 2000, Roč. 11, č. 171, příloha Praha, s. 8. ISSN neuvedeno.

JENÍKOVÁ, E. Slova Karla a Josefa Čapkových zazní vyšehradským hřbitovem. Článek o: Literárně-dramatickém pásmu Hrobové se otvírají: Ze života bratří Čapků o bratřích Čapcích na vyšehradském hřbitově. *České slovo*, 2000, Roč. 92, č. 169, s. 13. ISSN neuvedeno.

MALIJEVSKÝ, I. Hrobové se otvírají. Referát o: Literárně-dramatickém pásmu Hrobové se otvírají: Ze života bratří Čapků o bratřích Čapcích na vyšehradském hřbitově. *Literární noviny*, 2000, Roč. 11, č. 32, s. 15. ISSN neuvedeno.

JENÍKOVÁ, E. Slova Karla a Josefa Čapkových zazní vyšehradským hřbitovem. Článek o: Literárně-dramatickém pásmu Hrobové se otvírají: Ze života bratří Čapků o bratřích Čapcích na vyšehradském hřbitově. *Zemské noviny*, 2000, Roč. 10, č. 169, s. 13. ISSN neuvedeno.

GEBHART, J. Před padesáti pěti lety zahynul Josef Čapek. Medailon o: Josefu Čapkovi k 55. výročí úmrtí. *Národní osvobození*, 2000, Roč. neuveden, č. 9, s. 6. ISSN neuvedeno.

CEKOTA, P. Drama a divadlo světa bratří Čapků. Recenze na: Knihu F. Černého Premiéry bratří Čapků o dramatické tvorbě bratří Čapků. *Tvar*, 2000, Roč. 11, č. 15, s. 4–5. ISSN neuvedeno.

UHLÍŘ, J. Hodnotná a objevná kniha Premiéry bratří Čapků. Recenze na: Knihu F. Černého Premiéry bratří Čapků o dramatické tvorbě bratří Čapků. *Jaroměřický a Josefovský zpravodaj*, 2000, Roč. neuveden, č. 9, s. 19. ISSN neuvedeno.

FETTERS, A. Přední český teatrolog František Černý o divadelním světě bratří Čapků. Recenze na: Knihu F. Černého Premiéry bratří Čapků o dramatické tvorbě bratří Čapků. *Hradecké noviny*, 2000, Roč. 9, č. 88, s. 14. ISSN neuvedeno.

SLOMEK, J. Výpravná čapkovská divadelní (i filmová) procházka. Recenze na: Knihu F. Černého Premiéry bratří Čapků o dramatické tvorbě bratří Čapků. *Lidové noviny*, 2000, Roč. 13, č. 286, s. 13. ISSN neuvedeno.

UHLÍŘ, J. Podnětná a přínosná kniha Premiéry bratří Čapků. Recenze na: Knihu F. Černého Premiéry bratří Čapků o dramatické tvorbě bratří Čapků. *Jaroměřické noviny*, 2000, Roč. 8, č. 8, s. 2. ISSN neuvedeno.

SLOMEK, J. Marie Šulcová dokončila čapkovskou pentalogii. Recenze na: Knihu M. Šulcové Prodloužený čas Josefa Čapka o Josefu Čapkovi. *Lidové noviny*, 2000, Roč. 13, č. 296, s. 20. ISSN neuvedeno.

ČERNÝ, F. Dvě Čapkovské publikace. Recenze na: Mj. knihu F. Všetický Dílna bratří Čapků o literární tvorbě bratří Čapků. *Zprávy Společnosti bratří Čapků*, 2000, Roč. neuveden, č. 59, s. 2. ISSN neuvedeno.

DABROWSKA, E. František Vsetička, Dílna bratří Čapků. Recenze na: Knihu F. Všetický Dílna bratří Čapků o literární tvorbě bratří Čapků. *Stylistika: Česká stylistika*, 2000, Roč. neuveden, sv. 9, č. neuvedeno, s. 448–453. ISSN neuvedeno.

ŠULCOVÁ, M. P. František Wonka: 1894 – 1967. Medailon o: F. Wonkovi, též o jeho vzpomínkách na bratry Čapky. *Rodným krajem*, 2000, Roč. neuveden, sv. 21, č. neuvedeno, s. 54–55. ISSN neuvedeno.

FETTERS, A. Nová čapkovská literatura. Článek o: Nejmenované literatuře o bratřích Čapcích. *Rodným krajem*, 2000, Roč. neuveden, sv. 21, č. neuvedeno, s. 44–45. ISSN neuvedeno.

DOSTÁL, F. Moje teta zachránila Dášeňku. Vzpomínka na: Bratry Čapky. *Večerník Praha*, 2000, Roč. 10, č. 216, příloha Čtení na víkend, s. 4. ISSN neuvedeno.

DOSTÁL, F. Šofér a zahradník u Čapků. Vzpomínka na: Bratry Čapky. *Večerník Praha*, 2000, Roč. 10, č. 222, příloha Čtení na víkend, s. 4. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ (hrt). Naleznete zde inspiraci mnoha spisovatelů. Přehled: Spisovatelů se vztahem k Náchodsku, mezi nimi jmenován mj. Josef Čapek. *Hradecké noviny*, 2000, Roč. 9, č. 160, s. 18. ISSN neuvedeno.

FELDSTEIN, P. Čapkovi. Článek o: Rodině Čapkových. *Naše rodina*, 2000, Roč. 32, č. 44, s. 18. ISSN neuvedeno.

ŠTEMBERKOVÁ, M. Bratři Čapkové očima vynikajícího bohemisty. Recenze na: Knihu O. Maleviče Bratři Čapkové o bratřích Čapcích. *Zprávy Společnosti bratří Čapků*, 2001, Roč. neuveden, č. 60, s. 1. ISSN neuvedeno.

PEŠIČKA, J. Dovyprávění čapkovských osudů dorazilo ke čtenářům. Recenze na: Knihu M. Šulcové Prodloužený čas Josefa Čapka o Josefu Čapkovi. *Zprávy Společnosti bratří Čapků*, 2001, Roč. neuveden, č. 60, s. 4. ISSN neuvedeno.

OSOLSOBĚ, I. Romantický velekýčař Karl Marx, jeho divadelní oběti a bratři Čapci. Esej o: Mj. bratřích Čapcích. *Divadelní revue*, 2001, Roč. 12, č. 2, s. 79–84. ISSN neuvedeno.

ZAKOPAL, D. Čapkovská inspirace: Setkání s bratry Čapky (27). Vzpomínka na: Bratry Čapky. *Zprávy Společnosti bratří Čapků*, 2001, Roč. neuveden, č. 61, s. 6. ISSN neuvedeno.

ZACHOVÁ, A. Studie o poetice literární tvorby bratří Čapků. Recenze na: Knihu F. Všetický Dílna bratří Čapků o literárním díle bratří Čapků. *Češtinář*, 2001, Roč. 11, č. 3, s. 93–94. ISSN neuvedeno.

PACEK, J. Muž, který dal jméno robotům: Příběh Josefa Čapka, umělce, který byl stejně dobrý spisovatel jako malíř. Medailon o: Josefu Čapkovi. *Lidové noviny*, 2001, Roč. 14, č. 183, s. 16. ISSN neuvedeno.

BASS, L. Básníci nad Výmarem. Fejeton o: Josefu Čapkovi. *Prostor*, 2001, Roč. neuveden, č. 51, s. 111–114. ISSN neuvedeno.

TRÁVNÍČEK, M. Dílna Františka Všetický. Recenze na: Knihu F. Všetický Dílna bratří Čapků o literární tvorbě bratří Čapků. *Alternativa plus*, 2001, Roč. 5, č. 3/4, s. 201–202. ISSN neuvedeno.

VLAŠÍNOVÁ, D. Všetickovo nahlédnutí do dílny bratří Čapků. Recenze na: Knihu F. Všetický Dílna bratří Čapků o literární tvorbě bratří Čapků. *Sborník prací Filozoficko-přírodovědecké fakulty Slezské univerzity v Opavě. Řada literárněvědná (A)*, 2001, Roč. 3, č. 3, s. 132–133. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. Kúpele svedčia vzťahom česko-slovenským. Článek o: Životě a díle bratří Čapků. *Mosty*, 2001, Roč. 10, č. 25, s. 4–5. ISSN neuvedeno.

ZACH, A. Bratři Čapkové a firma Levné knihy KMa. Článek o: Vydávání děl bratří Čapků nakladatelstvím Levné knihy KMa. *Zpravodaj Společnosti bratří Čapků*, 2001, Roč. neuveden, č. 40, s. 71–74. ISSN neuvedeno.

MAKSYM-BENCZEW, J. Václav Černý i počatki jego czasopisma „Kritický měsíčník“. Studie o: Časopisu Kritický měsíčník, v souvislosti s ním zmíněn mj. Josef Čapek. *Bohemistyka*, 2001, Roč. 1, č. 3, s. 211–220. ISSN neuvedeno.

ZACH, A. Bratři Čapkové a firma Levné knihy KMa. Článek o: Vydávání děl bratří Čapků nakladatelstvím Levné knihy KMa. *Knihkupec a nakladatel*, 2002, Roč. 7, č. 1, s. 9–11. ISSN neuvedeno.

KMÍNEK, V. Krátká životní epizoda Josefa Čapka ve Vrchlabí: Z historie školy. Článek o: Josefu Čapkovi. *Zprávy Společnosti bratří Čapků*, 2002, Roč. neuveden, č. 64, s. 5. ISSN neuvedeno.

RODR, J. Přítel jasan: Stromy hovoří. Článek o: Bratřích Čapcích. *Krkonoše*, 2002, Roč. 35, č. 1, s. 27. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ (ČTK). Památce Peroutky a Josefa Čapka. Zpráva o: Vzpomínkovém shromáždění na počest mj. Josefa Čapka. *Právo*, 2002, Roč. 12, č. 94, s. 11. ISSN neuvedeno.

DOSTÁL, F. Šofér, zahradník a kuchařka u Čapků. Vzpomínka na: Bratry Čapky. *České listy*, 2002, Roč. 3, č. 5, s. 4–5. ISSN neuvedeno.

KUDRNA, M. Setkání s bratry Čapky: Setkání s bratry Čapky (31). Článek o: Bratřích Čapcích. *Zprávy Společnosti bratří Čapků*, 2002, Roč. neuveden, č. 65, s. 6. ISSN neuvedeno.

ZLOMEK, J. Malíř, grafik, spisovatel, dramatik: K 115. výročí narození Josefa Čapka. Medailon o: Josefu Čapkovi ke 115. výročí narození. *Naše pravda*, 2002, Roč. 13, č. 11, s. 4. ISSN neuvedeno.

KUSÁ, H. Setkání s bratry Čapky (32). Článek o: Bratřích Čapcích. *Zprávy Společnosti bratří Čapků*, 2002, Roč. neuveden, č. 66, s. 6. ISSN neuvedeno.

RAŠKA, V. Obzinova tiskárna ve Vyškově. Studie o: Činnosti tiskaře F. Obziny a jeho spolupráci s mj. bratry Čapky. *Duha*, 2002, Roč. 16, č. 3, s. 10–13. ISSN neuvedeno.

SUCHOMEL, M. Před sto lety, po sto letech. Esej o: Mj. bratřích Čapcích. *Dokořán*, 2002, Roč. 6, č. 24, s. 21–26. ISSN neuvedeno.

MĚDÍLEK, B. Můj život s bratry Čapky: Setkání s bratry Čapky (33). Vzpomínka na: Bratry Čapky. *Zprávy Společnosti bratří Čapků*, 2002, Roč. neuveden, č. 67, s. 6. ISSN neuvedeno.

KUČERA, M. Zamyšlení nad politickým profilem bratrů Čapků před rokem 1918. Studie o: Bratřích Čapcích. *Zpravodaj Společnosti bratří Čapků*, 2002, Roč. neuveden, č. 41, s. 8–23. ISSN neuvedeno.

VELIKÝ, I. Bratři Čapkové a Slovensko. Článek o: Bratřích Čapcích. *Rodným krajem*, 2002, Roč. neuveden, č. 25, s. 27–29. ISSN neuvedeno.

KOL. AUTORŮ. Jak jsem napsal(a) první knihu: Sedm českých spisovatelů několika generací píše pro Lidové noviny vzpomínku na svou literární prvotinu. Anketa o: Mj. knize V. Havla a V. Ptáčkové Josef Čapek dramatik a jevištní výtvarník o divadelní tvorbě Josefa Čapka. *Lidové noviny*, 2003, Roč. 16, č. 155, s. 19. ISSN neuvedeno.

KLIMEŠOVÁ, M. The Čapek brothers and Czech Avant-gardes: Bratři Čapkové v Japonsku. Referát o: Výstavě o bratřích Čapcích v Japonsku. *Zprávy Společnosti bratří Čapků*, 2003, Roč. neuveden, č. 68, s. 7. ISSN neuvedeno.

GRYM, P. Slovo robot vymyslel Josef Čapek! Glosa o: Josefu Čapkovi a slově robot. *Lidové noviny*, 2003, Roč. 16, č. 200, s. 11. ISSN neuvedeno.

CINGER, F. Pocta za robota patří oběma Čapkům. Článek o: Bratřích Čapcích a slově robot. *Právo*, 2003, Roč. 13, č. 200, s. 12. ISSN neuvedeno.

MAREŠ, P. Studentka bohemistiky na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy v Praze Eva Trojanová... Zpráva o: Diplomové práci E. Trojanové Josef Čapek, v níž je zpracovaná bibliografie příspěvků Josefa Čapka v Lidových novinách v letech 1907 – 1908 a 1921 – 1939 (1982 článků a 724 kreseb). *Zprávy Společnosti bratří Čapků*, 2003, Roč. neuveden, č. 70, s. 12. ISSN neuvedeno.

VELIKÝ, I. Setkání s bratry Čapky (37): Stretnutia. Článek o: Bratřích Čapcích. *Zprávy Společnosti bratří Čapků*, 2003, Roč. neuveden, č. 71, s. 6. ISSN neuvedeno.

EMINGER, Z. A. V 65. čísle Zpráv Společnosti bratří Čapků v Setkání s bratry Čapky... Článek o: Vyznání Z. A. Emingera o díle bratří Čapků. *Zprávy Společnosti bratří Čapků*, 2003, Roč. neuveden, č. 71, s. 12. ISSN neuvedeno.

KOL. AUTORŮ. Úvahy zahraničních odborníků nad českou čapkovskou monografií. Soubor recenzí o: Knize F. Černého Premiéry bratří Čapků o divadelní tvorbě bratří Čapků. *Zpravodaj Společnosti bratří Čapků*, 2003, Roč. neuveden, č. 42, s. 56–69. ISSN neuvedeno.

BACHOVÁ, J. Po stopách bratří Čapků: Pokus o reportáž z muzea v Malých Svatoňovicích. Reportáž o: Muzeu bratří Čapků. *Literární Novinky*, 2003, Roč. 2, č. 7, s. 3. ISSN neuvedeno.

HORA, L. a T. KOLOC. Za Devaterem pohádek. Reportáž o: Malých Svatoňovicích a Muzeu bratří Čapků. *Haló noviny*, 2004, Roč. 17, č. 26, příloha Toulky naší vlastí, s. 3. ISSN neuvedeno.

SLOMEK, J. Pocta opožděná přes půl století: Konečně můžeme číst sborník Malíř – básník (Vzpomínání na Josefa Čapka), který nesměl vyjít roku 1948. Recenze na: Knihu P. Pečinkové Malíř – básník o Josefu Čapkovi. *Lidové noviny*, 2004, Roč. 17, č. 31, s. 9. ISSN neuvedeno.

JANDEROVÁ, D. Čapkovské nedorozumění. Polemika s: Článkem J. Slomka Pocta opožděná přes půl století. *Lidové noviny*, 2004, Roč. 17, č. 36, s. 29. ISSN neuvedeno.

ŠKODA, S. Informatorium. Poznámka o: Mj. knize P. Pečinkové Malíř – básník o Josefu Čapkovi. *Reflex*, 2004, Roč. 15, č. 14, s. 55. ISSN neuvedeno.

POLÁČEK, J. Vzpomínky na Josefa Čapka. Recenze na: Knihu P. Pečinkové Malíř – básník o Josefu Čapkovi. *Česká literatura*, 2004, Roč. 52, č. 6, s. 876–880. ISSN neuvedeno.

DOSTÁL, F. O Čapcích bez čapky na hlavě. Úvaha o: Pomníku bratří Čapků. *Obrys – Kmen*, 2004, Roč. 10, č. 25, s. 4. ISSN neuvedeno.

ŠTEMBERKOVÁ, M. Setkání s bratry Čapky: Setkání s bratry Čapky (40). Článek o: Bratřích Čapcích. *Zprávy Společnosti bratří Čapků*, 2004, Roč. neuveden, č. 74, s. 6–7. ISSN neuvedeno.

NYKLOVÁ, M. Rodina Čapkova a Slovensko. Referát o: Výstavě Slovensko bratří Čapků. *Knižní novinky*, 2004, Roč. 3, č. 20, s. 2. ISSN neuvedeno.

PEŠIČKA, J. Zpráva z vernisáže putovní výstavy Bratří Čapkové a Slovensko. Referát o: Výstavě Bratří Čapkové a Slovensko. *Zprávy Společnosti bratří Čapků*, 2004, Roč. neuveden, č. 75, s. 4. ISSN neuvedeno.

SLOMEK, J. O maršálovi, který zmizel: Kulturní diář Jaromíra Slomka. Recenze na: Knihu I. Borské Poutník pod hvězdami o Josefu Čapkovi. *Lidové noviny*, 2004, Roč. 17, č. 292, s. 25. ISSN neuvedeno.

HROBAŘ, J. Hold Janu Švermovi v českém parlamentu. Článek o: Vhodnosti uctění památky mj. Josefa Čapka za jeho antifašistickou činnost. *Kurýr*, 2004, Roč. neuveden, č. 21, s. 1–2. ISSN neuvedeno.

KHEL, R. Líbilo se mi „těšit se tím hezkým kouskem papíru“. Glosa o: Josefu Čapkovi. *Papír a celulóza*, 2004, Roč. 59, č. 12, s. 395. ISSN neuvedeno.

ČERVENKOVÁ, J. Dům bratří Čapků v Budislavi u Litomyšle. Článek o: Domu bratří Čapků v Budislavi u Litomyšle. *Zvuk Zlínského kraje*, 2004, Roč. neuveden, č. neuvedeno, s. 99. ISSN neuvedeno.

BACHOVÁ, J. Obrázky ze Slovenska, aneb Slovensko bratří Čapků. Reportáž o: Výstavě Slovensko bratří Čapků. *Literární novinky*, 2004, Roč. 1, č. 2, s. 9. ISSN neuvedeno.

PRECLÍK, V. Rád jsem portrétoval Josefa Čapka: Setkání s bratry Čapky (42). Vzpomínka na: Josefa Čapka. *Zprávy Společnosti bratří Čapků*, 2005, Roč. neuveden, č. 76, s. 6. ISSN neuvedeno.

JERABEK, P. „Selbst ein Kranker, den Kranken ein Trost“: Vor 60 Jahren, in den Tagen der Befreiung, starb der Maler und Schriftsteller Josef Čapek im Konzentrationslager Bergen-Belsen. Medailon o: Josefu Čapkovi k 60. výročí úmrtí. *Prager Zeitung*, 2005, Roč. 14, č. 15, příloha Prager Tagblatt, s. 13. ISSN neuvedeno.

ZLOMEK, J. O Josefu Čapkovi k 60. výročí úmrtí. Medailon o: Josefu Čapkovi k 60. výročí úmrtí. *Naše pravda*, 2005, Roč. neuveden, č. 15, s. 12. ISSN neuvedeno.

PELLAR, R. Setkání s bratry Čapky (43): Rozhovor s panem Rudolfem Pellarem pro Zprávy SBC – 9. 2. 2005. Rozhovor o: Bratřích Čapcích. *Zprávy Společnosti bratří Čapků*, 2005, Roč. neuveden, č. 77, s. 6. ISSN neuvedeno.

RODR, J. Jírovec a spol. Článek o: Bratřích Čapcích. *Krkonoše*, 2005, Roč. 38, č. 6, s. 28. ISSN neuvedeno.

MAREŠ, P. Setkání s bratry Čapky: (44). Článek o: Bratřích Čapcích. *Zprávy Společnosti bratří Čapků*, 2005, Roč. neuveden, č. 78, s. 6. ISSN neuvedeno.

OPELÍK, J. Čapkovské drobinky 3. Článek o: Mj. tvůrčím sepětí bratří Čapků. *Zpravodaj Společnosti bratří Čapků*, 2005, Roč. neuveden, č. 44, s. 13–24. ISSN neuvedeno.

SLAVÍK, J. Josef Čapek ve sborníku Frühling in Prag. Poznámka o: Sborníku Frühling in Prag oder Wege des Kubismus, obsahujícím mj. stať Josefa Čapka Vom schöpferischen Charakter der modernen Kunst z roku 1913. *Zprávy Společnosti bratří Čapků*, 2005, Roč. neuveden, č. 79, s. 2. ISSN neuvedeno.

KYŠKA, M. Divadelní hry bratří Čapků... Glosa o: Knize F. Černého Premiéry bratří Čapků o divadelní tvorbě bratří Čapků. *Zprávy Společnosti bratří Čapků*, 2005, Roč. neuveden, č. 79, s. 5. ISSN neuvedeno.

PATOČKA, J. Josef Čapek a Limping Pilgrim. Esej o: Josefu Čapkovi inspirovaná jeho texty. *Slovo a smysl*, 2005, Roč. 2, č. 3, s. 360–380. ISSN neuvedeno.

PŘIDAL, A. Setkání s bratry Čapky: Setkání s bratry Čapky (45). Článek o: Bratřích Čapcích. *Zprávy Společnosti bratří Čapků*, 2005, Roč. neuveden, č. 79, s. 6–7. ISSN neuvedeno.

VELIKÝ, I. Výstava Slovensko bratří Čapků putuje po Slovensku. Článek o: Výstavě Slovensko bratří Čapků. *Mosty*, 2005, Roč. 14, č. 26, s. 14. ISSN neuvedeno.

VÁŇOVÁ, K. Bratři Čapkové putují po Slovensku. Článek o: Výstavě Slovensko bratří Čapků. *Zprávy Společnosti bratří Čapků*, 2006, Roč. neuveden, č. 80, s. 4. ISSN neuvedeno.

HOLÝ, J. Setkání s bratry Čapky: (46). Článek o: Bratřích Čapcích. *Zprávy Společnosti bratří Čapků*, 2006, Roč. neuveden, č. 80, s. 6. ISSN neuvedeno.

PEŠIČKA, J. Setkání s bratry Čapky: (47). Článek o: Bratřích Čapcích. *Zprávy Společnosti bratří Čapků*, 2006, Roč. neuveden, č. 81, s. 8. ISSN neuvedeno.

ČELKO, V. Moj vzt'ah k Čapkovcom a k Čapkovkej spoločnosti. Článek o: Mj. bratřích Čapcích. *Zprávy Společnosti bratří Čapků*, 2006, Roč. neuveden, č. 81, s. 10. ISSN neuvedeno.

POKORNÁ, V. Vzpomínky na výstavu díla bratří Čapků v Malých Svatoňovicích – 30. 6. 1946. Vzpomínka na: Výstavu díla bratří Čapků v Malých Svatoňovicích. *Zprávy Společnosti bratří Čapků*, 2006, Roč. neuveden, č. 81, příloha Documenta Čapkiana, č. 44, s. 1–8. ISSN neuvedeno.

POVLIS, J. Co ještě nevíte o Jiráskovi. Poznámka o: Mj. pamětní desce Josefa Čapka v Hronově. *Naše rodina*, 2006, Roč. neuveden, č. 35, s. 30. ISSN neuvedeno.

POLÁČEK, J. Seminář o bratřech Čapcích. Zpráva o: Semináři o bratřích Čapcích na Filozofické fakultě Masarykovy univerzity v Brně. *Zprávy Společnosti bratří Čapků*, 2006, Roč. neuveden, č. 82, s. 6. ISSN neuvedeno.

STRACHOTOVÁ, M. Sedmnáctiletý pobyt rodiny MUDr. Čapka v Úpici. Článek o: Výstavě rodiny Čapkových v Úpici. *Zprávy Společnosti bratří Čapků*, 2006, Roč. neuveden, č. 82, s. 8. ISSN neuvedeno.

DOSTÁLOVÁ, K. Hronov. Zpráva o: Pamětní desce Josefa Čapka v Hronově. *Zprávy Společnosti bratří Čapků*, 2006, Roč. neuveden, č. 82, s. 8. ISSN neuvedeno.

HECZKOVÁ, L. a M. LANGEROVÁ. Mezi literaturou a výtvarným uměním: Inspirace z trosek a fragmentů. Úvaha o: Vztahu kresby a textu u mj. Josefa Čapka. *Host*, 2006, Roč. 22, č. 8, příloha Host do školy, Roč. 1, č. 1, s. 13–14. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ (-KH-). Čapkovská výročí. Poznámka o: Akcích ke 120. výročí narození Josefa Čapka. *Papír a celulóza*, 2006, Roč. 61, č. 10, s. 331. ISSN neuvedeno.

FETTERS, A. Helena Čapková – její život a dílo. Studie o: H. Čapkové s poznámkou o bratřích Čapcích. *Zpravodaj Společnosti bratří Čapků*, 2006, Roč. neuveden, č. 45, s. 19–36. ISSN neuvedeno.

MACH, D. Josef Čapek a jeho pobyt v Žacléři. Článek o: Josefu Čapkovi. *Krkonoše*, 2007, Roč. 40, č. 3, s. 22–24. ISSN neuvedeno.

HUDEČKOVÁ, O. Setkání s bratry Čapky: (50). Úvaha o: Bratřích Čapcích. *Zprávy Společnosti bratří Čapků*, 2007, Roč. neuveden, č. 84, s. 4. ISSN neuvedeno.

KHEL, R. Papírensko-tiskařské drobnosti – vzácnosti z ruky Josefa Čapka. Recenze na: Článek J. Opelíka a J. Slavíka Čapkova knižní grafika v pražském Národním muzeu. *Papír a celulóza*, 2007, Roč. 62, č. 3, s. 97. ISSN neuvedeno.

POLÁČEK, J. Vzpomínka na Josefa Čapka. Medailon o: Josefu Čapkovi. *Ladění*, 2007, Roč. 12, č. 1, s. 50. ISSN neuvedeno.

ZDENĚK, O. Jak jsem je znal. Vzpomínka na: Bratry Čapky. *Zpravodaj Společnosti bratří Čapků*, 2007, Roč. neuveden, zvl. č. – Šedesát let Společnosti bratří Čapků, s. 31–33. ISSN neuvedeno.

SLAVÍK, J. Myslitelská poctivá výzva. Článek o: Mj. Josefu Čapkovi k 120. výročí narození. *Zpravodaj Společnosti bratří Čapků*, 2007, Roč. neuveden, zvl. č. – Šedesát let Společnosti bratří Čapků, s. 47–48. ISSN neuvedeno.

PISTORIUSOVÁ, R. Setkání s bratry Čapky (51): Čapek a já? Jistota už dvacet let. Úvaha o: Bratřích Čapcích. *Zprávy Společnosti bratří Čapků*, 2007, Roč. neuveden, č. 85, s. 8. ISSN neuvedeno.

KYŠKA, M. Když dva dělají totéž, nemusí to být totéž. Článek o: Diskusním pořadu ke 120. výročí narození Josefa Čapka. *Zprávy Společnosti bratří Čapků*, 2007, Roč. neuveden, č. 85, s. 8. ISSN neuvedeno.

MAREŠ, P. Josef Čapek jako výtvarný kritik. Článek o: Josefu Čapkovi. *Zprávy Společnosti bratří Čapků*, 2007, Roč. neuveden, č. 85, s. 5. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. Výtvarný kritik – Josef Čapek. Poznámka o: Otištění úryvků z dvou výtvarných referátů Josefa Čapka. *Zprávy Společnosti bratří Čapků*, 2007, Roč. neuveden, č. 86, s. 5. ISSN neuvedeno.

FRIEDL, M. Co mně dali bratři Čapci: Setkání s bratry Čapky (52). Článek o: Bratřích Čapcích. *Zprávy Společnosti bratří Čapků*, 2007, Roč. neuveden, č. 86, s. 6. ISSN neuvedeno.

DVORSKÝ, J. Naši milí sourozenci Čapkovi. Referát o: 24-hodinovém čtení a interpretaci textů sourozenců Čapkových. *Dokořán*, 2007, Roč. 11, č. 43, s. 64–65. ISSN neuvedeno.

DVORSKÝ, J. Naši milí sourozenci Čapkovi. Článek o: 24-hodinovém čtení a interpretaci textů sourozenců Čapkových. *Zprávy Společnosti bratří Čapků*, 2007, Roč. neuveden, č. 87, s. 2. ISSN neuvedeno.

DVORSKÝ, J. Naši milí sourozenci Čapkovi. Článek o: 24-hodinovém čtení a interpretaci textů sourozenců Čapkových. *Rodným krajem*, 2007, Roč. neuveden, sv. 35, č. neuvedeno, s. 9–10. ISSN neuvedeno.

KOTRLÁ, I. Rudolf Vrba, Národní sebeobrana. Úvaha o: Mj. bratřích Čapcích. *Akord*, 2007, Roč. 27, č. 2, s. 95–98. ISSN neuvedeno.

VRAŠTIAK, Š. Na Strži sa spomínalo na Čapkovcov. Referát o: Slavnosti na počest mj. 120. výročí narození Josefa Čapka. *Mosty*, 2007, Roč. 16, č. 10, s. 8. ISSN neuvedeno.

ČECHTICKÝ, T. Slavín: poslední volné místo. Článek o: Mj. symbolickém hrobu Josefa Čapka na Vyšehradském hřbitově. *Týden*, 2007, Roč. 14, č. 44, s. 44–48. ISSN neuvedeno.

TRAPP, G. Kristina Kallert, Ludger Hagedorn (Hg.): Frühling in Prag oder Wege des Kubismus. Recenze na: Sborník Frühling in Prag oder Wege des Kubismus, obsahující mj. stať Josefa Čapka Vom schöpferischen Charakter der modernen Kunst z roku 1913. *Stifter Jahrbuch. Neue Folge*, 2007, Roč. neuveden, č. 21, s. 211–213. ISSN neuvedeno.

DVOŘÁK, M. Klopýtání Kulhavého poutníka. Esej o: Josefu Čapkovi. *Akord*, 2007, Roč. 27, č. 3, s. 141–145. ISSN neuvedeno.

POLÁČEK, J. Setkání s bratry Čapky: (53). Článek o: Bratřích Čapcích. *Zprávy Společnosti bratří Čapků*, 2007, Roč. neuveden, č. 87, s. 6. ISSN neuvedeno.

FETTERS, A. Kulhavý poutník Josef Čapek by měl 120 roků: 23. 3. 1887 v Hronově – duben 1945 v koncentračním táboře Bergen-Belsen. Článek o: Josefu Čapkovi ke 120. výročí narození. *Náchodský deník*, 2007, Roč. 16, č. 70, s. 12. ISSN 1802-1026.

ROZSYPALOVÁ, M. Moje setkání s bratry Čapky: Setkání s bratry Čapky (55). Článek o: Bratřích Čapcích. *Zprávy Společnosti bratří Čapků*, 2008, Roč. neuveden, č. 88, s. 8. ISSN neuvedeno.

HORÁČKOVÁ, A. Pokrok provázený čokoládou. Článek o: Josefu Čapkovi u příležitosti zahájení vydávání jeho sebraných spisů v nakladatelství Triáda. *Mladá fronta Dnes*, 2008, Roč. 19, č. 81, s. D9. ISSN neuvedeno.

CINGER, F. Čapkovské jedenácté Nonstopčtení. Zpráva o: 11. ročníku čtenářského maratonu, tentokrát na počest bratří Čapků. *Právo*, 2008, Roč. 18, č. 89, s. 14. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ (kul). Nonstop čtená bude patřit Čapkům. Zpráva o: 11. ročníku čtenářského maratonu, tentokrát na počest bratří Čapků. *Lidové noviny*, 2008, Roč. 21, č. 113, s. 18. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. Jedenácté Nonstop čtení podporuje Dny neklidu. Zpráva o: 11. ročníku čtenářského maratonu, tentokrát na počest bratří Čapků. *Právo*, 2008, Roč. 18, č. 123, s. 3. ISSN neuvedeno.

FETTERS, A. Peroutka a Urzidil nejen o Čapcích. Recenze na: Knihu F. Peroutky a J. Urzidila O české a německé kultuře s poznámkou o bratřích Čapcích. *Zprávy Společnosti bratří Čapků*, 2008, Roč. neuveden, č. 89, s. 2. ISSN neuvedeno.

CABADAJ, J. Setkání s bratry Čapky: (55). Článek o: Bratřích Čapcích. *Zprávy Společnosti bratří Čapků*, 2008, Roč. neuveden, č. 89, s. 6. ISSN neuvedeno.

ČELKO, V. Bratria Čapkovci a Slovensko. Recenze na: Studii I. Velikého Mapovanie symbolického návratu bratrov Čapkovcov na Slovensko 1945–2007 o bratřích Čapcích a výstavě Slovensko bratří Čapků. *Zprávy Společnosti bratří Čapků*, 2008, Roč. neuveden, č. 89, s. 11. ISSN neuvedeno.

HYLMAROVÁ, E. Zápas o muzeum. Rozhovor o: Muzeu bratří Čapků. *Grand Biblio*, 2008, Roč. 2, č. 7/8, s. 38–39. ISSN neuvedeno.

DVORSKÝ, J. Studánecká Čapkiana podruhé. Referát o: 2. ročníku 24-hodinového čtení a interpretací textů sourozenců Čapkových. *Dokořán*, 2008, Roč. 12, č. 47, s. 59–60. ISSN neuvedeno.

HEJZLAR, T. Položili životy za pokrokové ideály humanismu (5): Nejsm pozorovatel, jsem účastník! Medailon o: Josefu Čapkoví. *Haló noviny*, 2008, Roč. 18, č. 257, s. 8. ISSN neuvedeno.

HEJZLAR, T. Položili životy za pokrokové ideály humanismu (5): Nejsm pozorovatel, jsem účastník! (Dokončení). Medailon o: Josefu Čapkoví. *Haló noviny*, 2008, Roč. 18, č. 259, s. 12. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. Setkání s bratry Čapky: (56). Článek o: Bratřích Čapcích. *Zprávy Společnosti bratří Čapků*, 2008, Roč. neuveden, č. 90, s. 6. ISSN neuvedeno.

DVORSKÝ, J. Studánecká Čapkiana podruhé. Referát o: 2. ročníku 24-hodinového čtení a interpretací textů sourozenců Čapkových. *Zprávy Společnosti bratří Čapků*, 2008, Roč. neuveden, č. 90, s. 9. ISSN neuvedeno.

DVORSKÝ, J. Studánecká Čapkiana podruhé. Článek o: 2. ročníku 24-hodinového čtení a interpretací textů sourozenců Čapkových. *Rodným krajem*, 2008, Roč. neuveden, sv. 37, č. neuvedeno, s. 21. ISSN neuvedeno.

ROHELOVÁ, O. Byla z nejdůležitějších našich umělkyně. Článek o: Z. Braunerové s citací jejího nekrologu od Josefa Čapka. *Zprávy Společnosti bratří Čapků*, 2008, Roč. neuveden, č. 90, s. 11. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ (čtk). Vychází kniha studií o Karlu Čapkovi. Zpráva o: Knize J. Opelíka Čtrnáctero prací o Karlu Čapkovi a ještě jedna o Josefu Čapkovi jako přivažek mj. o Josefu Čapkovi. *Lidové noviny*, 2008, Roč. 21, č. 287, s. 18. ISSN neuvedeno.

OPELÍK, J. Karel Čapek je synonymem pro LN. Rozhovor o: Mj. knize J. Opelíka Čtrnáctero prací o Karlu Čapkovi a ještě jedna o Josefu Čapkovi jako přivažek mj. o Josefu Čapkovi. *Lidové noviny*, 2008, Roč. 21, č. 297, s. 17. ISSN neuvedeno.

MICHNA, J. Žije současný pomník? Článek o: Mj. pomníku bratří Čapků. *Nové břehy*, 2008, Roč. neuveden, č. 2, s. 26–29. ISSN neuvedeno.

FOUSTKOVÁ, Z. O Josefu Čapkovi. Vzpomínka na: Josefa Čapka. *Zpravodaj Společnosti bratří Čapků*, 2008, Roč. neuveden, č. 46, s. 42–46. ISSN neuvedeno.

HAMAN, A. Osamocený příspěvek k výročí úmrtí Karla Čapka. Recenze na: Knihu J. Opelíka Čtrnáctero prací o Karlu Čapkovi a ještě jedna o Josefu Čapkovi jako přivažek mj. o Josefu Čapkovi. *Tvar*, 2009, Roč. 20, č. 2, s. 20. ISSN neuvedeno.

BURIAN, V. Autor i témata... Recenze na: Knihu J. Opelíka Čtrnáctero prací o Karlu Čapkovi a ještě jedna o Josefu Čapkovi jako přivažek mj. o Josefu Čapkovi. *Listy*, 2009, Roč. 39, č. 1, s. 98–99. ISSN neuvedeno.

KLEVISOVÁ, N. Aukce pro knihomoly. Zpráva o: Aukci starých tisků, obrazů, bibliofilů a korespondence známých spisovatelů, mezi nimi mj. Josef Čapek. *Hospodářské noviny*, 2009, Roč. 53, č. 49, příloha In-Magazín, Roč. 8, č. 10, s. 23. ISSN neuvedeno.

COMRADOVÁ, B. N. Materiály o K. Čapkovi a J. Čapkovi v Japonsku ze dne 3. prosince 2008. Zpráva o: Výstavě o bratřích Čapcích v Hokkaidu. *Zprávy Společnosti bratří Čapků*, 2009, Roč. neuveden, č. 92, s. 3. ISSN neuvedeno.

HOLUBOVÁ, M. Setkání s bratry Čapky (58). Článek o: Bratřích Čapcích. *Zprávy Společnosti bratří Čapků*, 2009, Roč. neuveden, č. 92, s. 4. ISSN neuvedeno.

MANDYS, P. Tradiční Cena Jiřího Ortena... Glosa o: Mj. literární Ceně Jiřího Ortena udělené mj. Josefu Čapkovi za Povídaní o pejskovi a kočičce. *Týden*, 2009, Roč. 16, č. 16, s. 70. ISSN neuvedeno.

ČERNÍK, M. Kulhavý poutník Josef Čapek. Úvodní slovo k: Pořadu textů Josefa Čapka. *Lípa*, 2009, Roč. neuveden, č. 1, s. 27–28. ISSN neuvedeno.

ČELKO, V. Bratia Čapkovci. Recenze a článek o: Knize I. Velikého Bratia Čapkovci na Slovensku o bratřích Čapcích. *Zprávy Společnosti bratří Čapků*, 2009, Roč. neuveden, č. 93, s. 8. ISSN neuvedeno.

DVOŘÁKOVÁ, Z. Pátečníci. Studie o: Mj. bratřích Čapcích. *Masarykův lid*, 2009, Roč. 15, č. 2, s. 6–12. ISSN neuvedeno.

2010–2014

MUCHKA, P. Zprávy z Matice české, sekce Společnosti Národního muzea. Zpráva o: Instalaci naučných panelů o českých spisovatelích v místech jejich působení, mj. o Josefu Čapkovi. *Sborník Národního muzea v Praze, Řada C – Literární historie*, 2012, Roč. neuveden, sv. 57, č. 1–2, s. 188–192. ISSN 0036-5351.

BOUČKOVÁ, E. Výstava věnovaná Josefu Čapkovi v Sachsenhausenu. Referát o: Výstavě věnované Josefu Čapkovi v Sachsenhausenu. *Zprávy Společnosti bratří Čapků*, 2012, Roč. neuveden, č. 105, s. 10. ISSN neuvedeno.

HOŘENÍ, M. Výstava o Josefu Čapkovi. Zpráva o: Výstavě protinacistické tvorby Josefa Čapka (výtvarné i literární). *Haló noviny*, 2012, Roč. 22, č. 271, s. 3. ISSN 1210-1494.

AUTOR NEZNÁMÝ. Výstava Josefa Čapka v Německu: ze zprávy Zastupitelského úřadu v Berlíně. Referát o: Výstavě protinacistické tvorby Josefa Čapka (výtvarné i literární). *Zprávy Společnosti bratří Čapků*, 2012, Roč. neuveden, č. 105, s. 10. ISSN neuvedeno.

KUNSTOVÁ, E. Sousoší bratří Čapků v knihovně na Opatově v Praze 11. Poznámka o: Sousoší bratří Čapků. *Zprávy Společnosti bratří Čapků*, 2012, Roč. neuveden, č. 105, s. 11. ISSN neuvedeno.

FETTERS, A. Připomeňme si několik čapkovských jubileí druhého čtvrtletí roku 2012. Poznámka o: Výročích osobností spojených s bratry Čapky. *Zprávy Společnosti bratří Čapků*, 2012, Roč. neuveden, č. 105, s. 11. ISSN neuvedeno.

BLAŽKOVÁ, B. Prodloužený čas Josefa Čapka v Trutnově. Referát o: Mj. 125. výročí narození Josefa Čapka. *Zprávy Společnosti bratří Čapků*, 2012, Roč. neuveden, č. 105, s. 8. ISSN neuvedeno.

ROHELOVÁ, O. Jak žil básník? Článek o: B. Reynkovi se zmínkou o Josefu Čapkovi. *Zprávy Společnosti bratří Čapků*, 2012, Roč. neuveden, č. 105, s. 11. ISSN neuvedeno.

AUTOR NEZNÁMÝ. Čapkovské výstavy v pražských galeriích. Poznámka o: Plánovaných výstavách o bratřích Čapcích. *Zprávy Společnosti bratří Čapků*, 2012, Roč. neuveden, č. 105, s. 2. ISSN neuvedeno.

ROHELOVÁ, O. Čapkové a Svatobor. Článek o: Spolku Svatobor podporujícím české literáty a vztahu bratří Čapků k němu. *Zprávy Společnosti bratří Čapků*, 2012, Roč. neuveden, č. 105, s. 7–8. ISSN neuvedeno.

BÖHM, J. Společnost bratří Čapků a Matice česká Josefu Čapkovi (s krátkým dodatkem M. Kyšky). Zpráva o: Odhalení informačních panelů o Josefu Čapkovi. *Zprávy Společnosti bratří Čapků*, 2012, Roč. neuveden, č. 106, s. 1. ISSN neuvedeno.

VANÍČKOVÁ, V. Hradec Králové a Věc Čapek. Referát o: Hře M. Františáka Věc Čapek o životě bratří Čapků. *Zprávy Společnosti bratří Čapků*, 2012, Roč. neuveden, č. 106, s. 9. ISSN neuvedeno.

V AŠÁT, J. Město čte knihu (v Šumperku). Zpráva o: Šumperském literárním festivalu věnovaném dílu bratří Čapků. *Zprávy Společnosti bratří Čapků*, 2012, Roč. neuveden, č. 107, s. 3–4. ISSN neuvedeno.

ROHELOVÁ, O. Malá, ale milá – Galerie 10. Referát o: Výstavě věnované bratřím Čapkům. *Zprávy Společnosti bratří Čapků*, 2012, Roč. neuveden, č. 107, s. 10. ISSN neuvedeno.

ZAHIROVIĆ, H. Ať žijí Čapkové. Článek o: Mj. oblibě děl bratří Čapků v Japonsku. *Zprávy Společnosti bratří Čapků*, 2012, Roč. neuveden, č. 107, s. 9–10. ISSN neuvedeno.

ROHELOVÁ, O. Trojité výročí. Článek o: Mj. bratrech Čapcích. *Zprávy Společnosti bratří Čapků*, 2013, Roč. neuveden, č. 108, s. 11. ISSN neuvedeno.

BÖHM, J. Setkání s bratry Čapky. Článek o: Mj. literárním a výtvarném díle bratří Čapků. *Zprávy Společnosti bratří Čapků*, 2013, Roč. neuveden, č. 108, s. 6. ISSN neuvedeno.

OPELÍK, J. Chudák Karel. Polemika o: Bratry Čapky. *Zprávy Společnosti bratří Čapků*, 2013, Roč. neuveden, č. 108, s. 3. ISSN neuvedeno.

HAVEL, J. Bratři Čapkové – Malé Satoňovice. Poznámka o: Stálé expozici Muzea bratří Čapků. *Zprávy Společnosti bratří Čapků*, 2013, Roč. neuveden, č. 108, s. 9. ISSN neuvedeno.

DAŇKOVÁ, Z. Město čte knihu 2012. Zpráva o: Literárním festivalu věnovaném dílu bratří Čapků. *Zprávy Společnosti bratří Čapků*, 2013, Roč. neuveden, č. 109, s. 4. ISSN neuvedeno.

HYLMAROVÁ, J. Malé Svatoňovice opět dýchaly Čapkem. Zpráva o: Literárním festivalu věnovaném dílu bratří Čapků. *Zprávy Společnosti bratří Čapků*, 2013, Roč. neuveden, č. 109, s. 5. ISSN neuvedeno.

TODOROVÁ, T. Vzkaz bratří Čapků současnosti aneb Studenti z Trenčína opět na Strži. Poznámka o: Výstavě oděvních a typografických prací studentů vztahujících se k dílu bratří Čapků. *Zprávy Společnosti bratří Čapků*, 2013, Roč. neuveden, č. 110, s. 10. ISSN neuvedeno.

ŠVEC, P. Vinohradská vila bratří Čapků je na prodej. Článek o: Prodeji vily bratří Čapků. *Mladá fronta Dnes*, 2013, Roč. 24, č. 126, s. B1-B2. ISSN 1210-1168.

STEIGERWALD, K. Unikátní dům: Čapkova vila, středobod první republiky. Článek o: Prodeji vily bratří Čapků. *Mladá fronta Dnes*, 2013, Roč. 24, č. 128, s. A10. ISSN 1210-1168.

BUREŠ, V. Vítejte v domě bratří Čapků, uslyší možná brzy návštěvníci muzea. Zpráva o: Prodeji vily bratří Čapků. *Mladá fronta Dnes*, 2013, Roč. 24, č. 200, s. A6. ISSN 1210-1168.

MACHALICKÁ, J. Slavnost s Čapkem. Zpráva o: Projektu divadla Husa na provázku Čapek (Čapkové) na provázku. *Lidové noviny*, 2013, Roč. 26, č. 93, příloha Orientace, s. 12. ISSN 0862-5921.

ŠLAJCHRT, V. Smířlivý modernista Josef Čapek. Medailon o: Josefu Čapkovi. *Lidové noviny*, 2013, Roč. 26, č. 184, s. 10. ISSN 0862-5921.

AUTOR NEZNÁMÝ. Praha 10 si zarezervovala koupi vily Čapkových. Zpráva o: Prodeji vily bratří Čapků. *Mladá fronta Dnes*, 2013, Roč. 24, č. 147, s. B1. ISSN 1210-1168.

AUTOR NEZNÁMÝ (rb). Prodal Čapkovu vilu. Nechal si jen těžítka. Článek o: Prodeji vily bratří Čapků. *Mladá fronta Dnes*, 2013, Roč. 24, č. 228, s. B2. ISSN 1210-1168.

ROHELOVÁ, O. Na návštěvě v Petrkově. Zpráva o: Mj. korespondenci B. Reynka s Josefem Čapkem. *Zprávy Společnosti bratří Čapků*, 2013, Roč. neveden, č. 110, s. 8. ISSN nevedeno.

VASÁT, J. Karel a Josef Čapkové – výstava v Brně. Referát o: Výstavě o tvorbě bratří Čapků. *Zprávy Společnosti bratří Čapků*, 2013, Roč. neveden, č. 110, s. 10. ISSN nevedeno.

ALBRECHTOVÁ, J. Literární salony v Potštejně. Zpráva o: Literárních večerech věnovaných životu a dílu bratří Čapků. *Zprávy Společnosti bratří Čapků*, 2013, Roč. neveden, č. 111, s. 2. ISSN nevedeno.

KOLČAVOVÁ, R. Na brněnské scéně končí tříletý projekt Čapek na provázku. Článek o: Adaptacích textů bratří Čapků divadlem Husa na provázku. *Zprávy Společnosti bratří Čapků*, 2013, Roč. neveden, č. 111, s. 9. ISSN nevedeno.

PEŇÁS, J. Kultovní vila české demokracie. Článek o: Mj. prodeji vily bratří Čapků. *Lidové noviny*, 2013, Roč. 26, č. 126, s. 2. ISSN 0862-5921.

SLOMEK, J. Komu patří Karel Čapek? Všem? Fejeton o: Prodeji vily bratří Čapků. *Týden*, 2013, Roč. 20, č. 23, s. 30. ISSN 1210-9940.

AUTOR NEZNÁMÝ (šat). Karel a Josef Čapkové jsou nyní v Brně. Zpráva o: Výstavě o tvorbě bratří Čapků. *Naše rodina*, 2013, Roč. 44, č. 31, s. 14. ISSN 0323-2743.

CATALANO, A. Hledání nového umění před první světovou válkou. Studie o: Bratřích Čapcích. *Souvislosti*, 2013, Roč. 24, č. 4, s. 112–145. ISSN 0862-6928.

BUREŠ, V. Z Čapkovy vily by Praha 10 ráda udělala muzeum. Zpráva o: Prodeji vily bratří Čapků. *Mladá fronta Dnes*, 2013, Roč. 24, č. 200, s. B1. ISSN 1210-1168.

BUREŠ, V. A pan Čapek, ten přijde kdy? Reportáž s glosou o: Vile bratří Čapků. *Mladá fronta Dnes*, 2013, Roč. 24, č. 200, s. B3. ISSN 1210-1168.

BUREŠ, V. Čapkoví vilu koupí Praha 10. Bude tam muzeum. Článek o: Prodeji vily bratří Čapků. *Mladá fronta Dnes*, 2013, Roč. 24, č. 223, s. A2. ISSN 1210-1168.

BUREŠ, V. Do Čapkovy vily se bude moci podívat každý. Článek o: Prodeji vily bratří Čapků. *Mladá fronta Dnes*, 2013, Roč. 24, č. 223, s. B1-B2. ISSN 1210-1168.

VARYŠ, V. Never more. Glosa o: Vile bratří Čapků. *Reflex*, 2014, Roč. 25, č. 33, s. 59. ISSN 0862-6634.

ŠTÁSTKA, T. Čapkovské jaro láká na pohádky i prokleté básníky. Zpráva o: Projektu divadla AHA! Čapkovské jaro u příležitosti mj. 69. výročí úmrtí Josefa Čapka. *Mladá fronta Dnes*, 2014, Roč. 25, č. 5, s. B5. ISSN 1210-1168.

BUREŠ, V. Tour de Čapek. Do vily po síti. Článek o: Výstavě fotografií a dopisů nalezených ve vile bratří Čapků. *Mladá fronta Dnes*, 2014, Roč. 25, č. 11, s. B3. ISSN 1210-1168.

AUTOR NEZNÁMÝ. Výstava fotografií a dopisů z Čapkovy vily. Zpráva o: Výstavě fotografií a dopisů nalezených ve vile bratří Čapků. *Mladá fronta Dnes*, 2014, Roč. 25, č. 174, s. B3. ISSN 1210-1168.

SPÁČILOVÁ, M. Zikmund, Čapek, Saudek. Film hledá reálné hrdiny. Článek o: Mj. dokumentu *Ztracen 45* o Josefu Čapkovi. *Mladá fronta Dnes*, 2014, Roč. 25, č. 180, s. B11. ISSN 1210-1168.

SPÁČILOVÁ, M. Moře, sníh, koleje. Manželka hledá Josefa Čapka. Recenze na: Dokument *Ztracen 45* o Josefu Čapkovi. *Mladá fronta Dnes*, 2014, Roč. 25, č. 213, s. A10. ISSN 1210-1168.

SLABÝ, P. Josef Císařovský, *Ztracen 1945*. Recenze na: Dokument *Ztracen 45* o Josefu Čapkovi. *Uni*, 2014, Roč. 24, č. 10, s. 17. ISSN 1214-4169.

KOLČAVOVÁ, R. Na brněnskou fakultu zavítal i starší z bratrů. Poznámka o: Výstavě věnované Josefu Čapkovi v Brně. *Zprávy Společnosti bratří Čapků*, 2014, Roč. neuveden, č. 112, s. 2. ISSN neuvedeno.

MAREŠ, P. Setkání u symbolického hrobu Josefa Čapka. Zpráva o: Uctění památky Josefa Čapka. *Zprávy Společnosti bratří Čapků*, 2014, Roč. neuveden, č. 113, s. 9. ISSN neuvedeno.

KABÁT, M. Přežil Josef Čapek koncentrační tábor? Referát o: Dokumentu *Ztracen 45* o Josefu Čapkovi. *Lidové noviny*, 2014, Roč. 27, č. 216, s. 9. ISSN 0862-5921.

JANDA, V. Miliony za Čapkovu vilu? Podle památkářů nejlepší počin loňska. Článek s glosou o: Prodeji vily bratří Čapků. *Mladá fronta Dnes*, 2014, Roč. 25, č. 224, s. B3. ISSN 1210-1168.

HARTMAN, I. Čapek ztracen, příběh nalezen. Recenze na: Dokument *Ztracen 45* o Josefu Čapkovi. *Hospodářské noviny*, 2014, Roč. 58, č. 182, s. 17. ISSN 0862-9587.

GREGOROVÁ, J. Bratři Čapkové a vila na Vinohradech. Článek o: Bratřích Čapcích. *Xantypa*, 2014, Roč. 20, č. 6, s. 28–32. ISSN 1211-7587.

CÍSAŘOVSKÝ, J. Mám potřebu dotýkat se zmizelého. Rozhovor o: Dokumentu Ztracen 45 o Josefu Čapkovi. *Právo*, 2014, Roč. 25, č. 243, příloha Salon, s. 6. ISSN 1211-2119.

AUTOR NEZNÁMÝ (cie). Vystavují unikáty z Čapkovy vily. Zpráva o: Výstavě fotografií a dopisů nalezených ve vile bratří Čapků. *Právo*, 2014, Roč. 25, č. 220, s. 13. ISSN 1211-2119.